

Tilinpäätös tilikaudelta

1.1.-31.12.2025

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

Kaupunginhallitus 30.3.2026, alkuperäinen tilinpäätös
Kaupunginhallitus 1.6.2026, päivitetty tilinpäätös

Äänekosken kaupunki

Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI
Y-tunnus 2045520-5

1 TOIMINTAKERTOMUS 5
1.1 Tilinpäätössäännökset 5
1.2 Tilinpäätöskokonaisuus 5
1.3 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa 5
1.3.1 Kaupunginjohtajan katsaus 5
1.3.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset 8
1.3.3 Äänekosken kaupungin organisaatio 14
1.3.4 Muut ei taloudelliset asiat 14
1.3.5 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 14
1.3.6 Kaupungin henkilöstö 24
1.3.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista 24
1.3.8 Ympäristötekijät 33
1.4 Kaupunkistrategia 35
1.5 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä 37
1.6 Tillikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus 43
1.6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 43
1.7 Toiminnan rahoitus 47
1.8 Rahoitusasema ja sen muutokset 50
1.9 Kokonaistulot ja -menot 53
1.10 Kuntakonsernin toiminta ja sen talous 53
1.10.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 53
1.10.2 Konsernirakenteen muutokset 54
1.10.3 Konsernin toiminnanohjaus 54
1.10.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 58
1.10.5 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 58
1.10.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 58
1.10.6.1 Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3) 60
1.10.6.2 Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8) 61
1.10.6.3 Äänekosken Kiinteistönhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1) 63
1.10.6.4 Äänekosken kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1) 65

1.10.6.5 Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9) 67
1.10.6.6 Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr (Y-tunnus 0849102-7) 69
1.10.6.7 Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7) 71
1.10.6.8 Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9) 72
1.10.6.9 Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1) 73
1.10.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 74
1.11 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet 76
1.11.1 Tilikauden tuloksen käsittely 76
1.11.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet 77
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 78
2.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen 78
2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen 78
2.1.2 Tuloskortti (kaupunki) 79
2.1.3 Tuloskortit (toimialakohtaiset) 79
2.1.3.1 Keskushallinto (elinvoima) 79
2.1.3.2 Opetus ja kasvatus 80
2.1.3.3 Kulttuuri ja liikunta 80
2.1.3.4 Kaupunkirakenne ja ympäristö 81
2.1.4 Tarkastuslautakunta 81
2.1.5 Kaupunginhallitus 82
2.1.5.1 Hallintopalvelut 83
2.1.5.2 Talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut 84
2.1.5.3 Henkilöstöpalvelut 84
2.1.5.4 Elinvoimayksikkö 85
2.1.5.5 Maankäyttö 87
2.1.5.6 Muu toiminta 88
2.1.6 Työllisyysaluelautakunta 89
2.1.6.1 Työvoimapalvelut 90
2.1.7 Opetus- ja kasvatuslautakunta 93
2.1.7.1 Lasten, perheiden ja nuorten palvelut 97
2.1.7.2 1.6.2 Opetuspalvelut 101
2.1.8 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta 105
2.1.9 Kaupunkirakennelautakunta 115
2.1.9.1 Kaupunkirakennepalvelut 116
2.1.9.2 Ruokapalvelut 117

2.1.10 Ympäristölautakunta 118
2.1.10.1 Ympäristövalvonta 120
2.1.10.2 Ympäristöterveydenhuolto 121
2.1.10.3 Maaseutuasiat 122
2.2 Tuloslaskelman toteutuminen 123
2.3 Investointien toteutuminen 124
2.3.1 Erilliskohteet 124
2.3.2 Nippukohteet 125
2.3.3 Investoinnit yhteensä 125
2.4 Rahoitusosan toteutuminen 126
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 127
3.1 Tuloslaskelma 127
3.2 Rahoituslaskelma 128
3.3 Tase 129
3.4 Konsernilaskelmat 130
3.4.1 Konsernituloslaskelma 130
3.4.2 Konsernirahoituslaskelma 131
3.4.3 Konsernitase 132
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 133
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 133
4.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot 134
4.3 Konsernitilipäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 135
4.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot 136
4.5 Tasetta koskevat liitetiedot 140
4.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 140
4.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 143
4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot 145
4.7 Henkilöstä, tilitarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot 148
4.8 Muut eriytetyt laskelmat 150
4.8.1 Tilavuokraus 150
5 LUETTELOT JA SELVITYKSET 151
6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT 152

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsittävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

1.2 Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

1.3 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.3.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2025 oli työntäyteinen ja vauhdikas. Maailmalla Venäjä jatkoi raukkamaista hyökkäyssotaansa ja Yhdysvallat hämmensi maailmaa monenlaisilla uhkauksilla ja kyseenalaisilla operaatioilla. Vanha demokratiakäsitys ja sopimuksiin perustuva maailmanjärjestys natisivat liitoksistaan, mutta onneksi kriisit eivät ole eskaloituneet hallitsemattomaksi kaaokseksi. Suomen Nato-jäsenyys on tuonut meille suomalaisille mielenrauhaa ja turvallisuuden tunnetta, mutta yhä kasvava epävarmuus maailmalla heijastuu vahvasti myös meihin suomalaisiin ja meidän arkeemme.

Suomen velkaantumista ei ole saatu taittumaan ja varsinkin pienituloisiin kohdistuvat jatkuvat leikkaukset ovat saaneet monet suomalaiset voimaan pahoin. Eriarvoistuminen yhteiskunnassa on vakava ilmiö, johon meillä ei olisi oikeasti varaa. Työttömyysluvut ovat ennätyskorkealla ja saamme lähes päivittäin lukea mediasta irtisanomis- tai lomauttamisuutisia. Rankan sopeuttamisohjelman sijaan olisi varmaan syytä harkita myös talouselämää elvyttäviä toimenpiteitä. Ennakkotietojen mukaan kuntatalouden tila heikkeni rajusti vuonna 2025, sillä toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä. Kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen

myötä reippaasti. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset. Kuntien ja kuntayhtymien nettotoimintakulut eli toimintakate heikkeni 7,8 % eli noin miljardi euroa vuonna 2025. Valtion kompensaatio vuoden alussa tapahtuneeseen TE-palveluiden siirtoon oli täysin riittämätön. TE-uudistus lisäsi kuntien kuluja noin miljardilla eurolla. Tästä summasta kunnat joutuivat rahoittamaan arviolta yli 200 miljoonaa euroa. Hallitusohjelmaan kirjattu valtionosuusuudistus ei lupauksista huolimatta toteudu tällä vaalikaudella. On käsittämätöntä, että järjestelmässä tiedetään olevan erittäin suuria virheitä ja valuvikoja, ja valtionosuudet jakautuvat epäoikeudenmukaisesti, niin kuitenkaan asialle ei tehdä mitään - eduskuntavaalit ovat liian lähellä uudistuksen toteuttamiseksi.

Suomessa syntyvyys on pysynyt alhaisella tasolla jo vuosia ja ilman maahanmuuttoa väkiluku olisi laskeva. Myös meillä Äänekoskella syntyvyys pysyi alhaisella tasolla ja hienoista laskua oli myös kuntien välisessä muuttoliikkeessä. Metsä Woodin vaneritehtaan asteittainen alasajo näkyi Äänekoskella korkeina työttömyyslukuina. Vuoden 2026 kesällä tehdas lopettaa toimintansa kokonaan ja irtisanotuksi tulee hiukan alle 200 ihmistä, joista äänekoskelaisia on runsaat sata ihmistä.

Äänekosken kaupungin taloudellinen tulos vuodelta 2025 oli hiukan suunniteltua (-2,3 M€) parempi jääden kuitenkin 0,9 M€ alijäämäiseksi, ja tilinpäätöshetkellä kertynyttä ylijäämää on kuitenkin vielä 9,4 M€.

Kaupungin investointimenot olivat yhteensä noin 7,4 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen investointikohde oli Koulunmäen yhtenäiskoulun yläaste- ja musiikkiopistorakennus, jonka rakentamista jatkettiin leasingrahoituksella. Kohde valmistui kesällä. Yhteensä tähän koulurakennukseen investoitiin noin 19 M€. Toinen suurempi investointikohde oli Suolahden uimahallin peruskorjaus, johon käytettiin 4,2 M€ vuonna 2025 ja remontin on tarkoitus valmistua kesän 2026 aikana. Konsernitasolla tilinpäätöksessä näkyy myös Äänekosken Energia Oy:n 3,0 M€:n pääomalainan konvertointi SVOP-rahastoon.

Kaupungin elinkeinoelämälle olisi tärkeää saada 4-tie (Vehniä – Hirvaskangas) moottoritietasoiseksi lähivuosina. Joukkoliikenne Äänekoski-Jyväskylä välillä on vilkastunut, kun kaupunki liittyi Jyväskylän joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueeseen.

Asukasluku jatkoi hienoista laskuaan, suurimpina tekijöinä kuntien välinen nettomuutto (-100 henkilöä) sekä kuolleisuuden enemmyys verrattuna syntyvyyteen (-169 henkilöä). Nettomaahanmuutto oli puolestaan positiivisen puolella (+23 henkilöä).

Kaupungin työttömyysprosentti oli edellisen vuoden tapaan joulukuussa erittäin korkea (18,4 %). Työttömyysetuuksien rahoitukseen käytettiin 2,7 miljoonaa euroa.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloitti toimintansa vuoden 2025 alusta, ja Äänekosken kaupungilla on järjestämisvastuu alueesta, johon kuuluu 13 kuntaa (Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski). Työllisyysalue aloitti toimintansa suunnitellusti ja alueen asiakkaat ovat olleet pääsääntöisesti tyytyväisiä uudistukseen.

Aina vaan kasvava epävakaus maailmalla, valtionosuusuudistuksen peruminen, hyvinvointialueiden alijäämien lisääntyminen ja valtion velan kasvaminen aiheuttavat kuntatalouteen mittavia paineita, ja tämä näkyy myös Äänekosken kaupungin taloudessa. Vuoden 2026 talousarviomme on alijäämäinen, mutta kertyneellä ylijäämällä ja kevään aikana laadittavalla säästöohjelmalla sekä positiivisella asenteella selviämme näiden vaikeiden aikojen yli.

Vuosi 2025 oli haasteellinen, mutta kaupunkimme selvisi vuodesta kunnialla niin talouden kuin palveluidenkin näkökulmasta, mistä kiitokset niin asukkaille, yrittäjille, kaupungin työntekijöille kuin poliittisille päättäjille.

Kiitos kuluneesta vuodesta 2025 ja toivotan kaikille mukavaa ja positiivista vuotta 2026.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

1.3.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2025 valtuusto kokoontui kuusi kertaa ja käsitteli yhteensä 120 asiaa.

Valtuuston kokoonpano 1.1.-31.5.

Valtuuston puheenjohtajistoon ajalla 1.1.-31.5. kuuluivat puheenjohtaja Jari Halttunen (kesk), I varapuheenjohtaja Seppo Ruotsalainen (sd), II varapuheenjohtaja Marko Laitinen (malt), III varapuheenjohtaja Piia Flink-Liimatainen (kd) ja IV varapuheenjohtaja Riikka Happo (malt).

Valtuustossa oli 43 jäsentä ja sen poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpanot) olivat seuraavat:

Äänekosken Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, 11 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kivimäki Ville
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Paajanen Jorma
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

Keskustan valtuustoryhmä Äänekoski, 8 paikkaa

- Halttunen Jari
- Huhta Marjatta
- Lindell Leila
- Maukonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Penttinen Henna
- Piilonen Harri
- Välimäki Nina

Vasemmistoliiton Äänekosken valtuustoryhmä, 6 paikkaa

- Hartikka Pasi
- Holopainen Simo
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Rautiainen Sinikka
- Virtanen Matti

Äänekosken Perussuomalaisten valtuustoryhmä, 5 paikkaa

- Kotilainen Joni

- Lax Lauri
- Lax Marko (25.3. alkaen)
- Peltomäki Antti
- Tuominen Marke
- Virtanen Petra (24.3. saakka)

Äänekosken maltilliset -valtuustoryhmä, 5 paikkaa

- Happo Riikka
- Kolari Marja
- Laitinen Marko
- Rautiainen Marjo
- Turunen Tiia

Kokoomuksen valtuustoryhmä, 4 paikkaa

- Jämsén Olli
- Kiviranta Jorma
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, 2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Vihreä valtuustoryhmä, 2 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tuikka Kimmo

Valtuuston kokoonpano ajalla 1.6.-31.12.

Valtuuston puheenjohtajistoon ajalla 1.6.-31.12. kuuluivat puheenjohtaja Tommi Lunttila (kok), I varapuheenjohtaja Ville Kivimäki (sd) ja II varapuheenjohtaja Sirpa Martins (vas).

Valtuustossa oli 35 jäsentä ja sen poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpanot) olivat seuraavat:

Äänekosken Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, 12 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kivimäki Ville
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Penttinen Hannu
- Paajanen Jorma
- Pulli Timo
- Rekonen Annika
- Ruotsalainen Seppo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

Kristillisdemokraattien (kd), Vihreitten (vihr) ja Kokoomuksen (kok) valtuustoryhmien vaaliliitto (8 paikkaa)

- Flink-Liimatainen Piia (kd)
- Hakkarainen Toivo (kd)
- Honka Pilvi (vihr)
- Jämsén Olli (kok)
- Kokko Matti (kd)
- Lunttila Tommi (kok)
- Tani Jaana (vihr)
- Tuikka Kimmo (vihr)

Keskustan valtuustoryhmä Äänekoski, 7 paikkaa

- Lindell Leila
- Maukonen Paula
- Pasanen Timo
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Penttinen Henna
- Piilonen Harri
- Tiusanen Matti

Vasemmistoliiton Äänekosken valtuustoryhmä, 5 paikkaa

- Liekkinen Riikka
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Saarinen Sari
- Virtanen Matti

Äänekosken Perussuomalaisten valtuustoryhmä, 2 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Peltomäki Antti

Äänekosken maltilliset -valtuustoryhmä, 1 paikka

- Happo Riikka

Nuorisovaltuuston edustajana valtuuston kokouksiin osallistui ajalla 1.1.-9.6. Joonas Laitinen, 22.9. Meea Kapustamäki ja ajalla 10.11.-31.12. Miko Kiiskinen.

Valtuusto käsitteli muun muassa seuraavat asiat:

- Lisämääräraha Asemakadun koulun purkamiseen (24.3.)
- Takauksen myöntäminen Koiviston vesihuolto-osuuskunnalle (24.3.)
- Teollisuuskadun korttelin 821 asemakaavan muutos (24.3.)
- Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisohjelma v. 2025-2023 (24.3)
- Hyvinvointikertomuksen vuosittainen raportti vuodelta 2024 (5.5.)
- Äänekosken jäähallin ostaminen kaupungin omaisuudeksi (5.5.)
- Suolahden uimahallin määrärahan muutos (5.5.)
- Hallintosäännön muuttaminen (5.5.)

- Valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien vaalit, toimielinten toimikaudet, kaupunginhallituksen ja lautakuntien puheenjohtajien, varapuheenjohtajien ja jäsenten vaalit sekä kaupungin edustajien vaalit kuntien väliseen yhteistoimintaan ja valtion elimiin (9.6.)
- Vuoden 2024 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (9.6.)
- Arviointikertomus ja henkilöstöraportti vuodelta 2024 (9.6.)
- Likolahdenkadun rakennusurakan kustannusarvion muutos (9.6.)
- Määrärahan myöntäminen katuvalaistushankkeelle ja kuntarahoituksen rahoituslimiittisopimuksen perustaminen (22.9.)
- Lisämääräraha Suolahden uimahallin urakka-alueen ulkopuoliselle piha-alueelle (22.9.)
- Ääneseudun Asunnot Oy:n lainojen takaus (22.9.)
- Turvapaikanhakijoiden, tilapäisen suojelun saaneiden ja kiintiöpakolaisten kuntapaikkojen määrä (22.9.)
- Tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2026 (10.11.)
- Lisämääräraha Suolahden uimahallin peruskorjaukseen (10.11.)
- Hirvimäen asemakaavan muutos (10.11.)
- Keski-Suomen kuntien, Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen hyvinvointialueen strateginen yhteistyösopimus 1.1.2026 alkaen (10.11.)
- Talousarviomuutoksia vuodelle 2025 (8.12.)
- Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 (8.12.)
- Äänekosken Energia Oy:n pääomalainaehdon muuttaminen (8.12.)
- Hallintosäännön muuttaminen (8.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus kokoontui 23 kertaa ja käsitteli yhteensä 365 asiaa.

Puheenjohtajistoon kuuluivat ajalla 1.1.-9.6. puheenjohtaja Kari Kiiskinen (sd), I varapuheenjohtaja Anna-Riitta Pentinpuro (kesk) ja II varapuheenjohtaja Matti Virtanen (vas) ja ajalla 16.6.-31.12. puheenjohtaja Kari Kiiskinen (sd), I varapuheenjohtaja Matti Tiusanen (kesk) ja II varapuheenjohtaja Johanna Vertainen (sd).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Nuorisovaltuuston edustajana kaupunginhallituksen kokouksiin osallistui ajalla 1.1.-16.6. Jonna Hyyrönmäki ja ajalla 15.9.-31.12. Eemil Peuranen.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet ajalla 1.1.-9.6. olivat seuraavat:

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, 2 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Vertainen Johanna

Suomen Keskusta, 2 paikkaa

- Huhta Marjatta
- Pentinpuro Anna-Riitta

Vasemmistoliitto, 2 paikkaa

- Martins Sirpa
- Virtanen Matti

Perussuomalaiset, 2 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Tuominen Marke

Kansallinen Kokoomus, 1 paikka

- Lunttila Tommi

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet ajalla 16.6.-31.12. olivat seuraavat:

Suomen Sosialidemokraattinen puolue, 4 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Liimatainen Tiina
- Ruotsalainen Seppo
- Vertainen Johanna

Suomen Keskusta, 2 paikkaa

- Pentinpuro Anna-Riitta
- Tiusanen Matti

Suomen Kristillisdemokraatit, 1 paikka

- Flink-Liimatainen Piia

Vasemmistoliitto, 1 paikka

- Virtanen Matti

Vihreä Liitto, 1 paikka

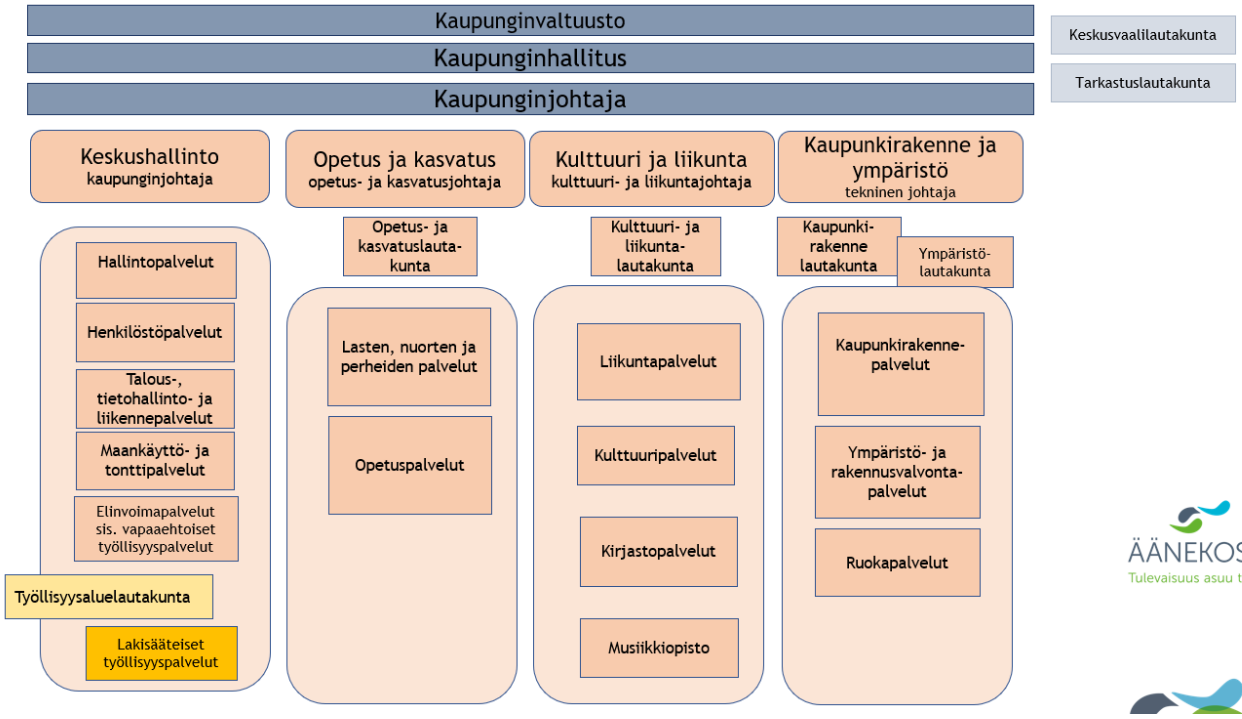
- Kimmo Tuikka

Kaupunginhallitus käsitteli muun muassa seuraavat asiat:

- Nuorten kesätyöllistäminen (13.1.)
- Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr:n, Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr:n ja Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr:n sulautuminen (13.1.)
- Äänekosken kaupungin paikallisen rakennemuutostilanteen myöntövaltuuden käyttäminen (13.1.)
- Määräalan ostaminen kiinteistöstä Kovala ja määräalasta Piilola (3.2.)
- Sirkkaharjun alueen hinnoittelu (3.2.)
- Toivo Parantaisen taidemuseosäätiö sr:n purkaminen (17.2.)
- Konsernijohdon kannanotto työnantajajärjestön ja työehtosopimuksen valintaan / Ääneseudun Asunnot Oy (3.3.)
- Äänekosken Energia Oy:n pääomalainaehtojen muuttaminen (17.3.)
- Äänekosken jäähallin ostaminen kaupungin omaisuudeksi (28.4.)
- Älykkäät kylät -hanke (28.4.)

- Sopimus "Mt 642 Äänekosken silta" -hankkeen toteuttamisesta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä (12.5.)
- Äänekosken kiertotalouden kasvualusta - Koukkuniemi -hanke (26.5.)
- Viihtyisät satamat -hanke (2.6.)
- Kaupunkirakennepäällikön virkavaali (2.6.)
- Työllistämisen kuntalisät (16.6.)
- Kaupungin edustajat osakeyhtiöiden ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden hallituksiin (16.6.)
- Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Äänekosken jäähallin kauppaa koskevasta valituksesta (18.8.)
- Vanhus- ja vammaisneuvostojen jäsenten vaali (1.9.)
- Lyhytaikaisen lainan myöntäminen Proavera Oy:lle (15.9.)
- Proavera Oy:n omistajaohjaus (15.9.)
- Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:n omistajaohjaus (15.9.)
- Teollisuusrakennusten myynti / Yrittäjänkatu 3, 5 ja 6 (6.10.)
- Työllisyyttä ja osallisuutta edistävä ESR-hanke (20.10.)
- Tonttien luovutusperiaatteet (3.11.)
- Selvitykset arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin (17.11.)
- Sosiaalisen median ohje (17.11.)
- Talouden tasapainottamistyöryhmän ja ohjausryhmän perustaminen (1.12.)
- Hallintosäännön muuttaminen (1.12.)
- Kiinteistön Anttila ostaminen (1.12.)

1.3.3 Äänekosken kaupungin organisaatio

1.3.4 Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.3.5 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Maailmantalouden kasvu säilyy edelleen kohtuullisena, vaikka alueelliset näkymät poikkeavat toisistaan. Kuluttajien luottamuksen asteittainen elpyminen tukee talouskehitystä, mutta epävarmuus jatkuu. Yhdysvalloissa talouskasvun odotetaan hidastuvan lisääntyneiden jännitteiden ja inflaatiopaineiden seurauksena. Kiinan kasvunäkymät ovat heikentyneet, sillä kotimainen kysyntä ei ole toistaiseksi vahvistunut kestävällä tavalla. Maailmantalouden kasvun arvioidaan hidastuvan 3,1 prosenttiin vuonna 2025 ja edelleen 3,0 prosenttiin vuonna 2026. Vuonna 2027 kasvun ennakoidaan vahvistuvan 3,2 prosenttiin.

Maailmantalouden näkymiin liittyy edelleen merkittäviä epävarmuustekijöitä. Keskeisimmät riskit liittyvät geopoliittisten jännitteiden mahdolliseen kärjistymiseen, mikä voisi heikentää kansainvälistä kauppaa, lisätä rahoitusmarkkinoiden volatiliteettia ja hidastaa investointeja. Erityisesti Lähi-idän tilanne ja Iranin sodan vaikutukset lisäävät riskiä energiamarkkinoiden häiriöille ja mahdollisille tarjontakatkoksille, joilla voi olla laajempia vaikutuksia inflaatioon ja talouskasvuun.

Inflaation kehitykseen liittyy kaksisuuntaisia riskejä. Inflaation mahdollinen uudelleen kiihtyminen voisi viivästyttää rahapolitiikan keventämistä ja ylläpitää rahoitusolojen kireyttä pidempään kuin tällä hetkellä arvioidaan. Toisaalta talouskasvun odotettua voimakkaampi hidastuminen voisi lisätä deflatorisia paineita ja heikentää yritysten kannattavuutta.

Rahoitusmarkkinoilla riskit liittyvät erityisesti korkean velkaantuneisuuden ja mahdollisten uudelleenarvostusten vaikutuksiin. Haavoittuvissa talouksissa velkakestävyysongelmat voivat voimistua, mikä lisäisi tartuntariskiä myös laajemmin. Kiinan kiinteistösektorin rakenteelliset haasteet muodostavat edelleen epävarmuustekijän, jolla voi olla vaikutuksia koko Aasian alueen talouskehitykseen.

Euroalueen talous elpyy vähitellen, ja rahapolitiikan odotetaan pysyvän vakaana ilman lisäkoronlaskuja. Talouskehityksessä on kuitenkin selviä maiden välisiä eroja. Saksassa kasvu on ollut pitkään heikkoa, mutta viime kuukausina teollisuuden näkymät ovat kohentuneet. Ranskassa talouskasvu on poliittisista jännitteistä huolimatta ollut odotuksia vahvempaa. Kokonaisuutena lähivuosien näkymät ovat varovaisen myönteiset. Ennusteet viittaavat edelleen haastaviin olosuhteisiin teollisuudessa, kun taas palvelusektorin kehitys on vakaampaa. Useat jäsenmaat lisäävät puolustusmenojaan, ja erityisesti Saksa panostaa merkittävästi infrastruktuuriin ja puolustukseen. Kuluttajien luottamus vahvistuu vähitellen.

Euroalueen talouskasvun arvioidaan kiihtyvän 1,4 prosenttiin vuonna 2025 ja pysyvän samalla tasolla vuonna 2026. Vuonna 2027 kasvun odotetaan hidastuvan 1,3 prosenttiin. Inflaation hidastuminen on tukenut kotitalouksien ostovoimaa ja keventänyt yritysten kustannuspaineita. Rahoitusolot ovat kuitenkin edelleen historialliseen keskiarvoon nähden kireät, mikä hillitsee investointeja erityisesti teollisuudessa. Palvelusektorin vahva kehitys ja vakaa työllisyystilanne tukevat kokonaiskuvaa.

Euroalueen inflaatio hidastui selvästi vuoden 2025 aikana ja asettui keskimäärin noin 2 prosentin tasolle. Hintapaineiden tasaantuminen johtui erityisesti energian ja raaka-aineiden hintojen maltillistumisesta, vaikka palveluinflaatio ja palkkakehitys pitivät kokonaisinflaation edelleen hieman koholla. Vuonna 2026 inflaation odotetaan pysyvän lähellä EKP:n tavoitetta, ja hintakehityksen arvioidaan tasaantuvan talouskasvun vähitellen vahvistuessa.

Euroopan keskuspankin vuonna 2025 tekemät korkopäätökset ovat keventäneet rahoitusoloja, ja ohjauskorkojen laskun vaikutukset näkyvät asteittain talousaktiviteetin elpymisenä. Vuonna 2026 rahoitusolojen odotetaan olevan aiempaa suotuisammat, mikä tukee investointien ja kysynnän vahvistumista. Lyhyiden korkojen näkymä on vakaa lähivuosina, ja myös valtionlainojen korkojen odotetaan pysyvän suhteellisen vakaalla tasolla, vaikka runsas tarjonta pitää pitkien korkojen tason koholla.

Talousnäkymiin liittyy edelleen huomattavia, pääosin alasuuntaan painottuvia riskejä. Kauppapoliittinen epävarmuus on vähentynyt uusien sopimusten myötä, mutta ei poistunut kokonaan. Yhdysvalloissa samanaikainen työttömyyden nousu ja inflaation kiihtyminen voivat heikentää globaaleja näkymiä. Tekoälyalaan liittyy lyhyellä aikavälillä epävarmuuksia, jotka voivat hillitä investointeja. Venäjän hyökkäyssodan päättyminen Euroopan kannalta epäsuotuisalla tavalla heikentäisi talousilmapiiriä, ja sään ääri-ilmiöt voivat vaikuttaa erityisesti kehittyvien maiden kasvuun. Lähi-idän tilanne, erityisesti alkuvuonna 2026 kärjistynyt konflikti muodostaa vakavan uhan Euroopan taloudelle. Euroopan keskuspankin mukaan sota tekee talousnäkymistä erittäin epävarmoja ja kasvattaa stagflaation riskiä, jossa talouskasvu hidastuu samalla kun inflaatio kiihtyy.

Myönteisiä riskejäkin on olemassa. Tullien pysyminen matalalla tasolla vähentäisi kauppapoliittista epävarmuutta ja vahvistaisi luottamusta. Puolustukseen suuntautuvilla investoinneilla voi olla odotettua suurempia positiivisia talousvaikutuksia Euroopassa. Tekoälyteknologian käyttöönotto voi pidemmällä aikavälillä parantaa tuottavuutta ja tukea kasvua laajasti.

Suomen talouskehitys

Suomen talous on vähitellen siirtymässä kohti maltillista elpymistä pitkän heikon jakson jälkeen. Talouskasvun arvioidaan olevan noin 1 prosenttia vuonna 2025, ja kasvun odotetaan vahvistuvan hieman vuonna 2026, kun investoinnit ja vientikysyntä elpyvät vähitellen. Vuonna 2027 kasvu pysyy maltillisena, mutta vakaana. Talouskehitystä tukevat inflaation hidastuminen ja kotitalouksien ostovoiman kohoaminen, vaikka kokonaiskuva on edelleen herkkä ulkoisille häiriöille ja geopoliittisille riskeille.

Työllisyystilanne on heikentynyt selvästi, ja työmarkkinoilla epävarmuus on lisääntynyt. Vuoden 2025 lopussa työttömyysaste oli 13,0 prosenttia. Rakentamisen jyrkkä lasku, teollisuuden sopeutukset ja palvelualojen epätasainen kehitys ovat lisänneet työttömyyttä, ja työllisyysaste on laskenut aiemmasta. Työmarkkinoiden heikko kehitys hidastaa kotimaisen kysynnän elpymistä ja lisää talousnäkymiin liittyvää epävarmuutta. Työllisyyden odotetaan kuitenkin vakautuvan vähitellen vuosien 2026–2027 aikana, mikäli talouskasvu vahvistuu ennakoidusti.

Valtion tekemät menoleikkaukset ja julkisen talouden sopeutustoimet vaikuttavat työllisyyteen sekä suoraan että välillisesti. Julkisen sektorin rekrytointien väheneminen ja kuntatalouden kiristyminen lisäävät paineita henkilöstösopeutuksiin. Samalla kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen heikkeneminen vähentää kulutuskysyntää, mikä heijastuu erityisesti palvelualoille ja pieniin yrityksiin. Näiden tekijöiden yhteisvaikutus on lisännyt työttömyyttä ja hidastanut työmarkkinoiden toipumista.

Inflaatio hidastui Suomessa selvästi vuoden 2025 aikana ja asettui lähelle 2 prosentin tasoa. Energian ja raaka-aineiden hintojen tasaantuminen kevensi kustannuspaineita, ja kotitalouksien ostovoima parani. Vuonna 2026 inflaation odotetaan pysyvän maltillisena, mutta Iranin sodan seurauksena kohonneet energian hinnat lisäävät epävarmuutta ja voivat aiheuttaa lyhytaikaista nousupainetta inflaatioon. Energiamarkkinoiden vaihtelu heijastuu erityisesti yritysten kustannuksiin sekä kotitalouksien lämmitys- ja liikkumiskuluihin.

Rahoitusolot ovat keventyneet Euroopan keskuspankin vuonna 2025 tekemien korkopäätösten seurauksena, mutta Suomessa rahoitusympäristö on edelleen historialliseen keskiarvoon nähden kireä. Lyhyet markkinakorot ovat vakiintuneet, ja niiden odotetaan pysyvän suhteellisen muuttumattomina lähivuosina.

Geopoliittiset jännitteet vaikuttavat Suomen talousnäkymiin monin tavoin. Iranin sodan seurauksena kohonneet energian hinnat lisäävät kustannuspaineita sekä yrityksille että kotitalouksille ja voivat hidastaa inflaation hidastumista. Energiamarkkinoiden epävarmuus heijastuu myös korko-odotuksiin ja riskipreemioihin rahamarkkinoilla.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa vaikuttaa edelleen Suomen talouteen erityisesti kaupan, logistiikan ja energiamarkkinoiden kautta. Sodan pitkittyminen ylläpitää epävarmuutta, heikentää vientinäkymiä ja lisää yritysten varovaisuutta investointipäätöksissä. Toisaalta puolustusteollisuuden ja huoltovarmuuteen liittyvien investointien kasvu tukee talouskehitystä tietyillä toimialoilla.

Kuntatalous

Kuntatalouden tarkastelu perustuu Kuntaliiton tilinpäätösanalyysiin vuodelta 2025. Kuntaliitto on laatinut tilinpäätösanalyysin kuntien ja kuntayhtymien valtiolle raportoimien tilinpäätösennusteiden perusteella.

Kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025, sillä kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset.

Kuntien verotulot kehittyivät kokonaisuutena heikosti, sillä kunnallisverotulot laskivat 0,2 prosenttia eli noin 21 miljoonaa euroa. Vaikka palkkasumma kasvoi 2,2 prosenttia, työllisyys heikkeni noin 7 000 henkilöllä, mikä osaltaan painoi verokertymää alaspäin. Lisäksi verovuoden 2024 kunnallisveroa oikaistiin reilulla 150 miljoonalla eurolla negatiiviseen suuntaan, mikä näkyi suoraan kuntien tulojen vähenemisenä.

Veroperustemuutoksilla oli kuitenkin merkittävä positiivinen nettovaikutus, noin 307 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen tekijä oli kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen poistaminen, joka kasvatti kuntien verotuloja arviolta 338 miljoonaa euroa. Tätä kompensoivat osittain ansiotuloverotuksen inflaatiotarkistus ja eläketulovähennyksen pienentäminen. Lisäksi vakuutusmaksujen muutokset, erityisesti työllisyysrahaston säästöjen kanavointi, lisäsivät kunnallisverotuloja noin 90 miljoonaa euroa.

Kunnallisveroprosenttien muutokset vaikuttivat verotuloihin vain maltillisesti: 68 kuntaa nosti ja 4 laski veroprosenttiaan, mikä toi nettomääräisesti noin 85 miljoonaa euroa lisää tuloja. Sen sijaan kuntien yhteisöverotulot laskivat selvästi, 4,4 prosenttia eli noin 75 miljoonaa euroa. Tämä heijastaa yritysten tuloskehityksen heikkoutta tilanteessa, jossa bruttokansantuotteen volyymi pysyi vuonna 2025 edellisvuoden tasolla. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta oli 23,65 prosenttia.

Kiinteistöverot kasvoivat 2,1 prosenttia eli noin 50 miljoonaa euroa. Kiinteistöveroprosenttien muutoksilla oli kuitenkin hyvin pieni vaikutus, vain noin 7 miljoonaa euroa. Lisäksi kaivosmineraalivero toi kunnille noin 19 miljoonaa euroa, mutta tuotto jäi arvioitua pienemmäksi.

Kunnat saivat vuonna 2025 valtionosuuksia yhteensä noin 4,1 mrd. euroa. Lisäys vuoteen 2024 oli noin 660 milj. euroa. Kuntien valtionosuuksiin kohdistui sekä merkittäviä vähennyksiä että lisäyksiä, mutta kokonaisuus painottuu selvästi leikkauksiin. Suurin yksittäinen vähennys syntyy sote-siirtolaskelmasta, joka pienentää valtionosuuksia yhteensä 455 miljoonalla eurolla. Tämä koostuu pysyvästä 501 miljoonan euron vähennyksestä, jota tosin osittain lieventää 277 miljoonan euron valtionosuuskompensaatio, sekä vuosien 2023–2024 jälkikäteisperinnästä. Lisäksi kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta kasvaa 343 miljoonalla eurolla, mikä suoraan vähentää valtionosuuksia. Verotulomenetysten korvaus pienenee 338 miljoonaa euroa, koska kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistui ja kuntien omat verotulot kasvoivat vastaavasti. Muita pienempiä mutta vaikuttavia vähennyksiä ovat peruspalvelujen valtionosuuden indeksijarru (–25 M€) sekä norminpurkuun liittyvä säästötavoite (–22,7 M€).

Valtionosuuksia lisääviä tekijöitä on myös useita, mutta niiden yhteisvaikutus jää vähennyksiä pienemmäksi. Työvoimapalveluiden ja kotoutumislain uudistus kasvattaa valtionosuuksia 607 miljoonalla eurolla, ja työttömyysturvan rahoitusvastuun siirto tuo kunnille 216 miljoonaa euroa. Muiden tehtävämuutosten nettovaikutus on maltillinen, noin 5 miljoonaa euroa, ja kustannustenjaon tarkistus lisää rahoitusta 64,5 miljoonaa euroa.

Kokonaisuutena valtionosuuksien muutosten nettovaikutus on noin –291 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa, että vaikka kunnille siirtyy uusia tehtäviä ja niihin liittyvää rahoitusta, kokonaisrahoitus vähenee. Analyysin kannalta keskeistä on, että suurimmat vähennykset liittyvät sote-uudistuksen jälkivaikutuksiin ja verotulomenetysten korvausten muutoksiin, kun taas lisäykset liittyvät pääosin työvoimapalveluiden siirtoon kunnille. Tämä kertoo rakenteellisesta muutoksesta: valtio siirtää kunnille uusia vastuita, mutta samalla leikkaa muualta, jolloin kuntien taloudellinen liikkumavara ei kokonaisuutena kasva. Kunnille tämä merkitsee tarvetta sopeuttaa toimintaansa, tehostaa palvelutuotantoa ja arvioida investointikykyään entistä tarkemmin.

Kuntien kulut kasvoivat vuonna 2025 lähes pelkästään työttömyyden aiheuttamien lisäkulujen vuoksi. Muissa tehtävissä, kuten esimerkiksi opetuksessa sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa, kulutaso pysyi ennallaan. Näyttäisikin siltä, että kunnat ylsivät torjuntavoittoon eli rahoittivat heikosta työllisyydestä johtuvia lisäkustannuksia muista tehtävistä sopeuttamalla.

Kuntien ja kuntayhtymien nettotoimintakulut eli toimintakate heikkeni 7,8 % eli noin miljardi euroa vuonna 2025. Valtion kompensaatio vuoden alussa tapahtuneeseen TE-palveluiden siirtoon oli täysin riittämätön. TE-uudistus lisäsi kuntien kuluja noin miljardilla eurolla. Tästä summasta kunnat joutuivat rahoittamaan arviolta yli 200 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 740 miljoonaa euroa vuonna 2025. Vuonna 2025 reilut kolmasosa Manner-Suomen kunnista oli alijäämäisiä tilikauden tuloksella mitattuna. Tulokseltaan alijäämäisissä kunnissa asui noin 44 prosenttia Manner-Suomen väestöstä.

Kunnat myivät omaisuuttaan vuonna 2025 kuitenkin sadoilla miljoonilla euroilla. Kertaerät paransivat yksittäisten kuntien tulosta merkittävästi. Yli 80 prosenttia vuoden 2025 tuloksesta syntyi kolmessa kaupungissa.

Vuosikatteella mitattuna kuntien väliset erot tasoittuivat edelleen vuonna 2025. Suurimpien kaupunkien talous heikkeni eniten, ja niiden vuosikatteet olivat enää vain lievästi muita vahvemmat.

Verorahoitus ei riittänyt kattamaan kaikkia investointeja, sillä kunnat pitivät investointitasonsa korkealla tasolla myös vuonna 2025. Osa investoinneista jouduttiin kattamaan siis lainalla. Investoinnit keskittyvät suuriin kaupunkeihin, minkä seurauksena toiminnan ja investointien rahavirta syveni niissä reippaalle miinukselle.

Kuntien lainakanta kasvoi 3,7 prosenttia vuonna 2025, mutta suhteessa verotettaviin tuloihin velka ei kasvanut. Matalasuhdanteen pitkittyminen ja veropohjan heikkous on syytä noteerata myös investointeja tekevissä kunnissa ja kaupungeissa.

Työttömyys kasvoi vuonna 2025 ja sen vaikutukset näkyvät verotuloissa sekä työttömyysturvan kuntaosuudessa.

Voimakkaasti heikentyneestä työllisyystilanteesta ja vaatimattomasta verotulokehityksestä huolimatta kunnat selvisivät vuodesta 2025 vielä kohtuullisen hyvin. Onnistuneet sopeutustoimet sekä investointien jarruttaminen edesauttoivat tässä. Mutta keväällä kunnat tarvitsevat myös maan hallitukselta uusia päätöksiä, jotka edistävät työllisyyttä ja hillitsevät kuntien työttömyydestä johtuvia rahoitusvastuita, toteaa Kuntaliitto.

(Lähde: Kuntaliitto)

Toimintaympäristön kehitys

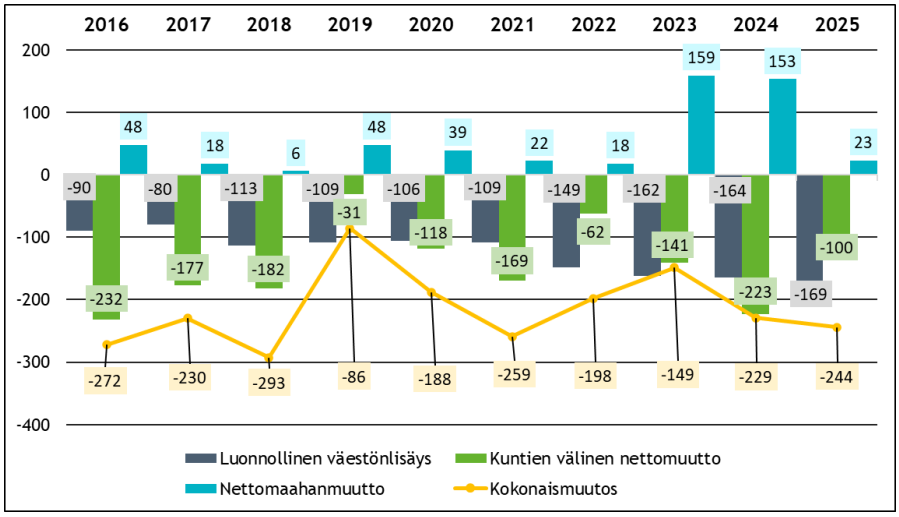
Väestönkehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuoden 2025 lopussa 17 496 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 244 henkilöä.

ÄÄNEKOSKEN VÄKILUVUN KEHITYS 2016-2025

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Asukasluku 31.12.	19 374	19 144	18 851	18 765	18 577	18 318	18 120	17 971	17 740	17 496
Muutos %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,5 %	-1,0 %	-1,4 %	-1,1 %	-0,8 %	-1,3 %	-1,4 %
Muutos (asukasta)	**-272**	**-230**	**-293**	**-86**	**-188**	**-259**	**-198**	**-149**	**-231**	**-244**

ÄÄNEKOSKEN VÄESTÖNMUUTOS 2016-2025

Keski-Suomen väestömäärä laski ennakkotietojen mukaan 248 henkilöllä vuoden 2025 aikana. Maahanmuuttajien määrä väheni selvästi, vaikka pysytteli edelleenkin melko korkeana. Maahanmuutolla on ollut merkittävä väestöä lisäävä vaikutus maakunnassa jo pitkään. Vuosien 2023–2024 nettomaahanmuutto oli ennätyksellisen suurta sotaa paenneiden ukrainalaisten hakiessa kotikuntaa. Maan sisäinen muuttoliike on vaikuttanut viime vuosina negatiivisesti Keski-Suomen väestökehitykseen. Vuosien 2024–2025 muuttotappiot olivat poikkeuksellisen suuria. Luonnollinen väestömuutos laskee väestömäärää huomattavasti. Kuolleiden määrä on ylittänyt syntyneiden määrän vuodesta 2016 alkaen. Samassa ajassa syntyvyys on laskenut neljänneksellä.

(Lähde: Tilastokeskus, Keski-Suomen liitto)

Työllisyys

Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 351 500 vuoden 2025 lopussa, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 29 800 enemmän. Työttömyyden kasvu joulukuussa on myös jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräinen ammatillisten koulujen päättymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13,0 prosenttia, eli 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2024 lopussa. Tammikuussa 2026 työttömien määrä oli 346 400 (12,6 %), mikä on 20 600 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2025 lopussa 20 043 työtöntä työnhakijaa mikä on 1 848 (10,2 %) enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Työttömien työnhakijoiden osuus maakunnan työvoimasta oli joulukuussa 15,8 prosenttia kun se vuosi sitten oli 14,5 %. Tammikuussa lopussa 2026 Keski-Suomessa oli 19 538 työtöntä työnhakijaa (15,3 %).

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 18,4 % (17,4 %). Työvoiman määrä oli Äänekoskella joulukuun 2025 lopussa 7 673 (7 698).

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 408 mikä oli 66 enemmän, kuin vuotta aikaisemmin (1 342). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä kasvoi edellisvuodesta 181 henkilöllä ollen vuoden lopussa 489. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys kasvoi. Heitä oli vuoden lopussa 544 (541). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 205 (176).

Työttömiin työnhakijoihin lasketaan myös kokoaikaisesti lomautetut. Työttömistä työnhakijoista oli vuoden lopussa lomautettuja 219 (360). Lomautettujen osuus työvoimasta oli vuoden 2025 lopussa 2,9 % ja työttömistä työnhakijoista 15,6 %.

Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2025 lopussa 20 (51).

Kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoittamisesta laajeni 1.1.2025 alkaen. Äänekoski maksoi työttömyystuista yhteensä 2,7 miljoonaa euroa vuonna 2025, mikä on 1,6 miljoonaa euroa (143,5 %) edellisvuotta enemmän. Valtio korvasi valtionosuuksissa työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajenemisesta 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Viimeisimmän Keski-Suomen elinvoimakeskuksen julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Äänekoskella tammikuun 2026 lopussa 16,8 %. Lomautettuna oli 127 henkilöä ja lomautettujen osuus työvoimasta oli 1,7 %.

TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN LOPUSSA

Työttömyysaste 31.12. (%)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Äänekoski	19,5	15,5	14,0	16,8	19,2	14,0	12,4	17,4	17,4	18,4
Keski-Suomi	17,0	13,8	12,4	12,5	15,6	12,9	12,2	14,1	14,5	15,8
Koko Suomi	13,6	11,2	9,7	9,8	13,6	10,5	9,9	11,2	12,0	13,0

Äänekosken kaupungin talouden kehitys

Äänekosken kaupungin talous on toteutunut ylijäämäisenä useana vuonna vuosia 2019 ja 2022 lukuun ottamatta. Vuonna 2025 tilikauden tulos oli 0,9 milj. euroa alijäämäinen ja kaupungilla on taseessa kertynyttä ylijäämää 9,4 milj. euroa vuoden 2025 lopussa. Lainakanta nousi 0,1 milj. euroa vuonna 2025 ja oli 66,0 milj. euroa. Leasingvuokravastuiden määrä oli 59,7 milj. euroa vuoden lopussa.

TALOUDEN KEHITYS VUOSINA 2016 – 2025

1 000 €	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Toimintatulot (u+s)	25 318	28 102	23 934	25 253	23 364	26 759	26 456	17 087	17 505	17 723
Toimintamenot (u+s)	-133 950	-134 991	-134 440	-137 355	-140 629	-148 056	-158 315	-67 109	-66 379	-68 714
Toimintakate	-108 623	-106 874	-110 502	-112 060	-117 254	-121 281	-131 859	-50 022	-48 874	-50 991
Verotulot	74 434	76 696	75 054	73 572	74 847	81 295	79 489	45 953	48 126	45 427
Valtionosuudet	44 484	44 660	43 160	42 963	51 751	49 850	52 253	15 594	10 139	11 394
Rahoitustulot ja -menot	2 468	1 678	1 819	1 738	1 733	1 158	338	2 248	1 649	1 451
Vuosikate	12 765	16 160	9 530	6 212	11 076	11 022	221	13 773	11 040	7 280
Poistot	-6 988	-8 580	-8 840	-7 152	-8 599	-8 953	-8 241	-9 216	-8 286	-8 175
Tilikauden yli-/alijäämä	5 797	7 600	610	-920	2 491	2 083	-8 006	4 571	2 685	-881
Kertynyt yli-/alijäämä	261	7 860	8 470	7 550	10 042	11 012	3 006	7 577	10 262	9 381
Vero-%	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	8,86	9,4	9,4
Lainakanta	72 004	68 288	64 572	78 224	74 135	71 257	73 312	73 168	65 924	65 980
Nettoinvestoinnit	6 264	4 815	10 754	14 716	8 393	7 818	12 359	6 037	2 610	9 608

Vuoden 2025 alkuperäinen talousarvio oli 2,2 milj. euroa alijäämäinen ja talousarviomuutosten jälkeen alijäämä oli 2,3 milj. euroa. Vuoden 2025 parempana toteutunutta tulosta selittää mm. ennakoitua parempi tulokertymä sekä säästöt palveluiden ostoissa ja energiakuluissa. Myös työllisyysalueen 0,3 milj. euron maksuosuuden palautus sekä 0,1 milj. euron palautus käyttämättä jäänestä palveluvelasta paransivat tulosta. Toimialoittain tarkasteltuna muutetun talousarvion suurimmat alittajat olivat kaupunginhallitus 0,3 milj. euroa, opetus- ja kasvatustoimi 0,6 milj. euroa ja kaupunkirakenne- ja ympäristötoimi 0,9 milj. euroa. Verotulot toteutuivat 2,7 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikommin ja muutettua talousarviota 0,7 milj. euroa pienempänä. Verotuloissa kunnallisverotuotto alitti alkuperäisen talousarvion 2,2 miljoonalla eurolla. Kiinteistöverotuotto alittui 0,1 miljoonaa euroa ja yhteisöverontuotto jäi alkuperäistä talousarviota 0,4 miljoonaa heikommaksi. Rahoitustuottoja kertyi 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän.

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Myyntituottoja kirjattiin 4,8 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024. Kasvu johtuu työllisyysalueen yhteistoimintakorvauksista.

Tuet ja avustukset vähenivät 0,4 milj. euroa vuoteen 2024 verrattuna. Merkittävimmät tekijät ovat palkkatuen väheneminen 0,3 milj. euroa sekä hanketulojen vähennys 0,1 milj. euroa.

Verotulot laskivat 2,7 milj. euroa (-5,6 %) vuonna 2025. Kunnallisveron tuotto väheni noin 0,9 miljoonaa euroa (-2,7 %) edellisvuodesta. Tuloveroprosentti oli 9,4 (9,4).

Yhteisöveron tuotto oli 4,7 miljoonaa euroa ja kertymä oli 1,9 miljoonaa euroa (-29,1 %) edellisvuotta heikompi. Kuntaryhmän osuus verovuoden 2025 yhteisöverosta oli 23,65 prosenttia ja valtion 76,35 prosenttia. Verovuoden 2024 kuntaosuus oli 23,69 prosenttia ja valtion osuus 76,31 %.

Kiinteistöveron tuotto kasvoi 0,2 miljoonaa euroa (2,1 %) vuonna 2025. Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin vuonna 2024.

Valtionosuuksien määrä oli 11,4 milj. euroa vuonna 2025. Valtionosuudet lisääntyivät 1,3 milj. euroa (12,4 %) vuoteen 2024 verrattuna. Valtionosuuksista on kerrottu tarkemmin kohdassa 1.6.1.

Osinkotuloja kirjattiin 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2025, mikä on 0,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024. Korkotuloja kirjattiin 0,7 miljoonaa euroa (2024: 0,9 milj. €).

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 29 000 euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 0,6 miljoonaa euroa. Kaavoitustappioita kirjattiin vastaavasti 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2025 (2024: 0,7 milj. euroa). Kaavoittamisen nettovaikutus kaupungin vuoden 2025 tuloslaskelmaan oli -0,1 miljoonaa ja nettovaikutus oli sama kuin vuonna 2024.

Pysyvien vastaavien myyntivoittoja kirjattiin 0,6 milj. euroa vuonna 2025 mikä on 0,5 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Kaupunki investoi yhteensä 7,4 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Talonrakennuskohteisiin käytettiin 5,3 miljoonaa euroa ja liikenneväyliin ja siltoihin investoitiin noin 1,4 miljoonaa euroa. Lisäksi investoitiin lukuisiin pienempiin kohteisiin. Leasingrahoituksella jatkettiin Koulunmäen yhtenäiskoulun C-osan rakentamista ja koulu valmistui vuonna 2025. Koulunmäen C-osan toteutunut kokonaiskustannus oli noin 19,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 aikana hyväksyttiin kolme asemakaavaa; Hirvimäen asemakaavan muutos, Henttalanmäen asemakaavan osittainen kumoaminen sekä Teollisuuskadun korttelin asemakaavan muutos. Uusia asemakaavan muutoshankkeita kaupunginhallitus käynnisti useita, mm. asemakaavan muutoksen Abrahaminrannasta Hernevalkamaan, Pukinpuiston ympäristön asemakaavan muutoksen, Koukkuniemen asemakaavan laajentamisen, Asemakadun asemakaavan muutoksen sekä asemakaavan laatimisen Koiviston koulun ympäristöön. Lisäksi käynnistettiin Haukilan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatiminen.

Suurimmat yritykset panostivat vahvasti uusiin toimintoihin ja kehittämiseen vuoden aikana. Näistä mainittakoon mm. Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen sekä uuden voimansiirtolinjan valmistuminen, Metsä Groupin Kerto LVL-tehtaan, Metsä Fibren ja Andritzin ligniini-pilotlaitoksen ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentaminen. Ilahduttavaa on Kotakennään alueen vetovoima kaupan investointeina. Rusta avasi ovensa syksyllä ja toi vireyttä alueelle.

Merkittävimpiä valmistelussa olevia kaupunkikehitysprojekteja olivat klubin mäki, monitoimiaukion esiintymislava/nuorten katettu oleskelutila, Koukkuniemen kiertotalouspuisto ja satamien investointihanke.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuonna monin eri keinoin. Pääkampanjana oli ”Löydä syy hidastaa”, joka oli esillä monikanavaisesti muun muassa verkossa, radiossa, sosiaalisessa mediassa ja televisiossa. Näiden toimenpiteiden avulla houkuteltiin Äänekoskella työssäkäyviä sekä muualla asuvia muuttamaan kaupunkiin. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset, asiantuntija-artikkelit sekä tapahtumat. Äänekoski oli esillä rakennusmessuilla omalla osastolla ja tapahtumien saralla myös Äänekoski Äksön keräsi paljon kävijöitä.

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025 alkaen. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025 ja vastuukuntana toimii Äänekosken kaupunki. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen kuuluu lisäksi Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen ja Viitasaari. Äänekosken kaupungin palvelukseen siirtyi muutoksen myötä yhteensä noin 66+1 henkilöä. Työllisyysalueen budjetti on noin 7,8 milj. euroa ja se rahoitetaan kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisilla maksuosuuksilla. Lisäksi työllisyysalue vastasi valtiolta jääneistä maksatustehtävistä, jotka valtio korvasi osittain 20.3.2025 saadun päätöksen perusteella.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 14 talousarviomuutosta (pykälää), joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli 1,1 miljoonaa euroa ja rahoitusosaan -1,2 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli -5,9 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualuetasolla tarkastuslautakunnan, työllisyysaluelautakunnan, opetus- ja kasvatuslautakunnan, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan, kaupunkirakennelautakunnan ja ympäristölautakunnan osalta. Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Kaupungin organisaatio on jaettu 16 eri vastuualueeseen, joista 10 on sitovia valtuustoon nähden. Sitovan tason vastuualueilla lisätalousarviot huomioiden talousarvion ylityksiä ei ollut eli kaikki sitovan tason vastuualueet alittivat muutetun talousarvion. Keskushallinnon osalta sitovuustaso on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta) ja talousarvio alitettiin.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) talousarvion ylityksiä ei ollut.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) sitovan tason talousarvion alituksia oli 4 kpl (kaupunginhallitus, lasten, perheiden ja nuorten palvelut, opetuspalvelut, kaupunkirakennepalvelut ja ruokapalvelut).

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 2, talousarvion toteutuminen.

Olennaiset toiminnan ja talouden muutokset tilinkauden päättymisen jälkeen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.2.2026 § 3 kaupungin omistajapolitiikan, joka astui voimaan 23.2.2026 alkaen.

Kaupunki sai tammikuussa päätöksen vuoden 2026 valtionosuuksista. Valtionosuuksien määrä on 0,8 milj. euroa hyväksyttyä talosarviota pienempi vuonna 2026. Talousarviomuutos on hyväksytty valtuustossa 16.2.2026 § 6.

Verotulojen määrä on vuoden 2026 hyväksytyssä talousarviossa 47,1 milj. euroa. Helmikuussa julkaistun Kuntaliiton veroennusteen mukaan kaupungin verotulot ovat jäämässä 46,3 milj. euroon vuonna 2026.

Helmikuun ennusteen perusteella ei voida vielä arvioida varmasti koko vuoden kertymää, mutta verotulojen kehitystä seurataan tarkasti.

Vuoden 2026 talousarvioon on varattu 2,4 milj. euroa työttömyysetuuksien rahoitukseen. Joulukuun 2025 työttömyysturvaennusteen mukaan työttömyysturvakustannusten kasvu jatkuu vuonna 2026 ja Äänekosken kaupungin osuus olisi ennusteen mukaan noin 3,0 milj. euroa.

Kaupunki on päivittänyt kuntalisän myöntämisperusteita sekä kuntalisän määrää, jotta työllisyys kohentuisi. Kuntalisä on harkinnanvarainen tuki, ja se on tarkoitettu Äänekosken alueen vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevan työttömän työnhakijan työllistämiseen. Kohderyhmiä ovat pitkäaikaistyöttömät, alle 30-vuotiaat, jotka eivät täytä palkkatukikriteerejä, maahanmuuttajat, joilla kotoutumisajan alkamisesta kulunut enintään viisi vuotta, oppisopimuksella työllistyvät ja yli 55-vuotiaat, jotka eivät täytä palkkatukikriteerejä.

Kuntalisää voidaan myöntää työnantajalle (yritys, yhdistys tai säätiö) äänekoskelaisen työttömän työllistämiseen. Kuntalisä kattaa osan palkkakustannuksista ja edistää paikallista työllisyyttä sekä elinvoimaa. Tukisumma on 800 euroa/kk ja maksimi on 9 600 euroa/henkilö. Jos työsuhde jatkuu toistaiseksi voimassa olevana, maksetaan työnantajalle 500 euron bonus.

Kaupunki on käynnistänyt talouden tasapainottamisohjelman laatimisen vuosille 2027-2029 kaupungin talouden suunnan kääntämiseksi. Ohjelman tavoitteena on varmistaa kaupungin palveluiden ja talouden kestävyys heikentyneessä taloustilanteessa ja muuttuvassa toimintaympäristössä. Tavoitteena on löytää vuosittaisia säästöjä vähintään 1,5 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen. Tasapainottamisohjelma valmistuu huhtikuun loppuun mennessä. Suurimmat syyt heikkoon talouskehitykseen ovat pienentyneet valtionosuudet ja verotulokertymien merkittävä heikentyminen sekä toimintakulujen kasvaminen.

Osana talouden tasapainottamisohjelmaa kaupunki on käynnistänyt yhteistoimintamenettelyn, joka kohdistuu Äänekosken kaupungin koko henkilöstöön pois lukien Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen henkilöstö, jonka budjetista vastaavat Pohjoisen Keski-Suomen 13 kuntaa yhdessä. Yt-prosessi käynnistyy työnantajan neuvotteluesityksellä luottamusedustajille ja neuvottelut kestävät vähintään 6 viikkoa. Neuvottelujen tuloksena korkeintaan 40 virkaa tai tehtävää saattaa lakata vuoden 2029 loppuun mennessä. Ensisijaisesti pyritään eläkejärjestelyihin ja/tai tarjoamaan lakkautetun tehtävän tilalle muita soveltuvia tehtäviä. Yhteistoimintaneuvotteluissa tavoitellaan toiminnan uudelleen organisointia vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia. Tavoitteena on organisoida tehtäviä kustannustehokkaasti sekä asiakas- ja asukasystävällisesti niin, että toiminnan organisointi tukee talouden tasapainotusohjelman tavoitetta saavuttaa vuositasolla kokonaisuudessaan 1,5 miljoonan euron pysyvät säästöt. Säästöt muodostuvat kaikista talouden tasapainottamistoimenpiteistä yhteensä, ei pelkästään vakansseihin liittyvistä ratkaisuista. Neuvottelut arvioidaan käytävän maalis-toukokuun 2026 aikana.

Arvio todennäköisestä kehityksestä

Taloussuunnitelman perusteella vuosien 2027-2028 tulos näyttäisi muodostuvan myös alijäämäisiksi. Taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja haasteita. Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset uudet valtionosuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen sekä ja investointien toteuttamiseen budjetoidun mukaisesti. Kaupunki on käynnistänyt talouden tasapainottamistoimenpiteiden valmistelun. Tasapainottamistyöryhmän aineisto valmistuu huhtikuun loppuun mennessä. Työryhmän säästöt sekä kehittämistoimenpiteen huomioidaan vuoden 2027 talousarvion valmistelussa.

Lähi-idän epävakaan tilanteen kesto ja eskaloituminen on ratkaisevassa roolissa rahoituskorkomarkkinoiden kehittymiseen. Jos nykyinen tilanne pitkittyy ja energianhinnat jatkavat kasvuaan, on mahdollista, että epävakaa tilanne vaikuttaa rahoituskorkomarkkinoihin merkittävästi. Äänekosken kaupungilla on

markkinakorkoon sidonnaisia lainoja, joten korkojen nousu vaikuttaisi merkittävästi lainoista sekä leasingmaksuista syntyviin kuluihin.

Työttömyysaste on pysynyt korkealla tasolla. Korkea työttömyysaste aiheuttaa kunnallisverotuoton laskua sekä lisää kaupungin työttömyysturvavastuita ja palvelujen tarvetta. 1.1.2025 aloittaneen työllisyysalueen tavoitteena on saada työ ja tekijät kohtaamaan ja siten työttömyysaste laskemaan.

Kaupunki kirjasi vuoden 2022 tilinpäätöksessä tulosvaikutteisesti 1,84 miljoonaan euron varauksen sairaanhoitopiirin 24,0 miljoonan euron alijäämistä sairaanhoitopiirin peruttua alijäämän kattamisen peruspääomaa vastaan. Asian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Kaupungilla on käynnissä joidenkin sotekiinteistöjen myyntiprosessi. Mikäli myynti toteutuu, sillä on merkittävä vaikutus talouteen.

Geopoliittinen tilanne on tuonut suurta epävarmuutta Suomen lähivuosien talouskehitykseen ja tilanne elää jatkuvasti. Talousvaikutukset riippuvat tilanteen laajuudesta ja kestosta, joita ei vielä tiedetä.

1.3.6 Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 688 (648) henkilöä, joista vakinaisten osuus oli 557 (501) henkilöä ja määräaikaisten sekä sijaisten 131 (147) henkilöä. Sivutoimisia palvelussuhteita oli yhteensä 11. Työllistettyjä henkilöitä ei Äänekosken kaupungilla ollut vuoden 2025 lopussa enää lainkaan.

Määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna (+ 56 henkilöä) johtuen siitä, että Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloitti toimintansa vuoden 2025 alusta lukien. Määräaikaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä on edelleen vähentynyt. Muutokseen ovat vaikuttaneet mm. hankerahoituksen väheneminen ja palkkatukityöllistämisen päättyminen.

Vakinaisen henkilöstön osuus 31.12.2025 palvelussuhteessa olleista oli 80,8 %. Vuotta aiemmin vakinaisten osuus oli 77,3 %.

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2025 lopussa oli opetus- ja kasvatustoimiala, jossa vakituisesta henkilöstöstä työskenteli 61,9 % (70,8 %). Keskushallinnossa työskenteli 8,1 % (11,0 %). Vuodesta 2025 alkaen keskushallintoon kuuluu myös Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue, jonka osuus vakituisesta henkilöstöstä oli vuoden lopussa 11,7 % (0 %). Kulttuuri- ja liikuntatoimen osuus oli 8,3 % (8,2 %) sekä kaupunkirakenne- ja ympäristötoimialalla 10,0 % (10,0 %).

Vuoden 2025 henkilöstömenot olivat 35,6 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot sivukuluineen kasvoivat vuodesta 2024 verrattuna yhteensä 2,2 miljoonaa (+ 6,6 %).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2025 henkilöstöraportista.

1.3.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työn vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi toteutetaan työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti kaikilla kaupungin työpaikoilla 3 vuoden välein. Työn vaarojen selvittäminen ja riskien arviointi (RVA) tehdään WPro-järjestelmässä.

Vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi tulee päivittää myös silloin, jos työssä tai työpaikan olosuhteissa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on kasvanut 0,1 milj. euroa vuoden 2024 tasosta. Korkokulut kasvoivat vuoden 2024 tasosta noin 11 t€ euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 29,5 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2025 lopussa noin 36,5 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2025 yhteensä 66,0 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskikorko oli 0,801 % (0,799 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 14,14 % ja kiinteäkorkoisia oli 85,86 %.

Kaupungin lainasalkku, joka koostuu sekä pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista. Kaupungilla on voimassa yksi korkosuojaus 20,0 miljoonaa euroa, joka alkaa vuonna 2027.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor – sidonnaisia lainoja 0,0 (0,0) miljoonaa euroa, 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 1,6 (1,6) miljoonaa euroa ja koronvaihtosopimus-korko 10 v -sidonnaisia lainoja 3,6 (3,8). Lisäksi kiinteäkorkoisia lainoja oli 31,3 (34,0) miljoonaa euroa.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2025 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2025 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2025 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 29,5 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 15,4 (18,4) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 38,1 (37,6) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 1,6 (1,6) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetyt 6,4 (7,0) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetyt 26,0 (24,7) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Kaupungilla on leasingrahoituksella toteutettuja koulu- ja päiväkoti-investointeja. Leasingvastuiden määrä oli 59,7 miljoonaa euroa vuoden 2025 lopussa. Korkomarkkinoiden tilanne on hyvin riippuvainen maailmantalouden tilanteesta, joten korkovaihtelut saattavat muuttua hyvinkin nopeasti.

Äänekosken kaupungilla on Sumiaisten kunnan vuonna 2005 myöntämä takaus Sumiaisten Vanhaintuki ry:n 1,0 miljoonan euron lainalle. Takausvastuu 31.12.2025 on 104.087,84 euroa. Hyvinvointialue on irtisanonut vuokrasopimuksen. Tilasta on vielä puolet vuokrattu Attendo Oy:lle.

Äänekosken kaupunki on taannut säätiöiden ja yhdistysten palveluntuotantokiinteistöjen rakennuslainoja. Mikäli hyvinvointialue luopuu terveyspalveluja varten rakennetuista kiinteistöistä ennenaikaisesti, kiinteistöjen omistajille syntyy merkittäviä taloudellisia menetyksiä ja kustannuksia. Vuokratulojen poistuessa säätiöt ja yhdistykset saattavat ajautua maksukyvyttömäksi ja lainojen takausvastuu realisoituvat kaupungin maksettavaksi.

Hyvinvointialueuudistus

Voimaanpanolain 22 §:n nojalla kaupungin ja hyvinvointialueen välillä on lakiin perustuva vuokrasuhde 1.1.2023 lukien ja 31.12.2025 saakka ja mahdollisesti vielä 31.12.2026 saakka. Tämän kolmen tai mahdollisesti neljän vuoden mittaisen siirtymäkauden jälkeen hyvinvointialueella ei ole enää velvollisuutta

vuokrata näitä kiinteistöjä ja toimitiloja eikä niistä maksettavan vuokran määrää säännellä lailla tai asetuksella.

Siirtymäkauden jälkeen kaupunki ei voi enää toimia hyvinvointialueen vuokranantajana. Vuokraustoiminta on yhtiöitettävä siirtymäkauden jälkeen. Yhtiöittämisvelvollisuus merkitsee käytännössä, että kaupungin tulee myydä tai muulla tavoin luovuttaa kiinteistöjen ja toimitilojen omistus esimerkiksi olemassa olevalle tai uudelle tytäryhtiölleen, joka tämän jälkeen voi tarjota niitä hyvinvointialueen vuokrattavaksi.

Kaupungin omistamien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen euromääräinen arvo on merkittävä.

Voimaanpanolain 22 §:n mukaan sote -toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Keski-Suomen hyvinvointialue ja Äänekosken kaupunki tekivät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä osasta pelastustoimen käytössä olevien toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen siten, että vuokrasopimukset olivat voimassa 31 päivään joulukuuta 2025 asti, jonka jälkeen vuokrasopimuksia jatkettiin asetuksen mukaisella yhden vuoden optioajalla vuodeksi 2026. Hyvinvointialue ja kaupunki on käynnistänyt vuokrasopimusneuvottelut sotekiinteistöjen vuokraamisesta optiovuoden jälkeen.

Vahinkoriskit

Työtapaturmavakuutukset hoidetaan IF vahinkovakuutusyhtiö Oyj:n kanssa ja omaisuus- ja vahinkovakuutukset hoidetaan Pohjola Vakuutus Oy:n kanssa. Kaupungin toiminnassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, joten vakuutusten kilpailutukset on käynnistetty vuoden 2025 lopussa ja hankintapäätös on tehty maaliskuussa 2026.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOISTUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

Riita-asia, maanvuokrasopimuksen lunastusehtoon liittyvä riitaisuus

Vuonna 2025 jatkettiin Äänekosken Suolahdessa sijaitsevan liikerakennuksen lunastamista kaupungin omaisiuudeksi koskevan asian käsittelyä. Kyseessä on vuonna 1987 valmistunut, pääasiassa autoalan yritystoimintaan käytettyä hallitilaa käsittävä rakennus. Rakennus sijaitsee kaupungin omistamalla liiketontilla. Maanvuokrasopimus oli tehty määräajaksi 1.11.1986-30.9.2022.

Maanvuokrasopimuksessa oli sovittu kaupungin velvollisuudesta vuokrasuhteen päättyessä lunastaa tontilla olevat vuokralaisen rakennukset. Kaupungin ja vuokralaisina olleen Heikki ja Helena Hilpisen kesken syntyi vuonna 2022 riitaisuutta lunastussumman laskentaperusteista ja summan euromääräisestä suuruudesta. Osapuolten näkemysten välillä oli jopa 11-kertainen ero ja asiaa ei saatu neuvotteluin sovittua.

Heikki ja Helena Hilpinen nostivat asiassa kanteen Keski-Suomen käräjäoikeudessa 16.1.2023. Kanteen pääasiallisena sisältönä oli, että he vaativat käräjäoikeutta vahvistamaan sopimuksen mukainen lunastussumman olevan 693 000 euroa ja velvoittamaan vastaajana olevan kaupungin suorittamaan summan heille.

Käräjäoikeuden valmisteluistunto pidettiin elokuussa ja pääkäsittely marras-joulukuussa 2023. Käräjäoikeus julisti tuomion 1.12.2023. Kaupunki voitti jutun kokonaisuudessaan, sillä käräjäoikeus hyväksyi sopimuksen lunastusehdon tulkinnaksi kaupungin esittämän tulkinnan ja sopimuksen mukaiseksi lunastushinnaksi kaupungin esittämän määrän 110 429,40 euroa. Heikki ja Helena Hilpinen velvoitettiin suorittamaan kaupungille oikeudenkäyntikulukorvausta 50 666,40 euroa.

Heikki ja Helena Hilpinen ilmoittivat tyytymättömyyttä tuomioon ja valittivat siitä Vaasan hovioikeuteen 2.1.2024. Hovioikeus antoi 18.10.2024 asiassa päätöksen, jonka mukaan valituksen käsittelemiseksi tarvittavaa jatkokäsittelylupaa ei myönnetä ja käräjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.

Heikki ja Helena Hilpinen jättivät 17.12.2024 asiassa valituslupahakemuksen korkeimpaan oikeuteen. Korkein oikeus antoi 18.2.2025 asiassa päätöksen, jonka mukaan valituslupaa ei myönnetä ja hovioikeuden ratkaisu jää pysyväksi.

Rikosasia, kaupungin omaisuuden näpistäminen

Elokuussa 2024 tuli ilmi kaupungin omaisuuteen kohdistunut näpistys. Mieshenkilö otti haltuunsa Äänekosken kaupunginkirjaston pääkirjaston rahalippaan, rikkoi sen ja otti haltuunsa lippaassa olleet kolikot ja setelit. Poliisin suorittaman esitutkinnan jälkeen virallinen syyttäjä nosti asiassa syytteen kyseistä henkilöä vastaan Keski-Suomen käräjäoikeudessa 10.10.2024. Kaupunki yhtyi asianomistajana syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja lisäksi vaati vahingonkorvausta ja oikeudenkäyntikulukorvausta.

Keski-Suomen käräjäoikeus antoi asiaa koskien ratkaisunsa 1025 9302 kirjallisessa menettelyssä 13.2.2025. Käräjäoikeus totesi vastaajan menetelleen syytteessä kuvatulla tavalla ja hyväksyi kaupungin korvausvaatimukset sellaisenaan.

<u>Hallintolainkäyttöasiat</u>

Aluevalitusasia, hyvinvointialueen päätös

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 § 179 valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 tekemästä päätöksestä, joka koski Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöstä ja toimintakertomusta vuodelta 2022. Kaupunki vaati aluevaltuuston päätöksen kumoamista sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja aluevaltuusto on ylittänyt toimivaltansa siten kuin valitusasiakirjoissa tarkemmin esitetään.

Asiassa on kyse Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 tekemästä ja normaalissa järjestyksessä lainvoimaiseksi tulleesta päätöksestä alentaa kuntayhtymän peruspääomaa. Asiasta on muodostunut kiistaa kuntayhtymän jäseninä olleiden kuntien ja hyvinvointialueen kesken sen johdosta, että hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 13.6.2023 jättää sanotun päätöksen täytäntöön panematta. Kaupunki teki aluevalituksen yhdessä useiden muiden keskisuomalaisten kuntien kanssa.

Kaupunginhallitus käsitteli 6.11.2023 § 417 hallinto-oikeudelle annettavan selityksen, jonka Hankasalmen kunnanhallitus hyväksyi päätöksellään 23.10.2023 § 136. Hyvinvointialue on toimittanut hallinto-oikeuteen lausunnon täydennyksen, mihin liittyen kaupunginhallitus päätti 7.10.2024 § 236 antaa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle selityksen liittyen hyvinvointialueen lausunnon täydennyksiin.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 15.9.2025 antamalla päätöksellään nro 1777/2025 hylännyt asiaa koskevat valitukset.

Kaupunginhallitus päätti 6.10.2025 § 260, että Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätökseen 1777/2025 haetaan valituslupaa ja siitä valitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kaupunginhallitus päätti samalla, että valitus voidaan jättää myös yhdessä muiden kuntien kanssa.

Asian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Asiakokonaisuuteen liittyy hyvinvointialueen korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireille panema ylimääräinen muutoksenhaku ja sen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen tekemä kunnallisvalitus (ks. seuraavat kohdat).

Ylimääräinen muutoksenhakuasia, hyvinvointialueen hakemus

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus päätti 20.6.2023 § 217 hakea korkeimmalta hallinto-oikeudelta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 tekemän ja kuntayhtymän peruspääoman alentamista koskevan päätöksen (9 §) purkamista (ylimääräinen muutoksenhaku). Hyvinvointialueen mukaan kuntayhtymän valtuuston päätös on lainvastainen, päätöstä ei ole annettu tiedoksi hyvinvointialueelle ja yleinen etu vaatii päätöksen purkamista.

Kaupunginhallitus päätti 19.2.2024 asiaa koskevasta lausunnostaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kaupunki ei hyväksynyt hyvinvointialueen esittämiä vaatimuksia ja näkemyksiä.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi 19.6.2024 päätöksen nro 1861/2024 Keski-Suomen hyvinvointialueen tekemään hakemukseen, jossa tämä haki Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemän päätöksen purkamista. KHO päätti, että se ei tutki hakemusta.

Perusteluna ratkaisulle KHO esitti, että purettavaksi haetun sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöstä (9 §) asianmukaisine valitusosoituksineen ei voida todeta olevan annettu laillisesti tiedoksi hyvinvointialueelle. Päätöstä koskevan valituksen tekemiselle säädetty määräaika ei ollut alkanut hyvinvointialueen osalta kulua, eikä purettavaksi haetun päätöksen voida katsoa tulleen muutoinkaan hyvinvointialueeseen nähden lainvoimaiseksi.

KHO:n 19.6.2024 antaman päätöksen tiedoksisaannin jälkeen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän entisten jäsenkuntien kunnanjohtajat ovat yhteisessä keskustelussaan todenneet, että kuntayhtymän valtuuston päätös tulee muodollisesti antaa tiedoksi hyvinvointialueelle ja että käytännössä sen voi toteuttaa kaikkien jäsenkuntien puolesta Viitasaaren kaupunki. Viitasaaren kaupungin sähköpostilla tehtyyn tiedoksiantoon on sisältynyt saatekirje, KHO:n 19.6.2024 antama päätös, kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemä päätös ja Suomen Kuntaliitto ry:n mallin mukainen kunnallisvalitusosoitus.

Asiakokonaisuuteen liittyy kaupungin ja useiden muiden Keski-Suomen kuntien Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa vireille panema aluevalitus ja hyvinvointialueen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen tekemä kunnallisvalitus (ks. edellinen ja seuraava kohta).

Kunnallisvalitusasia, hyvinvointialueen valitus

Keski-Suomen hyvinvointialue teki 26.7.2024 Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kunnallisvalituksen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 § 9 tekemästä, kuntayhtymän peruspääoman alentamista koskevasta päätöksestä.

Valituskirjelmän perusteella voidaan sanoa, että valitus kohdistuu erityisesti, muttei yksinomaan Viitasaaren kaupungin talous- ja tietohallintojohtajan 28.6.2024 hyvinvointialueelle toimittamaan tiedoksiantoon, jolla hän antoi hyvinvointialueelle tiedoksi kuntayhtymän valtuuston sanotun päätöksen muutoksenhakuohjeineen.

Hyvinvointialueen mukaan sanottu viranhaltija ei voi antaa tiedoksi yli kaksi vuotta päätöksenteon jälkeen jo lakanneen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöstä toimi- ja puhevallan puuttumisen ja alkuperäisen päätöksen tehneen organisaation lakkaamisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti 7.10.2024 § 237 asiaa koskevasta selityksestään hallinto-oikeudelle. Kaupunki ei hyväksynyt hyvinvointialueen esittämiä vaatimuksia ja näkemyksiä. Selitystä valmisteltiin yhdessä useiden muiden keskisuomalaisten kuntien kanssa.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus antoi 15.09.2025 asiassa ratkaisunsa 1778/2025. Päätöksessään hallinto-oikeus kumosi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 § 9.

Kaupunginhallitus päätti 6.10.2025 § 259, että Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätökseen 1778/2025 haetaan valituslupaa ja siitä valitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kaupunginhallitus päätti samalla, että valitus voidaan jättää myös yhdessä muiden kuntien kanssa.

Asiakokonaisuuteen liittyy kaupungin ja useiden muiden Keski-Suomen kuntien Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa vireille panema aluevalitus ja hyvinvointialueen korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireille panema ylimääräinen muutoksenhaku (ks. edelliset kohdat).

Asian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Hallintoriita-asia, kuntien ja hyvinvointialueen välinen kustannusten jako lastensuojeluasiassa

Kaupunginhallitus päätti 17.6.2024, että kaupunki panee hallintoriitahakemuksen vireille Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa Keski-Suomen hyvinvointialuetta vastaan. Asiassa on kyse lastensuojelulain mukaan avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettujen tai jälkihuollossa olevien lasten varhaiskasvatuksen kustannuksista.

Kaupunki vaatii hallinto-oikeutta vahvistamaan, että Keski-Suomen hyvinvointialue on vuonna 2023 voimassa olleen lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin perusteella velvollinen maksamaan sanotun lain mukaan tekemillään päätöksillä avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettujen tai jälkihuollossa olevien lasten varhaiskasvatuksen palveluista ja tukitoimista kunnille ajalla 1.1.–31.12.2023 aiheutuneet kustannukset ja velvoittaa hyvinvointialueen korvaamaan hakijakunnille nämä kustannukset.

Kaupunki teki hallintoriitahakemuksen yhdessä useiden muiden keskisuomalaisten ja myös eräiden pirkanmaalaisten kuntien kanssa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Kunnallisvalitusasia, Suolahtisalin käyttöoikeussopimuksen irtisanominen

Kaupunginhallitus päätti 6.11.2023 luopua Suolahtisalin käyttöoikeudesta ja irtisanoa yksityisen kiinteistönomistajan kanssa voimassa olleet käyttöoikeus- ja yhteistoimintasopimukset. Matti Virtanen teki päätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka kaupunginhallitus hylkäsi 18.12.2023. Virtanen valitti oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 23.1.2024.

Kaupunginhallitus päätti 19.2.2024 asiaa koskevasta lausunnostaan hallinto-oikeudelle.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus antoi 8.10.2025 asiassa päätöksen 1959/2025. Päätöksellään hallinto-oikeus jätti tutkimatta valituksen niiltä osin, kun se koskee sopimuksen irtisanomista ja väitettyjä sopimusrikkomuksia. Muilta osin hallinto-oikeus hylkäsi Matti Virtasen valituksen.

Kunnallisvalitusasia, liike- ja varastorakennusten myyminen Äänekosken keskustassa

Kaupunginhallitus päätti 17.6.2024 § 172 myydä Äänekosken keskustassa sijaitsevan liikerakennuksen ja varastorakennuksen ja antaa näiden tontin vuokralle rakennuksista ostotarjouksen tehneelle yksityiselle yritykselle. Kyseinen yritys, vähittäiskaupan alalla toimiva osakeyhtiö, on kaupunginhallituksen 21.9.2020 tekemän päätöksen ja sen perusteella tehdyn liikehuoneiston vuokrasopimuksen mukaisesti ollut vuokralla rakennuksissa.

Samalla alalla toimivan kilpailevan osakeyhtiön yrittäjä Anssi Paavilainen teki myyntipäätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka kaupunginhallitus hylkäsi 2.9.2024. Paavilainen valitti oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 7.10.2024.

Kaupunginhallitus päätti 4.11.2024 § 270 asiaa koskevasta lausunnostaan hallinto-oikeudelle.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken. Tilinpäätöstä laadittaessa käytettävissä olevan arvion mukaan päätös annetaan kevään 2026 aikana.

Kunnallisvalitusasia, jäähallin kauppa ja siihen liittyvä kohteen arvonmääritys

Kaupunginhallitus on 28.4.2025 § 103 päättänyt ostaa kaupungin omistamalla tontilla osoitteessa Sumiaistentie 27 sijaitsevan jäähallin kalusteineen ja laitteineen kaupungin tytäryhtiö Proavera Oy:ltä sillä ehdolla, että valtuusto tekee kaupan taloudellisista edellytyksistä myönteisen päätöksen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupan edellyttämät muutokset talousarvioon ja kaupungin lainavastuisiin 5.5.2025 § 26.

Väinö Liimatainen teki Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kunnallisvalituksen kaupunginvaltuuston edellä tarkoitetusta päätöksestä. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 26.6.2025 pyytänyt kaupungin lausuntoa valituksesta. Kaupunginhallitus päätti lausunnosta 18.8.2025 § 218.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken. Tilinpäätöstä laadittaessa käytettävissä olevan arvion mukaan päätös annetaan kevään 2026 aikana.

Kunnallisvalitusasia, Kannonkosken Vuorijärvien tuulivoimapuiston osayleiskaava

Äänekosken kaupunki antoi Kannonkosken Vuorijärvien tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluaineistosta lausunnon 21.8.2023 ja ehdotusaineistosta lausunnon 3.3.2025. Molemmissa lausunnoissaan kaupunki edellytti mm., että voimalat, joiden melu- ja välkevaikutukset ulottuvat Äänekosken kaupungin alueelle, tulee poistaa tai siirtää kauemmas kuntarajasta siten, että Äänekosken kaupungin alueelle ei ulotu 35 dB ja 40 dB melualueita rajoittamaan Äänekosken kaupungin puolella olevien kiinteistöjen maankäyttöä. Kannonkosken kunnanvaltuusto on kokouksessaan 26.5.2025 § 10 hyväksynyt Kannonkosken Vuorijärvien tuulivoimapuiston osayleiskaavan.

Äänekosken kaupunginhallitus on päätöksellään 16.6.2025 § 186 katsonut Kannonkosken Vuorijärvien tuulivoimapuiston hyväksymispäätöksen olleen lainvastainen ja päättänyt, että Äänekosken kaupunki jättää kunnallisvalituksen Kannonkosken Vuorijärvien tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä.

Kunnallisvalitusasia, työturvallisuuslain mukaiset ilmoitukset

Eräs kaupungin palveluksessa työskennellyt viranhaltija on vuoden 2025 alkupuoliskon aikana tehnyt työturvallisuuslain 19 § ja 28 § mukaiset ilmoitukset. Kaupunginhallitus käsitteli ilmoitukset 9.6.2025 § 179 ja päätti muun ohella todeta, että saatujen selvitysten perusteella työturvallisuuslain 19 ja 28 §:ssä tai yhdenvertaisuuslain 10, 13 ja 16 §:ssä tarkoitettua viranhaltijaan kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua tai syrjintää ei ole tapahtunut. Päätökseen oli liitetty oikaisuvaatimusohje, jonka mukaisesti asianosainen teki oikaisuvaatimuksen. Kaupunginhallitus on päätöksellään 18.8.2025 § 221 hylännyt oikaisuvaatimuksen.

Asianosainen on tehnyt kaupunginhallituksen päätöksestä 18.8.2025 kunnallisvalituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on 3.12.2025 päätöksellään 2510/2025 poistanut kaupunginhallituksen päätökseen 9.6.2025 § 179 liitetyn oikaisuvaatimusohjeen sekä poistanut kaupunginhallituksen oikaisuvaatimukseen antaman ratkaisun 18.8.2025 § 221 ja muilta osin päättänyt jättää valituksen tutkimatta.

Markkinaoikeusvalitusasia, katuvalaistuksen saneerauspalvelun hankintamenettely

C2 SmartLight Oy on 25.11.2024 tehnyt valituksen markkinaoikeuteen katuvalaistuksen saneerauspalveluita koskevassa asiassa. Valituksessaan C2 SmartLight Oy on vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa valituksenalaisen hankintapäätöksen 7.11.2024 § 76 (dnro 489/02.07.00/2024), kieltää hankintayksikköä

tekemästä hankintasopimusta ja velvoittaa hankintayksikön korjaamaan menettelynsä. Valittaja on toissijaisesti vaatinut, että markkinaoikeus määrää hankintayksikön maksamaan sille hyvitysmaksuna 156 363 euroa. Lisäksi valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön korvaamaan sen arvonlisäverottomat oikeudenkäyntikulut.

Markkinaoikeus on 26.11.2024 ilmoittanut kaupungille hankintaan kohdistuvasta suspensiosta ja 28.11.2024 pyytänyt kaupungin vastinetta valitukseen. Kaupunkirakennelautakunta on 12.12.2024 § 76 antanut kaupungin lausunnon sekä valtuuttanut teknisen johtajan ja hankinta-asiantuntijan laatimaan sekä toimittamaan markkinaoikeuskäsittelyn mahdollisesti edellyttämää lisäselvitystä ja kirjelmöintiä.

Markkinaoikeus on 3.3.2025 hylännyt C2 SmartLight Oy:n valituksen ratkaisussaan 123/2025 ja velvoittanut C2 SmartLight Oy:n korvaamaan Äänekosken kaupungin oikeudenkäyntikulut. Markkinaoikeuden ratkaisu sai lainvoiman huhtikuussa 2025 ja jää pysyväksi.

Hallintovalitusasia, siistimisvelvoitteen ja juoksevan uhkasakon määrääminen kiinteistöille

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on 23.1.2023 antanut kehotuksen kiinteistöjen Betonipaja 992-403-13-102, Jukola 992-403-13-117 ja KUOKKALA II 992-403-14-24 siistimiseksi hallintopakon uhalla.

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva ympäristölautakunta on antamallaan hallintopakkopäätöksellä 13.12.2023 § 46 määrännyt kiinteistöjen omistajan noudattamaan hallintopakkopäätöksessä asetettuja päävelvoitteita 1-7. Päätöksessä päävelvoitteiden tehosteeksi on asetettu juokseva uhkasakko.

Ympäristölautakunta on 11.12.2024 § 31 todennut asianosaisen laiminlyöneen asetettujen päävelvoitteiden suorittamisen ja tuominnut uhkasakot maksettaviksi. Asianosainen on valittanut päätöksen päävelvoitteita 1-4 koskevista kohdista Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja päävelvoitteita 5-7 koskevista kohdista Vaasan hallinto-oikeuteen.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 15.4.2025 pyytänyt Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalta lausuntoa valituksen johdosta. Ympäristölautakunta on 21.5.2025 § 26 päättänyt lausunnon antamisesta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ja valtuuttanut ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja lisätiedot asiassa. Vaasan hallinto-oikeus on 23.9.2025 pyytänyt Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalta lausuntoa valituksen johdosta. Ympäristölautakunta on 22.10.2025 § 48 päättänyt lausunnon antamisesta Vaasan hallinto-oikeudelle ja valtuuttanut ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja lisätiedot asiassa.

Asian käsittely Hämeenlinnan ja Vaasan hallinto-oikeuksissa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Hallintovalitusasia, hulevesimaksun määrääminen kiinteistölle

Yksityinen kiinteistönomistaja toimitti kaupungille 8.6.2024 päivätyn pyynnön vapauttaa Äänekosken Suolahden taajamassa asemakaava-alueella sijaitseva kiinteistö 992-34-41-5 hulevesimaksusta sekä maksaa jo suoritetut hulevesimaksut takaisin. Kaupunkirakennelautakunta käsitteli pyyntöä kokouksessaan ja päätti 15.8.2024 § 51 hylätä vapautuspyynnön. Kiinteistön omistaja teki kaupunkirakennelautakunnan päätöksestä 26.8.2024 päivätyn oikaisuvaatimuksen, jonka kaupunkirakennelautakunta hylkäsi päätöksellään 3.10.2024 § 70. Kiinteistön omistaja teki oikaisuvaatimustaan koskevasta päätöksestä 3.10.2024 § 70 valituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Kaupunkirakennelautakunta päätti 12.12.2024 § 101 asiaa koskevasta lausunnostaan hallinto-oikeudelle. Hämeenlinnan hallinto-oikeus antoi 12.9.2025 asiassa päätöksen 1760/2025. Päätöksessään hallinto-oikeus päätti kumota ja poistaa Äänekosken kaupunkirakennelautakunnan tekemän päätöksen 3.10.2024 §

70, koska asia olisi tullut saattaa valitusasiana hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Päätöksessään hallinto-oikeus myös otti valituksen käsiteltäväksi lautakunnan päätökseen 15.8.2024 § 51 kohdistuvana hallintovalituksena ja päätti hylätä valituksen.

Hallintovalitusasia, rakennusvalvonnan suullinen lupapäätös / asian ratkaiseminen ja muutoksenhaku

Vuonna 2025 jatkettiin kiinteistön 992-457-1-787 rantaa ja rakennelmia koskevan rakennusvalvonta-asian käsittelyä. Kiinteistön 992-457-1-665 omistajat sekä kiinteistön 992-457-1-466 omistaja vaativat sähköpostissaan 20.7.2023 oikaisua Äänekosken kaupungin rakennustarkastajan suullisiin lupapäätöksiin sekä menettelytapaan.

Ympäristölautakunta päätti 20.9.2023 § 25, että se ei ota oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi edellä tarkoitettua oikaisuvaatimuskirjelmää, koska asiassa ei ole tehty mitään rakennusvalvontaviranomaisen päätöstä.

Hallinto-oikeuteen toimittamassaan kunnallisvalituksessa kiinteistöjen omistajat Virpi Virtanen, Esa Virtanen ja Irmeli Pelkonen vaativat, että hallinto-oikeus ottaa valituksen tutkittavaksi, toteaa Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnan 20.9.2023 § 25 § tekemään päätökseen liitetyn valitusosoituksen virheelliseksi, kumoaa sanotun päätöksen ja palauttaa asian lautakunnan ratkaistavaksi. Lisäksi valittajat vaativat, että kaupunki velvoitetaan korvaamaan heille asian hoitamisesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut myöhemmin esitettävän laskun mukaisesti. Ympäristölautakunta on 13.12.2023 § 47 päättänyt lausunnostaan hallinto-oikeudelle sekä valtuuttanut ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja -tiedot asiassa.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 13.6.2025 antamassaan päätöksessään 2105/03.04.04.04.16/2023 poistanut ympäristölautakunnan päätökseen liitetyn ilmoituksen muutoksenhakukiellosta ja tutkinut valituksen. Hallinto-oikeus on kumonnut ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttanut asian sille uudelleen käsiteltäväksi. Lisäksi hallinto-oikeus on velvoittanut Äänekosken kaupungin suorittamaan valittajille korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista 1 500 euroa ja tälle määrälle vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä lukien, kun kuukausi on kulunut tämän päätöksen antopäivästä. Vaatimus hylätään enemmälti.

Ympäristölautakunta on päättänyt 22.10.2025 § 49 tutkia asian valvontailmoituksena, antaa valvontailmoituksesta päätöksen ja liittää päätökseen muutoksenhakuohjeen. Kiinteistöjen omistajat jättivät päätöksestä hallintovalituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 24.11.2025.

Tilinpäätöksen laatimisaikana asian käsittely Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa on kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Hallintovalitusasia, maa-aines- ja ympäristölupa

Ympäristöpäällikkö on 29.9.2025 § 6 myöntänyt Haapasora Oy:lle maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan maa-aineksen ottamiseen sekä kivenlouhintaan ja murskaukseen. Päätöstä koskevan valitusajan kuluessa Pollari Leena ja Vilho ovat jättäneet Vaasan hallinto-oikeuteen päätöstä koskevan valituksen, jossa vaaditaan, ettei ottoa uloteta alueen itäosaan. Myös Haapasora Oy on jättänyt Vaasan hallinto-oikeuteen päätöstä koskevan valituksen, jossa vaaditaan päätöksen muuttamista mm. luvan voimassaoloajan, asetettavan vakuuden ja toiminnalle sallitun aikarajauksen osalta niin, että lupaehdoista aiheutuu hakijalle vähemmän haittaa.

Tilinpäätöksen laatimisaikana asian käsittely Vaasan hallinto-oikeudessa on kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Hallintovalitusasia, rakennetun ympäristön valvontapyyntö

Kiinteistön 992-14-1400-2 omistaja on laittanut 14.6.2023 päivätyllä kirjeellä vireille asian, joka koskee naapurikiinteistön 992-14-1400-1 puolella oleva tontin sisäistä ajotietä sekä tonttien rajalla olevaa rajapenkereen sijaintia suhteessa rajaan. Vireillepanija on asian käsittelyssä valtuuttanut Lakiluotsit Oy / varatuomari Mikael Juujärven hoitamaan asiaa. Asiaa on käsitelty ympäristölautakunnan vastuualueella vuosien 2023–2024 aikana ja ympäristölautakunta on 11.12.2024 § 28 käsitellyt asian rakennetun ympäristön valvontapyyntönä.

Kiinteistön 992-14-1400-2 omistaja on tehnyt ympäristölautakunnan päätöksestä hallintovalituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, joka on toimittanut Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalle 22.1.2025 päivätyn lausuntopyynnön. Ympäristölautakunta on päättänyt lausunnosta 19.2.2025 § 10.

Tilinpäätöksen laatimisaikana asian käsittely Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa on kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

1.3.8 Ympäristötekijät

Ympäristöllä tarkoitetaan niitä fyysisiä, sosiaalisia ja kulttuuritekijöitä, jotka kuuluvat luontoon tai rakennettuun ympäristöön ja joiden kanssa ihminen on vuorovaikutuksessa. Ympäristö nähdään ennen kaikkea ihmisen elinympäristönä, jonka tilaan ja laatuun ihmisen toiminta vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Kunta voi saada ympäristömenojen vastineeksi ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätehuolto- ja jätevesimaksut, ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset, öljysuojarahastolta saadut korvaukset öljyvahingoista ja niiden torjumisesta sekä ympäristön ennallistamisesta aiheutuneista kustannuksista sekä korvaukset ja avustukset torjuntakaluston hankintaan ja torjuntavalmiuden ylläpitoon, pilaantuneiden maiden kunnostukseen saadut avustukset, ympäristöinvestointien rahoitusosuudet ja -avustukset ym. ympäristötulot.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Äänekosken kaupunki osallistuu ilmanlaadun yhteistarkkailuun energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa. Ilmatieteen laitos vastaa ilmanlaadunmittauksista. Mittausasemalla mitataan jatkuvatoimisilla automaattisilla analysaattoreilla typen oksidien (NO, NO2 ja NOx), halkaisijaltaan alle 10 µm:n suuruisten hengitettävien hiukkasten (PM10), rikkidioksidin (SO2) ja haisevien rikkiyhdisteiden (TRS) pitoisuuksia. Ilmanlaadun mittausten tavoitteena on kartoittaa ilmansaasteiden pitoisuustasoja ja hetkellistä vaihtelua.

Tulokset raportoidaan vuosittain ja reaaliaikainen seuranta on nähtävissä Äänekosken kaupungin kotisivuilla.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy ylläpitää vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta ympäristölupien mukaisesti ja osallistuu mm. Äänekoski – Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun. Äänekosken Energia Oy:n jätevedenpuhdistamojen toimintaa tarkkailua valvoo Lupa- ja valvontavirasto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätevesien käsittelyä haja-asutusalueilla sekä vesihuoltolainmukaisia velvoitteita. Vuonna 2025 jätevesivalvontaa on priorisoitu pohjavesialueille ja ilmoitusperäisiin tarkastuksiin. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys valmistui vuonna 2025.

Jätehuolto

Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena. Kaupungin jätehuollon järjestämisvastuu on Sammakkokangas Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomaistehtävät kuntien yhteisellä toimielimellä Sydän-Suomen jätelautakunnalla.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Maaperän ja pohjavedensuojelu kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttaville toiminnoille tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa ja vesitaloushankkeisiin vesilain mukainen lupa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöluvallisten toimijoiden toimintaa vuonna 2020 päivitetyn valvontaohjelman ja -suunnitelman mukaisesti. Valvontaohjelman päivitys aloitettiin vuonna 2025. Lisäksi maa-ainesluvallisten toimijoiden toimintaa valvotaan säännöllisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo myös roskaantuneita kiinteistöjä ja epäasiallista varastointia sekä johtaa öljyvahinkojen jälkitorjuntaa.

Melun ja tärinän torjunta

Ympäristönsuojelulain mukaan tietyistä ympäristöhaittaa aiheuttavista kertaluonteisista toiminnoista on tehtävä ilmoitus ympäristölupaviranomaiselle tai valvontaviranomaiselle. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen käsitteli vuonna 2025 yhteensä 9 kappaletta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu

Äänekosken kaupunki tukee avustuksilla alueellaan tehtäviä vesistöjen tilaa parantavia hankkeita. Vuonna 2025 kaupunki myönsi avustuksen Jurvon seudun vesiensuojeluyhdistys ry:lle valuma-aluekunnostukseen. Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022-2027, jonka yhteistyöryhmässä Äänekosken kaupungin edustajana toimii ympäristönsuojeluviranomainen.

Vuosi 2025 oli luonnon monimuotoisuuden teemavuosi Äänekoskella. Teemavuotena toteutimme mm. asukkaille suunnatun niittyillan, joka sisälsi niittyasiantuntijan tietopaketin sekä niittysiemenien jakamisen. Lisäksi kartoitimme asukkaiden mielipiteitä kaupungin maille sijoitettaville niittykohteille. Kesällä asukkailla oli käytössä mobiilisovellus-crowdsorsa, jonka avulla Äänekoskelta torjuttiin haitallisia lupiineja ja jättipalsameja yli 19 000 neliömetrin alueelta.

Yleinen ympäristöhallinto

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa sekä vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristövalvonnan viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristövalvonnan viranhaltijat (ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta) käyvät koulutustilaisuuksissa koulutustarpeiden mukaan.

Ympäristövastuuvaraukset ja vakuudet

Maa-ainesluvat ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätyt tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätyt alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatuja voimassa olevia vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 33 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 741 350 euroa.

1.4 Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 14.3.2022 kaupunkistrategian (Äänekoski-ilmiö) vuosille 2022 - 2028. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta. Ilmiö on todellisen ajattelu- ja toimintatavan muutoksen tulos.

Äänekosken aktivoitavat arvot:

- Olemme tasapuolisia ja oikeudenmukaisia
    - Kohtelemme työkavereita, asukkaita ja alueen yrityksiä tasapuolisesti. Olemme kannustavia ja rakentavia. Palvelemme päätöksillä jokaista. Olemme toiminnassamme oikeudenmukaisia ja noudatamme demokratian periaatteita.

- Toimimme kestävästi
    - Huolehdimme ympäristöstämme niin, että voimme jättää sen tuleville sukupolville parempana. Toimimme luontoa säästävästi, taloutta kehittäen, sujuvaa yhteistyötä ja aitoa äänekoskelaisuutta vahvistaen.
- Haemme aktiivisesti uusia ja innovatiivisia ratkaisuja
    - Seuraamme ympäristöä ja sen kehitystä. Kyseenalaistamme vanhoja toimintatapoja. Oivallamme ja uudistamme. Kehitämme omaa ja työyhteisömme innovatiivisuutta ja uudistumiskykyä.

Äänekoski-ilmiön missio 2028:

- Muodostamme alueen yritysten, yhteisöjen ja julkisten toimijoiden kanssa hyvän elämän alustan ja turvaverkon, jonka päälle asukkaamme voivat rakentaa itsensä näköistä elämää tänään ja huomenna.
- Hyvän elämän alusta koostuu ympäristöstä, puhtaasta luonnosta, palveluista ja sosiaalisuudesta sekä vahvoista panostuksistamme lapsiin ja nuoriin.
- Äänekoskella on tilaa kehittyä ja kehittää. Asukkailla on vapaus valita elämänsä suunta kaikkialla Äänekoskella.

Äänekoski-ilmiön visio 2028:

- Vuonna 2028 Äänekoski on tyylistään tunnettu, kokoaan vaikuttavampi kestävän kehityksen ja hyvän elämän pikkujättiläinen. Meillä kaikki tukee toimivaa arkea.
- Äänekoski toimii yritystensä tukena globaalilla pelikentällä, mutta on silti inhimillisesti läsnä. Luomme ilmiötä, joka perustuu eri toimijoiden väliseen osallistavaan yhteistyöhön ja näyttää mallia muulle Suomelle.

Äänekoski-ilmiön kolme ulottuvuutta ja tavoitetta ovat:

- Hyvä elämä
    - Meillä jokainen ottaa vastuun paremmasta huomisesta. Me toimimme alustana asukkaidemme hyvälle ja omannäköiselle elämälle sekä elinikäiselle kehittymiselle huomioiden erityisesti lapset ja nuoret.
    - Tavoitteena on, että meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset.
- Kestävä ympäristö
    - Teemme ja tuemme kestävää kehitystä kaikessa toiminnassamme.
    - Tavoitteena on, että olemme hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.
- Vaikuttavat elinkeinot
    - Mahdollistamme kansainvälisen biokiertotalouden ekosysteemin, älykkään liiketoiminnan ja yrittäjyyden kehittymisen. Olemme edelläkävijä lasten ja nuorten yrittäjyyskasvatuksessa.
    - Tavoitteena on, että olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna.

Edellä mainittuja kolmea ulottuvuutta mitataan valtuustoon nähden sitovilla vuosikohtaisilla mittareilla ja niille asetetuilla tavoitteilla. Tuloskortit mittareineen ja tavoitteineen on esitetty tilinpäätöksen luvussa 2 ”Talousarvion toteutuminen”.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat. Toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- hankintaohjelma
- henkilöstöpoliittiset linjaukset
- hyvinvoinnin edistämisen ohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- kiinteistöohjelma
- kotoutumisohjelma
- kulttuuri- ja liikuntaohjelma
- kävelyn ja pyöräilyliikenteen edistämisohjelma
- opetus- ja kasvatustoimialan palveluohjelma
- ympäristö- ja ilmasto-ohjelma
- uusiutuvan energian strategia

1.5 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 11.12.2023 (§ 86) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeen, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohje on voimassa 18.12.2023 lukien toistaiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksyttyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksyttyjen ohjeiden mukaisesti sisäisenvalvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.
- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös voimassa olevassa hallintosäännössä ja taloussäännössä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Kaupungissa on käytössä menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten on laadittu oma yhtäläinen ohjelma, johon on koottu kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita on tunnistettu noin 150 ja kohteet on jaettu viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehyksen mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella:

- Kohteet arviointiin asteikolla 1 – 4. Yhteenvetona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat valvontaympäristön ja seurannan osa-alueilla.
- Toimialat päivittävät/laativat toimialojen puuttuvat ohjeet asianmukaisiksi.
- Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue ottaa käyttöön vuoden 2026 aikana kaupungilla käytössä olevan sisäisen valvonnan menettelyn.

Alla on esitetty koonnokset toimialoittain arviointien vuoden 2025 tuloksista:

Toimiala: **Keskushallinto**

VALVONTAYMPÄRISTÖ	3,79	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	4,00	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	3,77	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	4,00	Erinomainen
SEURANTA	3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	3,80	Erinomainen

Toimiala: **Opetus ja kasvatus toimiala**

VALVONTAYMPÄRISTÖ	3,76	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	3,76	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	4,00	Erinomainen
SEURANTA	3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	3,72	Erinomainen

Toimiala:	Kulttuuri- ja liikuntatoimi	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	3,80	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	3,75	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	3,80	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	3,60	Erinomainen
SEURANTA	3,33	Hyvä
KOKONAISUUS:	3,77	Erinomainen

Toimiala:	Kaupunkirakenne- ja ympäristötoi	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	3,40	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	3,73	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	3,80	Erinomainen
SEURANTA	3,33	Hyvä
KOKONAISUUS:	3,61	Erinomainen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa selonteoissa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2025 talousarviossa vastuualuetasolla määrärahaylityksiä ei ollut. Määräraha-alituksia oli kymmenellä (10) vastuualueella ja niistä yli 100 000 euroa alituksia oli neljä (4). Keskushallinnon (pl. tarkastuslautakunta) alaisten vastuualueiden (sitova taso) talousarvio toteutui ylijäämäisenä.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seurantaa ja ennakointia on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Talousjohtaja on laatinut osavuosikatsaukset kausista 1-3, 1-6 ja 1-9 ja ne on annettu tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä on tapahtunut sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määritelty sekä asiatarkastajat että hyväksyjät vastuualueittain.

Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa.

Äänekosken kaupungissa on käytössä toimialakohtaiset tietoturva- ja tietosuojaosaamisen valmennus- ja koulutusohjelmat varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa, sekä koko henkilöstön yleinen tietoturva- ja tietosuojakoulutusohjelma, joiden osiot ovat Henkilöstön tietosuoja ja tietoturva sekä Tekoäly ja tietosuoja. Kaikkien kaupungin työntekijöiden on kerran kalenterivuodessa osoitettava hallitsevansa riittävät tiedot tietoturva- ja tietosuoja- asioista suorittamalla testit Navisec Flex -ohjelmassa. Uudet työntekijät tekevät testit sekä hyväksyvät tietoturva- ja tietosuojasitoumuksen kahden viikon kuluessa työsuhteen alkamisesta. Myös tietosuojavastaavat on nimetty.

Riskienhallinnan järjestäminen

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 11.12.2023 (§ 86) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeen, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohje on voimassa 18.12.2023 lukien toistaiseksi. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatiotasoilla sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikuttavuus. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleellisimmat kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2025 aikana. Yhteenvetona todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi ja seurattaviksi riskeiksi tunnistettiin alla mainitut:

- **Hyvinvointialueiden talouden ja toiminnan ongelmat.** Yhteistyön tiivistäminen sekä kiinteistöjen myynti ja yhtiöittäminen.
- **Sota/muut kriisit Suomen lähialueilla.** Ukrainan kriisi eskaloituu ja heijastusvaikutuksia tai suoria vaikutuksia Suomeen. Globaali ruokakriisi. Riskiin varaudutaan päivittämällä valmiussuunnitelmia ja tehdään mahdollisia varautumistoimenpiteitä.
- **Suuren työllistäjän toiminnan loppumien.** Valtion tukien hakeminen, muutosturvakoulutukset ja aktiivinen edunvalvonta.

- **Soteuudistuksen vaikutus verotukseen ja valtionosuuksiin.** Edunvalvontatyö ja talouden vakauttamistoimet.
- **Valtionosuusleikkaukset.** Edunvalvontatyö, talouden vakauttamistoimet ja toimintojen sopeuttaminen.
- **Lainan/vakuuden/takauksen saajan taloudelliset vaikeudet.** Tehokas valvonta ja seuranta, aktiivinen omistajapolitiikka ja konsernijohtaminen.
- **Kyber-hyökkäykset.** Valmiussuunnitelmien päivitys, suojausohjelmistojen hankinnat ja prosessien päivittäminen ajanmukaisiksi.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

1.6 Tillikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat ulkoiset tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 € Ulkoinen	2025	2024	Muutos, €	Muutos -%
Toimintatuotot	18 730	14 404	4 326	30,0
Toimintakulut	-69 721	-63 278	-6 443	10,2
Toimintakate	**-50 991**	**-48 874**	**-2 117**	**4,3**
Verotulot	45 427	48 126	-2 699	-5,6
Valtionosuudet	11 394	10 139	1 255	12,4
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	672	1 013	-341	-33,7
Muut rahoitustuotot	1 719	1 606	113	7,0
Korkokulut	-935	-925	-11	1,2
Muut rahoituskulut	-4	-45	41	-91,4
Vuosikate	**7 280**	**11 040**	**-3 760**	**-34,1**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 175	-8 286	111	-1,3
Arvonalentumiset		-84	84	-100,0
Poistot ja arvonalentumiset		**-8 369**	**8 369**	**-100,0**
Tilikauden tulos	**-895**	**2 671**	**-3 565**	**-133,5**
Tilinpäätössiirrot	14	14	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-881**	**2 685**	**-3 565**	**-132,8**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	**26,86**	**22,76**
Vuosikate / Poistot, %	**89,06**	**133,25**
Vuosikate, euroa / asukas	**416**	**622**
Asukasmäärä 31.12.	**17 496**	**17 740**

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

Toimintatuotot olivat vuoden 2025 tilinpäätöksessä 18,7 milj. euroa, ja ne kasvoivat 4,3 milj. euroa (30,0 %) vuodesta 2024.

Toimintatuotoista myyntituotot kasvoivat 4,8 milj. euroa (164,9 %). Lisäys johtuu työllisyysalueen kuntien maksuosuuksista. Maksutuotot lisääntyivät 0,2 milj. euroa (10,9 %), tuet ja avustukset vähenivät 0,4 milj. euroa (-22,4 %) ja muut toimintatuotot vähenivät 0,3 milj. euroa (-3,5 %).

Tilikauden 2025 toimintakulut olivat 69,7 milj. euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 6,4 milj. euroa (10,2 %).

Toimintakuluista henkilöstömenot kasvoivat 2,2 milj. euroa (6,6 %). Työllisyysalueen henkilöstökulujen osuus oli 3,4 milj. euroa. Palvelujen ostot kasvoivat 0,7 milj. euroa (4,5 %), avustukset lisääntyivät 3,6 milj. euroa (143,2 %) ja muut toimintakulut kasvoivat 0,1 milj. euroa (1,8 %). Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 0,2 milj. euroa edellisvuotta vähemmän (-3,7 %). Työllisyysalueen osuus palvelujen ostoista oli 0,5 milj. euroa, avustuksista 2,1 milj. euroa sekä aineista, tarvikkeista ja tavaroista 0,03 milj. euroa ja muista toimintakuluista 0,1 milj. euroa. Työllisyysalueen osuus kaikista toimintakuluista oli yhteensä 6,2 milj. euroa.

Tilikauden 2025 toimintakate oli -51,0 milj. euroa (2024: -48,9 milj. euroa), joten se kasvoi 2,1 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kaupungin verotulot laskivat 2,7 milj. euroa (-5,6 %) vuonna 2025. Kunnallisveron kertymä oli 33,1 milj. euroa ja se oli 0,9 milj. euroa (-2,7 %) edellisvuotta heikompi. Yhteisöveron kertymä laski 1,9 milj. euroa (-29,1 %) ja kiinteistöveron kertymä oli 0,2 milj. euroa (2,1 %) edellisvuotta parempi.

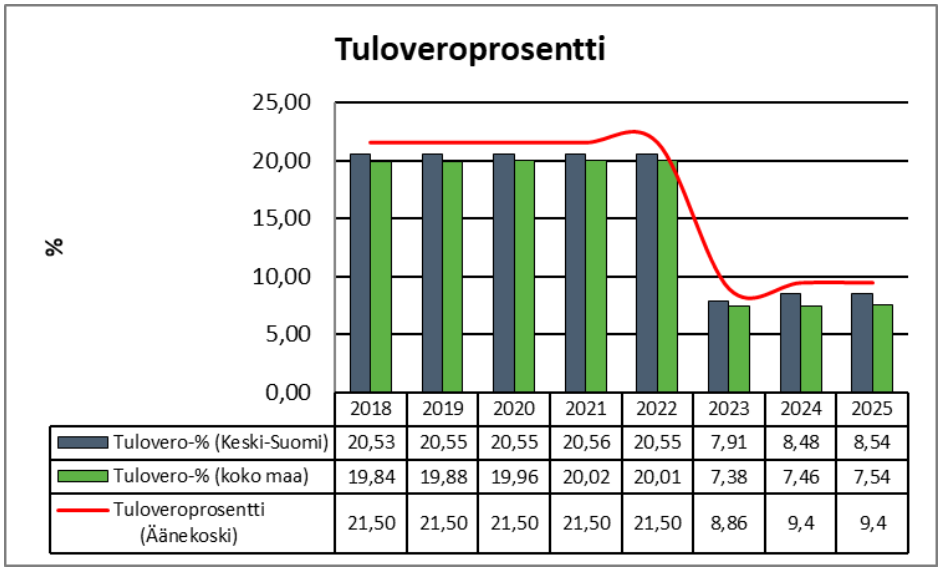
Valtionosuuksien kokonaismäärä vuonna 2025 oli 11,4 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat 1,3 milj. euroa (12,4 %) edellisvuodesta.

Peruspalvelujen valtionosuus oli yhteensä 5,9 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuus väheni ilman sote-eriä ja tasausta 0,6 milj. euroa. Valtionosuuksissa peruspalvelujen valtionosuus sote-erät huomioiden (ilman verotulojen tasausta ja te-rahoitusta) oli 2,4 milj. euroa ja se väheni 0,4 milj. euroa vuoteen 2024 verrattuna. Sote-erät pienensivät valtionosuutta 1,4 milj. euroa ja vähennys on 0,8 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024. TE-uudistus lisäsi valtionosuutta yhteensä 3,5 milj. euroa.

Kokonaisuudessaan huomioiden te-uudistus peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat 3,1 milj. euroa (110,0 %). Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus laski 1,1 milj. euroa vuoteen 2024 verrattuna ja veromenetysten korvausten määrä väheni 1,4 milj. euroa. OKM:n valtionosuusrahoitus oli 0,7 milj. euroa edellisvuotta suurempi.

Valtionosuudet, 1 000 €	TP2023	TP2024	TP2025	Muutos 2024/2025 (€)	Muutos 2024/2025 (%)
Peruspalvelujen valtionosuus:					
Peruspalvelujen valtionosuus	10 911	2 832	2 437	-395	-14,0 %
Peruspalvelujen valtionosuus / TE-rahoitus			3 510	3 510	
Peruspalvelujen valtionosuus yhteensä	**10 911**	**2 832**	**5 947**	**3 115**	**110,0 %**
Verotuloihin perustuva valtionosuusksien tasaus	**2 638**	**5 160**	**4 064**	**-1 097**	**-21,3 %**
Verotulomenetysten korvaus	**2 982**	**2 934**	**1 515**	**-1 419**	**-48,4 %**
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	**-938**	**-788**	**-132**	**656**	**-83,2 %**
Valtionosuudet yhteensä	**15 594**	**10 139**	**11 394**	**1 255**	**12,4 %**

TULOVEROPROSENTIN KEHITYS

VEROTULOJEN KEHITYS

Verotulojen kehitys, 1 000 €	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kunnallisvero	61 072	60 452	61 432	63 994	64 347	33 160	34 011	33 088
Yhteisövero	9 154	8 023	8 519	11 933	9 705	6 770	6 621	4 692
Kiinteistövero	4 827	5 096	4 896	5 367	5 438	6 024	7 494	7 647
Verotulot yhteensä	**75 054**	**73 572**	**74 847**	**81 295**	**79 489**	**45 953**	**48 126**	**45 427**
Muutos edelliseen vuoteen (%)	**-2,1 %**	**-2,0 %**	**1,7 %**	**8,6 %**	**-2,2 %**	**-42,2 %**	**4,7 %**	**-5,6 %**

Vuonna 2025 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 0,7 milj. euroa, mikä on 0,3 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

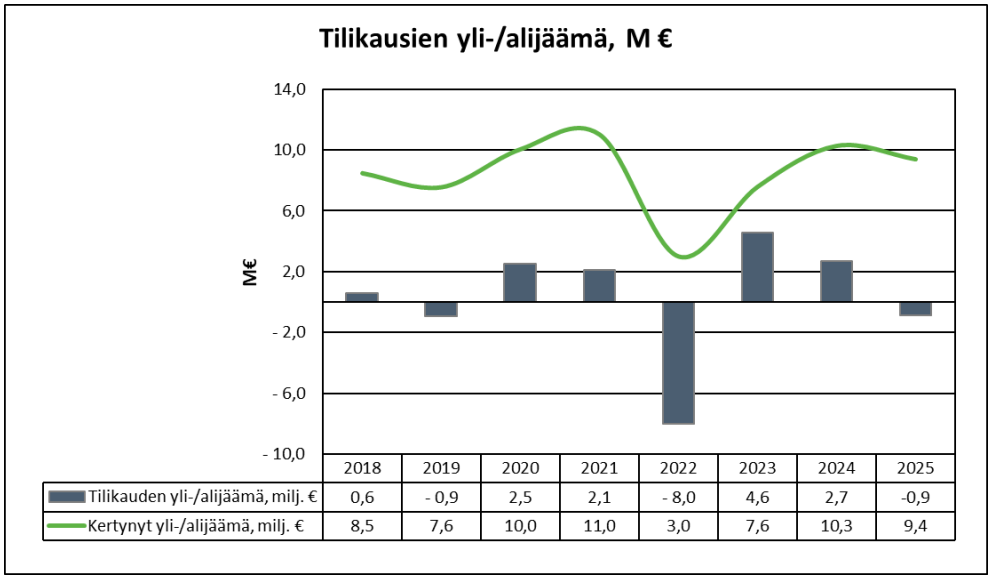
Muita rahoitustuottoja kertyi noin 1,7 milj. euroa, mikä on 0,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024.

Korkokulut olivat noin 0,9 milj. euroa ja ne kasvoivat 10 700 euroa edellisvuoteen verrattuna. Tilinpäätösvuonna 2025 pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskikorko oli 0,801 (0,799) prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 8,2 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Arvonalentumisia ei kirjattu ja edellisvuonna arvonalentumisia kirjattiin 0,1 milj. euroa.

Tilikauden alijäämä oli 0,9 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 1,3 milj. euroa parempi ja vuodesta 2024 tulos heikkeni 3,6 milj. euroa.

TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ KEHITYS

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tilikauden yli-/alijäämä, milj. €	0,6	- 0,9	2,5	2,1	- 8,0	4,6	2,7	-0,9
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	8,5	7,6	10,0	11,0	3,0	7,6	10,3	9,4

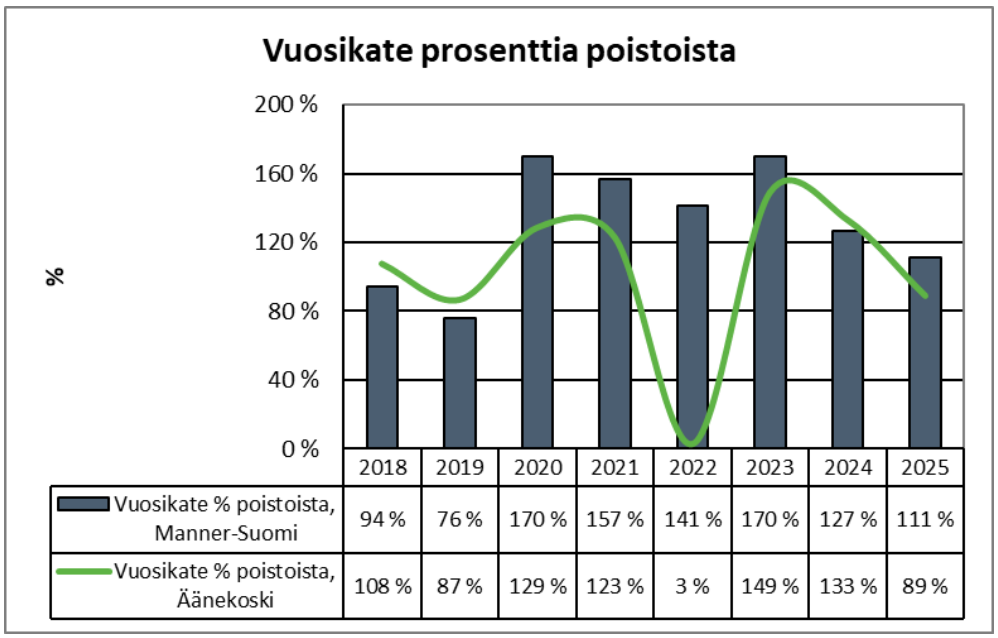
Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 7,3 milj. euroa ja se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 3,8 milj. euroa (-34,1 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

TUNNUSLUVUN ”VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA” KEHITYS

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vuosikate % poistoista, Manner-Suomi	94 %	76 %	170 %	157 %	141 %	170 %	127 %	111 %
Vuosikate % poistoista, Äänekoski	108 %	87 %	129 %	123 %	3 %	149 %	133 %	89 %

Äänekosken vuosikate oli 89 prosenttia poistoista, kun luku edellisenä vuonna oli 133 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulorahoitus ei ollut riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2025 vuosikate per asukas oli 416 euroa ja investointien omahankintameno oli 595 euroa/asukas.

1.7 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään tilikauden aikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa toiminnan vaikutusta rahavaroihin. Rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 € Ulkoinen	2025	2024	Muutos, €	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 280	11 040	-3 760	-34,1
Tulorahoituksen korjauserät	-664	-86	-578	669,0
Investointien rahavirta	0			0,0
Investointimenot	-7 411	-3 054	-4 357	142,7
Rahoitusosuudet investointeihin	4	152	-148	-97,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	800	292	508	173,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	**8**	**8 344**	**-8 335**	**-99,9**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	-3	3	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0	52	-52	0,0
Lainakannan muutokset	0			0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-2 944	0	-2 944	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 000	-2 944	5 944	-201,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-4 300	4 300	0,0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	304	366	-62	-17,0
Rahoituksen rahavirta	**359**	**-6 829**	**7 189**	**-105,3**
Rahavarojen muutos	**368**	**1 514**	**-1 147**	**-75,7**
Rahavarat 31.12.	**3 849**	**3 467**		
Rahavarat 1.1.	**3 482**	**1 952**		

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	**13 079**	**14 884**
Investointien tulorahoitus, %	**98,29**	**380,41**
Laskennallinen lainanhoitokate	**0,89**	**1,31**
Kassan riittävyys, pv	**17,34**	**18,01**
Asukasmäärä 31.12.	**17 496**	**17 740**

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT
Investointien tulorahoitus, % = 100 * vuosikate/investointien omahankintameno
Laskennallinen lainanhoitokate = (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)
Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x kassavarat 31.12./ kassasta maksut tilikaudella

Tilinpäätöksessä 2025 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulorahoitus oli noin 8 300 euroa, eli 8,3 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2024.

Investointien määrä vuonna 2025 oli rahoituslaskelmassa 7,4 milj. euroa eli 4,4 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin 4 000 euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,8 milj. euroa.

Vuonna 2025 vuosikate oli 7,3 milj. euroa ja investointien omahankintameno oli 7,4 milj. euroa. Antolainoja ei lyhennetty ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,9 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 3,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 8 300 euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli 0,4 milj. euroa. Kaupungin rahavarat lisääntyivät täten 0,4 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 3,8 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

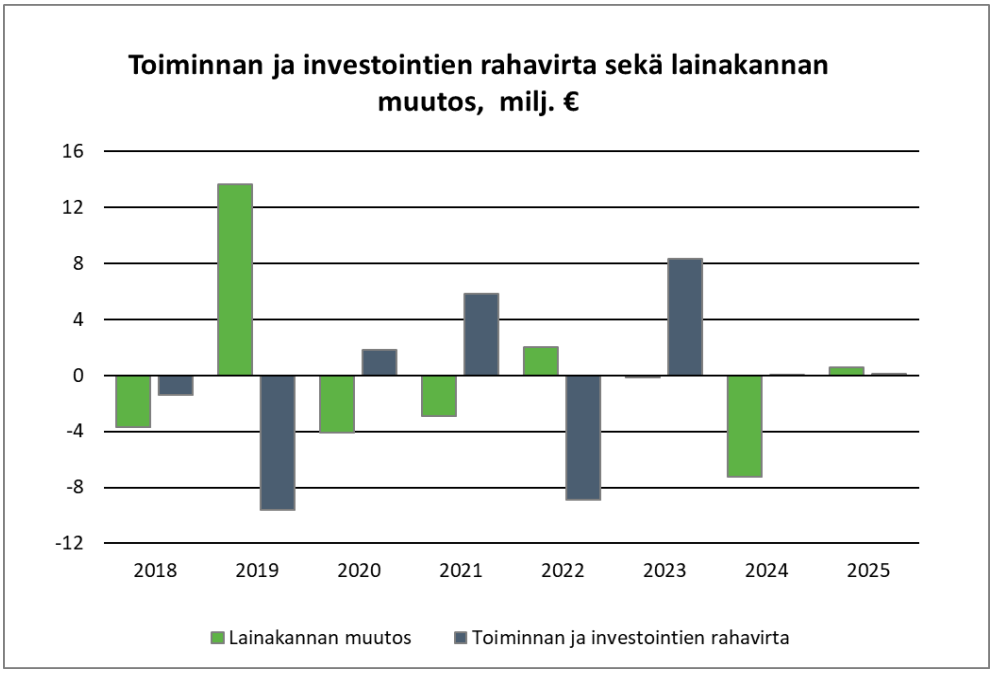
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos **toiminnan ja investointien rahavirta** itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin 13,1 milj. euroa positiivinen.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 98,29 %, joten tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointien rahoitustarpeita.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,89, kun se edellisenä vuonna oli 1,31.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2025 yhteensä 17,34 päivää. Kassan riittävyys heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 0,67 päivää.

1.8 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €

VASTAAVAA	2025	2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	**154 943**	**155 998**
I Aineettomat hyödykkeet	**97**	**137**
1. Aineettomat oikeudet		0
2. Tietokoneohjelmistot	12	25
3. Muut pitkävaikuitteiset menot	85	112
4. Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet	**116 064**	**117 076**
1. Maa- ja vesialueet	27 501	27 255
2. Rakennukset	67 721	72 350
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 151	16 198
4. Koneet ja kalusto	574	694
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	4 956	419
III Sijoitukset	**38 783**	**38 785**
1. Osakkeet ja osuudet	22 912	19 915
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
3. Muut lainasaamiset	15 351	18 351
4. Muut saamiset	519	519
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**0**	**0**
1. Valtion toimeksiannot		0
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.		
3. Muut toimeksiantojen varat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	**10 621**	**8 699**
I Vaihto-omaisuus	**0**	**0**
1. Aineet ja tarvikkeet		
2. Keskeneräiset tuotteet		
3. Valmiit tuotteet/tavarat		
4. Muu vaihto-omaisuus		
5. Ennakkomaksut		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	**0**	**0**
1. Myyntisaamiset		
2. Lainasaamiset		
3. Muut saamiset		
4. Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	**6 771**	**5 232**
1. Myyntisaamiset	1 948	2 356
2. Lainasaamiset	503	163
3. Muut saamiset	1 474	1 505
4. Siirtosaamiset	2 848	1 208
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	**0**	**0**
1. Osakkeet ja osuudet		
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.		
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4. Muut arvopaperit		
IV Rahat ja pankkisaamiset	**3 849**	**3 467**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**165 564**	**164 697**

VASTATTAVAA	2025	2024
A OMA PÄÄOMA	**87 548**	**88 428**
I Peruspääoma	77 999	77 999
II Arvonkorotusrahasto		
III Muut omat rahastot	167	167
IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	10 262	7 577
V Tilikauden yli-/alijäämä	-881	2 685
B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	**51**	**65**
1. Poistoero	51	65
2. Vapaaehtoiset varaukset		
C PAKOLLISET VARAUKSET	**1 911**	**2 063**
1. Eläkevaraukset		
2. Muut pakolliset varaukset	1 911	2 063
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**394**	**310**
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
3. Muut toimeksiantojen pääomat	394	310
E VIERAS PÄÄOMA	**75 660**	**73 830**
I Pitkäaikainen	**33 538**	**36 486**
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	33 532	36 480
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Lainat muilta luotonantajilta		
5. Saadut ennakot		
6. Ostovelat		
7. Liittymismaksut ja muut velat	6	6
8. Siirtovelat		
II Lyhytaikainen	**42 123**	**37 345**
1. Joukkovelkakirjalainat	29 500	26 500
2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 948	2 944
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Lainat muilta luotonantajilta		
5. Saadut ennakot	2	2
6. Ostovelat	4 968	3 567
7. Liittymismaksut ja muut velat	675	613
8. Siirtovelat	4 028	3 719
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**165 564**	**164 697**

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	**54,06**	**54,98**
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	**100,14**	**101,60**
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	**9 381**	**10 262**
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	**536**	**578**
Lainakanta 31.12., 1000 €	**65 980**	**65 924**
Lainakanta 31.12., €/asukas	**3 771**	**3 716**
Lainasaamiset, 1000 €	**15 351**	**18 351**
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	**128 929**	**124 832**
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	**7 369**	**7 036**
Asukasmäärä 31.12.	**17 496**	**17 740**

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma – saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (vieras pääoma – saadut ennakot) / käyttötulot

Kaupungin taseen loppusumma oli 165,6 milj. euroa ja se kasvoi 0,9 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

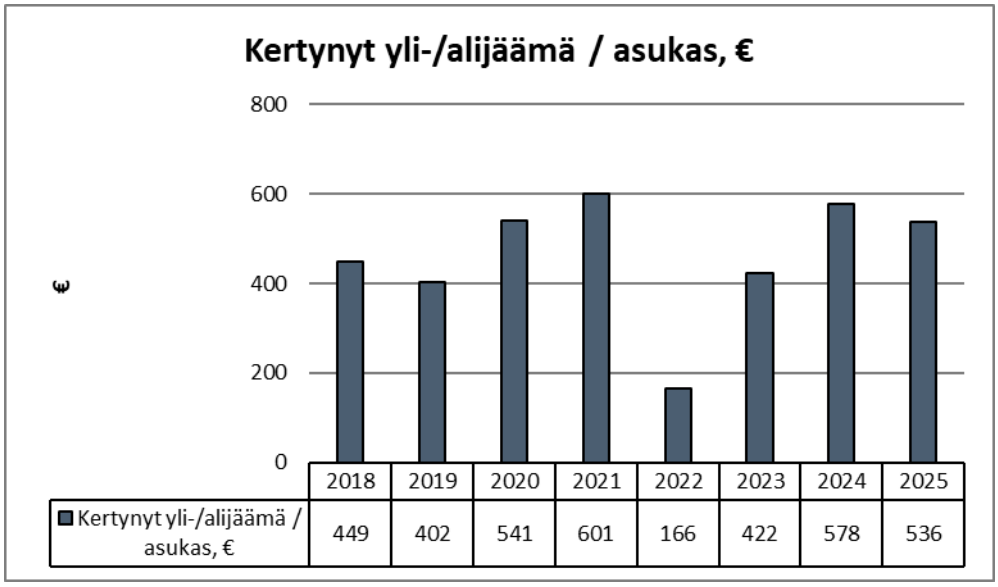
Äänekosken kaupungin vuoden 2025 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 54,06 %, kun se vuoden 2024 lopussa oli 54,98 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on hienoisesti merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2025 oli 100,14 % ja 101,60 % vuonna 2024 eli suhdeluku hieman parani.

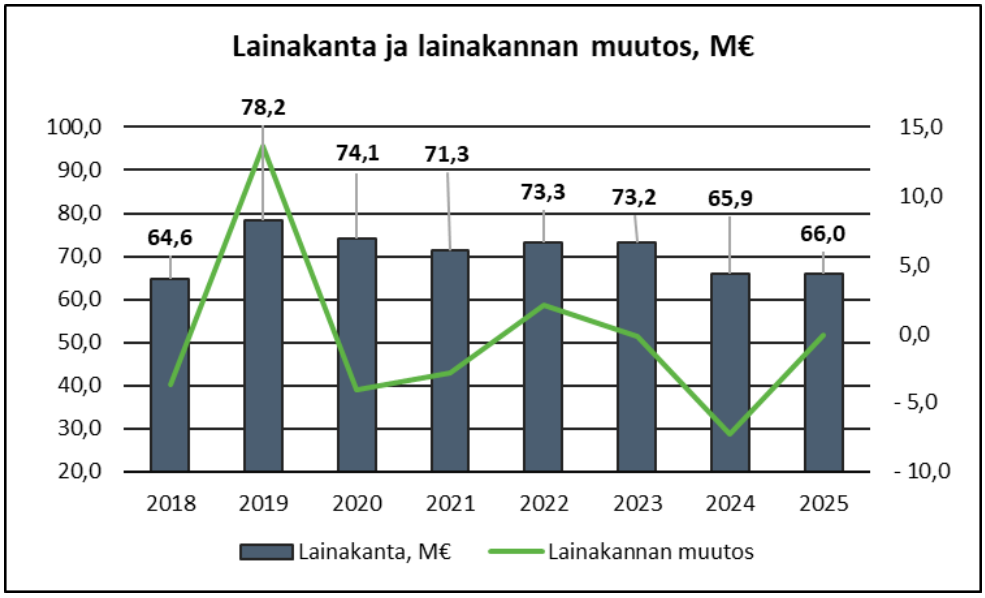
Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 9,4 miljoonaa euroa (2024: ylijäämä 10,3 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 536 euroa/asukas (2024: ylijäämä 578 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHDEN

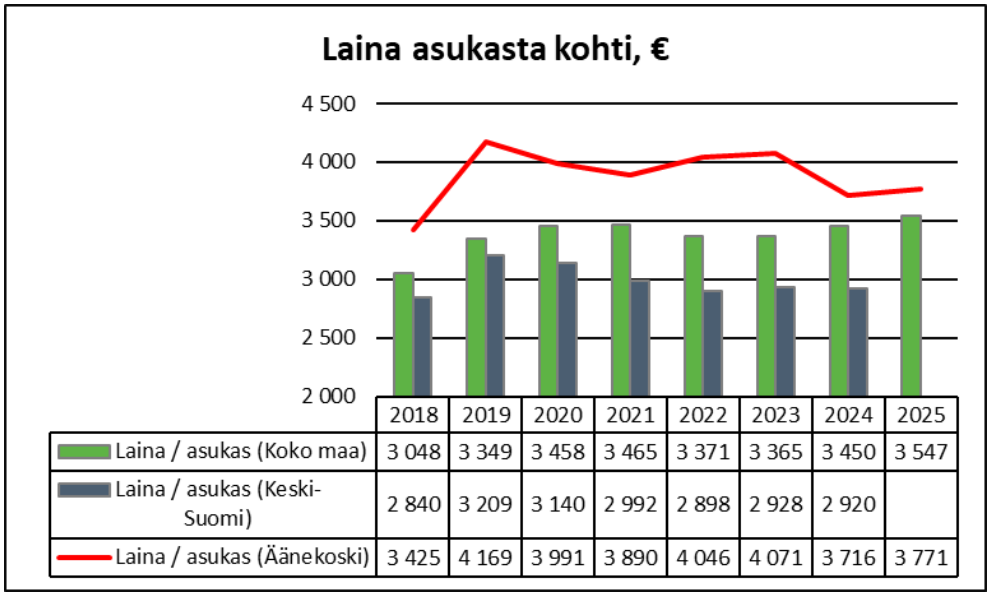

Kaupungin lainakanta oli 66,0 milj. euroa ja lainakanta kasvoi noin 0,1 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Laina / asukas (Koko maa)	3 048	3 349	3 458	3 465	3 371	3 365	3 450	3 547
Laina / asukas (Keski-Suomi)	2 840	3 209	3 140	2 992	2 898	2 928	2 920	
Laina / asukas (Äänekoski)	3 425	4 169	3 991	3 890	4 046	4 071	3 716	3 771

NETTOVELAN KEHITYS 2024 – 2025

	2025	2024
Lainakanta	65 980	65 924
Antolainat	18 351	18 351
Nettovelka:	**47 628**	**47 572**
Nettovelka / asukas €	**2 722**	**2 682**

1.9 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €					
TULOT, 1000 €			**MENOT, 1000 €**		
Toiminta		**%**	**Toiminta**		**%**
Toimintatuotot	18 730	23,1 %	Toimintakulut	69 721	86,0 %
Verotulot	45 427	56,0 %	Korkokulut	935	1,2 %
Valtionosuudet	11 394	14,0 %	Muut rahoituskulut	4	0,0 %
Korkotuotot	672	0,8 %			
Muut rahoitustuotot	1 719	2,1 %			
Tulorahoituksen korjauserät			**Tulorahoituksen korjauserät**		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-612	-0,8 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-100	-0,1 %
			Pakollisten varausten muutos	152	0,2 %
Investoinnit			**Investoinnit**		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4	0,0 %	Investointimenot	7 411	9,1 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	800	1,0 %			
Rahoitustoiminta			**Rahoitustoiminta**		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0 %	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 944	3,6 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3 000	3,7 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0 %
Oman pääoman lisäykset		0,0 %	Oman pääoman vähennykset		0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	**81 132**	100,0 %	**Kokonaismenot yhteensä**	**81 068**	100,0 %

1.10 Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

1.10.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohdon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

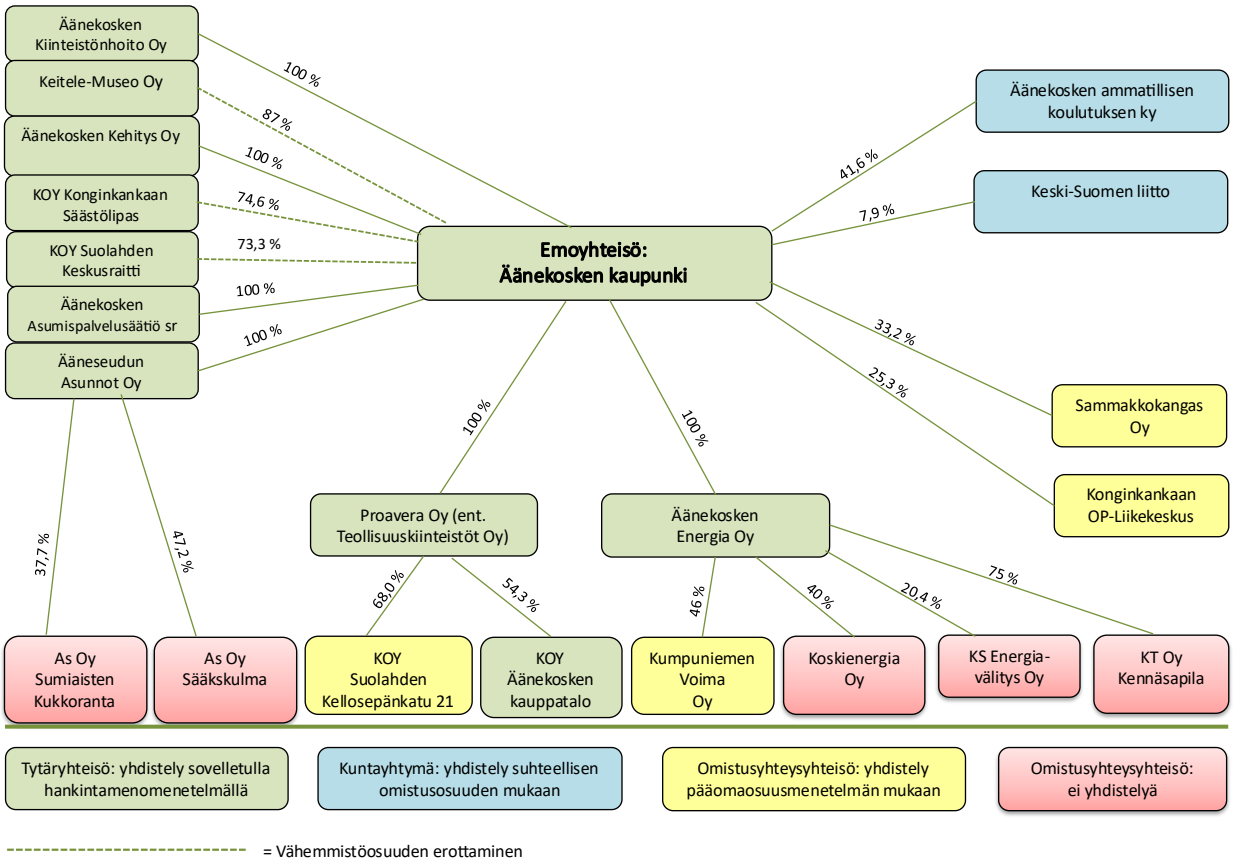
Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta.

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

1. kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
2. konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
3. tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
4. velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
5. konsernin sisäisistä palveluista;
6. kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
7. kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2025

1.10.2 Konsernirakenteen muutokset

Ei muutoksia tilivuonna 2025. Vuoden 2024 lopussa Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr ja Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr sulautuivat Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr:ään.

1.10.3 Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menettelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin konserniohje on hyväksytty valtuuston 14.6.2021 (61 §) tekemällä päätöksellä ja se on voimassa 1.7.2021 lukien toistaiseksi.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapoliittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista ja yhtiöiden liiketoiminnan on oltava kannattavaa.

2. Toimivan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttaminen
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen
4. Konserniyhtiöiden tulee jatkaa toimenpiteitä päästöjensä ja energiankulutuksen pienentämiseksi

Konsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät yhtiöt ovat Äänekosken Energia Oy, Ääneseudun Asunnot Oy, Äänekosken Kiinteistönhoito Oy ja Proavera Oy.

Edellä mainittujen yhtiöiden toiminta tukee pääsääntöisesti kaupunkistrategian toteutumista, mutta liiketoiminta ei ole kannattavaa Proavera Oy:n ja Ääneseudun Asunnot Oy:n osalta. Proavera Oy:llä on jo useamman vuoden ollut taloudellisia haasteita kannattamattomien liiketoimintojen seurauksena. Kaupunginhallitus käynnisti Proavera Oy:n talouden tervehdyttämistoimet vuoden 2024 aikana ja niitä jatkettiin vuoden 2025 aikana.

Ääneseudun Asunnot Oy:n taloudellista tilannetta on arvioitu kriittisesti tilikauden aikana ja etsitty toimenpiteitä taloustilanteen merkittävään parantamiseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa 2026 omistajapolitiikan merkittävien konserniyhtiöiden osalta mukaan lukien Ääneseudun Asunnot Oy. Yhtiöltä edellytetään laadittavaksi liiketoimintasuunnitelma yhtiön toiminnan kehittämiseksi sekä heikon taloudellisen tilanteen korjaamiseksi.

Kiinteistönhoito Oy tuottaa infrapalvelut omistajalle strategisen kumppanuuden mallilla ja toimintaa on tehostettu omistajaohjauksen mukaisesti.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta on toteutettu omistajan ohjeiden mukaisesti.

Konsernin ja kaupunginhallituksen välistä omistajaohjausta on kehitetty aktiivisesti ja avoimesti. Konsernityöryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja käsitellyt niin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan kuin yhtiökohtaisten tavoitteiden toteumaan kokouksissaan.

Yhtiöt seuraavat vuosittain omaa energian kulutustaan ja vertaavat omaa toimintaansa keskivertovuoden kulutukseen ja etsivät aktiivisesti toimenpiteitä päästöjensä ja energiankulutuksen pienentämiseksi. Äänekosken Energia Oy:n tavoitteena on sähkön ja lämmön osalta päästöttömyys. Proavera Oy:ssä päästöjen pienentäminen olisi vaatinut investointeja, mutta niitä ei ole voitu toteuttaa yhtiön heikosta taloudellisesta tilanteesta johtuen. Jäähalli tuottaa kuitenkin koko ajan enemmän hiilinegatiivistä energiaa kaupungille, sitä on myös mahdollista kasvattaa tulevaisuudessa.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
    - Tavoite ei toteutunut. Toteutunut käyttöaste oli 77 %.
2. Yhtiön toiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa
    - Tavoite ei toteutunut. Vuokrauksen ennustettua suurempi väheneminen sekä alaskirjaukset ja rakennuskannan sopeuttamiskulut painoivat tuloslaskelman tappiolle.
3. Vedenkulutuksen pienentäminen (vedenkulutus alle 120 l/vrk/hlö)
    - Tavoite toteutui. Toteutunut vedenkulutus oli noin 113 l/vrk/hlö
4. Rakennuskannan sopeuttaminen hallitusti kysyntää vastaavaan tilanteeseen
    - Tavoite ei toteutunut. Kysynnän rajun vähenemisen myötä on huonon käyttöasteen rakennukset ovat lisääntyneet sopeuttamisesta huolimatta.

Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1 700 000 euroa
    - Tavoite ei toteutunut. Liikevoitto oli 0,9 miljoonaa euroa.

2. Kaukolämpö tuotettu 99,6 % uusiutuvalla tuotannolla
    - Tavoite ei toteutunut. Kaukolämmöstä 97,0 % on tuotettu uusiutuvilla tuotannolla.
3. Sähkö tuotettu 100 % päästöttömällä tuotannolla
    - Tavoite toteutui. Sähköstä 100 % on tuotettu päästöttömällä tuotannolla.
4. Omistajalle tuloutettu 1,8 miljoonaa euroa (osinko 1 008 000 euroa ja pääomalainan korko ja takauspalkkiot 792 000 euroa)
    - Tavoite toteutui. Omistajalle on tuloutettu 1,8 miljoonaa euroa (osinko 1 305 000 euroa ja pääomalainan korko ja takauspalkkiot 495 000 euroa). Osingon ja pääomalainan suhde muuttui, kun pääomalainan määrä muuttui vuoden 2024 lopussa.

Äänekosken Kiinteistönhoito Oy

1. Liiketoiminnan tulostavoitteena ns. nollatulos
    - Tavoite toteutui. Liiketoiminnan tulos oli noin 68 000 euroa.
2. Työntekijöiden sairaspoissaolot nykyisellä tasolla, kuitenkin alle 6 %
    - Tavoite toteutui.
3. Toiminnasta aiheutuvien CO2-päästöjen alentaminen
    - Tavoite toteutui. Polttoainemenekki väheni noin 10tkg.
4. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen energiankulutuksen vähentäminen
    - Tavoite toteutui.
5. Ympäristönhoidossa kasvinsuojeluaineiden/myrkkyjen käyttö 0 %
    - Tavoite ei toteutunut. Haitallisten vieraslajien torjunnassa käytetään kasvinsuojeluaineita (vielä ei ole todellista vaihtoehtoa).
6. Strategisen kumppanuuden kehittäminen
    - Tavoite toteutui.
7. Parempaa kaupunkipalvelua asukkaille
    - Tavoite ei toteutunut. Säästöistä (2024) johtuen mittaustulos laski kymmenyksellä.

Äänekosken Kehitys Oy

1. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta
    - Tavoite toteutui. Hankkeista kerrottu tarkemmin kohdassa 1.10.6.4

Proavera Oy

1. Kannattavuuden nosto positiiviseksi > Liikevoitto 2-3 %
    - Tavoite ei toteutunut. Liikevoitto -62 %
2. Vuokrattavien tilojen käyttöaste yli 90 %
    - Tavoite ei toteutunut. Vuokrattavien tilojen käyttöaste oli noin 55 %.
3. Epäkäytännöllisien tilojen myynti
    - Tavoite toteutui osittain. Kaksi kiinteistöä myyty.
4. Uusiutuvan energian käytön lisääminen
    - Tavoite ei toteutunut. Uusiutuvan energian käyttöä ei lisätty vuonna 2025.
5. Rakennuksissa tai rakentamisessa uusiutuvien energioiden hyödyntämisen lisääminen.
    - Tavoite ei toteutunut. Uusiutuvien energioiden hyödyntämistä ei lisätty.
6. Kohtuuhintaisten tilojen mahdollistaminen
    - Tavoite toteutui. Kaikki tilat ovat kohtuuhintaisia.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
    - Tavoite toteutui.
2. Tarjoaa äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja

   - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 95 %
   - Tavoite ei toteutunut. Käyttöaste oli noin 90 %.
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
   - Tavoite toteutui.

Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
   - Tavoite ei toteutunut.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
   - Tavoite toteutui. Hoitokulut olleet kohtuulliset. Tavoitteena on ollut kerätä varoja tuleviin korjauksiin. Pääomakulut ovat olleet kohtuulliset.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
   - Tavoite ei toteutunut. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen
   - Tavoite toteutui osittain.
2. Energiatalouden kehittäminen, säästökohteiden kartoitus ja käytön tehostaminen
   - Tavoite toteutui osittain.
3. Rakennusten kunnon ylläpito
   - Tavoite toteutui.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

<u>Valtuusto</u>

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty
- hyväksyy konserniohjeen
- päättää kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista

<u>Kaupunginhallitus</u>

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinointia ja seurantaa
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai – edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- nimittää tytäryhteisöjen yhtiökokousten kokousedustajan
- päättää edustajista hallitukseen tai vastaaviin elimiin

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

1.10.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 1.10.3. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 14.6.2021. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

1.10.5 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 1.10.6.1 – 1.10.6.9 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

1.10.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 1.10.6.1 – 1.10.6.9 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 9. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu ohjeen kohdassa 7.2.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 – 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma + varaukset}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 – 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitusaseman vuosittaista kehitystä. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranttius ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$$

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 – 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Vieras pääoma}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 – 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

1.10.6.1 Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1113 asuntoa, joista 33 on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet olivat ajalla 1.1.2025-18.6.2025 yhtiön varsinaiset jäsenet olivat Ojajärvi Anniina (pj), Pentinpuro Anna-Riitta (vpj), Hokkanen Marko, Piilonen Harri, Kinnunen Tomi, Lax Marko, Raitanen Leena Erkki Pääkkönen (asukasedustaja) ja Maire Tiihonen (asukasedustaja) ja 18.6.2025-31.12.2025 Linna Helka (pj), Hokkanen Marko (vpj), Huuskonen Jarno, Joutsimatka Ari, Kokko Matti, Liekkinen Riikka, Paananen Mari sekä asukasedustajat Pääkkönen Erkki ja Tiihonen Maire.

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana kahdeksan (8) kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 18.6.2025. Kokouksessa oli edustettuna yhtiön koko osakekanta ja Äänekosken kaupunkia edusti kokouksessa kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Mika Karvonen. Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab, tilintarkastusyhteisön vastuunalaiseksi nimettynä tilintarkastajana toimii Matti Paananen, KHT.

Työntekijöitä yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin yhdeksäntoista (19).

Yhtiön omissa kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 113 asuinhuoneistoa ja 2 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 63.189 m^2, josta liikehuoneistot 111,0 m^2. Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssa Äänekoskella ja Keiteleentie 11:ssa Suolahdessa. Erillisiä asunto-osakehuoneistoja on yhteensä 33 kpl. Katvelankatu 15 purkaminen on toteutunut vuoden 2025 aikana.

Vuokrattuina olleiden m^2 käyttöaste tilikaudella 2025 oli 77,21%. Asuntojen Aran ohjeistuksen mukaisesti laskettu taloudellinen käyttöaste oli tilikauden lopussa n. 95%, edellisen vuoden (2024) lopussa 93 %, vuoden 2023 lopussa n. 94 %, vuoden 2022 lopussa 90 %.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 1,22 (1,58) milj. euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä n. 0,48 milj. eurolla (0,46).

Arvio tulevasta kehityksestä

Kaupungin asukasluvun vähenemisestä johtuen yhtiön on pyrittävä toteuttamaan aiempaa nopeammin kiinteistökantansa sopeuttamista. Ennustusteiden mukaan kaupungin väestö vähenee edelleenkin tulevina vuosina. Pienten hyväkuntoisten asuntojen kysyntä kasvaa entisestään, mutta isot perheasunnot jäävät entistä useammin tyhjiksi.

Vuosina 2018-2024 voimassa olleesta koronvaihtosopimuksesta aiheutunut n. 1,6 milj.€ rahoituskulut rasittavat yhtiön tasetta edelleen. Korkojen mahdollinen nousu muodostaa riskin yhtiön taloudelle.

Peruskorjauksia tulee jatkossa harkita kohteisiin, joihin on odotettavissa kysyntää myös pidemmällä aikavälillä. Käyttöastetta parantavina korjaushankkeina on harkittava mm. hissien rakentamista ja isojen asuntojen muuntamista pienemmiksi.

Tulevaisuudessa on mietittävä keinoja käyttö- ja ylläpitokulujen alentamiseksi joko kilpailuttamalla toimijoita tai ottamalla tehtäviä omaksi toiminnaksi. Toimenpiteiden tulee tähdätä omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja parhaassa tapauksessa, niiden arvon korottamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys, jota pyritään kasvattamaan lisäämällä markkinointia vuokra-asuntojen osalta.

Operatiivista riskeistä on tiedostettu asukasluvun vähenemisen myötä toteutuva vuokraustoiminnan hiipumisen ennakoitua nopeampi realisoituminen, kehityksestä johtuen asuntokannan sopeuttamistoimia joudutaan nopeuttamaan. Henkilöstöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksellisena riskinä pidetään viitekorkosidonnaisten lainojen korkotasoa. Rahoituksen hinnan ennakoitavuutta ja vakautta pyritään lisäämään pitkäaikaisilla lainasopimuksilla. Tuloksellisuuden parantaminen vaatii käyttöasteen pysyvän jatkuvasti yli 90 %:n.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2025

		2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)					
	Liikevaihto	7 115	6 606	-509	92,8 %
	Liikevoitto	855	163	-692	19,1 %
	Tilikauden voitto / tappio	-331	-725	-394	219,0 %
TASE (1 000 €)					
	Pysyvät vastaavat	29 222	28 118	-1 104	96,2 %
	Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	679	860	181	126,7 %
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**29 901**	**28 978**	**-923**	96,9 %
	Oma pääoma	996	271	-725	27,2 %
	Varaukset	0	0	0	
	Kertynyt poistoero	0	0		
	Pitkäaikainen vieras pääoma	11 841	18 963	7 122	160,1 %
	Lyhytaikainen vieras pääoma	17 064	9 744	-7 320	57,1 %
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**29 901**	**28 978**	**-923**	96,9 %
TUNNUSLUKUJA					
	Liikevoittoprosentti	12,0 %	2,5 %		
	Omavaraisuusaste	3,3 %	0,9 %		
	Current Ratio	0,0	0,1		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	406,3 %	434,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja sekä suhteellinen velkaantuneisuus erittäin suuri.

1.10.6.2 Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön myynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähköntuotannosta vesivoiman osuus oli 61 %, ydinvoiman osuus 28 %, tuulivoiman osuus 8 %, puupohjaisten osuus 2 % ja muun hankinnan osuus 1 %. Kaukolämmön tuotannosta noin 97 % on tuotettu puupohjaisilla polttoaineilla.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana työsuhteissa keskimäärin 36 henkilöä (37 henkilöä). 31.12.2025 palveluksessa oli 34 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (35 henkilöä). Yhtiön maksamat palkat ja palkkiot tilikaudelta olivat 2 197 513 euroa (2 358 340 euroa).

Sähkön siirtomäärä oli 110,7 GWh/a, joka laski 3 % edellisestä vuodesta. Kaukolämmön kulutus oli 125,2 GWh/a, joka laski 8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sähkön myyntimäärä väheni 8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kulutuksien laskuun vaikutti erityisesti se, että lämmityskausi oli vuonna 2025 2,6 °C normaalia vuotta lämpimämpi. Vesiliiketoiminnassa veden kulutus laski noin prosentin edellisen vuoden tasoon nähden.

Sähköliiketoiminnassa sähkön hankintakustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna heijastuen samalla myyntihintoihin. Valtakunnallisesti kasvanut sääriippuvainen sähköntuotanto on vaikuttanut sähköyhtiöiden tasekustannuksiin. Sähkönmyyntisopimusten myyntialue rajattiin alkuvuonna Äänekosken kaupungin alueelle sähkön toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja keväällä myyntialue laajennettiin koko Keski-Suomen alueelle. Lämpöliiketoiminnassa liikevoittoon vaikutti kohonneet hankintakustannukset. Kaukolämpö tuotettiin noin 97 %:sti puupohjaisilla polttoaineilla. Sähköverkon liiketoiminnan tuloskehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminnan tulokseen vaikuttivat erityisesti korkeasta investointiasteesta ja verkoston korjausvelasta aiheutuvat rahoituskustannukset.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Koskienergian vesivoimatuotanto oli normaalitasolla. Olkiluodon ydinvoimalat tuottivat sähköä koko vuoden ilman suunnittelemattomia keskeytyksiä. Kaukolämpöputkiston rakentaminen Suolahden ja Äänekosken taajamien välille on valmistunut ja on tuotannollisessa koekäytössä.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopussa 44 194 639 euroa (42 799 573 euroa). Pitkäaikaisia ja lyhytaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 6 104 934 euroa (1 600 420 euroa). Pääomalainan konvertointi mukaan laskien korollisen vieraan pääoman määrä pieneni yhteensä 9 104 934 euroa. Korollisen rahoituksen nettomuutos tilikaudella oli + 1 395 066 euroa.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupungin pääomalainan 10 200 000 euroa korko on kirjattu täysimääräisenä yhtiön tulokseen.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallitukseen ajalla 1.1. -17.6.2025 ovat kuuluneet Marko Tuhkanen (puheenjohtaja), Leila Lindell (varapuheenjohtaja), Jari Halttunen, Simo Holopainen, Marko Laitinen, Tiina Liimatainen ja Eila Nurmi.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet 18.6.2025 lähtien ovat Marko Tuhkanen (puheenjohtaja), Leila Lindell (varapuheenjohtaja), Piia Flink-Liimatainen, Ville Kivimäki, Tiina Liimatainen, Tommi Lunttila ja Sirpa Martins. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Herranen.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut KPMG Oy Ab, päävastuullisena Matti Paananen KHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Pörssisähkön hinnan arvioidaan laskevan loppukevään aikana, hinnan vaihtelut lisääntyvät sääriippuvaisen tuotannon kasvun takia. Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan alkuvuoden aikana normaalilla tasolla. Kaukolämmön liiketoimintaan vaikuttaa Kumpuniemen Voima Oy:n jatkosuunnitelmat. Veden liiketoiminnoissa ei ole odotettavissa muutoksia.

Riskien hallinnan järjestäminen

Liiketoimintaympäristöön vaikuttavat ennakoimattomasti ja nopeasti turvallisuustilanteen muutokset, energiapoliittiset sekä sähkömarkkinoiden toimintaan vaikuttavat päätökset.

Myyntisaamisiin liittyviä luottotappioriskejä hallitaan yhdenmukaisella luottopolitiikalla ja tehokkaalla perintätoimella.

Sähkönhankinnan hintariskiä suojataan osakkuusyhtiöistä hankittavalla omalla tuotannolla. Vesivarastojen tilanne oli normaali. Pörssisähkön hintapiikit lisääntyvät sääriippuvaisen tuotannon kasvaessa ja säädettävän tuotannon merkitys tulee kasvamaan.

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille. Green Card sertifikaatti auditoitiin marraskuussa.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2025

	2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	29 292	27 863	-1 429	95,1 %
Liikevoitto	1 226	876	-350	71,5 %
Tilikauden voitto / tappio	1 227	1 283	56	104,6 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	63 611	69 635	6 024	109,5 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	11 279	9 404	-1 875	83,4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**74 890**	**79 039**	**4 149**	105,5 %
Oma pääoma	6 403	9 463	3 060	147,8 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	10 992	7 862	-3 130	71,5 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	45 526	46 604	1 078	102,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	11 969	15 110	3 141	126,2 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**74 890**	**79 039**	**4 149**	105,5 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,2 %	3,1 %		
Omavaraisuusaste	23,2 %	21,9 %		
Current Ratio	0,9	0,6		
Suhteellinen velkaantuneisuus	196,3 %	221,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko. Vakavaraisuus on tyydyttävällä tasolla ja maksuvalmius ovat heikko. Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

1.10.6.3 Äänekosken Kiinteistönhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiön pääasiallisin toiminta tilivuonna 2025 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva-, tekniset- (sähkö, remontti ja LVIAS) ja siivouspalveluita omistajalle.

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:ksi.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2025 oli 6 697 964,59 €. Liikevaihto nousi verrattuna edelliseen tilikauteen 6,89 %.

Tuloksellisesti yhtiö toteutti omistajan tavoitteen selvästi.

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet ajalla 1.1.2025 - 31.12.2025 Johanna Vertainen (pj.), Hannu Hiekkala (vpj.), Martti Isoviita, Katri Rekonen, Erkki Vilen ja Sari Saarinen

Hallitus kokoontui tilikaudella 12 kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli yksi.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastusyhteisö oli BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Tuomo Sirviö, HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuonna strategisen kumppanuuden ja toiminnan kannattavuuden kehitys jatkui merkittävänä. Maailman yleinen talouden tila aiheutti merkittävää kustannusnousua toimintavuonna. Omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti vuosisopimushinta on laskenut 1,7 M€ ja kumulatiivisesti säästön arvioidaan olevan strategisen kumppanuuden alkamisesta lähtien noin 8 M€. Yhtiössä siirryttiin osassa toimintoja moniosaaja mallin, jonka tulokset ovat olleet erinomaisia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.9.2019 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:n toimintaa kehitetään inhouse-aseman mukaiseksi konserniyhtiöksi.

Tulevan toimintavuoden aikana toiminnassa keskitytään strategisen kumppanuuden kehittämiseen ja toteuttamiseen, sekä kehitetään yhtiön sisäisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista kustannus- ja tulosseurantaa. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta konkreettiseen kunnossapitotyöhön, toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja palkkakulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon. Myös moniosaaja mallin kehitystä jatketaan, sekä investointeja robotiikan ja tekoälyn hyödyntämiseen.

Yhtiön tavoite on vuonna 2026 täyttää omistajan asettamat tavoitteet.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on toimintojen toteuttaminen kannattavasti, sekä yhtiön sisäisen kannattavuuden parannus. Tavoitteena on rakentaa omistajan kanssa yhteistyössä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla Äänekosken kaupunki ja yhtiö selkeästi erottuu kuntakentässä strategisen toimintamallin kehittäjänä ja edelläkävijänä.

Seuraavien vuosien aikana digitalisaatio mahdollistaa uusien työmenetelmien ja laitteiden kautta tehokkuuden parannusta suhteessa käytettävään resurssiin.

Yhtiön näkymä eteenpäin on haastava, mutta positiivinen, suurimpana tavoitteena on toimia kannattavasti, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua.

Äänekosken Kiinteistönhoito Oy
01.01.2025 - 31.12.2025

		2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)					
	Liikevaihto	6 266	6 698	432	6,9 %
	Liikevoitto	28	273	245	875,0 %
	Tilikauden voitto / tappio	28	70	42	150,0 %
TASE (1 000 €)		**Tase tilinpäätös**			
	Pysyvät vastaavat	561	1 067	506	90,2 %
	Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	1 999	1 885	-114	-5,7 %
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 560**	**2 952**	**392**	**15,3 %**
	Oma pääoma	1 493	1 552	59	4,0 %
	Varaukset		203	203	
	Kertynyt poistoero			0	
	Pitkäaikainen vieras pääoma			0	
	Lyhytaikainen vieras pääoma	1 067	1 197	130	12,2 %
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 560**	**2 952**	**392**	**15,3 %**
TUNNUSLUKUJA					
	Liikevoittoprosentti	0,4 %	4,1 %		
	Omavaraisuusaste	58,3 %	59,5 %		
	Current Ratio	1,9	1,6		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	17,0 %	17,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko. Vakavaraisuus on hyvällä tasolla ja maksuvalmius ovat kohtalainen. Suhteellinen velkaantuneisuus on hyvällä tasolla.

1.10.6.4 Äänekosken kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2025 on 35.000 euroa. Taseen loppusumma on 311.411,66 euroa. Yhtiön tulos 5.851,50 euroa.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittymistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämisprojekteja ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. – 17.6.2025 olivat Leila Lindell (pj.), Jorma Paajanen, Päivi Heikkinen, Antti Peltomäki ja Jemo Kettunen.

18.6.2025 – eteenpäin hallituksen jäseninä ovat Matti Kokko (pj.), Jorma Paajanen, Leila Lindell, Tiina Liimatainen ja Michelle Seppälä.

Äänekosken Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on KPMG Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana Matti Paananen. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana oman toimen ohella (Äänekosken kaupungin elinvoimajohtaja), muuten henkilökuntaa ei ole.

Toimintavuonna 2025 Äänekoski on biokiertotalouden ja uudistuvan teollisuuden vahvuuksiin tukeutuva kaupunki, jossa yritysten TKI-panostukset ovat maakunnan/maan korkeinta tasoa. Vuoden 2025 aikana panokset nousivat edelleen TKI:n osalta. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä.

Vuonna 2024 lopulla ja 2025 aikana Äänekoski kohtasi viennin hiipumisen ja taantuman lisäksi myös kovan rakennemuutoksen, jonka vaikutukset korostuvat vuoden 2026 aikana vanerin valmistuksen päätyttyä. Äänekosken kaupunki perusti nopeasti rakennemuutosryhmän sopimaan yhteistyössä toiminnoista

tilanteen helpottamiseksi. Tässä muutostilanteessa myös yhtiön rooli korostuu mahdollisten uusien hankkeiden kautta.

Vuosi 2025 oli Äänekosken Kehitys Oy:lle strategisen yhteensovittamisen vuosi. Toimintaa ohjasivat kaupungin strategiset tavoitteet — kestävä ympäristö ja vaikuttavat elinkeinot — sekä konsernijohdon linjaukset, joiden mukaan konserniyhtiöiden tuli päivittää toimintansa vastaamaan entistä tiiviimmin kaupunkistrategiaa ja toimenpideohjelmia. Yhtiössä kartoitettiin elinvoiman rakenteellisia muutostarpeita ja arvioitiin toimintaympäristön tulevaisuutta rakennemuutoksen vaikutusten perusteella.

Toimintavuonna 2025 pääpaino kehitysyhtiön toimissa kohdistettiin kumppanuushankkeisiin sekä toiminnan kehittämiseen ja profiloimiseen. Kehitysyhtiö on mukana Jyväskylän Yliopiston Kriittiset raaka-aineet kiertoon hankkeessa sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun Teollisen puurakentamisen ja XR-osaamisen hankkeissa.

Äänekosken kaupunginhallitus perusti syksyn 2024 aikana elinvoimatyöryhmän miettimään Äänekosken elinvoimatyön roolitusta ja organisointia sekä samalla linjaamaan yhtiön tulevaa toimintaa. Mietinnön tulokset valmistuivat loppuvuonna. Keskustelut ja päätökset toimintojen linjaamisesta vuoden 2026 aikana.

Äänekosken Kehitys Oy on mukana kansallisessa Ekoteollisuuspuistoverkostossa. Verkostoon kuuluu alueensa kiertotalouden edelläkävijöitä ekoteollisuuspuistoista. Verkoston tehtävänä on vaihtaa kiertotalouden parhaita käytäntöjä sekä seurata alan kehitystä Suomessa ja maailmalla. Verkostossa kootaan alueellisia ja kansallisia voimavaroja ja osaamista kehittäviä kumppanuuksia kansalliseksi osaamisalustaksi uusien teollisen kiertotalouden liiketoiminnan lisäämiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi sekä teollisen kiertotalouden osaamisen kehittämiseksi ja levittämiseksi.

Yhtiö on aktiivisessa roolissa Uusi Puu-hankkeessa. Puupohjaiset biotuotteet ovat jo nyt yksi tärkeimpiä teollisuudenaloja Suomen kansantaloudessa ja pääelinkeino Äänekoskella. Uusi puu -hanke sai alkunsa tavoitteesta lisätä ymmärrystä siitä, mihin kaikkeen puu pystyy ja Äänekosken Kehitys on mukana kertomassa ja vaikuttamassa mihin puu pystyy Äänekoskella.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken Kehitys Oy:n toimintaa kehitetään. Yrityksen toiminnassa keskitytään strategisesti merkittävien elinkeinoelämän ekosysteemiverkostojen kehittämiseen. Lisäksi yritys hakee, toteuttaa ja hallinnoi merkittäviä elinkeinoelämää tukevia hankkeita.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Politiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu viimeksi vuonna 2025.

Äänekosken Kehitys Oy
1.1.-31.12.2025

	2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	35	35	0	100,0 %
Liikevoitto	2	7	5	350,0 %
Tilikauden voitto / tappio	7	6	-1	85,7 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	131	131	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	168	180	12	107,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**299**	**311**	**12**	104,0 %
Oma pääoma	283	289	6	102,1 %
Varaukset		0		
Kertynyt poistoero		0		
Pitkäaikainen vieras pääoma		0		
Lyhytaikainen vieras pääoma	16	22	6	137,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**299**	**311**	**12**	104,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	5,7 %	20,0 %		
Omavaraisuusaste	94,6 %	92,9 %		
Current Ratio	10,5	8,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	45,7 %	62,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on tyydyttävällä tasolla.

1.10.6.5 Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 2 279 467,75 euroa. Liikevaihdon lasku edelliskauteen verrattuna oli 13,6 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä toimitiloja, rakennuksia ja rakennelmia, sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja toimistotehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden ja säätiöiden isännöinti sekä talouden hoito, kiinteistönhoitopalvelut, siivouspalvelut, turvallisuus- ja vartiointipalvelut, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. – 16.6.2025 Matti Virtanen (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Pekka Ouli, Hannu Penttinen ja Helena Hillu. 16.6.-31.12.2025 Matti Virtanen (pj.), Tapio Takkinen, Mirja Alanurmi, Hannu Penttinen (vpj.) ja Helena Hillu Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä 12 kertaa. Yhtiökokouksia oli yksi.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 1.1. - 31.8.2025 Antti Virmanen ja 1.9 – 31.12.2025 Kari Kokko.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä toimi KPMG Oy Ab:n ja vastuunalaisena tilintarkastajana Matti Paananen, KHT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2025 yhtiön kannattavuus ei kehittynyt odotetusti ja toimintavuosi oli tappiollinen. Kannattavuutta söi merkittävästi jäähallin toiminta sekä kiinteistöjen vuokraus. Jäähallin ja vuokrauksen taloudellinen kustannus vaaransi koko yhtiön talouden. Yhtiötä rasittavat myös suuret poistot kiinteistöistä. Vuona 2024 pidettyjen muutosneuvotteluiden vaikutus näkyi isännöinnin kannattavuuden parantumisena. Kiinteistöpalveluiden muutosneuvottelut käytiin loppuvuodesta 2025 jossa päätettiin teknisten palveluiden lomautuksista alkuvuodelle 2026.

Kaupungin ja Proavera Oy:n välinen kauppa jäähallista ei ole toteutunut valituksen johdosta suunnitellusti, mikä on aiheuttanut yhtiölle vakavan taloudellisen ongelman. Proavera Oy:n hallitus lähetti 9.9.2025 pyynnön kaupungille, että kaupunki myöntäisi 350 000 euron lyhytaikaisen lainan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Lainan avulla yhtiö maksuvalmius turvataan siihen saakka, kunnes jäähallin kauppa saadaan toteutettua. Kaupunki myönsi lainan 15.9.2025.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste pysyi alkuvuoden kohtuullisena, mutta kaupungin irtisanottua vuokrasopimukset Aatulantie 32 ja 34 kiinteistöissä, käyttöaste laski noin 50 %:iin. Vuokrausta rasittavat Kauppakatu 10 tyhjät toimistotilat sekä Haapakorventie 5 tyhjät teollisuustilat.

Vuoden 2025 syksyllä myytiin kaksi teollisuustilaa Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:lle. Kiinteistöjen kauppahinta oli 720 000 euroa, jolla kuitattiin Äänekosken Kiinteistöhoidon ostovelkoja.

Tulevaa toimintaa kehitetään omistajan asettamien ohjeistusten mukaisesti.

Yhtiö ei yltänyt kaikkiin omistajan asettamiin tavoitteisiin toimintavuodella 2025.

Perusparannuksia ei kiinteistöihin tehty.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2026 alku on osoittanut, että tehdyt toimenpiteet ovat onnistuneet ja piristymistä toimialoilla on näköpiirissä. Teknisen palvelun työllisyyteen on auttanut alkuvuodesta töiden saaminen talousalueen ulkopuolelta.

Vuokrauksen käyttöasteen odotetaan kuitenkin laskevan 2026. Tämä aiheuttaa merkittäviä taloudellisia haasteita, ellei kaupunki ota joitain tiloja väistötiloiksi. Äänekosken kiinteistönhuollon siirtyminen omiin tiloihin Palomäenkadulle vaikuttaa huomattavan negatiivisesti vuokratuottoihin.

Suurin haaste on tyhjien vanhojen epäkäytännöllisten teollisuustilojen kannattava vuokraus.

Lisäksi kannattavuutta rasittaa todella paljon Palomäenkadun ja jäähallin vuosittaiset laina- ja korkokulut.

Jäähalli on hyvällä käytöllä ja toiminta kasvaa tasaisesti. Käyttöaste paranee, mutta haasteena on kesäaikainen käyttö. Ongelmaksi saattaa 1-3 vuoden aikajaksolla muodostua paikallisen jääurheiluseuran harrastajamäärien mahdollinen kasvu ja hallin käyttö rajoittuu suurelta osin vain yhteen toimijaan. Jäähalli tulee saamaan myös 2026 erittäin paljon huomiota rakentajien keskuudessa energiatehokkuuden johdosta.

Suurin liiketoiminta-ala, kiinteistöpalvelut, on kamppaillut merkittävän kannattavuusongelman kanssa vuoden 2025 aikana. Suurin vaikutus on Ääneseudun asuntojen huoneistosaneerauksien huomattava väheneminen, joka vaikutti teknisen palveluiden liikevaihtoon erittäin paljon. Odotusarvo ja tavoite onkin vuonna 2026 nostaa kannattavuutta merkittävästi. Toimialoista isännöinti, kiinteistöhuolto ja puhtaus ovat tehneet positiivisen tuloksen vuonna 2025. Vuokraus, etenkin Palomäenkatu 2 ja jäähalli tekevät Proavera Oy:n tuloksesta jatkossakin tappiollisen.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmiä tullaa kehittämään ja tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kustannustason alennus suhteessa liikevaihtoon. Vuoden 2026 alusta Proavera Oy:n taloushallinta- ja palkanlaskentatoiminnot ovat siirtyneen oman henkilöstön hoidettavaksi, josta saadaan huomattavat säästöt.

Toimialojen myyntiä on tehostettu ja jonkin verran kiinnostusta on ollut. Joidenkin toimialojen myynti saattaa tulla ajankohtaiseksi vuoden 2026 kevään aikana. Toimialojen myynti aiheuttaa todennäköisesti muutoksia henkilöstöön ja mahdollisesti työsuhteen päättymiseen.

Proavera Oy
1.1. - 31.12.2025

		2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)					
	Liikevaihto	2 639	2 279	-360	-13,6 %
	Liikevoitto	-268	-62	206	-76,9 %
	Tilikauden voitto / tappio	-341	-208	133	-39,0 %
TASE (1 000 €)					
	Pysyvät vastaavat	7 435	6 823	-612	-8,2 %
	Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	147	337	190	129,3 %
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**7 582**	**7 160**	**-422**	**-5,6 %**
	Oma pääoma	1 393	1 122	-271	-19,5 %
	Varaukset	0	0	0	
	Kertynyt poistoero	0	0	0	
	Pitkäaikainen vieras pääoma	4 056	3 768	-288	-7,1 %
	Lyhytaikainen vieras pääoma	2 133	2 270	137	6,4 %
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**7 582**	**7 160**	**-422**	**-5,6 %**
TUNNUSLUKUJA					
	Liikevoittoprosentti	-10,2 %	-2,7 %		
	Omavaraisuusaste	18,4 %	15,7 %		
	Current Ratio	0,1	0,1		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	234,5 %	264,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja maksuvalmius ovat heikolla tasolla. Vakavaraisuus on heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus erittäin suuri.

1.10.6.6 Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Vuoden 2024 aikana tehtiin toimenpiteet Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr, Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr ja Suolahden Vanhain- ja Vammaistentukisäätiö sr yhdistämiseksi. Säätiöiden sulautuminen hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 13.1.2025 absorptiosulautumisena, jossa vastaanottavana säätiönä oli Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr toiminta alkoi sulautuneena 1.1.2025. Säätiö kuuluu kaupunkikonserniin. Säätiön säännöt on PRH vahvistanut sulautumisen jälkeen 5.2.2025.

1.1.2025 alkaen on toiminnassa vain Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Yhdistymisen jälkeen säätiön taloudellinen seuranta tehdään Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr:n osalta. Säätiön sisällä taloudellista kannattavuutta seurataan myös kiinteistöittäin. Säätiön tarkoitus on tarjota vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

Säätiön tarkoituksena on edistää ikääntyneen väestön, vammaisten henkilöiden ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaiden vuokra-asumista, palveluasumista ja tuettua asumista Äänekoskella. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan rakennuttamalla, omistamalla ja hallitsemalla vuokra-, palvelu- ja tuettuun asumiseen soveltuvia asuntoja, toimitiloja ja kiinteistöjä. Säätiö voi harjoittaa toimintamuotoihinsa liittyvää kiinteistön hallintaan kuuluvaa liiketoimintaa.

Säätiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. – 16.6.2025 Matti Virtanen (pj.), Harri Hautsalo (vpj.), Paula Forsgren, Helena Hillu ja Hannu Penttinen. 16.6. – 31.12.2025 Matti Virtanen (pj.), Mari Turtinen, Riitta Nyrönen, Helena Hillu ja Hannu Penttinen (vpj.) Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä kaksi (2) kertaa.

Säätiön toimitusjohtajana toimi 1.1.-31.12.2025 Kari Kokko.

Äänekosken kaupungin tilintarkastusyhteisöksi 2025 - 2028 on kaupunginvaltuusto valinnut KPMG Oy Ab:n ja tämä puolestaan on nimennyt vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi säätiötä varten Matti Paananen, KHT.

Vuonna 2025 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti. Kiinteistöhuollosta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut. Kiinteistöjen siivouksesta on vastannut vuokralainen, Keski-Suomen hyvinvointialue. Säätiöllä oli vuonna 2025 LähiTapiolan yritysvakuutus, joka sisälsi palo-, luonnonilmiö-, vuoto- ja omaisuusrikosvakuutuksen sekä vuokratuottokeskeytysvakuutuksen sekä hallinnon vastuuvakuutukset ja oikeusturvavakuutukset. Säätiöllä oli vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Howden Finland Oy:n kanssa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Kuhnamon Palvelutalo, Terveyskatu 18, on tehostetun palveluasumisen yksikkö. Kiinteistö on kokonaisuudessaan vuokrattu 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka. Vuokrausaste noin 95 %.

Eerolanranta, Eerolankatu 16, Kiinteistöstä on allekirjoitettu vuokrasopimus Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa 1.1.2023. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka. Vuokrausaste noin 100 %.

Eerolanrannan rakennushankkeen lopullinen takuutarkastus tehtiin 12.6.2025 jolloin todettiin takuutarkastuksissa havaitut virheet korjatuiksi ja kiinteistö vastaanotettiin. Sisäilmatutkimuksen raportti valmistui keväällä 2025, raportti ei aiheuttanut toimenpiteitä. Radon -mittaus tehtiin keväällä 2025, jossa ei havaittu poikkeamia. Urakoitsijan takuuaikainen vakuus on palautettu urakoitsijalle 13.6.2025. Pysäköintialueelle lisättiin vieraspysäköintipaikkoja 5 kpl.

Kotiranta, Satamakatu 4 ei olennaisia tapahtumia tilikaudella. Ei rahoitusta vaativia rakennushankkeita. Vuokrausaste noin 95 %.

Pajakatu 7, ikkuna ja ovihuolto sekä ilmanvaihdon parantaminen 2025. Ei muita olennaisia tapahtumia. Vuokrausaste noin 90 %.

Katvelankatu 7-9, ei rahoitusta vaativia rakennushankkeita. Vuokrausaste noin 90 %.

Lähteenkatu 4 kiinteistö on purettu 2025. Oma tontti ollut myynnissä vuodesta 2025 alkaen. Kiinteistöllä on lämpö-, sähkö- ja vesiliittymät valmiina.

Snellmaninkatu 1:n asuntoja on vuokrattu vapailla markkinoilla. Huoneistojen käyttöaste on ollut noin 40 %.

Snellmaninkatu 3, Tukipuun huoneistoihin hankkii vuokralaiset Keski-Suomen Hyvinvointi-alue. Asukkaat ovat vuokrasuhteessa Äken Asumispalvelusäätiö sr. kanssa. Vuokrausaste 90 %. K-S Hyvinvointialue on vuokrannut kiinteistöstä ruokalatilan sekä toimistotiloja.

Säätiön liiketoiminnan tulos taloustilanne hyvä ja kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomamenot.

Ei olennaisia tapahtumia tilikauden jälkeen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Asumispalvelusäätiön kiinteistöjen vuokrausaste tulee pysymään noin 90 %:ssa, lukuunottamatta Snellmaninkatu 1, jonka asuntoja vuokrataan pääosin vapailla markkinoilla. Snellmaninkatu 1 vuokrausaste tulee olemaan noin 40 %. Vuoden 2026 aikana Snellmaninkatu 1 osan huoneistoja tehdään keittiösaneeraus ja uusitaan väliovia.

Säätiön huoneistoissa tehdään pintaremontteja tarpeen mukaan.

Säätiön taloudellinen tilanne jatkuu erittäin hyvänä. Säätiö kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomamenot.

Yhdistymisen jälkeen säätiön taloudellinen seuranta tehdään Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr:n osalta. Säätiön sisällä taloudellista kannattavuutta seurataan myös kiinteistöittäin.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2025

		2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)					
	Liikevaihto	592	1 278	686	215,9 %
	Liikevoitto	55	645	590	1172,9 %
	Tilikauden voitto / tappio	8	3	-5	32,9 %
TASE (1 000 €)					
	Pysyvät vastaavat	4 709	6 832	2 123	145,1 %
	Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	330	572	242	173,3 %
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**5 039**	**7 404**	**2 365**	146,9 %
	Oma pääoma	42	83	41	197,1 %
	Varaukset	205	440	235	214,8 %
	Kertynyt poistoero	134	198	0	148,0 %
	Pitkäaikainen vieras pääoma	4 527	6 411	1 884	141,6 %
	Lyhytaikainen vieras pääoma	131	272	141	207,6 %
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**5 039**	**7 404**	**2 365**	146,9 %
TUNNUSLUKUJA					
	Liikevoittoprosentti	9,3 %	50,5 %		
	Omavaraisuusaste	7,6 %	9,7 %		
	Current Ratio	2,5	2,1		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	786,8 %	523,0 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on hyvä ja vakavaraisuus on heikolla tasolla. Maksuvalmius on hyvällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

1.10.6.7 Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja sekä tapahtumia Suolahden vanhan aseman ympärillä.

Keitele-Museo Oy:llä ei ollut vuonna 2025 Liikenne- ja Viestintävirasto Traficomin myöntämää turvallisuustodistusta museoliikenteen harjoittamista varten valtion rataverkolla. Hakemus uuden turvallisuustodistuksen saamiseksi lähetettiin 18.8.2025 ja turvallisuustodistus saatiin 19.1.2026.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 85 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Vuoden 2025 yhtiökokouksessa valittu hallitus on Hannu Penttinen (pj.), Matti Virtanen, Aimo Kääriäinen, Lauri Wilén, Teuvo Hiltunen ja Terho Poikolainen. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Antti Virmanen 7.7.2025 asti, sen jälkeen Marko Hakanpää. Tilintarkastusyhteisönä toimi BDO Oy.

Yhtiön talous perustuu museojunaliikennöinnin matkalipputuloihin ja tilausajoihin sekä Äänekosken kaupungilta saatuun määrärahaan. Tulot romahtivat 2024, koska liikennöintilupaa ei ollut. Tämä vaikutti myös vuoden 2025 tilanteeseen, koska muita tuloja kuin kaupungin määräraha ei käytännössä ollut, ja käytännössä koko määräraha meni vanhojen ratapölkkyjen hävittämiseen. Vuoden 2025 aikana uutta kalustoa ei hankittu, lahjoituksena saatiin pieni vanha pienoisrautatie. Museon kotisivut on uusittu syksyn 2025 aikana.

Toimintavuoden 2026 tavoite on saada yhtiön toiminta käyntiin samassa laajuudessa kuin ennen turvallisuustodistuksen menettämistä v. 2024 sekä kunnostaa ratapihaa kiireellisimmiltä osiltaan. Museoliikenteellä pystytään kohentamaan museon taloustilannetta olennaisesti. Uusi toimitusjohtaja Marko

Hakanpää on veturinkuljettaja, joka on vastannut museorautatieliikenteeseen liittyvistä hallinnollisista asioista yli 8 vuoden ajan. Toimintaa varjostavat kuitenkin henkilöstön ikääntyminen, lämpimän kunnossapitotilan puuttuminen, lämpimän varastotilan vuokran suuruus, Suolahden sataman ratapihan heikko kunto sekä ulkosäilytyksessä olevaan kalustoon kohdistuva ilkivalta. Muutoin kaluston säilytystilat ovat hyvät. Ennen varsinaista liikennöintiä Lättähattu-junan pyörät pitää sorvata Oulun varikolla, mistä aiheutuu huomattava kustannus, arviolta 12.000 € (sorvauspalvelun hinta 373 €/ h alv 0, sorvattavia akseleita 15, aikaa kuluu n. 2 h / akseli). Toisaalta sorvatuilla pyörillä voidaan museoliikenteen kilometrimäärillä ajaa jopa kymmeniä vuosia ilman uutta sorvausta. Tietoisuutta museojunatoiminnasta ja koko seutukunnan näkyvyyttä aktiivisena museoliikennetoimijana pyritään aktiivisesti lisäämään. Museotoiminta kiinnostaa myös valtakunnallisesti ja toiminnalla nähdään olevan merkittävä matkailupotentiaali.

Keitele-Museo Oy

1.1. - 31.12.2025

		2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)					
	Liikevaihto	61	15	-47	23,7 %
	Liikevoitto	-10	-14	-4	140,3 %
	Tilikauden voitto / tappio	-10	-14	-4	142,0 %
TASE (1 000 €)					
	Pysyvät vastaavat	4	3	-1	74,7 %
	Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	16	4	-12	25,9 %
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**19**	**7**	**-12**	35,2 %
	Oma pääoma	19	5	-14	27,9 %
	Varaukset	0	0	0	
	Kertynyt poistoero	0	0	0	
	Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
	Lyhytaikainen vieras pääoma	0	1	1	-28836,3 %
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**19**	**7**	**-12**	35,1 %
TUNNUSLUKUJA					
	Liikevoittoprosentti	-16,1 %	-95,3 %		
	Omavaraisuusaste	100,0 %	79,4 %		
	Current Ratio	-3228,3	2,9		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	0,0 %	9,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko. Vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus ovat hyvällä tasolla.

1.10.6.8 Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous pidetty 19.6.2025. Kokouksessa esitettiin ja päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Lisäksi päätettiin rahastoida osakkaiden tilikauden aikana maksamat lainaosuussuoritukset lainanlyhennysrahastoon.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.-19.6.2025 Jouko Hämäläinen (pj.), Kovanen ja Katri Miinalainen sekä 19.6.-31.12.2025 Tommi Rautjärvi (pj.), Jouko Hämäläinen ja Kari Kovanen.

Hallitus kokoontui tilikaudella kaksi kertaa. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Harri Halme. Tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab, vastuunalaisena tarkastajana Matti Paananen, KHT.

Yhtiön kiinteistönhuollosta vastasi SA Talotiimi (SA Rahtiyhtymä Oy) ja isännöinnistä Avera Isännöinti, (Proavera Oy). Asukkaat hoitavat osin ulkoalueiden kunnossapitoa.

Yhtiöllä oli vuonna 2025 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja taso) vastuuvakuutuksineen If Vahinkovakuutus Oyj Suomen sivuliikkeessä. Yhtiöllä on vakuutusmeklarisopimus Howden Finland Oy:n kanssa,

jonka asiakasetuna on AsumiPlus-ryhmävakuutus, joka sisältää tapaturma- ja talkoovakuutuksen lisäksi avainturvan, asumisen keskeytymisestä kertakorvauksen, talkootyön vastuuvakuutuksen sekä auton omavastuuturvan myrskyvahingoissa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Tilikauden aikana valmistuivat A-Insinöörit Oy:n laatimat korjaussuunnitelmat käyttövesi- ja sähkösaneerauksesta sekä lämmitysverkoston perussäädöstä ja patteriventtiilien vaihdosta. Yhtiön kiinteistöhuollosta vastaava yritys vaihtui tilikauden jälkeen. Uudeksi huoltoyhtiöksi valittiin Niteva Oy 1.2.2026 alkaen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Hallitus jatkaa kiinteistön pitkän aikavälin kunnossapidon suunnittelua. Valmistuneita korjaussuunnitelmia (käyttövesi- ja sähkösaneeraus niiltä osin, joita ei ole aiemmin uusittu sekä lämmitysverkoston perussäätö ja patteriventtiilien vaihto) hyödynnetään tulevien vuosien korjaustarpeiden ajoittamisessa.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2025

		2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)					
	Liikevaihto	48	48	0	100,3 %
	Liikevoitto	-1	-1	0	133,3 %
	Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	91,2 %
TASE (1 000 €)					
	Pysyvät vastaavat	342	351	9	102,7 %
	Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	43	52	9	120,2 %
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**385**	**402**	**18**	104,6 %
	Oma pääoma	373	373	0	100,0 %
	Varaukset		0	0	
	Kertynyt poistoero		0	0	
	Pitkäaikainen vieras pääoma	6	5	-1	86,7 %
	Lyhytaikainen vieras pääoma	6	25	19	390,3 %
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**385**	**402**	**18**	104,6 %
TUNNUSLUKUJA					
	Liikevoittoprosentti	-1,5 %	-2,0 %		
	Omavaraisuusaste	96,9 %	92,6 %		
	Current Ratio	6,7	2,1		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	25,1 %	62,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on kohtalaisella tasolla.

1.10.6.9 Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Yhtiökokous pidettiin 6.5.2025. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §. edellyttämät asiat.

Ylimääräisiä yhtiökokouksia pidettiin kaksi, ylimääräisen vastikkeen keräämiseksi talouden kohentamiseksi.

Ensimmäinen kokous pidettiin 14.4.2025, kokouksessa oli edustettuna 2004 osaketta 2057 osakkeesta.

Toinen ylimäärinen kokous pidettiin 1.12.2025 Tässä kokouksessa oli edustettuna 1508 osaketta 2057 osakkeesta.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut 1.1.-6.5.2025 Sirpa Martins, hallituksen jäsenet Jani Mikkonen ja Marke Tuominen. Yhtiökokouksen 6.5.2025 valitsemina hallituksen jäseninä on toiminut Sirpa Martins puheenjohtaja jäsenet Jani Mikkonen ja Marke Tuominen 18.8.2025 saakka ja 18.8.2025 alkaen Johanna Vertainen.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä.

Tilintarkastajayhtiönä on toiminut KPMG Oy Ab, tilintarkastusyhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana Matti Paananen KHT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Käyttövesi- ja viemärijärjestelmän vuotovahingon korjaus.

Tilojen korjaus rakenteiden ja laitteistojen osalta käyttäjien edellyttämälle tasolle yhdessä osakkeiden omistajien kanssa.

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2025

		2024	2025	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)					
	Liikevaihto	111	148	37	133,3 %
	Liikevoitto	-35	16	51	-45,7 %
	Tilikauden voitto / tappio	-35	16	51	-45,7 %
TASE (1 000 €)					
	Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
	Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	33	33	0	100,0 %
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**1 693**	**1 693**	**0**	100,0 %
	Oma pääoma	1 668	1 631	-37	97,8 %
	Varaukset	0	0	0	
	Kertynyt poistoero	0	0	0	
	Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
	Lyhytaikainen vieras pääoma	15	62	47	413,3 %
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 683**	**1 693**	**10**	100,6 %
TUNNUSLUKUJA					
	Liikevoittoprosentti	-31,5 %	10,8 %		
	Omavaraisuusaste	99,1 %	96,3 %		
	Current Ratio	2,2	0,5		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	13,5 %	41,9 %		

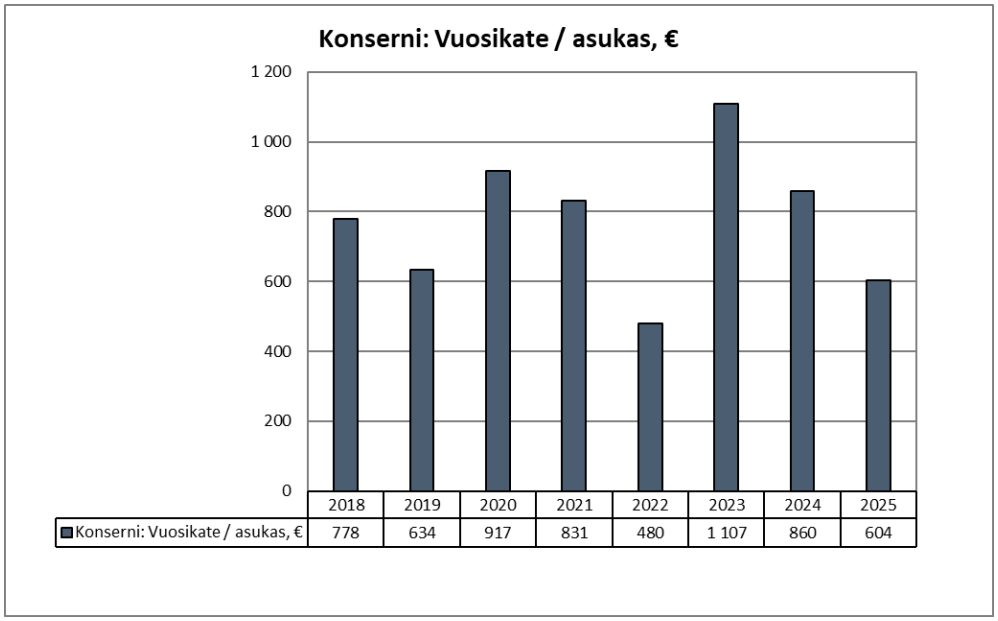
Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla. Maksuvalmius on heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on kohtalaisella tasolla.

1.10.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

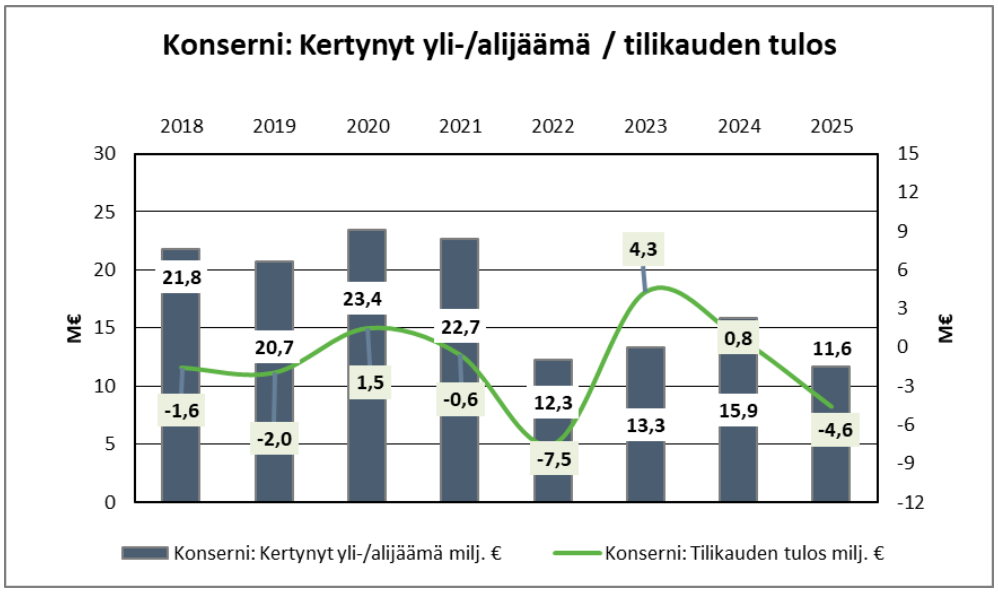
Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 10,6 milj. euroa (604 euroa/asukas), kun se vuonna 2024 oli 15,3 milj. euroa (860 euroa/asukas).

VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TILIKAUDEN TULOS, €

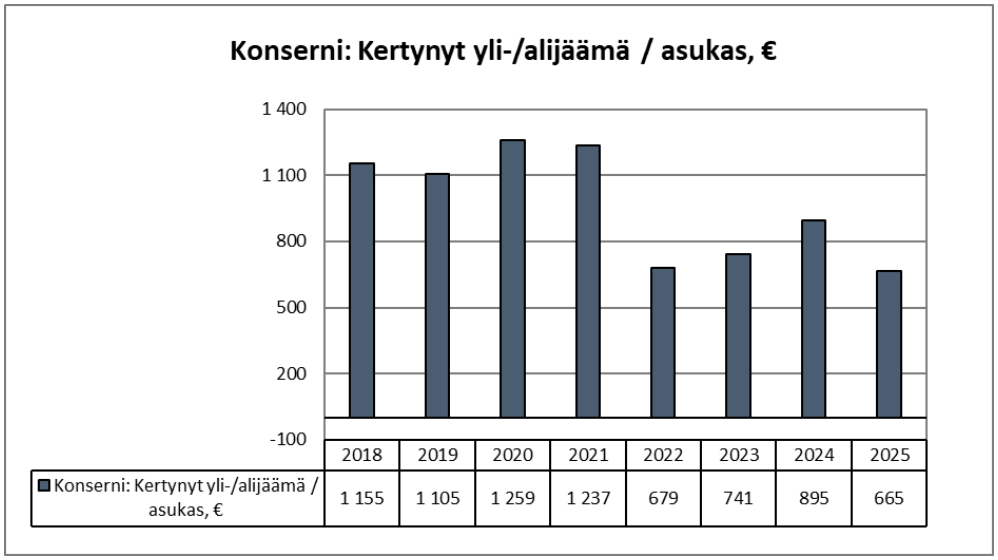

Konsernitase

Taseen loppusumma vuonna 2025 oli 263,3 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2024 oli 261,5 milj. euroa.

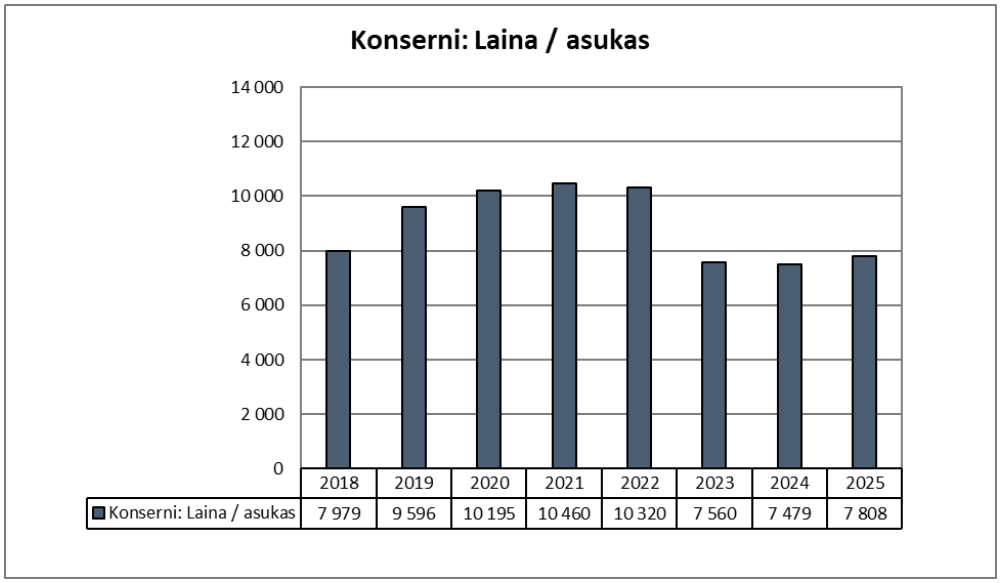
Tilikauden alijäämä on 4,6 milj. euroa ja taseessa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2025 jälkeen 11,6 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää on asukasta kohden 665 euroa (2024 ylijäämää 895 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS, €

Konsernin lainakanta vuonna 2025 oli 136,6 milj. euroa (7 808 euroa/asukas) ja vuonna 2024 lainakanta oli 132,7 milj. euroa (7 479 euroa/asukas).

LAINAMÄÄRÄ/ASUKAS, €

Konsernitilinpäätös laskelmineen ja tunnuslukuineen on esitetty kohdassa 3.4.

1.11 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.11.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (KuntaL 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 13 907,53 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2025 tilinpäätöksessä tilikauden alijäämä 880 594,05 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

1.11.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:

    1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
    2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
    3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
    4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Valtiokonttorin ylläpitämiin konsernitilipäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen.

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli tilikauden 2025 lopussa 9,4 miljoonaa euroa. Kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 665 euroa asukasta kohden.

Kaupungin ja konsernin vuoden 2024 talouden tunnusluvuista yksikään ei ole täyttänyt lain mukaisia arviointikriteeristön raja-arvoja. Vuoden 2025 tilinpäätöslukujen perusteella konsernin vuosikatteen ja suunnitelmapoistojen suhde 69,8 %, joten säädetty 80 %:n raja-arvo alittumaan. Lisäksi konsernin laskennallinen lainanhoitokate jää säädetyn 0,8 raja-arvon alapuolelle ollen 0,67. Konsernin lainojen ja vuokravastuiden määrää ei voida tässä vaiheessa arvioida, koska kaikkien kuntien lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ole tilinpäätöshetkellä käytettävissä.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa tai kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden tai neljä säädettyä raja-arvoa on täyttynyt kahtena vuotena peräkkäin.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKOINEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen 2025	Talousarvio-muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama	Tot. -%
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-77	0	-77	-65	12	84,5
Toimintakate (netto)	**-77**	**0**	**-77**	**-65**	**12**	**84,5**
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	2 778	-75	2 703	2 787	84	103,1
Toimintakulut	-14 207	1 015	-13 192	-12 938	254	98,1
Toimintakate (netto)	**-11 429**	**940**	**-10 489**	**-10 151**	**338**	**96,8**
Työllisyysaluelautakunta						
Toimintatuotot	7 831	0	7 831	6 671	-1 160	85,2
Toimintakulut	-7 831	0	-7 831	-6 671	1 160	85,2
Toimintakate (netto)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Opetus- ja kasvatuslautakunta						
Toimintatuotot	2 080	500	2 580	3 293	713	127,6
Toimintakulut	-30 125	-813	-30 938	-31 057	-119	100,4
Toimintakate (netto)	**-28 044**	**-313**	**-28 358**	**-27 764**	**594**	**97,9**
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta						
Toimintatuotot	639	0	639	689	49	107,7
Toimintakulut	-4 607	-44	-4 651	-4 679	-29	100,6
Toimintakate (netto)	**-3 967**	**-44**	**-4 011**	**-3 991**	**20**	**99,5**
Kaupunkirakennelautakunta						
Toimintatuotot	10 621	250	10 871	10 771	-101	99,1
Toimintakulut	-20 235	276	-19 959	-19 116	844	95,8
Toimintakate (netto)	**-9 613**	**526**	**-9 088**	**-8 345**	**743**	**91,8**
Ympäristölautakunta						
Toimintatuotot	135	0	135	184	49	136,2
Toimintakulut	-918	-2	-920	-860	60	93,5
Toimintakate (netto)	**-783**	**-2**	**-785**	**-676**	**109**	**86,1**
Käyttötalous yhteensä:						
Toimintatuotot	16 254	675	16 929	17 723	794	104,7
Toimintakulut	-70 167	431	-69 736	-68 714	1 022	98,5
Toimintakate (netto)	**-53 913**	**1 106**	**-52 807**	**-50 991**	**1 816**	**96,6**

2.1.2 Tuloskortti (kaupunki)

Vuosi Tuloskortti	2025 Tavoitetaso	2025 Toteutuma	Selite poikkeamsta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys joukkoliikennepalveluihin (Lähtötaso 2,3)	**2,6**	**2,8**	
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle			
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Sähkön kulutus (kWh / m2)	**79**	**76,2**	
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Kaukolämmön kulutus (kWh / m2)	**150**	**135,1**	**Poikkema selittyy vuoden 2025 lauhalla säällä. "Normaalina" vuonna tavoitetaso olisi hiukan alitettu energiansäästötoimen piteiden vuoksi.**
Kasvihuonekaasupäästöt (Lähtötaso 94,3 kt CO2e)	**90**	**79,0 (2023)**	
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien uudelleenkäyttöä			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin kierrätysmahdollisuuksiin (Lähtötaso 3,8)	**3,9**	**3,9**	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys tapahtumatoimintaan (Lähtötaso 3,0)	**3,6**	**3,4**	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kulttuuritoiminnan monipuolisuuteen (Lähtötaso 3,3	**3,6**	**3,7**	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys harrastusmahdollisuuksiin (Lähtötaso 3,7)	**4,0**	**4,1**	
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä			
Osallistavien tilaisuuksien lukumäärä (kyläillat, kyläparlamentti, seurafoorumi, kaavoitusiltapäivä, asiakasraadit)	**15**	**15**	
Koulutusaste, toisen asteen suorittaneiden määrä % (Lähtötaso 72,0)	**73**	**72,4**	
Avoimen korkeakouluopiskelun (korkeakoulustipendi) opintopisteiden lukumäärä	**150**	**67**	
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä			
Nettomuutto (Lähtötaso 20 kpl)	**-50**	**-77**	
Hyte-kerroin (Lähtötaso 0,55)	**0,6**	**0,67**	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin palveluihin (Lähtötaso 4,0)	**4,1**	**4,3**	
Asukastyytyväisyyskysely: Palvelujen saatavuus (Lähtötaso 3,3)	**3,8**	**3,6**	
Asukastyytyväisyyskysely: Asukkaiden viihtyvyys (Lähtötaso 3,4)	**3,9**	**3,8**	

2.1.3 Tuloskortit (toimialakohtaiset)

2.1.3.1 Keskushallinto (elinvoima)

Vuosi Tuloskortti	2025 Tavoitetaso	2025 Toteutuma	Selite poikkeamsta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Yritysten liiketoiminnan kehittämisen tukeminen			
Yritystyytyväisyyskysely, asteikko 4-10 (Lähtötaso 7,0)	**7,1**	**8,2**	
Työpaikkaomavaraisuusaste (Lähtötaso 108,5 %)	**107**	**108**	
Uusien yritysten houkutteleminen sekä yrittäjyyteen kasvattaminen ja tukeminen			
Yritysten lukumäärän nettokasvu (lkm)	**20**	**23**	
Yritysneuvonta (kontaktien lkm)	**350**	**397**	
Työttömyysprosentti (vuoden ka)	**12**	**15,6**	
Perustetut yritykset (lkm)	**85**	**71**	
Kesäyrittäjyysseteli (myönnettyjen setelien lkm)	**70**	**73**	

2.1.3.2 Opetus ja kasvatus

Vuosi Tuloskortti	2025 Tavoitetaso	2025 Toteutuma	Selite poikkeamsta
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle			
Ruokahävikin määrä toimialan yksiköissä yhteensä (Lähtötaso 6000 l/v)	**5300**	**9300**	**koulun väistötilat, poissaolot, tilaajan haasteet (mm. lukio)**
Kaikissa toimialan yksiköissä jätteiden lajittelupisteet (toteuma %)	**100**	**100**	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä			
Toisen asteen opiskelupaikka, prosenttia/ikäluokka	**100**	**100**	
Toisen asteen opiskelun keskeytyspäätökset, lkm	**0**	**0**	
Peruskoulun päättötodistuksen saajat, prosenttia/ikäluokka	**100**	**100**	
Talous			
Talousarvion toteutuma-%	**100**	**97,9**	

2.1.3.3 Kulttuuri ja liikunta

Vuosi Tuloskortti	2025 Tavoitetaso	2025 Toteutuma	Selite poikkeamsta
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa			
Uimahallien kävijämäärät	**65000**	**79041**	
Seniorikorttien määrä	**400**	**865**	
Musiikkiopiston oppilasmäärä	**350**	**382**	
Liikuntatilojen käyttövuorojen määrä (sisä- ja ulkotilat)	**5000**	**11896**	
Kulttuuritilojen käyttövuorojen määrä	**1000**	**1046**	
Kulttuuritilojen ja tapahtumien kävijämäärät	**18000**	**31730**	
Kulttuuritapahtumien määrä	**100**	**200**	
Kirjastojen lainausten määrä	**200000**	**228045**	
Kirjastojen kävijämäärä	**100000**	**121787**	
Juniorikorttien määrä	**150**	**166**	
Erityisliikunnan ryhmien määrä	**50**	**66**	
Erityisliikunnan ryhmien käyntikertojen määrä	**6000**	**6234**	
Talous			
Talousarvion toteutuma-%	**100**	**97,2**	

2.1.3.4 Kaupunkirakenne ja ympäristö

Vuosi Tuloskortti	2025 Tavoitetaso	2025 Toteutuma	Selite poikkeamsta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen			
Erittäin huonokuntoiseksi luokiteltujen katujen kilometrimäärä (Lähtötaso 18,4 km)	**18,0**	**18,0**	
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Suosimme kestävää rakentamista ja ekologisia materiaaleja			
Ympäristövaikutusten huomiointi kilpailutetuissa hankinnoissa (% hankinnoista)	**60**	**65**	
Puurakentamisen osuus uudisrakentamisessa (%)	**25**	**36,6**	
A-luokiteltujen investointien toteuttaminen energiatehokkaasti (energialuokka A tai energiatehokkaat ratkaisut, % toteutetuista investoinneista)	**90**	**____**	**Ei kohteita**
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien uudelleenkäyttöä			
Kierrätysaste (Lähtötaso 45 %)	**50**	**47,5**	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä			
Strateginen kumppanuus, käyttäjäkyselyn tulos (Lähtötaso 3,7)	**4,0**	**3,8**	**Osa-alueita 7 kpl, nämä kolme laskevat keskiarvoa: 3.7 Viheralueet, 3.6 Alueiden kunnossapito, 3.4 Puhtauspalv.**
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys katujen kunnossapitoon (Lähtötaso 3,0)	**3,2**	**2,8**	
Talous			
Talousarvion toteutuma-%, kaupunkirakennelautakunta	**100,0**	**91,8**	**Lämmityskulut pienemmät leudon talven vuoksi ja myyntivoittoja tuli ennakoitua enemmän.**
Talousarvion toteutuma-%, ympäristölautakunta	**100,0**	**86,1**	

2.1.4 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;

2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;

3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;

4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-46	-77	0	-77	-65	12	-15,4 %
Toimintakate (netto)	**-46**	**-77**	**0**	**-77**	**-65**	**12**	**-15,4 %**

1.1.2025 alkaen tilintarkastusyhtiönä toimii KPMG Oy Ab ja vastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Elina Pesonen.

2.1.5 Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

Kaupunginhallitus (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	3 630	2 778	-75	2 703	2 677	-26	-1,0 %
Toimintamenot	-11 910	-14 207	1 015	-13 192	-12 828	364	-2,8 %
Toimintakate (netto) sitova	**-8 280**	**-11 429**	**940**	**-10 489**	**-10 151**	**338**	**-3,2 %**

Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta). Keskushallinnon vastuualueita ovat hallintopalvelut, talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut, henkilöstöpalvelut, elinvoimayksikkö, maankäyttö sekä muu toiminta.

Alkuperäisen talousarvion toimintatulot olivat 2,8 milj. euroa ja toimintamenoihin oli varattu 14,2 milj. euroa ja toimintakate oli 11,4 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi keskushallinnon alaisille vastuualueille kolme talousarviomuutosta vuoden 2025 aikana:

1. 8.12.2025 § 108 elinvoimayksikön hankkeiden käyttämättä jääneitä omavastuuosuuksia vähennettiin 50 000 euroa ja työllisyyspalveluiden määrärahoista vähennettiin 300 000 euroa
2. 8.12.2025 § 108 Kevan tasausmaksuun budjetoidusta määrärahasta vähennettiin 230 000 euroa

3. 8.12.2025 § 109 keskushallinnon muun toiminnan vastuualueelle budjetoidusta 1,2 prosentin (382 200 €) keskitetystä palkankorotusvarauksesta kohdenettiin 0,56 prosentin (172 700 €) korotus lisämäärärahana toimialoille kunta-alan palkkaratkaisuihin vuodelle 2025. Keskushallinnon alaisten vastuualueiden osuus oli 22 000 euroa. Varauksesta jäi käyttämättä 209 500 euroa.

Lisäksi keskushallinnon sisäisenä määrärahamuutoksena (KH 13.1.2025 § 11) toteutettiin kesätyöllistämisen määrärahojen (140 000 euroa) siirto elinvoimayksiköltä henkilöstöpalveluihin.

Muutetun talousarvion toimintakate oli 10,2 milj. euroa ja se toteutui 0,3 milj. euroa ylijäämäisenä.

Hallintopalveluiden vastuualueen toimintakate ylitti 65 900 eurolla budjetoidun. Merkittävimmät tekijät olivat palvelujen ostojen (39 600 euroa) ja tarvikeostojen ylitykset (14 700 euroa).

Talous-, tietohallinto- ja liikennepalveluiden vastuualue alitti talousarvion 201 000 eurolla. Liikennepalveluissa palveluiden ostoihin käytettiin 49 200 euroa budjetoitua vähemmän ja henkilöstömenoista säästyi 17 600 euroa. Talous- ja tietohallinnon toimintamenoihin varatuista määrärahoista jäi puolestaan käyttämättä 157 700 euroa, joista suurimpana palvelujen ostojen alitus 97 500 euroa. Henkilöstömenot toteutuivat 57 000 euroa ennakoitua pienempänä. Tuloja kertyi budjettiin nähden 23 100 euroa vähemmän.

Henkilöstöpalveluiden vastuualueella toimintatulot alittuivat 9 700 euroa ja toimintamenoista jäi käyttämättä 71 700 euroa, joten toimintakate alitti 62 000 eurolla budjetoidun.

Elinvoimayksikön vastuualueen muutettu talousarvio alittui noin 220 500 eurolla. Merkittävimmät nettosäästöt syntyivät työllisyyspalveluihin varatuista määrärahoista (209 400 euroa). Työllisyyspalveluissa työttömyysetuuksien rahoitukseen käytettiin 307 400 euroa budjetoitua enemmän ja työllisyysalueen rahoitukseen varatusta määrärahasta säästyi 349 200 euroa. Lisäksi työllisyysalue maksoi kaupungille valtion korvaamasta palveluvelasta käyttämättä jääneen osuuden 110 000 euroa.

Maankäytön vastuualueen talousarvion toimintakate jäi tavoitellusta 81 200 euroa. Vastuualueen toimintatulot alittuivat 154 400 eurolla ja toimintamenot ylittyivät 73 200 eurolla. Toimintatuloissa kaavoitusvoittoja kirjattiin 121 000 euroa talousarviota vähemmän ja pysyvien vastaavien myyntivoitot ylittyivät 130 400 euroa. Maksutuottoja kertyi 110 100 euroa talousarviota vähemmän. Maksutuotoissa 150 000 euron maankäyttösopimusmaksu siirtyi vuodelle 2026. Toimintamenoihin kirjattiin kaavoitustappioita 90 500 euroa. Kaavoitustappioita ei oltu budjetoitu. Toimintamenoissa palveluihin ostoihin käytettiin 128 900 euroa talousarviota vähemmän. Palveluiden ostoissa yritystonttien esirakentamiseen varatusta 150 000 euron määrärahasta jäi käyttämättä 29 600 euroa.

Muun toiminnan vastuualueen toimintakate toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Vastuualueelle kirjataan Kevan tasausmaksu, jonka suuruus oli 948 100 euroa vuonna 2025.

2.1.5.1 Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, historiikin, vuokra-asumispalveluiden, vss-toiminnan ja vaalien kustannuspaikat. Vastuualue vastaa kaupungin viestinnästä.

Talousarvion toteutuminen

5000210 Hallintopalvelut	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	104	87	0	87	75	-12	-13,9 %
Toimintamenot	-1 890	-1 882	-22	-1 904	-1 958	-54	2,8 %
Toimintakate (netto)	**-1 785**	**-1 795**	**-22**	**-1 817**	**-1 883**	**-66**	**3,6 %**

2.1.5.2 Talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon sekä liikennepalveluiden kustannuspaikat.

Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, talousraportoinnin tuottaminen, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Lisäksi vastuualue vastaa liikennepalveluista sekä kaupungin keskistetystä hankintatoimesta. Liikennepalveluiden tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut kaupungin eri toimialoille sekä kuntalaisille. Keskitetyn hankintatoimen tavoitteena on tehdä hankintaprosesseista selkeät ja avoimet, jolloin myös pienemmät yritykset pääsevät helpommin osallistumaan tarjouskilpailuihin. Lisäksi keskitetyn hankinnan yhtenä tavoitteena on myös lisätä rakennusurakoihin kilpailutuksiin järjestelmällisyyttä, tehokkuutta ja laatua, samalla tukien alueen yrityksiä ja kuntalaisten hyvinvointia.

Talousarvion toteutuminen

5000220 Talous, tietohallinto- ja liikennepalvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	94	193	0	193	170	-23	-12,0 %
Toimintamenot	-1 631	-1 887	0	-1 887	-1 663	224	-11,9 %
Toimintakate (netto)	**-1 537**	**-1 694**	**0**	**-1 694**	**-1 493**	**201**	**-11,9 %**

2.1.5.3 Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöresurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen. Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat. Vastuualue vastaa kesätyöllistämisestä vuodesta 2025 alkaen.

Talousarvion toteutuminen

5000230 Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	195	403	0	403	394	-10	-2,4 %
Toimintamenot	-1 044	-1 441	-140	-1 581	-1 510	72	-4,5 %
Toimintakate (netto)	**-848**	**-1 038**	**-140**	**-1 178**	**-1 116**	**62**	**-5,3 %**

2.1.5.4 Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta. Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä työllisyysalueen rahoituksesta ja työttömyysturvavastuista.

Talousarvion toteutuminen

5000240 Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	1 073	83	-75	8	181	173	2158,0 %
Toimintamenot	-4 015	-6 186	565	-5 621	-5 573	48	-0,9 %
Toimintakate (netto)	**-2 941**	**-6 103**	**490**	**-5 613**	**-5 393**	**221**	**-3,9 %**

Vastuualueelle oli budjetoitu kaupungin 2,2 milj. euron osuus työllisyysalueen rahoitukseen. Työllisyysalue alitti talousarvion ja kaupungin lopullinen maksuosuus työllisyysalueen rahoituksesta oli 1,8 milj. euroa. Lisäksi vastuualueelle kirjattiin työllisyysalueen palauttama valtion maksama käyttämätön palveluvelka 0,1 milj. euroa.

Vastuualueelle oli budjetoitu 2,4 milj. euroa työttömyysetuuksien rahoitukseen. Vuonna 2025 työttömyysetuuksien rahoitukseen käytettiin 2,7 milj. euroa.

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä hankaloitti vuonna 2025 geopoliittinen tilanne, teollisuuden rakennemuutos, heikko kansantaloudellinen tilanne erityisesti viennin ja investointien osalta, hallinnolliset muutokset työllisyydessä, työttömyyden kasvu sekä kunnallistalouden haasteet. Nämä kriisit vaikuttivat myös Äänekosken elinkeinoelämän kilpailukykyyn. Vientiteollisuudella oli hiljaista, liikevaihdot olivat laskussa. Se toi lomautuksia ja henkilöstövähennyksiä alueelle. Tämä vaikutus näkyi myös luonnollisesti palveluverkossa. Lomautukset ja vähennykset näkyivät korkeampana työttömyytenä. Positiivisina asioina yritysten kehittämispanokset kasvoivat edelleen, ollen maan korkeinta luokkaa asukaslukuun suhteutettuna.

Äänekoski kohtasi lokakuussa 2024 rakennemuutosuutiset Metsä Woodin ilmoitettua Suolahden vanerin valmistuksen alasajosta vuoden 2026 loppuun mennessä sekä Valtran toimihenkilö vähennys vuoden 2024 lopulla. Vanerin valmistuksen loppuminen kohdistuu 376 henkilöön. Metsä Group pyrkii kuitenkin tarjoamaan työtä muista omista yksiköistään, niin paikkakunnalla kuin muissa toimipaikoissa. Vuoden 2025 osalta henkilöstöä siirtyi noin 150 henkilöä uuden Kerto LVL-tehtaan kirjoille. Tilanteen helpottamiseksi saatiin työ- ja elinkeinoministeriön myöntövaltuudella Keski-Suomen liitolta AKKE-rahoitusta vuosille 2025 ja 2026 toimenpiteisiin, millä mahdollistetaan uusien työpaikkojen syntymistä Äänekoskelle erilaisin toimenpitein (mm. sijoittumispotentiaalikartoitus, Kasvu Openin Äänekosken kasvuohjelma alueella toimiville ja sijoittuville yrityksille). Vuoden 2025 aikana Metsä Groupilla oli myös koko konsernia koskevat muutosneuvottelut, joiden kohteena Äänekoskella oli 70 henkilön vähennystarve, mikä lisäsi tarvetta toimenpiteille työllisyyden parantamiseksi. Vuoden 2024 lokakuussa perustettu rakennemuutosryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja seurannut muutokseen liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Yritykset panostivat myös vahvasti uusiin toimintoihin ja kehittämiseen vuoden aikana. Näistä mainittakoon mm. Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen sekä uuden voimansiirtolinjan

valmistuminen, Metsä Groupin Kerto LVL-tehtaan, Metsä Fibren ja Andritzin ligniini-pilotlaitoksen ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentaminen. Ilahduttavaa on Kotakennään alueen vetovoima kaupan investointeina. Rusta avasi ovensa syksyllä ja toi vireyttä alueelle.

Business Äänekoski tarjoaa monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, omistajavaihdoksiin, toimitiloihin ja sijoittumisiin. Sidosryhmäyhteistyötä alueen ja elinkeinojen edistämiseksi ja verkottamiseksi tehtiin eri foorumeissa. Nostona mainittakoon yrittäjien ja päättäjien kanssa Yrittäjänpäivän iltatilaisuudessa yhdessä läpikäyty elinvoimabarometri, kuntabarometri, elinvoimalupaus sekä elinkeino ja kilpailukykyohjelma työpajoineen ja jatkotoimineen. Tästä saatiin hyvät palautteet toimenpiteiden päivittämiseksi tälle valtuustokaudelle.

Yrityksen perustamisvaiheeseen palvelua tarjottiin Uusyrityskeskusmallin mukaan. Uusien yritysten perustaminen palasi ja nousi edellisestä vuodesta 94 yritykseen. Vuonna 2025 valittiin Äänekoskella neljäs vuoden Uusyrittäjä. Vuoden uusyrittäjäksi valittiin perheyritys Arica Fit Oy.

Äänekoskella oli menossa useita omistajan vaihdosprosesseja. Näissä annettiin neuvontaa ja etsittiin sopivia yhteistyökumppaneita sekä tarjottiin hankeverkostosta asiantuntija-apua.

Toimivien yritysten kentässä tarjottiin tietoiskuja ajankohtaisista aiheista mm. vastuullisuus ja rahoitusratkaisut ja verkostoitumismahdollisuuksia eri kumppaneiden kanssa. Yrityksille suunnattu alihankintaketjun vastuullisuus Metsä Groupin Pro Nemuksessa osoittautui tarpeelliseksi ja herätti kiinnostusta. Myös rahoitusinfot kiinnostivat laajasti.

Alue-, kaupunki- ja elinkeinojen kehittämisen näkökulmasta käytiin vilkasta keskustelua. Pääosissa vuoden 2025 aikana olivat Kotakennäs I-alueen rakentuminen, keskustan kehittämisen eteenpäin vieminen ja rakennemuutoksen toimenpiteiden kartoittaminen. Vuoden aikana elinvoimatoimintojen uudelleen järjestely erillisen työryhmän selvityksen toimesta nousi vahvasti tekemisiin ja keskusteluihin mukaan.

Elinvoimayksikkö valmisteli kaupungin kehitysprojekteja yhdessä muiden toimialojen kanssa. Merkittävimpiä valmistelussa olevia kaupunkikehitysprojekteja olivat klubin mäki, monitoimiaukion esiintymislava/nuorten katettu oleskelutila, Koukkuniemen kiertotalouspuisto ja satamien investointihanke.

Elinvoimayksikkö jatkoi eri hankkeiden toimenpiteinä käynnistettyjä yritysten sijoittumisratkaisuja ja Kotakennään saavutettavuuden parantamista. Äänekoski kiinnostaa selvästi eri toimijoita. Toimintavuonna teetettiin laaja biokaasutuotannon ja jakelun raaka-ainekartoitus.

Elinvoimayksikkö vastasi kylien ja taajamien kehitystyön koordinoinnista. Elinvoimayksikkö piti aktiivisesti yhteyttä kyläyhdistyksiin, joko suoraan tai ”avoimien ovien” kyläparlamentin kautta. Näin aktivoitiin hankkeita kylien kehittämiseksi osallistavan budjetoinnin kautta. Vuoden 2025 aikana järjestettiin yksi kyläilta Konginkankaalla. Asukkaita osallistettiin tilaisuuteen alustavalla kyselyllä.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuonna monin eri keinoin. Pääkampanjana oli ”Löydä syy hidastaa”, joka oli esillä monikanavaisesti muun muassa verkossa, radiossa, sosiaalisessa mediassa ja tv:ssa. Näiden toimenpiteiden avulla houkuteltiin Äänekoskella työssäkäyviä sekä muualla asuvia muuttamaan kaupunkiin. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset, asiantuntija-artikkelit sekä tapahtumat. Äänekoski oli esillä rakennusmessuilla omalla osastolla ja tapahtumien saralla myös Äänekoski Äksön keräsi paljon kävijöitä.

Matkailun saralla Visit Äänekoski brändin avulla jatkettiin Äänekosken alueen näkyvyyden kehittämistä sekä tunnettuuden lisäämistä niin alueellisesti, Suomessa kuin ulkomaillakin. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset sekä tapahtumat. Kansainvälisen näkyvyyden osalta yhteistyötä jatketaan Visit Jyväskylä Regionin kanssa. Toukokuun alussa käynnistynyt Experience Lake Keitele-hanke osallisti kuntalaisia ja matkailijoita kesän eri tapahtumissa ja kartoitti toiveita mm. erilaisten pyörä-,

melonta- ja kulttuurireittien osalta. Hankkeen toimenpiteiden piirissä oli useita alueen matkailutoimijoita, joiden osaamista vahvistettiin mm. palvelumuotoilun keinoin.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2025 lopussa 20 043 työtöntä työnhakijaa mikä on 1 848 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 351 500, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 29 800 enemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 18,4 % (17,4 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 15,8 % (14,5%) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 12,0 % (12,0 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työvoimaa joulukuun lopussa 7 652 (7 689). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuna joulukuussa 219 henkilöä (360).

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 408 henkilöä, mikä oli 66 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin (1 342). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä nousi 489 henkilöön (308), lisäystä oli 181 työtöntä. Yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys nousi. Heitä oli vuoden lopussa 544 henkilöä (541). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 205 (176).

Vuonna 2025 kuntalisää ei juuri myönnetty työllisyyspalveluista, koska siirtymäaika palveluiden resursoimiseksi siirtyi syksyyn ja avoimien työpaikkojen määrä oli alhainen. Lisäksi työllisyysavusta myönnettiin neljälle yhdistykselle yhteensä 60 000 euroa toiminta-avustuksena työllisyydenhoitoon.

2.1.5.5 Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta sekä riittävästä tonttitarjonnasta. Palvelu vastaa maanhankinnasta, maan vaihtamisesta, myymisestä ja vuokraamisesta, maaomaisuuden kehittämisestä ja maankäytön suunnittelusta alueellaan. Maaomaisuutta pyritään hankkimaan strategisesti tärkeiltä alueilta niin, että maankäytön suunnittelulla ja monipuolisella tonttitarjonnalla pystytään vastaamaan kaupungin kehittämistarpeisiin. Yritystoiminnan kehittämistarpeisiin vastataan asemakaavoittamalla alueita yhteistyössä toimijoiden, maanomistajien sekä kaupunkirakennepalveluiden ja ympäristötoimen kanssa. Muutoin asemakaavahankkeita käynnistetään alueilla, joilla kaupungin maaomaisuus on riittävä.

Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on kaavoituksen lisäksi asemakaavojen ja tonttijakojen rekisteröinnit, kiinteistörekisterin ylläpito asemakaavoitetuilla keskusta-alueilla, tonttijakojen ja -karttojen laatiminen, kiinteistötoimitukset, tonttien hinnoittelu ja myynti/vuokraus päätökset, kauppakirjojen ja vuokrasopimusten laatiminen, lainhuutojen hakeminen, lohkomis- ja rasitetoimitusten tekeminen ja niiden rekisteröiminen, kiinteistörekisterinpitäjän päätökset (tunnus- ja laadun muutokset, kiinteistöjen yhdistäminen) sekä muut kiinteistökauppoihin liittyvät toimenpiteet. Osoitejärjestelmän ylläpito koko kaupungin maa-alueella kuuluu maankäyttöpalveluiden tehtäviin. Toimintaan kuuluu lakisääteiset nähtäville asettamiset niin kiinteistötoimessa kuin kaavoituksessa.

Maankäyttö huolehtii paikkatiedosta, eli karttaomaisuuden hankinnasta ja ylläpidosta sekä kehittämisestä, kaupungin selainpohjaisten karttapalveluiden ajantasaisuudesta, maastomittauksista ja karttojen hyväksymisestä. Paikkatiedon ohjelmistojen ja kaluston pitäminen ajan tasalla on keskeistä ja jatkuvaa toimintaa. Paikkatiedon ohjelmistot ovat keskeisimpiä viranomaistoiminnan työvälineitä kaupungin eri toimialoilla ja etenkin teknisissä palveluissa.

Vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta.

Luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella.

Vastaa maanhankinnasta sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta. Vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, paikkatiedosta, kartta-aineistosta ja osoitteista.

Talousarvion toteutuminen

5000250 Maankäyttö (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	2 140	2 012	0	2 012	1 858	-154	-7,7 %
Toimintamenot	-1 975	-1 168	0	-1 168	-1 094	73	-6,3 %
Toimintakate (netto)	**165**	**844**	**0**	**844**	**763**	**-81**	**-9,6 %**

Maankäyttöpalveluiden tulot koostuvat suurelta osin maanvuokratuloista sekä puun myyntituloista. Vuoden 2025 aikana asumisen vuokratonteista tehtiin kaksi kauppakirjaa sekä ortodoksisen kirkon vuokraaman tontin kauppa. Koukkuniemestä myytiin yksi teollisuustontti ja Muhlunniemestä yksi asumisen rantatontti. Rivitalotalotontteja ei vuoden 2025 aikana myyty tai vuokrattu. Asemakaavan muutosten yhteydessä tarkistettujen asuintonttien osalta tehtiin viisi kauppakirjaa lisämaan myynneistä sekä useita yritystonttien laajennusten kauppoja.

Tärkeimmät vuoden 2025 aikana hankitut maa-alueet sijoittuvat Kovalan alueelle (n. 26 ha), liikuntapuistoon (n. 44 ha) sekä Koiviston kylälle (n. 5,3 ha). Kovalan kohde hankittiin varantoon, liikuntapuiston kohde palvelee virkistys- ja liikunta-alueen kehittämistä ja Koiviston kylän kohde mahdollistaa erillispientalotonttien rakentumisen Koiviston kylälle. Kokonaisuudessaan maankäyttöpalvelut hankkivat maa-alueita talousarviossa osoitetun määrärahan mukaisesti. Maankäyttöpalveluille osoitetusta 150 000 euron esirakentamisen määrärahasta käytettiin 120 400 euroa yritystonttien esirakentamiseen. Maankäyttösopimusmaksuista jäi saamatta 150 000 euroa asemakaavan keskeneräisyydestä johtuen.

Vuoden 2025 aikana hyväksyttiin kolme asemakaavaa; Hirvimäen asemakaavan muutos kortteleissa 2507 ja 2508, Henttalanmäen asemakaavan osittainen kumoaminen sekä Teollisuuskadun korttelin 821 asemakaavan muutos. Uusia asemakaavan muutoshankkeita kaupunginhallitus käynnisti useita, mm. asemakaavan muutoksen Abrahaminrannasta Hernevalkamaan, Pukinpuiston ympäristön asemakaavan muutoksen, Koukkuniemen asemakaavan laajentamisen, Asemakadun asemakaavan muutoksen sekä asemakaavan laatimisen Koiviston koulun ympäristöön. Yleiskaavahankkeena käynnistettiin Haukilan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatiminen.

Kaupunginhallitukselle valmisteltuja poikkeamislupahakemuksia käsiteltiin yhdeksän kappaletta.

2.1.5.6 Muu toiminta

Vastuualue sisältää muun toiminnan, toiminnan kehittämisen sekä Kevan tasausmaksun kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

5000260 Muu toiminta (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	23	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-1 356	-1 643	612	-1 031	-1 030	1	-0,1 %
Toimintakate (netto)	**-1 333**	**-1 643**	**612**	**-1 031**	**-1 030**	**1**	**-0,1 %**

2.1.6 Työllisyysaluelautakunta

Toiminta-ajatus

Työllisyysalueen toiminta-ajatuksena on edistää työllisyyttä, lyhentää työttömyyden kestoa sekä edesauttaa alueen työpaikkojen ja yrittäjyyden syntymistä.

Työllisyysalueen tehtävä on kunnille lakisääteinen ja järjestämisvastuu tehtävistä on vastuukunnalla. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen tehtävänä on tuottaa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023), työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetussa laissa (383/2023), työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa (381/2023), työttömyysturvalaissa (1290/2002), kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (681/2023) työvoimaviranomaiselle määrätyt tehtävät.

Lain mukaan työllisyysalueen tavoitteena on turvata osaavan työvoiman saatavuutta ja työtä hakevien mahdollisuuksia saada työtä sekä edistetään uuden yritystoiminnan syntymistä, yritysten toimintaedellytyksiä ja työelämän laatua (Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 1. luku 1 §).

Talousarvion toteutuminen

Työllisyysaluelautakunta (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	0	7 831	0	7 831	6 671	-1 160	-14,8 %
Toimintamenot	0	-7 831	0	-7 831	-6 671	1 160	-14,8 %
Toimintakate (netto)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**

Työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025. Työllisyysalueen tehtävä on uusi kunnille siirtynyt lakisääteinen tehtävä, josta on tehty yhteistoimintasopimus 13 kunnan kanssa. Yhteistoiminta-alueen järjestämisvastuu on Äänekoskella. Yhteistoiminta-alueen päätösvaltaa käyttää vastuukunnan organisaatiossa toimiva Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluelautakunta (lautakunta). Lautakunta toimii työllisyysalueen työvoimaviranomaisena ja siinä on jäseniä jokaisesta sopijakunnasta.

Työllisyysaluelautakunnan talousarvion tulot 7,8 milj. euroa koostuvat sopimuskunnilta laskutettavista yhteistoiminnan maksuosuuksista. Työllisyysaluelautakunnan toteutuneet vuoden 2025 menot olivat 6,7 milj. euroa ja tulot 6,7 milj. euroa.

Äänekosken kaupunki toimii Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen järjestäjäkuntana. Työllisyysalue ei ole erillinen kirjanpitovelvollinen, minkä vuoksi toiminnasta syntyvät tuotot, kulut, saamiset ja velat sisältyvät järjestäjäkunnan kirjanpitoon ja taseeseen. Koska työllisyysalueen talous kulkee järjestäjäkunnan kautta, sen vaikutus näkyy olennaisesti kunnan tilikauden tuotoissa ja kuluissa sekä tase-erissä. Järjestäjäkunnan ja työllisyysalueen väliset keskinäiset erät on eliminoitu, koska kyse on saman kirjanpitovelvollisen sisäisestä toiminnasta.

Työllisyysalueen saamiset muodostuvat pääosin muiden alueen kuntien maksuosuuksista, jotka esitetään kunnan ulkoisina saamisina. Velat liittyvät palveluhankintoihin ja muihin järjestämisvastuun toteuttamiseen liittyviin menoihin, ja ne esitetään kunnan ulkoisina velkoina.

Työllisyysalueen talous on eriytetty kunnan omasta toiminnasta. Tilinpäätöksessä työllisyysalueen tuotot, kulut, saamiset ja velat sisältyvät kunnan lukuihin, mutta ne on esitetty eriteltyinä liitetiedoissa oikean ja riittävän kuvan varmistamiseksi.

Sisäisen valvonnan selonteko

Työllisyysalueen toiminnasta on tehty kvartaaleittain talousarvion toteumaseuranta tiedottaen lautakuntaa ja sopijakuntia. Työllisyysalueelle on nimetty määrärahapääkäyttäjä sekä laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät. Viranhaltijapäätökset hyväksytään lautakunnan kokouksissa omana asiakohtana. Sisäinen valvonta ensimmäiselle toimintavuodelle on ollut riittävää ja tarkoituksena on tehdä vuoden 2026 aikana tarkempi sisäisen valvonnan seuranta.

2.1.6.1 Työvoimapalvelut

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

10000110 Työvoimapalvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	0	7 831	0	7 831	6 671	-1 160	-14,8 %
Toimintamenot	0	-7 831	0	-7 831	-6 671	1 160	-14,8 %
Toimintakate (netto)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**

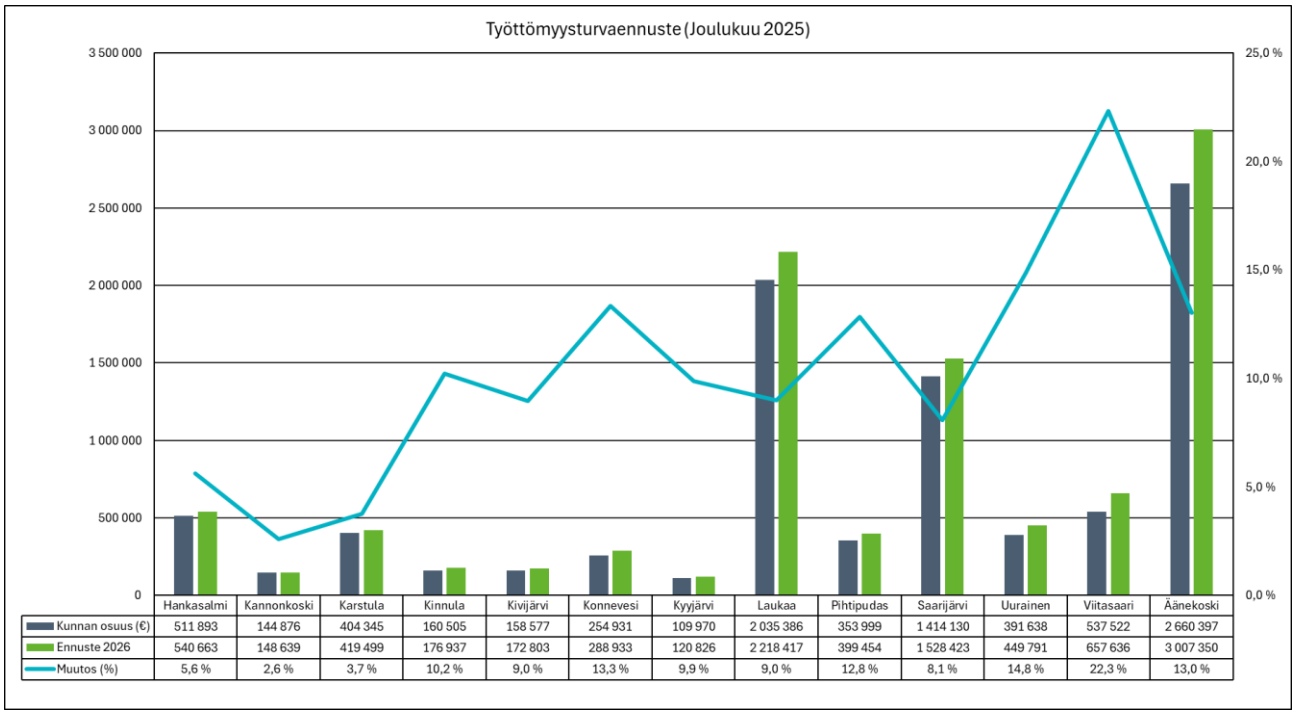
Yhteisten yleisten kustannuksien budjetti oli 4,8 miljoonaa euroa, josta jäi toteutumatta noin 609 200 euroa, joka palautettiin maksuosuuksien suhteessa sopijakunnille. Aiheuttamisperiaatteen kustannusten budjetti oli 3,1 miljoonaa euroa, josta jäi toteutumatta noin 550 900 euroa. Lisäksi budjetin ulkopuolisia tuloja kertyi 45 200 euroa. Ylijäämä palautettiin sopijakunnille. Sopijakuntien alijäämätilanteet pystyttiin korvaamaan työvoimaviranomaiselle siirtyneestä vuosien 2023 ja 2024 palveluvelasta (hännät) sitomatta jääneistä varoista.

Vuoden 2025 talousarvioon varattuja määrärahoja jäi käyttämättä erityisesti henkilöstökuluissa, palveluiden ostoissa ja eri tukien myöntämisessä. Taustalla vaikuttivat alkuvuoden liikkeen luovutuksella siirtyneen henkilöstön YT-menettely, tästä johtuva rekrytointien viivästyminen, tasopalkkamalliin siirtyminen sekä se, että hankinnat ja eri tukien myöntäminen käynnistyivät tehokkaasti vasta syksyllä.

Työvoimaviranomaiselle jäi maksettavaksi palveluvelkaa vuosien 2023 ja 2024 vuosien päätöksien mukaisista korvauksista, yhteensä 1 712 754 euroa. Näitä korvauksia olivat päätöksinä myönnetyt palkkatuet, starttirahat, työolosuhteiden järjestelytuet sekä harkinnanvaraiset kulukorvaukset. Korvausten määrää ei tarkistettu jälkikäteen, joten esimerkiksi peruuntuneista tai keskeytyneistä työllistämisjaksoista aiheutuneet säästöt sidottuun määrään nähden korvatiin työllisyysalueille. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue jakoi sitomatta olevat määrärahat 357 710 euroa kunnille ja näin olleen vuoden lopussa yhdellekään kunnalle ei tullut tasausmaksuna lisämaksua, vaan jokainen sopijakunta sai palautusta työllisyysalueelta.

Kunta	Maksuosuus 2025 yhteiset yleiset	Toteutuma 2025 yhteiset yleiset	Tasausmaksu 2025 yhteiset yleiset	Maksuosuus 2025 aiheuttamis-periaate	Toteutuma 2025 aiheuttamis-periaate	Tasausmaksu 2025 aiheuttamis-peritaate	Käyttämätön korvaus (palveluvelka)	Yhteensä palautus
Hankasalmi	-255 359	-222 639	32 720	-172 041	-132 225	39 816	24 697	97 233
Kannonkoski	-74 569	-65 014	9 555	-52 480	-46 531	5 949	3 218	18 722
Karstula	-213 983	-186 565	27 418	-141 075	-140 948	127	26 054	53 599
Kinnula	-86 363	-75 297	11 066	-93 701	-12 441	81 260	11 879	104 205
Kivijärvi	-63 064	-54 983	8 081	-29 453	-18 546	10 907	2 877	21 865
Konnevesi	-145 583	-126 929	18 654	-89 198	-75 890	13 308	10 010	41 972
Kyyjärvi	-52 314	-45 611	6 703	-25 348	-8 728	16 620	2 029	25 353
Laukaa	-1 123 443	-979 492	143 951	-746 211	-693 926	52 285	39 356	235 593
Pihtipudas	-220 469	-192 219	28 250	-208 090	-102 576	105 514	32 215	165 979
Saarijärvi	-619 124	-539 793	79 331	-389 737	-371 632	18 105	55 113	152 549
Uurainen	-208 346	-181 650	26 696	-87 601	-126 549	-38 948	15 566	3 314
Viitasaari	-330 376	-288 044	42 332	-224 887	-108 175	116 712	24 691	183 735
Äänekoski	-1 361 507	-1 187 052	174 455	-816 362	-641 634	174 728	110 006	459 189
YHTEENSÄ	**-4 754 500**	**-4 145 287**	**609 213**	**-3 076 184**	**-2 479 800**	**596 384**	**357 710**	**1 563 307**

Kuntien työttömyysturvakustannukset ovat olleet nousussa vuoden 2025 aikana. Vuoden 2023 kustannuksiin nähden kaikkien työllisyysalueen kuntien osuudet työttömyysturvakuluista ovat nousseet noin 16 %. Ennustemallin mukaan työttömyysturvakustannusten kuntaosuudet jatkavat kasvua myös vuonna 2026.

Työllisyyspalvelut

Ensimmäinen vuosi työllisyysalueella oli järjestäytymistä ja organisoitumista eri toimintojen osalta. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen palvelut jaettiin vuoden aikana seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Työnhakija-asiakkaiden alkupalvelu
- Työnhakija-asiakkaiden henkilöasiakaspalvelu
- Yritys- ja työnantajapalvelut
- Ammatinvalinta- ja uraohjauspalvelut
- Palveluhankintoihin
- Maksatus- ja tukipalvelutehtävät

Näissä tehtävissä työllisyysalueella on yhteensä 68 vakituista vakanssia ja lisäksi on rekrytoitu määräaikaisiin tehtäviin ruuhkanpurkajia ja sijaisia. Ensimmäiset kuusi kuukautta toimittiin vajaalla henkilöstöresurssilla YT-menettelystä ja organisoitumisesta johtuen. Tämä vaikutti oleellisesti palkkakustannusten kertymiseen, matkakustannuksiin ja toimitilakustannuksiin alentavasti. Ensimmäisen toimintavuoden aikana järjestettiin henkilöstöä tukevaa muutosvalmennusta, työpajatoimintana toteutettua koulutusta ja yhteistä kehittämistä sekä työnohjausta. Lisäksi jokaisen kanssa käytiin vuoden aikana vähintään kerran kehitys- ja osaamiskeskustelu. Henkilöstön pulssi -kysely siirtyi toteutettavaksi vuodelle 2026 ja vuoden 2025 henkilöstökyselyn tuloksia ei oltu tilinpäätösvaiheessa vielä saatu. Vuoden aikana irtisanoutui neljä henkilöä vakituisesta vakanssista, ja sairauspoissaolojen määrä oli noin 16 päivää henkilöä kohden.

Työllisyysalueen perustettiin palvelutiimi vastamaan työllisyysalueen palveluiden suunnittelusta, palveluiden kilpailutuksesta ja palveluntuottaja valinnasta, palveluostojen toteutuksesta ja seurannasta. Työllisyysalueen palveluita tuotetaan omana palveluna (2 määräaikaista työntekijää), kuntien tuottamana palveluna ja ostopalveluna.

Työllisyystilanne ja tilastot Pohjoisen Keksi-Suomen työllisyysalueella

Vuoden 2025 lopussa Keski-Suomessa oli yhteensä noin 20 043 työtöntä työnhakijaa, mikä on noin 10,2 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella oli joulukuun 2025 lopussa yhteensä 4 146 työtöntä työnhakijaa, mikä on noin 13,5 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin (3 558). Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella työttömyysaste vaihtelee merkittävästi kunnittain. Koko työllisyysalueen työvoimasta laskettu työllisyysprosentin keskiarvo oli vuonna 2025 13,3 %. Joulukuussa korkeimmat luvut ovat edelleen Äänekoskella (18,4 %) ja Saarijärvellä (18,7 %), kun taas useammassa muussa kunnassa työttömyys on pysynyt maakunnan keskiarvoa (15,8 %) alempana (esimerkiksi Kyyjärvi 11, 4 %, Laukaa 12,9 % ja Uurainen 12,4 %).

Pitkäaikaistyöttömien eli vuoden työttömänä olleiden määrässä on tapahtunut nousua koko vuoden 2025 ajan. Joulukuussa pitkäaikaistyöttömiä työllisyysalueella on 1824 työtöntä, joka on 52 % enemmän kuin vuotta aiemmin (1200). Samoin myös alle 30-vuotiaiden työttömien osuus on kasvanut ja on korkeimmillaan joulukuussa yhteensä 882 nuorta. Aiempaan vuoteen verrattuna kasvua oli 27,3 % (693).

Asiakasmäärät kasvoivat koko vuoden ajan. Työllisyysasiantuntijoilla oli keskimäärin 158 asiakasta, selvästi yli tavoitetason (120–130). Osalla asiakasmäärä ylitti 200 asiakasta. Asiakastyö toteutettiin kuntakohtaisesti, ja kasvokkainen lähipalvelu oli toiminnan perusta. Suunnitelmavelkaa pystyttiin purkamaan alkuvuoden jälkeen, ja vuoden lopussa velka oli 64 % (valtakunnallinen taso 61,1 %). Jatkossa on tärkeää saada asiakasmäärät pysymään kohtuullisina lakisääteisten tehtävien toteutumiseksi Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella. Myös asiakaspalvelun NPS (suosittelivat palvelu) 5,75 oli yli työllisyysalueiden keskiarvon (kaikki alueet 1,23). Vuoden 2025 yhteydenottojen volyymi oli 100 368 eri yhteydenottoa.

Koko vuoden 2025 keskiarvo virtaama 3 kk työttömyyteen oli 46,9 %. Luku on ollut hieman kasvussa vuoden 2025 viimeisen neljänneksen aikana ja joulukuussa lukema oli korkeimmillaan 66,2 %. Virtaamaluvulla voidaan seurata pitkittyneiden työttömyysjaksojen osuutta kaikista alkaneista työttömyysjaksoista. Palveluiden jälkeistä statusta ei tällä hetkellä pystytä vielä mittaamaan.

Yhä useammassa yrityksessä on käyty muutosneuvotteluja vuoden 2025 aikana. Tämä on näkynyt suurina määräaikaisesti lomautettujen määränä, eikä irtisanomisiltakaan ole vältytty. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue on ollut mukana 78:ssa eri muutosneuvottelussa tarjoamalla ohjausta ja neuvontaa työnantajalle ja/tai ollut tukemassa työntekijöitä muutostilanteessa.

Avoimien työpaikkojen määrä työmarkkinatorilla on vaihdellut 33-77 työpaikan välillä. Poikkeuksellista avoimissa työpaikoissa on ollut se, että lähes puolet ilmoitetuista työpaikoista on osa-aikaisia ja suurimpana toimialana osa-aikatyössä on terveys- ja sosiaalipalvelut. Työnantaja- ja yrityspalveluiden tekemät työnantaja- ja yrityskäynnit ja yhteydenotot ovat osoittaneet, että piilotyöpaikkoja on tarjolla aiempaa

enemmän. Työnantajapalveluista kontaktoitiin eri yrityksiin syyskuu-joulukuun aikana yhteensä 271 kpl, jonka myötä saatiin ehdokashakutyöpaikkoja yhteensä noin 150 kpl. Uusia yrityksiä työllisyysalueelle on perustettu yhteensä 378 kpl. Starttirahaa myönnettiin yhteensä 135 kpl. Eri maksatushakemuksia käsiteltiin työllisyysalueella 5 725 kpl, joista suurimpia oli palkkatuki- ja harkinnanvaraisen kulukorvauksen maksatushakemukset.

2.1.7 Opetus- ja kasvatuslautakunta

Toiminta-ajatus

Opetus- ja kasvatustoimi jakautuu kahteen vastuualueeseen: opetuspalveluihin ja lasten, perheiden ja nuorten palveluihin. Opetuspalveluiden vastuualue käsittää perusopetuksen ja lukiokoulutuksen sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan. Lasten, perheiden ja nuorten palveluiden vastuualue käsittää varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perhekeskustoiminnan, nuorisopalvelut sekä kotoutumisen palvelut. Opetus- ja kasvatustoimialan alle lukeutuu myös poikkihallinnollisesti koko kaupungin hyväksi toimiva hyvinvointityö.

Opetus- ja kasvatuslautakunta toimii toimialan monijäsenisenä toimielimenä. Opetus- ja kasvatusjohtaja vastaa lautakunnan tehtäväalueen operatiivisestä toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.

Talousarvion toteutuminen

Opetus- ja kasvatuslautakunta	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	2 879	2 080	500	2 580	3 293	713	27,6 %
Toimintamenot	-30 490	-30 125	-813	-30 938	-31 057	-119	0,4 %
Toimintakate (netto)	**-27 611**	**-28 044**	**-313**	**-28 358**	**-27 764**	**594**	**-2,1 %**

Opetus- ja kasvatustoimen vuoden 2025 toteutuneet menot olivat 31,1 milj. ja tulot 3,3 milj. euroa. Toimialan katteeksi muodostui -27,8 milj. euroa, mikä on 593 800 euroa ylijäämäinen suhteessa talousarvion katteeseen.

Talousarvio 2025 oli osa vuosien 2024–2026 tasapainotusohjelmaa. Menosäästöjä suunniteltiin talousarviokehykseen yhteensä 521 000 euroa. Kehys sisälsi kuitenkin myös 1,8 % yleisen indeksikorotuksen ja 2 % palkankorotusvarauksen, joiden kustannusvaikutukset käytännössä kumosivat esitetyt säästöt. Pienenevän budjetin sijaan tasapainotusohjelmalla onnistuttiin kuitenkin hillitsemään menojen kasvua.

Opetus- ja kasvatuslautakunnan talousarvioesitys (31.10.2024 § 44) lisäsi menoja kehykseen verraten. Syynä olivat tarkentuneet laskelmat muun muassa ateriapalveluista ja hankkeiden tulo-meno-tasapainosta. Lisäksi talousarvioon lisättiin varhaiskasvatuksen määräaikaisia henkilöstömenoja, jotka kompensoivat edellisvuodesta romahtaneita hankerahoituksia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion toimialan katteen ollen -28 044 308 euroa (9.12.2024 § 82).

Opetus- ja kasvatuslautakunta päätyi keväällä (24.04.2025 § 19) hakemaan lisätalousarviota opetuspalveluiden menoihin, jotka liittyivät oppimisen tuen uudistukseen sekä lukuvuodelle 2025–2026 suunniteltujen opetusjärjestelyjen henkilöstömenoihin. Valtuusto myönsi lisätalousarvion 9.6.2025 § 66. Toimialan päivitetyn talousarvion kate nousi näin -28 357 508 euroon.

Vuonna 2025 toimialalle kertyi lisääntyneiden menojen vastapainoksi 712 908 euroa budjetoitua enemmän tuloja. Ylijäämä syntyi etenkin budjetoitua suuremmista kotoutumisen laskennallisista korvauksista sekä kotikuntakorvauksista. Talousarviovuoden aikana kertyneillä, ennakoitua suuremmilla tuloilla pystyttiin sisäisin siirroin kattamaan opetuspalveluiden henkilöstömenojen ylityksiä sekä keskushallinnolta talousarviovuoden varrella opetuspalveluille siirtyneitä oppilaskuljetusten Linkki-kustannuksia

ilman lisätalousarviota. Kaupunginvaltuusto päätti 08.12.2025 § 109, että lasten, nuorten ja perheiden palveluiden vastuualueelta siirrettiin 500 000 euroa opetuspalveluiden vastuualueelle. Kaupunginvaltuuston 8.12.2025 § 108 päätöksellä toimialoille kohdennettiin 0,56 %:n lisämääräraha kunta-alan palkankorotuksiin vuodelle 2025. Opetus- ja kasvatustoimialan osuus oli 121 700 euroa.

Strategian toteutuminen

Opetus- ja kasvatuspalvelut toteuttavat toiminnassaan erityisesti kaupunkistrategian tavoitetta hyvä elämä. Toimialalla on tavoitteita myös vaikuttavat elinkeinot- ja kestävä ympäristö -tavoitteille. Strategian toimenpiteistä raportoidaan neljännesvuosittain. Merkittävimmiksi toimenpidekokonaisuuksiksi vuonna 2025 voidaan lukea muun muassa:

- Oppimisen tuen uudistukseen liittyvä kokonaisprosessi: opetussuunnitelmamuutokset, henkilöstön koulutukset ja henkilöstölisäykset sekä uudistukseen liittyvän digitalisaation hanke.
- Nuorisotyön kokonaisuuden kehittäminen: nuorten työpajan käynnistäminen nuorisolain alla, tilatyön siirtyminen uuteen nuorisotilaan Koulunmäen C-rakennukseen ja Harrastamisen Suomen mallin hankkeen siirtyminen nuorisotyön alle.
- Pikkulapsiperheiden varhaisen tuen kehittäminen: monialaisten yhteistyörakenteiden kehittäminen perhekeskuksen, varhaiskasvatuksen ja hyvinvointialueen kesken sekä hyvinvointiopetussuunnitelman työstämisen aloittaminen varhaiskasvatuksessa.
- Toisen asteen ja nivelvaiheiden kehittäminen: lukioon asetettiin keskiarvoraja, POKEn tutkintoon valmentavan koulutuksen ja kaupungin välille valmisteltiin yhteistyösopimusta sekä nivelvaiheisiin tiedonsiirtolomaketta.
- Laatutyössä keskiössä on ollut johtaminen: toimialan johtajistolle järjestettiin säännöllisesti johtofoorumeita ja organisoitiin toimialan hallintoa mm. rekrytointien yhteydessä.
- HYTE-kerroin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kaupungille maksettu valtionosuuden lisäosa kääntyivät selvään nousuun. Erityisesti hyvinvoinnin edistämisen rakenteet, koordinointi ja tiedolla johtamisen käytännöt ovat vahvistuneet.

Sisäisen valvonnan selonteko

Opetus- ja kasvatuspalveluiden laatua ja vaikuttavuutta tarkastellaan säännöllisesti erilaisten kyselyiden kautta. Osallistumme ja tuotamme sisältötietoa niihin kansallisella, kunnallisella, vastuu- ja toiminta-alue- sekä yksikkötasolla. Eri kyselyt antavat eri tasoista tietoa. Toimialalle tärkeitä tiedonkeruita ovat muun muassa kouluterveyskysely, Move! -mittaukset, kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen oppimistulosten arvioinnit, Pisa-tutkimukset ja TEAviisari, joiden avulla saamme laajaa vertailtavuutta. Laajojen valtakunnallisten kyselyiden haasteena on tiedon ajantasaisuus: tiedot päivittyvät viiveellä, jolloin vaikuttavien toimenpiteiden kohdentamista tulee arvioida tarkoin paikallisesti.

Kuntatasolla tärkeitä asiakaspalvelun mittareita ovat asukaskysely ja ilmiömittari. Lisäksi toimialalla tehdään säännöllisesti vastuu- ja toiminta-alueittaisia kyselyitä kuten Mitä kuuluu -kysely sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen omat asiakastyytyväisyyskyselyt. Nuorisopalvelut toteuttavat myös nuorten osallistavaa budjetointia. Näillä kyselyillä päästään tunnistamaan ajankohtaisia, paikallisia ilmiöitä ja kohdentamaan toimenpiteitä ripeästi myös yksikkötasolla.

Parhaimmillaan kansallisen ja paikallisen tason kyselyt ja mittaukset kulkisivat synkronisoidusti niin, että paikallistason kyselyt täydentäisivät kansallisen tai kansainvälisen tason mittauksia. Tätä yhteensovittamistyötä on tehty jo vuoden 2025 aikana kouluterveyskyselyn ja Mitä kuuluu -kyselyn osalta. Lisäksi olemme havainneet tarpeen kehittää kouluterveyskyselyn ja TEAviisari -kyselyn prosessia niin, että vastaajat hahmottaisivat kysymykset mahdollisimman samankaltaisesti ja saisivat myös vastausten koonnit tiedokseen. Tämä kehitystyö on vasta alussa.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kansallinen Valssi-laadunarviointijärjestelmä. Järjestelmään kerätään työntekijöiden laadullista tietoa toiminnasta, jota hyödynnetään sekä yksiköiden omassa että kuntatasoisessa kehitystyössä. Nämä tiedot ovat käytettävissä myös kansalliseen vertailuun. Valssi on ollut käytössä neljä vuotta, ja sen käyttöä kehitetään edelleen.

Palvelujen laadun keskiössä on henkilöstön vahva osaaminen, jota kehitetään kattavalla kouluttamisella. Opetus- ja kasvatuspalveluissa muodostetaan osana laatutyötä jokavuotinen koulutussuunnitelma. Vuosi 2025 oli esi- ja perusopetuksessa ensisijaisesti tuen uudistukseen valmistautumisen ja siirtymän vuosi. Useimmat sisäiset ja ulkoiset koulutukset, kuten veso-päivät, käsittelivät tätä lakimuutosta. Lisäksi toimialalla järjestettiin keskitetysti muun muassa ensiapukoulutuksia sekä Lapset puheeksi- ja MAPA eli Management of Actual or Potential Aggression -koulutuksia. MAPA on sosiaali- ja terveys- sekä opetusaloille suunnattu, haastavien tilanteiden ennaltaehkäisyyn ja hallintaan keskittyvä menetelmä.

Vuoden 2025 aikana talouden toteutumisen raportointia kehitettiin huomattavasti. Lautakuntaa ja kaupunginhallitusta informoitiin talouden toteutumisesta ensi kertaa säännöllisin osavuosikatsauksin. Esihenkilöiden talous- ja strategisen johtamisen vastuuta vahvistettiin hallintosäännön 18 § muutoksella, joka koskee kaupungin kaikkia esihenkilöitä (KV 8.12.2025, 112 §). Samassa hallintosääntömuutoksessa muutettiin useiden opetus- ja kasvatuspalvelujen viranhaltijoiden toimivaltaa vastaamaan tehtävänkuvaa ja vähentämään päällekkäistä, monivaiheista työtä. Nämä muutokset astuivat voimaan vasta 1.1.2026.

Opetus- ja kasvatustoimi noudattaa toiminnassaan myös kaupungin hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjetta, johon sisältyy myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Toimialan esihenkilöiden viranhaltijapäätökset tarkastetaan kuukausittain ja lautakunta puolestaan hyväksyy opetus- ja kasvatusjohtajan päätökset.

Vuonna 2025 aluehallintovirastolle tehtyjen kantelujen määrä putosi neljästä yhteen. Ko. kantelu peruttiin kantelijan toimesta. Lautakunnan päätöksistä ei vaadittu oikaisuja.

Toimialan hankkeet

Vuonna 2025 opetus- ja kasvatuspalvelut saivat 643 000 euroa avustuksia, joiden omavastuut olivat yhteensä 163 000 euroa. Toimialalla oli käytössä myös edellisinä vuosina saatuja hankevaroja, joita siirrettiin 254 000 euroa vuodelle 2025. Vuonna 2025 saatuja hankevaroja voidaan myös siirtää tuleville vuosille hankkeen käyttöajan mukaan.

Vuonna 2025 käynnissä olleet hankkeet olivat:

032059 Innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittäminen varhaiskasvatuksessa (OKM 11/943/2023) 15.6.2023-31.12.2025

Varhaiskasvatuksen digitaalisten oppimisympäristöjen, pedagogisten käytäntöjen sekä lasten ja henkilöstön digitaalisiin taitoihin liittyvän hyvän pedagogisen toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen sekä alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukeminen.

Avustus: 87.930 e (tuloutunut vuonna 2023), omarahoitus 9.700 e. Käytetty vuonna 2025 42.700 e.

040237 Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen (OKM/30/520/2024) 17.4.2024-31.12.2027

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027. Avustus tuloutuu vuosittain (2024–2026) 208.000 e. Hankkeeseen kuuluu myös vuosittainen omavastuu 52.000 e.

Avustus 2025: 208.000 e + omarahoitus 52.000 e. = 260.000 e. Käytetty 2025 345.000 e. Siirtyy vuodelle 2026 24.960 e. (Vuodelta 2024 siirtynyt käyttämätöntä 120.000 e sekä omavastuuosuudet vuodelta 2024 ja 2025.)

040240 Tiedonhallinnon kehittäminen (va-okm-2025-21-62) 1.6.2025-31.8.2026

Hankeavustus esi- ja perusopetuksen tuen uudistuksen edellyttämän tiedonhallinnan kehittämiseen vuosille 2025–2026.

Avustus 2025: 27.000 e + omarahoitus 6.750 e. = 33.750 e. Käytetty vuonna 2025 4.300 e. Vuodelle 2026 siirtyy 22.700 e + omavastuuosuus.

040239 Perusopetuksen uimataidon vahvistaminen 2025–2027 (va-okm-2025-29-98) 1.12.2025-31.7.2027

Hankeavustus perusopetuksen uimataidon opetuksen vahvistamiseen vuosille 2025–2027.

Avustus 2025: 25.000 e + omarahoitus 6.250 e = 31.250 e. Siirtyy kokonaisuudessaan vuodelle 2026.

040535 Vihreä matka/ Suolahden yhtenäiskoulu 2025–2026

Suolahden yhtenäiskoulun 8.–9.luokan saksanopiskelijoiden vaihto-ohjelma saksalaisopiskelijoiden kanssa. Suomalaiset opiskelijat matkustivat Saksaan toukokuussa 2025 ja saksalaiset tulevat Suomeen maaliskuussa 2026.

Avustus: 28.800 e. Käytetty vuonna 2025 18.300 e. Vuodelle 2026 siirtyy 10.500 e.

040700 Akkreditointi 2021-2027 / Erasmus + / Lukio

Yleissivistävän koulutuksen kansainvälisen yhteistyön kehittäminen.

2024–2025 1.6.2024-31.8.2025 Avustus: 23.712 e., käytetty vuonna 2025 12.200 e.

2025–2026 1.6.2025-31.8.2026 Avustus: 27.200 e., käytetty vuonna 2025 11.400 e. Siirtyy vuodelle 2026 15.800 e.

032670 Tilapäisen suojelun tuki (VN/23279/2024) 25.9.2024-25.9.2026

Valtionavustuksen avulla tuetaan tilapäistä suojelua saavien kuntiin siirtymistä sekä kuntia ja hyvinvointialueita palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä kotikunnan saaneille tilapäistä suojelua saaville ja muille pakolaisina kuntaan saapuneille.

Avustus: 30.000 e. Käytetty vuonna 2025 23.800 e. Siirtyy vuodelle 2026 6.200 e.

051474 Etsivän nuorisotyö (LSSAVI/24624/2024) 19.6.2025-18.6.2026

Avustus: 74.250 e. Käytetty vuonna 2025 32.625 e., siirretty vuodelle 2026 42.625 e.

051471 Etsivä nuorisotyön koordinointi (LSSAVI /24625/2024) 19.6.2025-18.6.2026

Etsivän nuorisotyön tukeminen.

Avustus: 17.000 e. (100 %), käytetty vuonna 2025 17.000 e.

051505 Nuorisotyö koulut ja oppilaitokset 2024–2025

Avustus: 30.000 e. tullut 2024, joka siirretty vuodelle 2025. Käytetty vuonna 2025 30.000 e.

051506 Ilo auttaa, turvallinen digiarki nuorille, Keskimaan kampanja 2025

Avustus: 25.000 e. Käytetty 2025 12.300 e, siirretty vuodelle 2026 12.700 e.

051507 Koulun nuorisotyön kehittäminen (LSSAVI/ 6610/2025) 1.11.2025–31.5.2026

Hankkeella tuetaan nuorisotyön keinoin nivelvaiheita siirryttäessä alakouluilta yläkouluille, sekä yläkoulusta toiselle asteelle. Koulunuorisotyön resurssilla edistetään ja kehitetään kouluun kiinnittymistä, sekä kahden yhtenäiskoulun koulunuorisotyön toimintojen yhtenäistämistä ja keskinäisen yhteistyön vahvistamista.

Avustus: 46.000 e., omavastuu 5.100 e, käytetty 2025 13.600 e., siirtyy vuodelle 2026 32.400 e.

040236 Kaikki harrastamaan – Harrastamisen Suomen malli (LSSAVI/3802/2024) 1.8.2024–31.7.2025

Avustusta siirretty vuodelta 2024 60.000 e., omavastuu osuus 25.700 e. Käytetty vuonna 2025 88.697 e.

051509 Kaikki harrastamaa – Harrastamisen Suomen malli (LSSAVI /4310/ 2025) 1.8.2025–31.7.2026

Hankeavustus kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen.

Avustus: 134.338 e., omavastuu 57.573 e. Käytetty vuonna 2025 81.438 e. Siirtyy vuodelle 2026 52.900 e.

2.1.7.1 Lasten, perheiden ja nuorten palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta, nuorisotyötä ja kotoutumisen palveluja.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen tuki moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000410 Lasten, perheiden ja nuorten palvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	1 556	1 181	500	1 681	1 860	180	10,7 %
Toimintamenot	-11 004	-10 975	-46	-11 021	-11 066	-45	0,4 %
Toimintakate (netto)	**-9 448**	**-9 795**	**455**	**-9 340**	**-9 206**	**135**	**-1,4 %**

Lasten, perheiden ja nuorten palveluiden vuoden 2025 toteutuneet menot olivat 11,1 milj. ja tulot 1,9 milj. euroa. Toimialan katteeksi muodostui -9,2 milj. euroa, mikä on 134 600 euroa ylijäämäinen suhteessa talousarvion katteeseen.

Vastuualueen tuloista toteutui 110,7 %. Tulojen vaihtelun suurimmat tekijät olivat:

- Myyntituottoja kertyi noin 77 600 euroa arvioitua enemmän kotouttamisen laskennallisista korvauksista ja palveluiden myynneistä hyvinvointialueelle
- Avustuksia ja tukia kertyi hanketulojen myötä 104 400 euroa arvioitua enemmän
- Maksutuotot jäivät 13 300 euroa budjetoidusta. Maksutuotoissa varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksuja kertyi 3 400 euroa vähemmän kuin mitä talousarviossa oli ennakoitu.
- Muita toimintatuloja kertyi noin 10 900 euroa talousarviota enemmän

*Lasten, perheiden ja nuorten palveluiden vastuualueelta tehtiin 500 000 euron määrärahasiirto opetuspalveluihin. Laskennallisten korvausten summa oli kokonaisuudessaan 1 123 600 euroa.

Vastuualueen menoista toteutui 100,4 %. Menojen ylitysten suurin tekijä oli:

- Henkilöstömenot ylittyivät 310 500 eurolla. Ylitys koostui palkallisten sairauslomien, vuosilomien ja muiden palkallisten vapaiden sijaisuuksista.

Menoylityksiä kompensoivat seuraavat budjetoitua vähäisemmät menot:

- Palvelujen ostot alittuivat 126 000 eurolla

Aineet, tarvikkeet, tavarat alittuivat 74 400 eurolla

- Avustukset alittuivat 96 500 eurolla

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Äänekosken taajamassa Piilolan päiväkodissa on toiminut kaksi lapsiryhmää, joista toisen toiminta lakkautettiin 1.8.2025 alkaen. Suolahden taajamassa Kellosepän päiväkodista lakkautettiin myös yhden ryhmän toiminta 1.8.2025. Ryhmien henkilökunta on sijoittunut vapautuneisiin tai määräaikaisilla työntekijöillä täytettyihin vakansseihin.

Konginkankaan päiväkodille remontoitiin tilat Konginkankaan koulun yhteyteen. Uudet tilat otettiin käyttöön lokakuussa 2025 ja samalla luovuttiin väliaikaistilana toimineesta viipalepäiväkodista. Kellosepän vesijohtoverkoston pistevuotojen remontti toteutettiin kesän 2025 aikana.

Äänekosken taajaman esiopetus järjestettiin edelleen Koulunmäen päiväkodissa. 5-vuotiaiden opetus on keskitetty Koulunmäelle sekä yhden ryhmän verran Mikonpuiston päiväkotiin. Suolahdessa esiopetusta järjestettiin 1.8.2025 alkaen myös Alkulan päiväkodissa Kellosepän lisäksi. Viheralueella esiopetusta järjestettiin Konginkankaalla, Sumiaisissa, Koivistossa ja Hietamalla.

Loma-aikojen päivystysjärjestelyjä on tiivistetty molemmissa taajamissa. Koulujen loma-aikoina päivystäviä yksiköitä oli Suolahdessa 1 ja Äänekoskella 2.

Äänekosken päiväkodeissa	lapsia 31.12. otanta	toteutuneita hoitopäiviä/vuosi sijoituspäätös: kokopäivähoito	sijoituspäätös: osapäivähoito alle 5 h. esiop. täydentävä vaka
2019	594	77 699	15 740
2020	547	59 206	13 068
2021	575	71 945	13 999
2022	605	80 433	10 530
2023	620 *	86 595	8 236
2024	576	53 477 + 25 046 = 78 523	2 957 + 10 814 = 13 771
2025	607	84 963	14 065

*Vaikka lasten määrä on vähentynyt, niin varhaiskasvatukseen osallistumisprosentti on noussut. Kun tarkastellaan vuosia 2023 ja 2025, on varhaiskasvatuksesta sopeutettu toimintaa (Ääneniemen päiväkodista luopuminen 1.8.2024 alkaen) ja siitä huolimatta varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä on

pysynyt lähes samana. Tarkemmassa selvityksessä on ilmennyt, että Tilastokeskuksen data vuodelta 2023 näyttää Äänekosken varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määräksi 539, kun se taas aiemmassa tilinpäätöksessä on taulukoitu 620. Tästä voidaan päätellä, että varhaiskasvatuksessa on joko hyödynnetty rakenteellisen tuen mahdollisuuksia ja ryhmiä on jätetty lasten tarpeiden vuoksi vajaiksi tai vuonna 2023 tilastointipäivänä 31.12. ilmoitettu lasten määrä on virheellinen. Varhaiskasvatuspalvelut selvittävät havaittua tilastollista ristiriitaa.

Perhepäivähoito

Perhepäivähoito	lapsia	hoitopäivät yhteensä
2019	36	7 869
2020	26	3 977
2021	26	3 593
2022	24	3 279
2023	28	3 756
2024	24	2 277 + 1 764 = 4 041
2025	20	2 614

Yksityinen hoito päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa

Yksityinen päiväkoti	lapsia 31.12.	hoitopäivät yhteensä / v
2019 päiväkoti / pph	60 / 2	11 228 / 398
2020 päiväkoti / pph	48 / 4	7 453 / 553
2021 päiväkoti / pph	9 / 4	6 107 / 685
2022 päiväkoti / pph	6 / 4	1 456 / 713
2023 päiväkoti / pph	4 / 0	937 / 531
2024 päiväkoti	3	542
2025 päiväkoti	4	335

Määrät otettu Pro Consona- ohjelmasta ja 2024 alkaen CGI Vesa- ohjelmasta.

Kotoutumista edistävät palvelut

Kotoutumista edistäviin palveluihin kuuluu kiintiöpakolaisten vastaanotto, kotoutumisen ja asumisen alkuvaiheen ohjaus, yleinen ohjaus- ja neuvontatyö sekä yhteistyö eri tahojen kanssa. Vuonna 2025 otettiin vastaan 15 kiintiöpakolaista, joista 10 henkilöä saapuu keväällä 2026. Tammikuussa korvauksia saatiin 98 753,80 euroa, ja joulukuussa määrä oli 53 573,43 euroa. Määrän lasku vuoden aikana selittyy pääosin korvausajan päättymisellä ja pieneltä osin muuttoliikenteellä. Laskennallinen korvaus on tarkoitettu kunnalle lähtökohtaisesti sen kotoutumisohjelman mukaisiin, kotoutumista edistävien ja tukevien palveluiden ja toimenpiteiden järjestämiseen ja kehittämiseen sekä tulkkaukseen.

Laskennallinen korvaus kunnalle	Alle 7-vuotiaat	7 vuotta täyttäneet	18 vuotta täyttäneet 1. vuosi
Laskennallinen korvaus	2 185	1 496	1 496
Tulkitseminen	556	556	556
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	-	-	149
Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	-	-	500
Kotoutumiskoulutus	-	-	7 092
Yhteensä euroa/vuosi/henkilö	2 741	2 025	9 793

Laskennallista korvausta maksetaan kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 momentin mukaisista henkilöistä. Laskennallista korvausta maksetaan yleensä kaksi vuotta. Pakolaiskiintiössä Suomeen otetuista henkilöistä laskennallista korvausta maksetaan kuitenkin kolmen vuoden ajalta. Kolmen vuoden korvausaika koskee myös kiintiöpakolaisen perheenyhdistämisen kautta Suomeen saapunutta perheenjäsentä.

Kotoutumispalvelut hakivat syksyllä 2024 Tilapäisen suojelun lisätukea 30 000 euroa, joka myönnettiin ja tuli maksatukseen vuonna 2025. Lisätuella haluttiin mm. muotoilla palveluita asiakaslähtöisiksi sekä kehittää maahanmuuttaneiden osallisuutta. Vuonna 2025 haettiin ja saatiin 30 000 euroa pakolaisten kuntiin ohjaamisen erityisavustusta, jolla vahvistettiin kielitietoista opetusta perusopetuksessa.

Vuonna 2025 maahanmuuttoneuvonnassa kävi yhteensä 870 asiakasta. Maahanmuuttoneuvontaan ostetaan tuntityönä neuvojien palveluita Koskelan Setlementti ry:ltä. Kotoutumispalvelut järjestivät suomen kielen luku- ja kirjoitustaitokoulutuksen lukuvuosina 2024–2025 ja 2025–2026.

Kotoutumispalveluista on ohjattu varoja myös maahanmuuttaneiden kanssa työskentelevien opettajien ja lastenhoitajien palkkaukseen. Lisäksi kotoutumispalveluiden varoista on järjestetty aikuisten perusopetusta Äänekosken lukion tiloissa perusopetusiän ylittäneille maahanmuuttaneille.

Perhekeskus ja nuorisopalvelut

Vuoden 2025 aikana nuorten työpajatoiminta siirtyi nuorisopalveluille elinvoimayksikön alaisuudessa toimivilta työllisyyspalveluilta. Nuorisolain alaisen Harrastamisen Suomen mallin hankevastuu siirtyi myös opetuspalveluilta nuorisopalveluille. Harrastamisen Suomen mallin kerhotoimintaa toteutti ja koordinoi edelleen Koskelan Setlementti ry. kaupungin kanssa solmitun delegointisopimuksen turvin. Nuorisokeskus Spotti suljettiin ja toiminta siirrettiin Koulunmäen C-rakennuksen uuteen nuorisotilaan.

Nuorten työpajalla järjestettiin ryhmätoimintaa (alk. 18.3.2025) sadan seitsemäntoista päivän aikana yhteensä 470 tuntia. Yksilövalmennusta järjestettiin kahdeksan tuntia viikossa ja yhteensä 312 tuntia vuoden aikana. Nuoria pajajaksoilla oli 22, minkä lisäksi 15 henkilöä kävi tutustumassa toimintaan aloittamatta pajajaksoa. Etsivä nuorisotyö oli yhteydessä 203 nuoreen. Heistä tavoitettiin 175 nuorta, joiden kanssa tehtiin yksilötyötä.

Avointa nuorisotilatoimintaa oli seuraavasti:

Avoin nuorisotilatoiminta	Nuorisokeskus Spotti	Uusi nuorisotila	Suolahden nuorisotila	Konginkankaan nuorisotila	Sumiaisten nuorisotila
Toimintakerrat	44	54	97	78	71
Osallistuneet nuoret	210	1 384	1 641	1 511	947

Muuta alueellista nuorisotyötä oli seuraavasti:

Muu toiminta	6-klubi	Retket, toiminta- ja erikoispäivät	Nuorten kirjastoillat	Erityisnuorten illat	Liikuntasali-vuorot
Toiminta-kerrat	48	30	15	9	22
Osallistuneet nuoret	709	538	91	40	188

Koulunuorisotyön toimintakertoja Suolahden yhtenäiskoululla oli 234 ja Koulunmäen yhtenäiskoululla 295. Toimintaan osallistuneita nuoria Suolahdessa oli 7 495 ja Koulunmäellä 9 153. Liikkuvan nuorisotyön, mukaan lukien Kesäkaara, toimintakertoja oli yhteensä 245. Toimintaan osallistuneita oli 7 902. Osallistujia ei identifioida, vaan toimintaan osallistuneet tilastoidaan kulloisenkin osallistujamäärän mukaan.

Harrastamisen Suomen mallin toimintaan osallistui keväällä 525 ja syksyllä 408 nuorta. Toimintakertoja oli keväällä 810 ja syksyllä 672.

Nuorisovaltuuston uusi kausi alkoi kesäkuussa. Kevätkaudella oli kuusi kokousta, 20 jäsentä ja neljä varajäsentä. Syyskaudella oli viisi kokousta ja 18 jäsentä. Nuorisovaltuuston läksykahvila oli seitsemän kertaa ja niissä 78 osallistujaa.

Perhekeskus Kerkän toimintaa oli seuraavasti:

Perhekeskus Kerkän toiminta	Avoin päiväkoti (sis. pomppula)	MLL:n perhekahvila (päivä ja ilta)	Tapahtuma- ja ryhmätoiminta	Muu kohtaamis-paikkatoiminta
Toimintakerrat	35	-	27	-
Osallistuneet	890	569	213	350

Vähävaraisten lasten harrastustoimintaa tuettiin 10 317 eurolla. Tuki mahdollisti 66 eri lapsen harrastuksen. Evl. seurakunnan kanssa yhteistyössä toteuttava PikkuHelppi lastenhoitoapua sai yhteensä 16 perhettä, 46 käyntikertaa.

2.1.7.2 1.6.2 Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta, opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000420 Opetuspalvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	1 323	900	0	900	1 433	533	59,3 %
Toimintamenot	-19 486	-19 149	-768	-19 917	-19 991	-74	0,4 %
Toimintakate (netto)	**-18 164**	**-18 250**	**-768**	**-19 017**	**-18 558**	**459**	**-2,4 %**

Opetuspalveluiden vuoden 2025 toteutuneet menot olivat 20,0 milj. ja tulot 1,4 milj. euroa. Toimialan katteeksi muodostui –18,6 milj. euroa, mikä on 459 200 euroa ylijäämäinen suhteessa talousarvion katteeseen (muutettu budjetti).

Vastuualueen tuloista toteutui 159,3 %. Tulojen nousun suurimmat tekijät olivat:

- Myyntituottoja kertyi noin 177 000 euroa arvioitua enemmän, joista 130 000 euroa oli kotikuntakorvauksia
- Avustuksia ja tukia kertyi hanketuloista 317 000 euroa arvioitua enemmän

Vastuualueen menoista toteutui 100,4 %. Menojen ylitysten suurin tekijä oli:

- Henkilöstömenot ylittyivät 141 000 eurolla. Ylitys koostui lähinnä erilliskorvauksista ja palkallisista sairauslomista.
- Avustukset ylittyivät 84 000 eurolla (hanke).
- Muut toimintakulut ylittyivät 14 000 eurolla lähinnä koneiden ja laitteiden vuokrien vuoksi.

Menoylityksiä kompensoivat osin seuraavat, budjetoitua vähäisemmät menot:

- Palvelujen ostot alittuivat 121 000 eurolla

- Aineet, tarvikkeet, tavarat alittuivat 45 000 eurolla

Perusopetus

Peruskouluja on yhteensä seitsemän, joista alakouluja on viisi ja yhtenäiskouluja kaksi.

Koulu	Oppilasmäärä kevät / syksy	Erityisen tuen oppilaat	Oppilaskohtainen tuki (siirto 11/2025)	Pidennetty oppioikeus kevät/syksy
Hietaman koulu	78 / 75	2 / 0	1	
Honkolan koulu	100 /94	4 / 0	5	
Koulunmäen yhtenäiskoulu	858 /821	69 / 9	70	22
Koiviston koulu	75 / 70	2 / 0	3	
Konginkankaan koulu	60 / 57	2 / 0	4	
Sumiaisten koulu	59 / 60	2 / 1	0	
Suolahden yhtenäiskoulu	558 / 567	42 / 9	38	10
Joustava perusopetus	20/ 20			
Perusopetukseen valmistava koulutus	14 / 7			
Aikuisten perusopetus	5 / 2			

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Sumiaisten ja Konginkankaan koulujen 57 oppilaasta Koulunmäen yhtenäiskoulun 821 oppilaaseen. Keväällä 2025 kouluissa oli 1 788 oppilasta (luokat 1–6; 1 140, luokat 7–9; 648) ja syksyllä 1 744 oppilasta (luokat 1–6; 1 083, luokat 7–9; 661).

Muutokset toimitiloissa

Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennus otettiin käyttöön lukuvuoden 2025–2026 alussa. Kevätlukukauden 2025 opetus annettiin Koulunmäen yläkoululaisille vielä väistötiloissa teknologiakeskuksella.

Osa Konginkankaan koulun tiloista remontoitiin päiväkodiksi, jonka toiminta käynnistyi lokakuussa 2025.

Oppimisen tuen uudistus

Lukuvuonna 2025–2026 oppimisen tuki uudistui. Uuden lain myötä kouluissa painotetaan oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyitä sekä ryhmäkohtaisia tukimuotoja, jotka kuuluvat kaikille. Tällöin tuen saajana on lähtökohtaisesti ryhmä oppilaita. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt sekä ryhmäkohtaiset tukimuodot edellyttävät opettajien välistä yhteistyötä, yhteisopettajuutta sekä konsultaatiota. Opetusjärjestelyillä tarkoitetaan mm. oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset huomioon ottavaa opetusta sekä pedagogisia ratkaisuja, kuten eriyttämistä.

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä. Ryhmän koko perustuu kulloiseenkin tarpeeseen ja joustavuuteen. Huomioitavaa on, että ryhmäkohtainen tuki ei ole säännöllisesti annettavaa tukea, vaan tarpeeseen perustuvaa.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen ollessa riittämättömiä, on yksittäinen oppilas mahdollista siirtää oppilaskohtaiseen tukeen viranhaltijapäätöksellä. Tuen tarvetta arvioi erityisopettaja yhteistyössä luokan- tai aineenopettajien sekä huoltajan kanssa. Oppilaskohtaiset tukitoimet ovat säännöllisiä ja perustuvat yksilölliseen tuen tarpeeseen. Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat:

- erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä,
- erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä,
- erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa ja

- oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.

Erityisluokat, pienryhmät ja muu opetus

Molemmilla yhtenäiskouluilla toimii tarveperustaisesti sekä pienryhmiä että erityisluokkia. Lukuvuonna 2025–2026 erityisluokkia on Koulunmäen yhtenäiskoulussa kuusi ja Suolahden yhtenäiskoulussa viisi. Lisäksi Koulunmäen alkuopetuksessa toimii kaksi alkuopetusluokkaa, joissa luokanopettajan lisäksi työskentelee kokoaikaisesti erityisluokanopettaja. Koulunmäen koulun sijoitetuille lapsille suunnattu Sisukas-ryhmä yhdistyi kuluvan lukuvuoden alussa Nuoren oma tie eli Note-ryhmään. Molemmilla yhtenäiskouluilla toimii myös oma joustavan perusopetuksen ryhmä.

Pienryhmiä kouluilla muodostetaan joustavasti tarpeen mukaan esimerkiksi ryhmäkohtaista tukea annettaessa. Tällöin kyse ei ole säännöllisestä pienryhmästä ja opettajana voi toimia erityisopettajan lisäksi luokan- tai aineenopettaja. Myös oppilaskohtaisena tukitoimena annettavat erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä sekä erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä toteutetaan pienryhmässä, jonka kokoonpano voi vaihdella. Tällöin opettajana toimii erityisopettaja.

Koulunmäen yhtenäiskoululla toimii maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille tarkoitettu valmistavan perusopetuksen ryhmä. Aikuisten perusopetusta toteutetaan omassa ryhmässään lukion tiloissa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutettiin 1.–2. luokkalaisille sekä erityisen/oppilaskohtaisen tuen oppilaille Koskelan Setlementti ry:n toimesta avustusperusteisesti opistotalossa Koulunmäen koulun läheisyydessä ja Suolahden koululla.

Viheralueilla iltapäivätoimintaa järjestettiin kaupungin omana toimintana. Ryhmät muodostuivat lukuvuodeksi 2025–2026 kaikille kouluille. Kaupunki järjesti omana toimintanaan myös vammaispalvelulain mukaisen iltapäivä- ja loma-ajantoiminnan vaikeavammaisille oppilaille. Tämän toiminnan kustansi laskutusperusteisesti Keski-Suomen hyvinvointialue.

Vammaispalvelulain uudistus 1.1.2025 on kuitenkin aiheuttanut Keski-Suomen kuntien ja hyvinvointialueen välille erimielisyyttä vammaisten lasten aamu- ja iltapäivä- sekä loma-ajan toiminnan järjestämisestä ja sen kustannuksista. Uutta sopimusta hyvinvointialueen ja Äänekosken kaupungin välille ei ole vielä syntynyt.

Kaikkiaan toimintaan osallistui keväällä 2025 130 lasta ja syksyllä 114 lasta.

Lukio

Äänekosken lukio on yleislukio, jonka erityisinä painopisteinä ovat kansainvälisyys, urheiluakatemiatoiminta ja yrittäjyyskasvatus.

Äänekosken lukio on akkreditoitu Erasmus-koulu. Vastaanotimme keväällä 11 opiskelijaa ja kaksi opettajaa Belgiasta sekä 12 opiskelijaa ja kaksi opettajaa Saksasta. Lisäksi kolme lukion opettajaa oli viikon mittaisella job shadowing -opintomatkalla Italiassa ja Saksassa.

Syksyllä kaksi lukiomme opiskelijaa vietti kuusi viikkoa vaihdossa Saksassa ja kaksi Italiassa. Kaksi opettajaa teki job shadowing -opintomatkan Italiaan. Kaksi italialaista opettajaa tutustui viikon verran Äänekosken lukioon, ja kaksi italialaista opiskelijaa vietti kuusi viikkoa lukiossamme.

Ryhmäliikkuvuutena vielä 12 opiskelijaa ja kaksi opettajaa vietti viikon Saksassa, ja 18 opiskelijaa ja kaksi opettajaa Portugalissa.

Vuonna 2025 fysiikkavalmentaja Kimmo Kinnusen valmentavia akatemiaurheilijoita oli yhteensä yli 50. Toimimme yhteistyössä Keski-Suomen Urheiluakatemian kanssa.

Lukiolla on säännöllinen yhteistyö paikallisten kummiyrittäjien kanssa, ja keväällä lukio järjesti yhteistyössä yrittäjien, yhteisöjen ja kaupungin muiden toimialojen kanssa Äänemessut Pankkarilla.

Kevään tilastointipäivänä 20.1.2025 lukiossa oli 280 opiskelijaa, joista nuorten opetussuunnitelman mukaisesti opiskeli 269, kaksoistutkintoa suoritti 9 ja aineopiskelijoita oli 2. Syksyn tilastointipäivänä 20.9.2025 opiskelijoita oli yhteensä 288, joista nuorten opetussuunnitelman mukaisesti opiskeli 272. Kaksoistutkinnon suorittajia oli 13 ja aineopiskelijoita 3.

POKEn tutkintoon valmistavan opetuksen kautta lukiossa opiskeli vuonna 2025 viisi ukrainalaisnuorta.

Vuoden 2025 kevään ylioppilaita oli yhteensä 79, joista kaksoistutkinnon suorittaneita 1. Syksyllä 2025 ylioppilaita oli 13, joista kaksoistutkinnon suorittaneita 1.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen on vahvistunut opetuksen ja kasvun toimialalla erityisesti tiedolla johtamisen rakenteiden kehittymisen myötä. Vuonna 2025 HYTE-kerroin nousi selvästi erityisesti koordinaatiota ja tiedolla johtamista kuvaavissa prosessi-indikaattoreissa, mutta hieman myös väestön hyvinvointia kuvaavissa tulosindikaattoreissa, mikä paransi kaupungin valtionosuuksia. Tämä kehitys kertoo pitkäjänteisestä työstä hyvinvoinnin edistämisen sisäisten prosessien selkeyttämisessä, vastuutahojen määrittelyssä ja toimintamallien juurruttamisessa.

Perusopetuksen tiedolla johtamisen prosessit nousevat tulevina vuosina keskeiseksi kehittämiskohteeksi: TEAviisari-tulokset osoittavat tarpeen vahvistaa ehkäisevän työn yhteneväisiä käytäntöjä, oppilaiden osallisuuden rakenteita ja systemaattista tietoon perustuvaa seurantaa. HYTE-kertoimen nousu puolestaan osoittaa, että kehittämistyö tuottaa tulosta, ja vahvistaa samalla kaupungin taloudellisia edellytyksiä jatkaa väestön hyvinvointia parantavia toimia.

Taulukossa on kuvattu Äänekosken kaupungin HYTE-kertoimen kehitys 2021–2025 (Tilastokeskus, Sotkanet). HYTE-kerroin on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, eli lisäkannustin, jonka mukaisesti kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osittain niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos
HYTE-kerroin, arvo 0-100 (ind. 5340)	58	57	55	56	67	+
HYTE-kerroin, 1000 euroa (ind. 5355)	306,2	295,2	282,6	314,7	364,3	+
HYTE-kerroin euroa / asukas (ind. 5341)	16,5	16,1	15,6	17,5	20,5	+
Kunnan toimintaa kuvaavien prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (ind. 5339)	69	61	61	72	86	+
Kunnan väestön hyvinvoinnin tilaa kuvaavien tulosindikaattoreiden keskiarvo	47	53	50	41	48	+

2.1.8 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta vastaa Äänekosken kulttuuri- ja liikuntapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museolain, sekä taiteen perusopetuksen ja musiikkioppilaitoksia koskevan lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	740	639	0	639	689	49	7,7 %
Toimintamenot	-4 478	-4 607	-44	-4 651	-4 679	-29	0,6 %
Toimintakate (netto)	**-3 738**	**-3 967**	**-44**	**-4 011**	**-3 991**	**20**	**-0,5 %**

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talousarvioon 2025 oli varattu toimintakuluihin määrärahaa 4 606 700 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 639 300 euroa. Valtuusto myönsi 24.3.2025 § 17 lisämäärärahan 30 000 euroa kirjastovirkailijan toimea varten. Lisäksi valtuuston 8.12.2025 § 108 päätöksellä toimialoille kohdennettiin 0,56 %:n lisämääräraha kunta-alan palkankorotuksiin vuodelle 2025. Kulttuuri- ja liikuntatoimen osuus oli 13 800 euroa.

Lisämäärärahoilla muutetun talousarvion toimintamenot olivat 4 679 500 euroa ja toimintakatteeksi muodostui -3 991 000 euroa. Lautakunta pysyi kokonaisuudessaan muutetussa talousarviossa toteumaprosentin ollessa 99,5 %. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimintakate vuodelta 2025 päätyi noin 20 200 euroa ylijäämäiseksi. Poikkeamia laadittuun talousarvioon nähden oli lautakunnan ennakoitua parempi tulokertymä, joka ylittyi yhteensä noin 49 200 euroa. Menojen osalta ylitystä tuli yhteensä noin 29 000 euroa.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta toteutti yhteistyössä kaupunkirakennelautakunnan kanssa vuoden 2025 aikana kulttuuri- ja liikuntapalveluihin liittyviä investointeja. Suolahden uimahallin peruskorjauksen toteutusta jatkettiin koko vuoden ajan ja Koulunmäen C-rakennuksen rakennustyöt etenivät suunnitellusti valmistuen kesäksi 2025. Lähiliikuntapaikkojen osalta Koulunmäelle toteutettiin monitoimiareena. Kaupungin kulttuurihistorialliseksi museoksi remontoitavan Metsä Board Oyj:n hallintorakennuksen kunnostamistöitä museotoimintaan jatkettiin ja tullaan jatkamaan tulevien vuosien aikana.

Koko toimialan tavoitteita ohjaavat vuoteen 2028 asti kulttuuri- ja liikuntaohjelman neljä kärkitavoitetta, jotka ovat: Kulttuuri- ja liikuntatoimi terveellisten, turvallisten ja viihtyisän elinympäristön, elävän keskustan ja aktiivisten kylien kehittäjänä, Kulttuuri ja liikuntatoimi monipuolisten harrastus- kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan vahvistajana, Kulttuuri- ja liikuntatoimi elinikäisen kehittymisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana sekä Kulttuuri- ja liikuntatoimi kulttuuri- ja liikuntatilojen ja alueiden kehittäjänä. Vuosittain toimiala edistää talousarvionsa puitteissa kulttuuri- ja liikuntaohjelman kärkitavoitteiden toimenpiteitä niiltä osin, kuin ne ovat kesken tai jatkuvaa toimintaa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alainen toiminta keskittyy Äänekoski-ilmiön hyvä elämä -ulottuvuuteen ja alla on kuvattuna tulosaluekohtaisesti, mitä ilmiötekoja on tehty ja mitä keskeistä toimintaa on toteutettu.

Sisäisen valvonnan selonteko

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta kolme-neljä kertaa vuodessa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan kassoille on nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri tulosalueille on nimetty laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät. Kulttuuri- ja liikuntajohtajan viranhaltijapäätökset hyväksytään lautakunnan kokouksissa sekä kulttuuri- ja liikuntajohtaja tarkastaa alaistensa viranhaltijoiden päätökset kuukausittain. Sisäinen valvonta on ollut riittävää. Erillisiä tarkastuksia

toimialalla ei tehty vuoden 2025 aikana. Toimialan riskikartoitus laaditaan vuosittain. Vuoden 2025 aikana kulttuuri- ja liikuntalautakunta käsitteli yhden viranhaltijapäätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen (KULTLIIK 26.03.2025 § 20).

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden vastuualue sisältää hallinto- ja kansalaistoiminnan, kirjastoiminnan, kulttuurityön, liikuntatyön ja Ala-Keiteleen musiikkiopiston tulosalueet.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000510 Kulttuuri- ja liikuntapalvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	740	639	0	639	689	49	7,7 %
Toimintamenot	-4 478	-4 607	-44	-4 651	-4 679	-29	0,6 %
Toimintakate (netto)	**-3 738**	**-3 967**	**-44**	**-4 011**	**-3 991**	**20**	**-0,5 %**

Hallinto ja kansalaistoiminta

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, Koskelan kansalaisopistotoiminnan ja luomapajan rahoitus, kyläyhdistysten avustukset, sekä luottamushenkilöiden palkkiot. Hallinto- ja kansalaistoiminnan kautta koordinoidaan avustukset kylien investointihankkeisiin sekä rahoitetaan kaupungin viralliset juhlatilaisuudet kuten itsenäisyyspäivänjuhla, joulukadun avajaiset, veteraanipäivänjuhla ja uudenvuodenjuhla.

Investointiavustuksia jaettiin kylille yhteensä 42 000 euroa. Kyläparlamentti linjaa vuosittain toteutettavat hankkeet, jonka jälkeen kulttuuri- ja liikuntajohtaja tekee avustuksista päätökset. Rahoitukset hankkeille myönnettiin hakemusten mukaisesti. Kokonaisuudessa hallinto ja kansalaistoiminnan tulosalueen talousarvio toteutui toteumaprosentin ollessa 99 %.

Kirjastotoiminta

Kirjastopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjaston tehtävänä on kirjastolain mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjaston tulee myös tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Äänekoskella on neljä kirjastoa, jotka vuonna 2025 olivat auki yhteensä 15 151 (15 558) tuntia, josta omatoimiajalla 10 519 (10 825) tuntia. Omatoimiajalla asiakkaat pääsevät kirjaston tiloihin tai osaan niistä omatoimisesti asiakaspalvelun ollessa suljettu. Asiakaspalvelussa asiointi on sekin edelleen suosittua, kaikki asiakkaat eivät halua tai osaa käyttää omatoimisia palveluja ja osallisuuden näkökulmasta myös asiakkaan kasvokkainen kohtaaminen on merkittävä osa kirjaston toimintaa. Lainaamisen ja asiakaspalvelussa asioinnin lisäksi asiakkaat mm. lukivat lehtiä tai muuta aineistoa, työskentelivät ja opiskelivat, pitivät palavereja, käyttivät kirjaston asiakaskoneita ja langatonta verkkoa sekä tulostinta ja kopiokonetta. Pääkirjastossa on asiakkaiden varattavissa tutkijanhuone sekä soittohuone, jossa on mm. piano

ja kitara. Suolahden ja Konginkankaan kirjastoissa varattavia tiloja ovat kerhohuoneet. Kirjastotoimen osalta alijäämää kertyi vuonna 2025 yhteensä noin 20 100 euroa. Haasteita vuonna 2025 aiheuttivat erityisesti teknisen laitteiston vanhenemisesta johtuvat ongelmat. Sumiaisten kirjasto oli yhteensä noin kuukauden verran suljettu omatoimijärjestelmän ohjaustietokoneen rikkouduttua. Kirjastoon arvioidut myyntituotot eivät toteutuneet, 7 000 euroa jäi toteutumatta.

Kirjastojen kävijä- ja lainamäärät ovat kasvussa. Kävijöitä Äänekosken kirjastoissa oli vuoden 2025 aikana yhteensä 121 787 (118 572), lainoja 228 045 (222 262) ja lainaajia 4 922 (5 004). Kirjastojen kokoelmissa oli vuoden 2025 lopussa aineistoa 145 163 (144 329) yksikköä. Oman kirjaston aineiston lisäksi asiakkailla on mahdollisuus tilata aineistoa Keski-kirjastoista eli käyttää kaikkien Keski-Suomen kuntien ja Kuhmoisten kunnan kirjastojen kokoelmia ilmaiseksi. Seutulainaamisen lisääntymisen myötä aineistokuljetusten määrä kirjastojen välillä kasvoi vuoden aikana entisestään ja tähän liittyvä aineiston käsittely ja logistiikka työllisti kirjaston henkilökuntaa. Alueellinen yhteistyö jatkui vilkkaana myös muiden palvelujen osalta, Keski-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja e-kirjasto, jossa on käytettävissä e-sanomalehtiä ja elokuvapalvelu. Käyntejä yhteisessä verkkokirjastossa oli vuonna 2025 yli kaksi miljoonaa. E-kirjoja, e-äänikirjoja ja e-lehtiä asiakkaille tarjosi valtakunnallinen e-kirjasto.

Lukemisen edistämisen tehtävää toteutettiin myös erilaisilla ryhmäkäynneillä ja tapahtumilla. Peruskouluilta ja toisen asteen oppilaitoksista vieraili kirjastonkäytön opetuksessa ja kirjavinkkauksissa yhteensä 62 ryhmää. Vuonna 2025 kirjasto kutsui edellisvuoden tapaan kirjavinkkaukseen kaikki 2.-, 4.- ja 8.-luokat. Lisäksi kaikki 7.-luokat saivat tiedonhaun opetusta, eskareille tarjottiin satutuokio ja kirjaston esittely, ja kaikki 1.-luokat kävivät kirjastonkäytön opetuksessa. Lisäksi kirjastonkäytön opetuksessa ja vinkkauksissa kävi ryhmiä mm. POKElta, lukiosta, sekä kotoutumis- ja nuorten starttivalmennustoiminnasta. Varhaiskasvatus- ja kouluryhmiä vieraili kirjastoissa paljon myös omatoimisesti. Ryhmät käyttivät usein mahdollisuutta tilata valmiita kirjapaketteja, kirjasto kokoaa ryhmille kirjoja toivotuista aiheista lukijoiden tason mukaan.

Liikkuva lainaamo vei palveluja kirjastotilojen ulkopuolelle 45 kertaa, mm. päiväkoteihin, nuorisotiloihin ja kouluihin. Kirjasto oli mukana Äänemessuilla, Nuori kulttuuri -festivaaleilla ja Äänekoski Pride -tapahtumassa. Kirjapakettien lainaamisen lisäksi liikkuvan lainaamon yhteydessä järjestettiin mahdollisuuksien mukaan myös kirjavinkkaamista ja satutuokioita. Vuoden aikana pidettiin useita satutunteja sekä lautapeli- ja konsolipelitapahtumia, mm. Minecraft-pelitapahtuma. Perhekeskus Kerkän kanssa järjestettiin yhteinen perhekerho kirjastossa sekä satuhierontatuokio lapsille. Suolahden kirjastossa alettiin järjestää nuorten kirjastoiltoja yhdessä nuorisotoimen kanssa. Pääkirjastolle perustettiin pelinurkka, johon pääsee pelaamaan yksin tai kaverin kanssa PS4-konsolilla. Nuorisotiloille oli pop up -kirjaston vierailuja, jossa juteltiin nuorten kanssa kirjoista, lukemisesta sekä houkuteltiin lainaamaan luettavaa. Yhteistyötä tehtiin myös nuorisotoimen Kesäkaaran kanssa, jolloin kirjasto vieraili mukana välitunneilla ja koulun jälkeen eri viheralueen kouluilla. Äänekosken pääkirjastossa järjestettiin lokakuussa Kekrikirjasto -tapahtuma, jossa oli tekemistä koko perheelle ja tietoa kotoperäisestä Halloweenista.

Kirjastoissa järjestettiin aikuisille suunnattujen lukupiirin ja runoryhmän kokoontumisia, Novellikoukku-ääneenlukuiltoja, Peltokurki-duon konsertti ja Ala-Keiteleen musiikkiopiston glögikonsertti. Perinteisessä, vuodesta 1963 Koskela opiston kanssa järjestetyssä kirjallisuusmatineassa vierailivat Antti Järvi, Tiina Raevaara ja Jenni Räinä. Aikuisille suomen kielen opiskelijoille järjestettiin satuhetkiä selkokielellä. Digitukea annettiin erilaisten sähköisten palvelujen käyttöön osana kirjaston asiakaspalvelua, lisäksi Äänekosken ja Suolahden kirjastoissa näytettiin tallenteita Digibuusti! -peli-iloa ja digitaitoja Keski-Suomessa -hankkeen järjestämistä, eri asiantuntijoiden vetämistä digitietoiskuista. Yhteensä tapahtumissa oli 1 386 osallistujaa.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten ja yksityishenkilöiden kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoimen tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla. Lisäksi kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoida museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä. Keskeisiä toimintamuotoja ovat kulttuurikasvatus ja kulttuurihyvinvointityö, konserttien, näyttelyiden ja kulttuuritapahtuminen järjestäminen, sekä avustusten myöntäminen kulttuuritoimintaan.

Vuonna 2025 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Vuoden 2025 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta talousarvion puitteissa. Tulosalueen tulokertymä oli ennakoitua suurempi. Tulosalueen tulot ylittyivät noin 17 100 euroa ja menot alittuivat 7 900 euroa.

Painotalon tiloissa oli 98 (87) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 11 380 (11 658) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 116 (134) osallistujaa / tilaisuus. Harjoitustapahtumia järjestettiin 866 (761) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 8 961 (9 014). Painotalon muuta käyttöä, esim. kokoukset oli 70 kertaa, joissa osallistujia 897. Kulttuuritoimen järjestämiä tilaisuuksia Painotalolla oli yhteensä 19 kpl.

Lasten ja nuorten kulttuuritoiminnassa toteutetaan tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ja ikätason huomioivaa kulttuurikasvatusta päiväkodeissa, esiopetuksessa sekä perusopetuksessa. Toiminta toteutui suunnitellusti tilikauden aikana. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista toimintaan järjestettiin varhaiskasvatusikäisille ja koululaisille yhteensä 113 (61) tapahtumaa (esitykset, työpajat, vierailut kulttuurikohteissa), joihin osallistui yhteensä 2 283 (1 567) kävijää. K9-korttia käytettiin kulttuuritapahtumiin yhteensä 8 kertaa. Lasten kulttuuripäivien 11 tapahtumaa keräsivät 4.-8.6. yhteensä 711 kävijää. Lasten kulttuuripäivillä oli mahdollisuus tutustua erilaisiin esittävän taiteen muotoihin matalalla kynnyksellä. Lasten kulttuuripäivien yhteydessä huomioitiin erityisesti saavutettavuus, eli ohjelmaa toteutettiin myös viheralueilla. Koko ohjelmisto oli maksutonta. Kokoperheelle suunnatuista tapahtumista perhekeskuksen kanssa yhteistyössä toteutettuun vappu-pomppulaan osallistui yhteensä 60 henkilöä, yrittäjäjärjestön kanssa yhteistyössä toteutettuun joulukadun avajaisiin 500 henkilöä ja uuden vuoden juhlaan 500 henkilöä. Äänekosken kaupunki oli mukana maakunnallisessa lasten ja nuorten kulttuuriverkosto Kulttuuriaitassa ja toteutti Äänekoskella verkoston tuottamia yhteisiä sisältöjä.

Nuorille suunnattua kulttuuritoimintaa järjestettiin tapahtumien kautta. Äänemessujen Pehmoainon esiintyminen veti paikalle yhteensä 1500 henkilöä, Painotalolla ja muissa kohteissa järjestetty Nuori Kulttuuri Festivaali sekä Nuori Kulttuuri LIVE -tapahtumat keräsivät yhteensä 800 osallistujaa. Lisäksi kulttuuritoimi hankki nuorisotiloille ja Wahlmannin talolle soittimia ja äänentoistolaitteita omaehtoisen harrastamisen tueksi. Kulttuuritoimi tuki kulttuurilähetteen kautta terveydellisten, sosiaalisten ja taloudellisten syiden vuoksi heikommassa asemassa olevia lapsia, nuoria ja perheitä kulttuuriharrastusten kausimaksuissa. Kulttuurilähetteitä myönnettiin vuoden 2025 aikana yhteensä 42 kpl, joiden arvo oli yhteensä 4 900 €.

Kulttuuritoimen työikäisille suunnatun kulttuuritoiminnan tavoitteena on järjestää työikäisille laadukasta, monipuolista ja saavutettavaa esittävän taiteen tarjontaa sekä kevät- että syyskaudella Painotalon kausiohjelman muodossa. Kausiohjelman konsertteja toteutettiin yhteensä 10 kpl ja niissä oli katsojia yhteensä 1028 henkilöä. Lisäksi Äänekoski Äksönin esiintyjät vetivät Keskusaukiolle ja Rantapuistoon yhteensä 440 kävijää.

Kulttuuritoimi järjestää kaupungin perinnejuhlia yhteistyössä veteraanijärjestöjen ja seurakunnan kanssa. Kansallisen veteraanipäivän juhlaan, kaatuneiden muistopäivään ja itsenäisyyspäivän juhlaan osallistui yhteensä 146 henkilöä. Kulttuuritoimi on lisännyt hyvinvointia ja terveyttä edistävää

kulttuuritoimintaa vuoden 2025 aikana ikääntyneiden osalta muun muassa kohdentamalla kulttuuripalveluja (kulttuuritoimen kausiohjelman sisällöt) liikuntapalveluiden seniorikortin ostaneille, huomioimalla palveluasumisen yksiköissä asuvat ikäihmiset viemällä yksiköihin kulttuurisisältöjä (mm. konsertit ja muut esitykset) sekä järjestämällä matalan kynnyksen kulttuurihyvinvointipalveluja (mm. vanhusten viikon yhteislaulutilaisuus). Lisäksi hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan osalta kulttuuritoimi tuotti osallisuutta edistäviä sisältöjä, kuten ilmiökahvit 3 kpl ja kulttuurifoorumit 1 kpl. Lisäksi tavoitteena on ollut kulttuuriluotsi -toiminnan vakiinnuttaminen, joka hakee vielä muotoaan. Hyvinvointia ja terveyttä edistävää kulttuuritoimintaa (mm. kiertueet palveluasumisyksiköissä ja vanhusten viikon kulttuuritoimen järjestämä tapahtuma) järjestettiin yhteensä 55 (245) kertaa, joihin osallistui yhteensä 1 161 (1967) kävijää. Liikuntapalveluiden seniorikortin kulttuurietuutta käytettiin vuoden aikana konserttikäynteihin yhteensä 164 kertaa.

Kulttuuritoimi huomio toiminnassaan erilaisia vähemmistö- ja erityisryhmiä tekemällä yhteistyötä toimialarajat ylittävästi eri tahojen, kuten kotouttamisen ja maahanmuuttotyön, kehitysvammaisten toimintakeskuksen ja perhepalveluiden kanssa sekä mahdollistamalla esimerkiksi outsider -taiteen tekijöiden näyttely- ja esiintymistoimintaa. Maahanmuuttajien kanssa ei ollut käynnissä erillistä projektia vuoden 2025 aikana. Kehitysvammaisten kanssa tehtiin yhteistyötä mm. Nuori Kulttuuri Festivaalissa, jossa oli esiintymässä kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten teatteriryhmä Ryhmä Vau.

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 65 350 euroa, joista yksityisille taiteen kulttuurin tekijöille 7 100 euroa, eri kulttuuriyhdistykselle / harrastusryhmille 43 750 euroa ja yhteistyösopimuksen kautta Keitele-Museo Oy:lle 14 500 euroa.

Taidemuseolla avautui vuoden aikana kolme vaihtuvaa näyttelyä avajaisineen kokoelmapoliittisen ohjelman mukaisesti. Taiteilijatapaamisia järjestettiin alkuvuodesta runsain määrin (12) liittyen Äänekosken Taiteilijaseura ry:n juhlanäyttelyyn. Taidemuseon kävijämäärä oli 2 134 (2 446), joista pääsylipun maksaneita oli 656 (707) ja Museokorttikävijöitä 534 (462). Ilmaiskävijöitä oli kaikkiaan 944. Aukiolopäiviä kertyi 149 (144), aukiolotunteja 672 (649). Vierailijoita oli aukiolopäivää kohden keskimäärin 14 (17). Ryhmäopastuksia toteutettiin 41 (40), joista koululais- ja opiskeluryhmiä 17 (18), muita opastettuja aikuisryhmiä 18. Koululaisten opastusten yhteydessä järjestettiin 4 (4) ohjattua työpajaa. Päiväkotiryhmiä ei vieraillut näyttelyissä lainkaan. Taiteen lukupiiri kokoontui 16 (17) kertaa, kuulijoita yhteensä 122. 6-luokkien Kuvataidepolku järjestettiin heti koulujen alettua elokuussa kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. Julkisen taiteen kulttuurikävelyjä Äänekoskella ja Suolahdessa järjestettiin 7 (8) kertaa yhden kävelyn peruunnuttua rankkasateen vuoksi, osallistujia yhteensä 59 (luku ei sisälly kokonaiskävijämäärään). Lisäksi taidemuseon tiloissa asioi 24 henkilöä (luku ei sisällä museokaupassa asioineita eikä sisälly kokonaiskävijämäärään).

Äänekosken taidemuseon kokoelmat karttuivat 171 (263) teoksen verran. Toivo Parantaisen taidemuseosäätiön kokoelma (740 teosta) liitettiin lahjoituksena Äänekosken kaupungin kokoelmiin jo joulukuussa 2024. Teosinventointia jatkettiin 109 teoksen osalta, mutta sähköiseen järjestelmään ei tehty yhtään varsinaista vientiä. Taidemuseon blogissa julkaistiin 18 (11) kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 17 043 (6 169) kertaa. Taidemuseon facebook-sivuilla vierailujen määrä oli 2 156 (1 723), sivujen seuraajia 641 (598). Google yritysprofiilin aktivoitumisia (soitto, reittiohjepyyntö, sivustokäynti, profiilin katselu, haku) taidemuseon sivuilla oli vuoden aikana 1 091 (1 182). Kaupungin verkkosivujen ja Visit Äänekoski -sivuston kautta museon sivustolla vierailtiin 43 502 (30 235) kertaa.

Kulttuurihistoriallisen museon toiminta keskittyi kokoelmien muuttoon, aineiston inventointiin ja tulevan kulttuurihistoriallisen museon suunnitteluun. Edellisten vuosien aikana siirrettyjen esineiden kokonaisvaltainen puhdistus aloitettiin loppuvuonna 2025 konservaattorin toimesta. Etusija kunnostuksessa on keskitetty tulevaan perusnäyttelyyn suunnitelluille objekteille. Kulttuurihistoriallisen museon suunnittelu on jatkunut sisällön tarkentamisella ja tilasuunnittelulla. Näyttelyarkkitehti on suunnitellut näyttelyrakenteita sekä näyttelyyn tulevien esineiden valinnassa on jatkettu yhteistyötä alueen muiden

museotoimijoiden kanssa. Museorakennuksessa on jatkunut peruskorjaus suunnitelmien mukaisesti, työn on arvioitu olevan valmis keväällä 2026. Tämän jälkeen alkaa varsinainen näyttelyn rakentaminen ja näyttelyn on tarkoitus avautua kesällä 2027.

Kulttuurihistoriallisen kokoelmaan on kirjattu 13 uutta lahjoituserää. Tämän lisäksi kirjattiin yksi deponointi uuteen perusnäyttelyyn lainattavia esineitä varten. Kolmeen uuteen hankintaerään luetteloitiin sellaisia museolla ennestään olevia ja uuteen näyttelyyn tulevia objekteja, joita ei ole aikaisemmin luetteloitu ja joiden lahjoittajasta ei ole täyttä varmuutta. Esineitä oli viidessä lahjoituserässä, valokuvia kahdessa lahjoituserässä ja arkistoaineistoa kahdeksassa lahjoituserässä. Kokoelmien digitointi edistyi esinekokoelmien osalta 157 objektilla ja valokuvien osalta 33 digitoidulla valokuvalla. Lisäksi annettiin kaksi lyhytaikaista lainaa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määriteltyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan lasten- ja nuorten liikunnan sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalvelut tuottaa liikuntapalveluita kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämisestä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta sekä myöntää avustuksia liikunta-alan yhdistyksille ja yksityishenkilöille. Tulosalueen osalta vuoden 2025 tilinpäätös oli alijäämäinen noin 14 000 euroa, vaikka tulot ylittivät arvioidun noin 50 000 euroa. Kustannuksia muodostui ulkoliikuntapaikkoihin arvioitua enemmän, sillä esimerkiksi Äänemäen ykköshissin moottorin rikkoontumisesta ja rinnekoneen odotettua suuremmasta huollosta aiheutui ylimääräisiä kuluja kustannuspaikalle. Lisäkustannuksia aiheutui myös muun muassa laduille ja poluille, sillä pururatojen valaistuksiin liittyen jouduttiin Liikuntapuistossa uusimaan vanhoja pylväitä valaisimineen. Myös Suolahden Kylänmäkeen kunnostettiin koululaisille latupohja. Liikuntapalvelut myönsi liikunta-alan yhdistyksille ja yksityishenkilöille toiminta- ja kohdeavustuksia yhteensä 73 550 euroa.

Liikuntatalo

Liikuntatalon kokonaiskävijämäärä nousi edellisestä vuodesta. Liikuntatalo oli lukuvuoden aikana arkipäivisin koululaisten ja erityisryhmien käytössä klo 8-15 välillä. Iltakäyttäjien klo 15 jälkeen varattujen vakiovuorojen määrä oli arkena 2 070 (1 793), kun koko viikon Liikuntatalon vakiovuorovarausten määrä oli kaikki kellonajat huomioiden 3 769 (3 199). Näistä varauksista oli liikuntasalin käyttöä 1 614 (1 367) vuoroa ja kuntosalien ryhmäkäyttöä 1 057 (932) vuoroa. Liikuntasalin ohella muut varattavat tilat olivat painisali, vapaatila, juoksusuora ja kolme kuntosalia. Erilaisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin Liikuntatalolla yhteensä 58 (51) kappaletta, joista suurin osa oli koripallo-otteluita, mutta joukossa oli myös 10 (9) kappaletta voimannosto- tai painonnostokilpailuja, Vauvan ja muksun kaa -tapahtuma, koulujen kevät- ja joulujuhlat sekä lukion Wanhojen tanssit. Lisäksi Liikuntatalolla pidettiin yksi junioreiden koripalloleiri. Liikuntasalin lattialle tehtiin heinäkuussa vahaus.

Pankkari

Äänekoski Areena Pankkarille varattujen vakiovuorojen määrä oli 2 220 (2 244), joista pelkkiä liikuntasalivuoroja oli 1 042 (1 031), lämmittelykuntosalivuoroja ryhmillä oli 280 (320). Lämmittelykuntosali on myös yleisökäytössä. Kokonaistilastoinnissa lämmittelykuntosalin yleisövuoroajat on merkitty käyttövuoroiksi. Pankkarilla järjestettävien otteluiden ja muiden tapahtumien määrä nousi yhteensä ollen 73 (59). Suurin tapahtuma olivat toukokuussa pidetyt 2-päiväiset Äänemessut ja toiseksi suurimmat Jehovan todistajien keväällä ja syksyllä pitämät 1-päiväiset aluekonventit. Pääosa tapahtumista oli koripallo-otteluita tai salibandyotteluita. Juniorikoripallon loppiaisleiri toimi sekä Liikuntatalolla että Pankkarilla. Pankkarin keilahallin yrittäjänä jatkoi Annander Oy. Myös Pankkarin liikuntasalin lattialle tehtiin heinäkuussa vahaus.

Uimahalli VesiVelho

VesiVelhon kävijämäärä kasvoi edelleen edellisvuodesta, sillä vuoden 2025 Suolahden uimahalli oli kokonaan kiinni. Uimareita kävi kaikkiaan 79 041 (60 226). VesiVelhon uimakoulutoiminta sisälsi esikoululaisten, koululaisten ja muiden uimakoulu- ja vauvauintiryhmäläisten käyntejä yhteensä 6 596 (5 539). Erillistapahtumia oli VesiVelhossa kauden aikana useita kuukausittain, 14 (6). Uimahallissa järjestettiin talvikuukausina kuutamouinteja ja vesijumpparalleja, keväällä Naisten Päivän Uinti ja Vesisankarit -tapahtuma koululaisille, syksyllä Miesten oma uinti-ilta, läpi vuoden vastasaunoja, Tapanin uinti ja tanssit, uuden vuoden yöuinti. Työttömille tarjottiin lisäksi maksuttomasti uintimahdollisuus kuukauden ensimmäisenä perjantaina.

Seniorikortteja myytiin yli 65-vuotiaille yhteensä 865 (827) kappaletta. Juniorikortteja myytiin 166 (162).

Liikuntapuisto

Uimahallien ohella Liikuntapuisto on yksi Äänekosken käytetyimpiä liikuntapaikkoja. Liikuntapuiston ulkoliikuntatiloihin varattiin vuoden aikana yhteensä 1 742 (1 699) vuoroa, joista erilaisia ottelutapahtumia ja muita kilpailuja oli 178 (142). Ei ottelu- tai kilpailutoimintaan liittyviä yhdistysten muita hyvinvointitapahtumia oli 5 (3). Eniten oli juniorijalkapallon vakiovuorovarauksia. Varauksista suurin osa on tekonurmivarauksia, mutta myös ulkosalibandyalustalle oli kesän aikana 139 vakiovuorovarausta. Suurin yksittäinen tapahtuma osallistujamäärältään oli kesäkuinen juniorijalkapallon 2-päiväinen Timanttiturnaus. HuimaUrhon miesten jalkapallon Kolmosen pelit keräsivät aiempia vuosia enemmän katsojia. Muita tapahtumia olivat yleisurheilun ÄänekoskiGamesit, Sisulisäottelut sekä Alueelliset Nuorisokisat, frisbeegolfkilpailut, kansallispukuhiihtokauden valtakunnalliset avajaiset, yhdistysten ulkoilu- ja hyvinvointitapahtumat sekä koululaisten perinteinen Unicef-kävely.

Liikuntapuiston hiihtoladut, frisbeegolfrata, tekojää ja yleisluistelualue olivat kuntalaisten vapaassa käytössä. Myös yleisurheilukenttää, stadionnurmea, tekonurmea, ulkosalibandyalustaa sekä Hiihtarin nurmialuetta ja hiekkakenttää pystyi käyttämään vapaasti varattujen vakiovuorojen lomassa tilan aukioloaikoina. Liikuntapuistossa on myös suosittu laavu ja pulkkamäki kuntalaisten käytössä.

Liikuntapuiston hiihtokauden pituus kaudella 2024-2025 oli 174 vrk (176), ensilumenlatu avattiin 1.11.2024 ja kevätkaudella latuja kunnostettiin viimeisen kerran 30.4.2025. Kaudelle 2025-2026 osalta lumikasa avattiin 7.11.2025, levitys latupohjalle aloitettiin 10.11. ja ensilumenlatu avattiin käyttöön 14.11.2025. Latu tehtiin alkukaudesta puolet ohuemmalla lumikerroksella kuin aiempina vuosina, jolloin ladulle sai hieman lisää pituutta heti alussa, 1,4 km, ja sen koneellinen levittäminen vei vähemmän työtunteja. Joulukuun lumetuksen jälkeen pituus oli 2,4 km. Pitkään jatkunut leuto syksy ja talven alku ei mahdollistanut alkutalvesta hiihtolatujen tekemistä Liikuntapuistossa muualle kuin ensilumenladulle. Ensilumenlatu muuttui maksuttomaksi vasta vuoden 2026 alusta. Vuonna 2025 kausikortteja myytiin 146 (163) ja päivälippuja 354 (41). Ensilumenladun talkootunteja kertyi noin 900 (900) lumetuksineen ja lipunmyynteineen.

Tekojääkausi 2024-2025 oli pituudeltaan 111 (116) vuorokautta ajalla 4.12.2024 – 21.3.2025. Syksyllä 2025 tekojää saatiin käyttöön 28.11.2025. Kentän non stop -käyttö on alkukaudesta vilkasta. Ennen kauden alkua tekojääkoneistolle tehtiin mittava huolto, mutta silti tekojääkoneisto on lähivuosina uusimisen tarpeessa.

Tekonurmikausi pääsi alkuun jo 29.3.2025 ja se suljettiin 14.11.2025, se ehti olla käytössä 231 (208) vuorokautta. Liikuntapuiston stadionin luonnonnurmen käyttökausi alkoi ottelutoiminnalla 6.5.2025 ja päättyi ottelutoimintaan 6.10.2025, kaudelle tuli pituutta 154 (130) vuorokautta. Tekonurmi on myös tulossa lähivuosina kuntonsa ja EU:n kumirouhedirektiivin vuoksi vaihtoikään.

Liikuntapuiston hiekkatekonurminen tenniskenttä oli käytössä 205 (211) vuorokautta ajalla 16.4.–7.11.2025.

Ylipainehalli

Ylipainehallin varattujen vuorojen määrä oli 1 888 (1 870), joista erilaisia otteluita ja turnauksia oli 41 (33) ja harjoitusotteluita saman verran. Hallin käyttäjissä oli aiempia vuosia vähemmän ulkopaikkakuntalaisia seuroja (13), syynä keskisuomalaisten halliolosuhteiden parantuminen Jyvässeudulla, ulkopaikkakuntalaiset olivat varanneet 167 vuoroa.

Muut liikuntapaikat

Liikuntapalveluiden toimesta hoidettiin hiihtolatuja ja luistelualueita keskustaajamissa (4) ostopalveluna Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin yhdistysten, yritysten ja yksityisten henkilöiden palveluita. Talvikaudella 2024-2025 sekä jääkenttien hoito että jäälatujen tekeminen oli sahaavien sääolosuhteista johtuen hyvin haasteellista. Myös talvikausi 2025-2026 käynnistyi säiden armoilla: vähäinen lumensyvyys on estänyt latujen tekemisen useimmissa kohteissa.

Konginkankaan kuntosalin sekä Sumiaisten kunto- ja voimailusalin määräaikaishuolloista vastaavat kaupungin liikuntavahtimestarit apunaan Äänekosken Kiinteistönhoito Oy. Suolahden uimahallin kuntosali oli vuoden 2025 väistötiloissa Alkulan vanhalla päiväkodilla.

Äänemäen laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry. Kausi 2024-2025 alkoi 16.12.2024 ja kausi päättyi 6.4.2025. Kausikortteja myytiin 203 kpl (307). Päivälippuja myytiin 65 (75). Koululaisryhmiä kävi 12 (16) kpl ja harrastamisen Suomenmallin kerhoja järjestettiin 8 (8) kpl. Slopestyle-kisoihin osallistui 15 (50) kilpailijaa. Talkootunteja kertyi 615 (2050). Kausi 2025-2026 päästiin käynnistämään 10.1.2026.

Äänekosken jäähallia ylläpitää Proavera Oy. Yhtiölle maksettiin koululaisten ja kuntalaisten avoimista jäävuoroista 182 000 euroa.

Erityisryhmien liikunta

Erityisryhmien liikuntaryhmät ovat tarkoitetut pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ja toimintakyvyltään heikentyneille ikäihmisille. Tavoitteena on asiakkaiden arjen toimintakyvyn ja kotona pärjäämisen tukeminen liikunnallisin keinoin. Erityisliikunnan ryhmien painopistettä suunnattiin aiempaa huonompikuntoisille, joten ryhmien osallistujamäärät ovat näissä yksilöllisempää otetta vaativissa ryhmissä aiempaa pienemmät, koska niissä on myös avustuksen tarve suurempi. Toisen erityisryhmien liikunnanohjaajan työpanosta on suunnattu 0,2 htv Ulkoilu- ja Koiraulkoiluystävätoiminnan kehittämiseen ja toteuttamiseen. Tämä on mahdollistunut siirtämällä Suolahden uimahallin remontin ajalta yhden uimahallin työntekijän (liikunnanohjaaja) työpanoksesta 0,2 htv erityisliikunnan ohjaukseen.

Erityisliikunnan ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 29 (31), kesäkaudella 12 (13) ja syyskaudella 25 (28). Niissä toteutettiin yhteensä 889 (951) liikuntatuokiota. Kävijöitä oli eri ryhmissä 839 (842) ja käyntikertoja oli yhteensä 6234 (7 365). Ryhmiä toimi Äänekosken, Suolahden, Sumiaisten ja Konginkankaan taajamissa. Erityisliikunnan kuntosaliryhmiä oli 39 (47) ja kuntosaliryhmiin osallistujia 313 (370) henkilöä. Heille kertyi kuntosalikäyntikertoja 2471 (3 339). Erityisliikunnan muiden ryhmien määrä oli 25 (28) (tasapainoryhmät, toiminnalliset venyttelyt, lavikset ja kesänpuistojumpat), osallistujia niissä oli 400 (472) ja käyntikertoja 3 375 (4 026).

Liikuntalähetteen kautta ohjattujen henkilöiden määrä on ollut huomattavasti edellisvuosia pienempi, 85 (158) ja henkilöt aiempaa heikkokuntoisempia. Hyvinvointialueella potilastietojärjestelmän muutos Mediatrista LifeCareen on vaikuttanut liikuntapalveluihin tulevien lähetteiden määrään, sillä käyttöönotto/perehtyminen terveysaseman päässä on ollut odotettua hitaampaa. Erityisliikunnan kouluttamien

kuntosalien vertaisohjaajien määrä oli 17 (15). Kevätkaudella mukana toiminnassa oli 16 ja syyskaudella 11. Syyskaudella ohjaajista 6 toimi kunnan ryhmien vedossa ja 5 yhdistysten omissa kuntosaliryhmissä. Vertaisohjattuja kuntosaliryhmiä pidettiin Äänekosken, Suolahden, Sumiaisten ja Konginkankaan kuntosaleilla. Lisäksi toiminnassa oli erityisryhmille suunnattuja omatoimivuoroja yhteensä 5, mm. iäkkäiden ympäri vuoden toimineet omatoimilentopalloryhmät.

Ulkoilu- ja koiraulkoiluystävätoiminta on vapaaehtoistoimintaa, jota toteutetaan sekä laitoksien asukkaille että yksityisille asiakkaille yhteistyössä hyvinvointialueen ja seurakunnan sekä yhdistysten kanssa eri taajamissa. Koiraulkoiluystävätoiminnassa ulkoilutus tapahtuu ulkoiluttajan koiran kanssa. Molempiin toimintoihin liikuntapalvelut toteuttaa koulutukset ulkoiluttajille. Koulutuksia toteutettiin yhteensä 3. Ulkoiluystäviä oli toiminnassa 28, koiraulkoiluystäviä 13. Ulkoiluystävät kävivät vuoden aikana 5 eri palvelukeskuksessa ja ulkoilutuskertoja kirjattiin yhteensä 78. Koiraulkoiluystävät puolestaan ulkoiluttivat asukkaita kolmessa palvelutalossa, järjestivät avoimia kimppalenkkejä (6) sekä yksittäisiä ulkoilutuksia noin 20 kertaa kuukaudessa. Kehittämispalavereja oli ulkoiluystäville 5, koiraulkoiluystävätoiminnassa 4. Ulkoilu- ja koiraulkoiluystävät osallistuivat mm. Vanhustenviikon ulkoilupäivään ja Äänemessuille. Koiraulkoiluystävätoiminnasta käytiin kertomassa eri tilaisuuksissa (7 vierailua). Toiminnassa mukana oleville ulkoiluttajille järjestettiin myös räätälöity EA-koulutus. Erityisryhmien liikunnanohjaajat osallistuivat Ikäinstituutin Ikiliikkujaverkostoon ja yhteistyötä tehtiin tiiviisti myös hyvinvointialueen kanssa muun muassa osallistumalla maakunnallisiin liikuntaneuvonnan kehittämisverkostopalavereihin ja -tapaamisiin ja olemalla lähes päivittäin yhteydessä hyvinvointialueelle ulkoiluystävätoiminnan tai liikuntalähetteiden osalta.

Terveysliikuntaprojekti

Terveysliikuntaprojektin Äänekoski liikkeessä 2.0 tavoitteena oli kehittää liikuntaneuvonnan palvelukettjutoimintaa sekä saada liikkumattomia kuntalaisia liikkeelle keinona yksilöllinen liikuntaneuvonta ja liikunnallinen pienryhmätoiminta. Kohderyhmänä olivat liian vähän terveytensä kannalta liikkuvat, joille on kertynyt myös terveyden kannalta muita riskitekijöitä (ylipainoiset, esidiabetesta ja diabetesta sairastavat, mielenterveyshenkilöt) sekä hankevuonna varhaiseläkeikäisten tavoittaminen.

Projektille oli palkattuna liikuntaneuvoja (1 htv) ja hanke sai valtakunnallista hankerahoitusta ¼ budjetista. Hankekauden aikana ikääntyneiden määrä liikuntaneuvonta-asiakkaiden osuudesta lisääntyi suunnitellusti. Yksilöliikuntaneuvonta-asiakkaita otettiin vastaan yhteensä 83, heistä oli työikäisiä 73 (63) ja 12-19-vuotiaiden SporttiPT-asiakkaita 10 (16). Liikuntaneuvoja tapasi heidät puolen vuoden jakson aikana 3-5 kertaa. Yksilö- tai pientapaamiskäyntejä kertyi 226 (108). Liikuntaneuvontaan tultiin liikuntalähetteellä (hyvinvointialue) tai sidosryhmäkumppaneiden (koulut, oppilaitokset, nuorisotoimen Etsivä nuorisotyö, Mehiläisen työterveys, Ilona ry) yhteydenottojen kautta tai asiakkaiden itsensä hakeutumana. Nuorten SporttiPT-toimintaan nuori tuli usein kaverin kanssa.

Matalan kynnyksen liikuntaryhmiä toteutettiin 24 (25) ja erilaisia tapahtumia/tilaisuuksia 9 (6). Osallistujia ryhmissä ja tapahtumissa oli 275 (365), käyntikertoja 1 358 (1 460). Hankkeen aikana 75 % liikuntaneuvonta-asiakkaista ilmoitti lisänneensä liikuntaa ja liikuntaneuvonnan vaikuttaneen heidän kykyyn tehdä muutoksia elämäntavoissaan. Myös istumisen määrä väheni tarkastellulla aikavälillä niin objektiivisin aktiivisuusmittarein kuin oma-arvioinneissakin.

Musiikkiopisto

Ala-Keiteleen musiikkiopiston toiminta-alueen ja kaikkien opetusmuotojen vuoden 2025 oppilasmäärien keskiarvo oli 382 (v. 2024/ 380,5) oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli ka 250 (232), Laukaassa 90,5 (86,5), Hankasalmella 5 (10) Konnevedellä 3,5 (5,5) ja Uuraisilla 33 (32). Toimialueen ulkopuolisia oppilaita ei ollut. Perus- ja syventävien opintojen koko vuoden toteutunut oppilasmäärän keskiarvo oli 240 (240) paikkaa. Perustasolla opiskeli ka 230 (230) oppilasta ja syventävissä opinnoissa 20,5 (25) oppilasta.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilasmääräksi oli arvioitu 95 lasta, mutta toteutuma olikin 108 (2024/98) oppilasta. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta sekä siihen valmentavaa opetusta annettiin yhteensä 12 766 (2024 /12 812) tuntia.

Vuoden 2025 talousarvio alittui hiukan perus- ja syventävässä opetuksessa tilapäisen henkilöstön määrärahan osalta; arvioitu oppilaspaikkamäärä 250 oppilasta ei toteutunut- oppilaspaikkojen ka oli 240 oppilasta. Toimintatuotot jäivät vajaaksi Hankasalmen oppilasmäärän vähennyttyä ja opetuspisteen siirryttyä 1.8.2025 alkaen uusiin opetustiloihin Äänekoskelle. Varhaisiän musiikkikasvatuksessa toimintatuotot lisääntyivät hiukan, koska oppilaita saatiin ryhmiin arvioitua enemmän.

Vuoden 2025 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytysmenot) olivat yhteensä 1 152 810 € (2024/ 1 092 001 €). Äänekosken kaupungin maksuosuus perus- ja syventävän opetuksen oppilaspaikoista oli 188 342€ (162 729 €) ja muiden kuntien osuus 105 790 € (102 951 €). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 26 977 € (2024/ 21 236 €) ja muiden kuntien osuus 8 606 € (7 871 €). Kuntaosuus perus- ja syventävässä opetuksessa oli 1 223 €/oppilas (1 107 €) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 331 €/oppilas (297 €).

Vuodelle 2025 vahvistettu taiteen perusopetuksen tuntiperusteinen yksikköhinta oli 91,69 euroa/ opetustunti. AKMO:n valtionosuuteen oikeuttava vahvistettu opetustuntimäärä oli 12 729 tuntia, minkä perusteella musiikkiopiston sai valtionosuutta 665 260 € (648 209 €). Perusopintojen todistuksen sai 16 oppilasta (32) ja musiikin laajan oppimäärän päättötodistus annettiin 11 oppilaalle (11).

Vuoden 2025 aikana musiikkiopiston opettajat ja oppilaat järjestivät tai olivat esiintymässä 87 erilaisessa tilaisuudessa, joissa tavoitettiin yhteensä 7 569 (7100) kuulijaa. Alkuvuodesta 2025 AKMO:n jousisoittajat osallistuivat hienolla menestyksellä Keuruun jousisoitintapahtumaan. Kevään tapahtumista isoimmat olivat Soivan viikon Soul/funk -proggis ja ”Musamajalaisten toivelaulut” -lastenkonsertti. Myös koululaiskonsertit, Laukaassa Vihtavuoren ja kirkonkylän kouluilla sekä Äänekoskella kulttuurikeskus Painotalolla Koulunmäen yhtenäiskoulun yläluokille, saavuttivat runsaasti kuulijoita. Toukokuussa oli kuorojen konsertti ” Niin se aika kulkee” Ulla Kotamäen johdolla sekä puhaltajien ulkona, Kapeenkosken laavulla, pidetty soittotapahtuma ”Wind-jengi goes Kapeenkoski”. Kevätkausi päättyi AKMO:n harmonikkaopettaja Silja Makkosen ja huiluopettaja Henna-Riikka Wacklinin organisoimaan pienimuotoiseen konserttisarjaan ”Äänekosken musiikkijuhlat”, jonka puitteissa heidän lisäkseen erilaiset musiikkiopiston kokoonpanot esiintyivät ympäri Äänekoskea.

Vuoden kohokohta oli muutto keväällä uusiin toimitiloihin koulunmäelle, joissa koko AKMO:n toiminta käynnistyi saman katon alla 1.8.2025. Sitä ennen, toukokuun lopussa, hyvästeltiin kuitenkin VPK-talo mahtavalla kirpputoritapahtumalla, joka keräsi hienosti porukkaa. Ensimmäinen AKMO esiintyminen Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennuksen liikuntasalissa oli yläkoulun vanhempainilta syyskuussa. KYC:n viralliset avajaiset ja avoimet ovet pidettiin 22.10.2025. Syksyn soiva viikko marraskuun alussa pidettiin uusissa tiloissa: Stagen ja Intron väliseinä laitettiin kasaan ja oppilaat esiintyivät pieneksi konserttitilaksi muuntuneessa salissa. Tila osoittautui erinomaiseksi ja toimivaksi matalan kynnyksen esiintymispaikaksi. Ko. tilassa pidettiin myös vanhuksille suunnattu toiminnallinen musiikkihetki ”Syysmetsän säveliä”.

Ensimmäinen musiikkiopiston oma suurempi konsertti KYC:n liikuntasalissa oli ”First View” -konsertti: siinä esitettiin pääasiassa musiikkiopiston opettajien Juho Kososen, Aaro Laitisen, Tuomo Mustosen ja Kalle Santasen säveltämiä teoksia eri kokoonpanoilla. Sali oli täynnä yleisöä ja konsertti oli suuri menestys. Musiikkiopiston nuorempien oppilaiden vuosi huipentui musamajalaisille ja heidän perheilleen ulkona koulunmäen sisäpihalla pidettyyn ”Jouluiseen jättimusamajaan”. Kuorolaiset ottivat joulunajan vastaan pitämällä joulukonsertin yhdessä mieskuoro Metsojen kanssa. Kansainvälinen joululauluilta Äänekosken kirkossa päätti työntäyteisen vuoden: Tuomo Mustonen johti oppilaista koottua ryhmää, joka soitti ja lauloi hienosti hänen tekemiä sovituksia tutuista ja kansainvälisistä joululauluista.

2.1.9 Kaupunkirakennelautakunta

Toiminta-ajatus

Kaupunkirakennelautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kaupungin omassa käytössä olevia toimitiloja ja vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisestä rakentamisesta, yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä niiden hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, yksityisteitä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Kaupunkirakennelautakunnan ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin.

Henkilökunnan kehittämisessä panostetaan toimialan prosessien ymmärtämiseen, oppimiseen ja käyttöönottoon sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurannan kouluttautumiseen.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakennelautakunta (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	10 089	10 621	250	10 871	10 771	-101	-0,9 %
Toimintamenot	-18 694	-20 235	276	-19 959	-19 116	844	-4,2 %
Toimintakate (netto)	**-8 605**	**-9 613**	**526**	**-9 088**	**-8 345**	**743**	**-8,2 %**

Kaupunkirakennelautakunnan vuoden 2025 alkuperäisen talousarvion toimintamenoihin varatut määrärahat olivat 20,2 milj. euroa ja toimintatuloja arvioitiin kertyvän 10,6 milj. euroa, toimintakate oli -9,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti seuraavat talousarviomuutokset kaupunkirakennelautakunnalle:

Lisämääräraha Asemakadun koulun purkamiseen/pilaantuneiden maa-aineksien poistamiseen (KVALT 24.3.2025 § 3) 311 460 €.

Leasingvuokrien määrärahojen vähentäminen (KVALT 10.11.2025 § 87) 600 000 €.

Lisämääräraha työehtosopimuksen mukaisiin henkilöstömenolisäyksiin (KVALT 8.12.2025 § 108) 13 000 €.

Myyntivoittojen lisäys (KVALT 8.12.2025 § 108) 250 000 €

Kaupunkirakennelautakunnan muutetun talousarvion toimintakate oli 9,1 milj. euroa ja se toteutui 0,7 milj. euroa ylijäämäisenä. Toiminta toteutui muutetun talousarvion mukaisesti.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimiala-, vastuualuejohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty Äänekosken kaupungin henkilöstöä koskevissa määräyksissä ja ohjeissa sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä lisäksi erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on raportoitu säännöllisesti. Poikkeamien havaitsemiseksi on toimialan kokouksia pidetty vähintään kuukausittain ja niistä on laadittu tarpeelliset pöytäkirjat. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n välistä sopimuksiin perustuvaa toimintaa on johdettu strategisen kumppanuuden kautta sovittujen johtamisjärjestelmien kautta. Kumppanuuden toteutumista seurataan kaupungin ja yhtiön yhteisessä johtoryhmässä.

Lautakunta seuraa talouden toteutumista neljä kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydetyt selvitykset, arvioinnit ja lausunnot myös kaupungin hallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Investointien toteutumat selvitetään kaupunginhallitukselle säännöllisesti.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2025 aikana.

Uusia toimialan prosesseja ei kuvattu vuoden 2025 aikana. Toimialan prosesseja on kuvattu yhteensä 20 kpl:tta.

Sisäisten riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tuloskortteihin laadittujen tavoitteiden toteutumista on seurattu toimialan kokouksissa.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2025:

- Toimiala on suorittanut henkilöstön kehityskeskustelut
- Sisäisen valvonnan lomake ja riskikartoitus on päivitetty
- Toimialan valmiussuunnitelmaa päivitetty
- Toimiala on kokoontunut vastuualueittain kokouksissa, yhteisissä kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa
- Kaupunkirakennepalvelut on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista sekä budjetoinnista keskushallinnolle ja kaupungin hallitukselle
- Toimialan talouden toteutumista seurataan Pro Economica-järjestelmässä
- Tilahallintaa seurataan Skenarios-palvelun kautta

Kaupunkirakennelautakunnan päätöksestä tehty valitus koskien hulevesimaksua on edelleen kesken hallinto-oikeudessa. Valitus koski lautakunnan tekemää päätöstä (3.10.2024 § 70), jossa oikaisuvaatimus kaupunkirakennelautakunnan päätökseen (15.8.2024 § 51) hylättiin.

2.1.9.1 Kaupunkirakennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimitilojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön turvalliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen, uimarantojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000710 Kaupunkirakennepalvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	7 019	7 123	250	7 373	7 432	59	0,8 %
Toimintamenot	-16 091	-17 493	285	-17 209	-16 633	576	-3,3 %
Toimintakate (netto)	**-9 072**	**-10 370**	**535**	**-9 835**	**-9 200**	**635**	**-6,5 %**

Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2025 käyttötalous toteutui muutettuun talousarvoon nähden 0,6 milj. euroa ylijäämäisenä.

Vastuualuetta kehitettiin tuloskorteissa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Haasteina toimialalla ovat mm. ikääntyvä rakennuskanta, katuverkon korjausvelka, sote-kiinteistöjen omistamiseen liittyvät ratkaisut ja laajentuva katu- ja infraverkosto.

Merkittävät investointikohteet on suunniteltu erillisinä kohteina ja kohteilla on oma kustannusarvio sekä arvioitu toteutusvuosi tai vuodet. Kokonaiskustannusarvio on merkittävän investointikohteen sitova taso. Lisäksi talousarviossa on koottu yhteen pieniä investointikohteita (nippuja), joille hyväksytään talousarviossa vuosittainen investointimääräraha.

Merkittävät investoinnit 2025

- Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennus: leasing-kohde, hanke toteutui aikataulussa.
- Likolahdenkadun peruskorjaus: 2-vaiheen rakentaminen. Hanke toteutui myönnetyillä määrärahoilla. Viimeistelytyöt ja päällystäminen v. 2026.
- Suolahden uimahallin peruskorjaus vuosina 2024-2026, hanke valmistuu keväällä 2026.
- Äänekosken kaupunginmuseo: hanke valmistuu keväällä 2026

Talousarviossa vuodelle 2025 oli kaupunkirakennelautakunnan investointeihin varattu määrärahaa (netto) yhteensä 5,7 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi investointikohteisiin seuraavat lisämäärärahat:

- Suolahden jäähallilta uimahalliin tulevan lauhdelämmön rakentamiseen (5.5.2025 § 27) 80 000 €.
- Likolahdenkadun peruskorjaukseen (KVALT 9.6.2025 § 65) 350 000 €.
- Suolahden uimahallin urakka-alueen ulkopuoliselle piha-alueelle (KVALT 22.9.2025 § 75) 130 000 € (siirto muusta kohteesta).
- Suolahden uimahalliin (KVALT 10.11.2025 § 86) 290 000 € (siirto muista kohteista).
- Suolahden uimahallin aikataulumuutos (KVALT 10.11.2025 § 88), 900 000 € (siirto vuodelta 2026).

Muutetun talousarvion nettomenot olivat 7,0 milj. euroa, joista toteutui 99,2 %.

2.1.9.2 Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisiä ravitsemussuosituksen mukaisia, korkealaatuisia, laadukkaita, turvallisia ja kasvatusta tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ruokapalveluja tarjotaan päiväkotien ja koulujen asiakkaille sekä henkilöstölle.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000750 Ruokapalvelut (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	3 070	3 498	0	3 498	3 338	-160	-4,6 %
Toimintamenot	-2 604	-2 742	-9	-2 751	-2 483	268	-9,7 %
Toimintakate (netto)	**466**	**756**	**-9**	**747**	**856**	**108**	**14,5 %**

Ruokapalveluiden toimintakate toteutui 108 300 euroa muutettua talousarviota paremmin. Tulot alittuivat 159 700 euroa ja menot alittivat 268 000 eurolla suunnitellun. Menoista henkilöstömenot alittuivat 106 900 eurolla ja aineisiin ja tarvikkeisiin varatut määrärahat alittuivat 171 000 euroa. Palvelujen ostojen määrärahat ylittyivät 4 300 euroa ja muihin toimintamenoihin käytettiin 5 600 euroa budjetoitua enemmän.

Monen vuoden kehitystyön sekä keittiöiden keskittämisen ja rakentamisen johdosta keittiöverkko toimii tämän hetken uusimpien toimintamallien mukaisesti. Lisäksi henkilöstö on sitoutunut uudistamaan ja oppimaan ruokapalveluiden tilausjärjestelmää.

Tavoitteena on vieläkin tarkempi ruokatuotannon toteutuminen, eli hävikin minimointi ja tätä kautta kustannusten ja hiilijalanjäljen vähentäminen. Tuotannonohjausjärjestelmää on viety tavoitteen mukaisesti eteenpäin.

Kaikissa edellä mainituissa asioissa on henkilöstö joustanut ja ottanut kaikki uudet asiat ammatillisesti vastaan.

Ruokapalvelut kehittävät toimintaansa systemaattisesti ja ympäristöasiat ovat nousseet teemaksi entistä voimakkaammin. Tähderuoan ja biojätteen seurantaan on kehitetty seurantajärjestelmä, jolla saadaan asiaa näkyvämmäksi. Ruokapalveluiden tähderuokamääriä on saatu tuloksekkaasti pienennettyä mm. edellä mainitulla järjestelmällisellä seurannalla. Lisäarvona näemme ruokapalveluiden yhteistyökumppanit, joita on tällä hetkellä neljä yhteisöä. Yhteistyökumppanit hakevat isoista kouluista linjastotähderuoan jatkokäyttöön vähävaraisille kuntalaisille.

Vuonna 2025 syvennettiin ruokareseptien tuotekehittelyä, päivitettiin keittiöiden perehdytysohjeet ja tarkennettiin talouden seurantaa hankinnoissa. Tämän johdosta ruokapalveluiden talous toteutui hyvin ja esim. elintarvikehankinnoissa säästettiin.

Ateriatuotannossa siirryttiin Luomu -hiutaleiden käyttöön. Lisäksi perustimme ruokaraadin oppilaiden ja opettajien kanssa yhteistyössä. Ruokaraadin tavoitteena on saada oppilaiden näkemys tarjottavasta ruoasta sekä ideoita ja ajatuksia ruokalistaan.

Sydänmerkkiin liittyviä toimia ja resptiikkaa kehitetään säännönmukaisesti. Sydänmerkki on laatutakuu aterioiden terveellisyydestä asiakkaillemme ja nostaa asiakkaan aterian lisäarvoa.

2.1.10 Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	167	135	0	135	184	49	36,2 %
Toimintamenot	-761	-918	-2	-920	-860	60	-6,5 %
Toimintakate (netto)	**-594**	**-783**	**-2**	**-785**	**-676**	**109**	**-13,9 %**

Ympäristölautakunnan perustehtävänä on huolehtia lautakunnan alaisista lupa-, valvonta- ja seurantatehtävistä sekä rakentamisen ja ympäristönsuojelun hallinnosta- ohjauksesta ja neuvonnasta. Perustehtävästä aiheutuvien kustannusten osuus lautakunnan talousarviossa on pieni. Ylikunnallisesti hoidetut tehtävät eli ympäristöterveydenhuolto (Jyväskylä) ja maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut (Saarijärvi) muodostavat huomattavan osan kustannuksista.

Ympäristölautakunnan talousarviossa toimintatuottoihin oli budjetoitu 135 000 euroa ja toimintakuluihin 918 000 euroa, jolloin toimintakate on 783 000 euroa. Kaupunginvaltuuston 8.12.2025 § 108 päätöksellä toimialoille kohdennettiin 0,56 %:n lisämääräraha kunta-alan palkankorotuksiin vuodelle 2025. Ympäristölautakunnan osuus oli 2 200 euroa. Toimintakatteen toteutuma vuonna 2025 oli 676 000 euroa, eli talousarvio alittui; toteutui 109 000 euroa ylijäämäisenä.

Rakennus- ja ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteiset tehtävät jo itsessään edistävät kaupunkistrategian toteutumista. Viranomaisen tehtävässä valvotaan lain noudattamista sekä lakisääteisten velvoitteiden toteutumista, joilla varmistetaan, ettei toiminnoista aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai turvallisuuden heikkenemistä. Valvonta jakautuu luvanvaraisten ja ei-luvanvaraisten toimien valvontaan, neuvontaan ja ohjaukseen. Lainmukaisesti vireillä olevien asiakirjojen kuuluttaminen kaupungin verkkosivuilla takaavat asukkaille vaikuttamismahdollisuuden.

Vuonna 2025 ympäristötoimi on pyrkinyt tiedottamaan asukkaita ja toiminnanharjoittajia ajankohtaisista asioista sekä päivittämään nettisivuja säännöllisesti mm. uuden rakentamislain tuomat muutokset löytyvät asukkaille helposti yhdeltä sivulta. Ympäristö- ja rakennusvalvontaviranomaiset tukevat työssään elinkeinoelämää sujuvalla ja oikeudenmukaisella lupakäsittelyllä. Toimijoiden oikeusturvaa edistetään myös valvonnallisin toimin.

Vuonna 2025 pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivittämiseen saatiin myönteinen avustuspäätös. Suojelusuunnitelma valmistui vuoden 2025 lopussa ja päivitystyö tehtiin yhteistyössä Äänekosken Energia Oy:n kanssa. Suunnitelman päivittämiseen saatiin 50 % avustus ELY-keskukselta ja kaupungin osuudeksi jäi 8 400 euroa.

Äänekosken kaupunki ja Sammakkokangas järjestivät yhteistyössä Äki Äkkiä Puhtaax -roskienkeruukampanjan. Mukaan saatiin kouluja, yhdistyksiä kuin asukkaitakin. Lisäksi pidettiin asukkaille niittyilta, jossa jaettiin tietoa niityn perustamisesta ja niittysiemenseoksia. Kesällä asukkaita osallistettiin Crowdsorsamobiilipelin avulla vieraskasvilajien torjuntaan (19 000 neliötä torjuttuja lupiineja ja jättibalsamia). Asukkaiden osallistaminen on tapahtunut osin Hinkubudjetin turvin, muuten virkatyönä. Hinkubudjetilla hankittiin lisäksi Kieppiin pyöräkatos ja pyöräkaaria eri kohteisiin. Ympäristötoimi on lisäksi tiedottanut asukkaita mm. haittaeläimistä, savuhaittojen ennaltaehkäisystä ja puutarhajätteiden asianmukaisesta käsittelystä.

Vuonna 2025 käynnistettiin seuraavat asiat: Rakennusjärjestyksen uusiminen, kiinteistöselvityksen jatkotoimenpiteet, ympäristönsuojelun valvontaohjelman päivittäminen sekä ympäristö- ja ilmasto-ohjelman päivittäminen.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimiala-, vastuualuejohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty Äänekosken kaupungin henkilöstöä koskevissa määräyksissä ja ohjeissa sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä lisäksi erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita. Riskienhallintasuunnitelma on käyty läpi ympäristötoimessa henkilöstön kanssa 18.2.2025. Riskeinä tunnistettiin mm. työkuormitus, turvallisuus valvontakäynneillä, sekä

kaupungintalon ilmastolliset olosuhteet (kuumuus kesäkuukausina). Ympäristötoimi on kuvannut 10 prosessia, joista kaksi laadittiin ja muut päivitettiin vuonna 2025.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on raportoitu säännöllisesti kvarttaaleittain kaupunginhallitukselle. Toimiala on antanut pyydetyt selvitykset tarkastuslautakunnalle.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa ei havaittu vuoden 2025 aikana. Seitsemästä ympäristölautakunnan tai sen alaisen viranhaltijan päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen vuonna 2025. Hallinto-oikeuteen valitettiin maa-aineslupapäätöksestä, yhteislupapäätöksestä, rakentamislupapäätöksestä, valvonnallisesta asiasta sekä kolmesta hallintopakkoasiasta. Asioiden käsittely on vielä kesken. Lisäksi kahdesta saatiin hallinto-oikeuden päätös, jossa toisessa kumottiin valitus ja toisessa ympäristölautakunnan päätös palautettiin lautakuntaan uudelleen käsiteltäväksi puutteellisen muutoksenhakuohjeen takia.

2.1.10.1 Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista rakennusvalvontaviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen lupa- ja valvontatehtävistä sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Tavoitteena rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa, sekä luonnonsuojelun ja kestävän kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000810 Ympäristövalvonta (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	167	135	0	135	184	49	36,2 %
Toimintamenot	-429	-573	-2	-575	-555	19	-3,4 %
Toimintakate (netto)	**-262**	**-438**	**-2**	**-440**	**-371**	**68**	**-15,5 %**

Talousarviossa perustehtävien toimintakuluihin varattiin 575 000 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 112 000 euroa, ympäristönsuojelun osuus 147 000 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 11 000 euroa ja rakennusvalvonnan osuus 283 000 euroa. Kaupungin ympäristötyöryhmän hankintoihin oli 20 000 euron määrärahavaraus. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän rakennusvalvonnan osalta 100 000 euroa ja ympäristönsuojelun osalta 35 000 euroa eli yhteensä 135 000 euroa. Muutetun talousarvion toimintakate oli -439 800 euroa.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma vuonna 2025 oli 555 000 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 115 000 euroa, ympäristönsuojelun osuus 152 000 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 12 000 euroa ja rakennusvalvonnan osuus 268 000 euroa. Lisäksi ympäristötyöryhmän hankintoihin käytettiin 7 800 euroa. Toimintatuottoja kertyi rakennusvalvonnalta 103 000 euroa, ympäristövalvonnalta 64 000 euroa ja ympäristönsuojelulta 17 000 euroa eli yhteensä 184 000 euroa. Perustehtävien osalta toimintakate oli -371 000 euroa, mikä on 68 000 ylijäämäinen.

Merkittävimmät muutokset talousarvion ja toteuman suhteen tuli ympäristönsuojelun tuottojen osalta, jossa tavoitteet ylitettiin 29 000 eurolla. Lisäksi rakennusvalvonnan osalta kustannukset alitettiin 15 000 eurolla, joka johtui mm. ohjelmistoon varatut kustannukset eivät toteutuneet oletetun suuruisena.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomainen myönsi yhden maa-ainesluvan, yhden yhteisluvan, kahdeksan viranhaltijapäätöstä, kolme muuta päätöksiä ja käsitteli yhden rekisteröinnin vuonna 2025. Vuonna 2025 suoritettiin valvontaohjelman mukaisia määräaikaistarkastuksia viidelle ympäristöluvallisille kohteille. Maa-aineslupien valvontaa suoritettiin kuudessa kohteessa. Lisäksi suoritettiin muita ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia tarkastuksia noin 50 kohteessa (mm. nitraattiasetuksen mukainen valvonta, roskaantumiset ja öljyvahingot). Ympäristönsuojeluviranomainen on lisäksi osallistunut kahdelle ELY-keskuksen valvoman kohteen määräaikaistarkastukselle kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen roolissa.

Yhteensä kahdeksasta ympäristönsuojeluviranomaisen (ympäristölautakunta, ympäristönsuojelu tai rakennusvalvonta) tekemästä päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen vuonna 2025. Valituksenalaiset päätökset koskivat mm. ympäristölautakunnan päätöstä valitusasiassa, hallintopakkoasioita, rakentamislupaa sekä maa-aineslupia. Asioiden käsittely on kesken hallinto-oikeudessa. Yhdestä ympäristölautakunnan rakennettuun ympäristöön liittyvästä valituksen alaisesta päätöksestä saatiin hallinto-oikeuden päätös vuoden 2025 aikana.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät lupia yhteensä 129 kappaletta. Uusien omakotitalojen rakentamislupia myönnettiin 10, loma-asuntojen lupia 5 sekä maisematyölupia 9 kappaletta. Myönnetyistä omakotitalojen rakentamisluvista 5 sijoittui asemakaava-alueelle ja 5 asemakaava-alueen ulkopuolelle. Muita päätöksiä käsiteltiin 122 kappaletta. Katselmuksia tehtiin 407 kappaletta. Kaikkien rakentamislupien myönnetty kokonaisala oli yhteensä 9 051 m^2. Rakentaminen painottui liikerakennuksiin, laajennuksiin, peruskorjauksiin sekä apurakennusten rakentamiseen.

Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lupien määrä, kpl	409	424	340	264	397	129
Uusien rakennusten kerrosala, m2	14 076	15 349	15 601	72 026	9 689	5 201
Uusien rakennusten tilavuus, m3	71 269	62 479	95 853	607 095	58 789	25 599
Omakotitalolupien määrä	7	19	9	4	3	10

2.1.10.2 Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000820 Ympäristöterveydenhuolto (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-279	-285	0	-285	-252	33	-11,4 %
Toimintakate (netto)	**-279**	**-285**	**0**	**-285**	**-252**	**33**	**-11,4 %**

Ympäristöterveyden ylikunnallinen ostopalvelu on ostettu Jyväskylästä. Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintakuluihin varattiin 285 000 euroa ympäristöterveydenhuollon palveluiden, eläinlääkintäpalveluiden ja valvontaeläinlääkärin osuuteen.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2025 oli 252 000 euroa, eli toteuma on 33 000 euroa ylijäämäinen. Talousarvion alittui terveysvalvonnan ja eläinlääkintäpalveluiden osalta. Alitukset johtuvat mm. siitä, että valvontakuluja syntyi oletettua vähemmän.

2.1.10.3 Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000830 Maaseutuasiat (1 000 €)	TP2024	TA2025	Talousarvio-muutokset	TA2025 + muutos	TP2025	Muutos, € TP2025/ TA+muutos2025	Muutos, % TP2025/ TA+muutos2025
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-52	-60	0	-60	-52	8	-13,2 %
Toimintakate (netto)	**-52**	**-60**	**0**	**-60**	**-52**	**8**	**-13,2 %**

Maatalouselinkeinoasioiden ylikunnallinen ostopalvelu on ostettu Saarijärveltä. Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakuluihin varattiin 60 000 euroa.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakulujen laskutukset vuonna 2025 olivat 52 000 euroa, eli toteuma oli 8 000 euroa ylijäämäinen.

2.2 Tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMA

1 000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen 2025	Talousarvio-muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	13 633	500	14 133	13 154	-979
Maksutuotot	2 389		2 389	2 308	-81
Tuet ja avustukset	710	-75	635	1 394	760
Muut toimintatuotot	7 353	250	7 603	7 538	-65
Toimintatuotot yhteensä	**24 085**	**675**	**24 760**	**24 394**	**-366**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-36 087	313	-35 774	-35 647	127
Palvelujen ostot	-24 669	-511	-25 180	-22 759	2 421
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 596		-6 596	-6 010	586
Avustukset	-5 116	30	-5 086	-6 155	-1 069
Muut toimintakulut	-5 530	600	-4 930	-4 813	116
Toimintakulut yhteensä	**-77 998**	**432**	**-77 566**	**-75 385**	**2 182**
Toimintakate	**-53 913**	**1 107**	**-52 807**	**-50 991**	**1 816**
Verotuotot	48 086	-2 000	46 086	45 427	-659
Valtionosuudet	10 905	572	11 477	11 394	-83
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	850	-250	600	672	72
Muut rahoitustuotot	1 150	500	1 650	1 719	69
Korkokulut	-1 000		-1 000	-935	65
Muut rahoituskulut	0		0	-4	-4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**1 000**	**250**	**1 250**	**1 451**	**201**
Vuosikate	**6 078**	**-71**	**6 006**	**7 280**	**1 274**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 300	10	-8 290	-8 175	115
Lisäpoistot					
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	**-2 222**	**-61**	**-2 284**	**-895**	**1 389**
Poistoeron muutos				14	14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-2 222**	**-61**	**-2 284**	**-881**	**1 403**

2.3 Investointien toteutuminen

2.3.1 Erilliskohteet

INVESTOINNIT 1 000 € ERILLISKOHTEET (sitova taso = kokonaiskustannusarvio)	Kokonais-kustannusarvio	Talousarvio alkuperäinen 2025	Talousarvio-muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2025	Poikkama
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT						
Likolahdenkatu, Äki	-900 000	-650 000	-350 000	-1 000 000	-942 832	-57 168
Äänekoskentie	-600 000	-540 000	220 000	-320 000	-136 018	-183 982
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET						
Rantapuisto, teemapuisto, Äki	-400 000	-60 000	0	-60 000	-67 842	7 842
TALONRAKENNUS						
Kellosepän päiväkoti	-300 000	-300 000	200 000	-100 000	-78 691	-21 309
Uimahalli, Sti, urakan ulkopuoliset työt	-130 000	0	-130 000	-130 000	-105 848	-24 152
Uimahalli, Sti	-4 900 000	-2 800 000	-1 270 000	-4 070 000	-4 074 486	4 486
Konginkankaan koulu (päiväkoti)	-450 000	-450 000	0	-450 000	-448 894	-1 106
Museo	-1 600 000	-300 000	0	-300 000	-521 910	221 910
Museo, tulo	250 000	95 000	0	95 000	4 000	91 000
IRTAIN OMAISUUS						
Konginkankaan päiväkodin kalusto	-44 500	-44 500	0	-44 500	-26 922	-17 578
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	**250 000**	**95 000**	**0**	**95 000**	**4 000**	**91 000**
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	**-9 324 500**	**-5 144 500**	**-1 330 000**	**-6 474 500**	**-6 403 442**	**-71 058**
INVESTOINNIT / NETTO	**-9 074 500**	**-5 049 500**	**-1 330 000**	**-6 379 500**	**-6 399 442**	**19 942**

2.3.2 Nippukohteet

INVESTOINNIT 1 000 € NIPPUKOHTEET (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2025	Talousarvio-muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2025	Poikkama
IRTAIN OMAISUUS					
Keittökalusteet	-50 000	0	-50 000	-28 746	-21 254
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT					
Katuvalaistus	-50 000	0	-50 000	0	-50 000
Elohopeavalaisimien vaihto	0	0	0	-36 568	36 568
Asfaltoinnit ja päällystekorjaukset	-250 000	0	-250 000	-249 117	-883
Kevyenliikenteen väylät	-20 000	0	-20 000	-20 026	26
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET					
Esteettömyyden parantaminen	-15 000	0	-15 000	-5 204	-9 796
MUUT MAANRAKENNUSHANKKEET					
Kaupungin valokuituverkko	-20 000	0	-20 000	0	-20 000
Koiviston päiväkodin piha	0	0	0	-43 258	43 258
Liikuntapaikat	-80 000	0	-80 000	-67 892	-12 108
SATAMAT JA LAITURIT					
Satamat	-20 000	0	-20 000	0	-20 000
Viihtyistä satmat - hanke/Matilanvirta	0	0	0	-22 915	22 915
Viihtyistä satmat - hanke/Konginkangas	0	0	0	-10 233	10 233
TALONRAKENNUS					
Lehtolan palvelukeskus	0	0	0	-22 805	22 805
Liikuntatalo	-30 000	0	-30 000	-21 278	-8 722
Mikonpuiston päiväkoti	0	0	0	-17 221	17 221
Tiitelän päiväkoti	0	0	0	-1 458	1 458
Muut talonrakennushankkeet	-90 000	0	-90 000	0	-90 000
AINEETTOMAT JA AINEELLISET					
Maa- ja metsäalueiden osto	-500 000	0	-500 000	-451 379	-48 621
Maa- ja metsäalueiden myynti	100 000	0	100 000	143 447	-43 447
Muut osakkeet	0	0	0	-9 700	9 700
Muut osakkeet, tulo	0	0	0	11 793	-11 793
Rakennukset	0	-4 588 958	-4 588 958	0	-4 588 958
Rakennukset, tulo	0	0	0	70 755	-70 755
SIJOITUKSET					
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	-3 000 000	3 000 000
INVESTOINTITULOT	**100 000**	**0**	**100 000**	**225 995**	**-125 995**
INVESTOINTIMENOT	**-1 125 000**	**-4 588 958**	**-5 713 958**	**-4 007 802**	**-1 706 156**
INVESTOINNIT / NETTO	**-1 025 000**	**-4 588 958**	**-5 613 958**	**-3 781 807**	**-1 832 151**

2.3.3 Investoinnit yhteensä

INVESTOINNIT 1 000 €	Talousarvio alkuperäinen 2025	Talousarvio-muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2025	Poikkama
INVESTOINTITULOT	195 000	0	195 000	229 995	-34 995
INVESTOINTIMENOT	-6 269 500	-5 918 958	-12 188 458	-10 411 244	-1 777 214
INVESTOINNIT / NETTO	**-6 074 500**	**-5 918 958**	**-11 993 458**	**-10 181 249**	**-1 812 209**

Investointien osalta toteuma (netto) oli -10,2 milj. euroa, joten talousarvio alittui 1,8 milj. euroa. Merkittävin tekijä alituksessa oli jäähallikaupan (-4,6 milj. euroa) siirtyminen vuodelle 2026. Investointiosaan on kirjattu 3,0 milj. euron pääomalainan siirto sijoitukseksi tytäryhteisöosuuksiin.

Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2025 olivat Suolahden uimahalli (4,1 milj. euroa), museo (0,5 milj. euroa) ja Konginkankaan koulun muutostyöt päiväkodiksi (0,4 milj. euroa). Lisäksi pienempiin talonrakennushankkeisiin käytettiin 0,2 milj. euroa.

Liikenneväyliin investoitiin 1,4 milj. euroa, puistoihin, yleisiin alueisiin ja satamiin 0,1 milj. euroa ja muihin maanrakennushankkeisiin 0,1 milj. euroa. Investointimenoissa näkyy Äänekosken Energia Oy:n 3,0 milj. euron pääomalainan siirto sijoitukseksi.

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €	Talousarvio alkuperäinen 2025	Talousarvio-muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 078	-71	6 006	7 280	1 274
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	-664	-664
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 270	-5 919	-12 188	-7 411	4 777
Rahoitusosuudet investointeihin	195		195	4	-191
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot				800	
Toiminnan ja investointien rahavirta	**3**	**-5 990**	**-5 987**	**8**	**5 995**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0		0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-2 944		-2 944	-2 944	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 000		3 000	3 000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0	0	0
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	304	304
Rahoituksen rahavirta	**56**	**0**	**56**	**359**	**304**
Rahavarojen muutos	**59**	**-5 990**	**-5 931**	**368**	**6 299**

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

Ulkoinen	2025	2024	muutos/eur	muutos/%
Toimintatuotot	**18 729 736,28**	**14 403 728,77**	**4 326 008**	**30,03**
Myyntituotot	7 661 415,09	2 891 867,22	4 769 548	164,93
Maksutuotot	2 295 905,09	2 071 105,14	224 800	10,85
Tuet ja avustukset	1 394 398,98	1 796 024,60	-401 626	-22,36
Muut toimintatuotot	7 378 017,12	7 644 731,81	-266 715	-3,49
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0	0,00
Toimintakulut	**-69 721 115,06**	**-63 277 698,59**	**-6 443 416,47**	**10,18**
Henkilöstökulut	-35 646 514,64	-33 425 000,48	-2 221 514	6,65
Palkat ja palkkiot	-28 825 941,24	-26 995 574,65	-1 830 367	6,78
Henkilösivukulut	-6 820 573,40	-6 429 425,83	-391 148	6,08
Eläkekulut	-5 894 971,05	-5 673 451,90	-221 519	3,90
Muut sivukulut	-925 602,35	-755 973,93	-169 628	22,44
Palvelujen ostot	-17 255 163,77	-16 507 913,55	-747 250	4,53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 010 452,23	-6 240 806,91	230 355	-3,69
Avustukset	-6 155 372,49	-2 530 950,86	-3 624 422	143,20
Muut toimintakulut	-4 653 611,93	-4 573 026,79	-80 585	1,76
Toimintakate	**-50 991 378,78**	**-48 873 969,82**	**-2 117 409**	**4,33**
Verotulot	**45 427 018,95**	**48 126 403,02**	**-2 699 384**	**-5,61**
Valtionosuudet	**11 393 591,00**	**10 138 571,00**	**1 255 020**	**12,38**
Käyttökate	**5 829 231,17**	**9 391 004,20**	**-3 561 773**	**-37,93**
Rahoitustuotot ja -kulut	**1 451 224,39**	**1 649 199,17**	**-197 975**	**-12,00**
Korkotuotot	671 720,30	1 012 623,00	-340 903	-33,67
Muut rahoitustuotot	1 718 792,23	1 606 024,40	112 768	7,02
Korkokulut	-935 459,28	-924 749,05	-10 710	1,16
Muut rahoituskulut	-3 828,86	-44 699,18	40 870	-91,43
Vuosikate	**7 280 455,56**	**11 040 203,37**	**-3 759 748**	**-34,06**
Poistot ja arvonalentumiset	**-8 174 957,14**	**-8 369 367,62**	**194 410**	**-2,32**
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 174 957,14	-8 285 635,94	110 679	-1,34
Kertaluonteiset lisäpoistot	0,00	0,00	0	0,00
Arvonalentumiset	0,00	-83 731,68	83 732	0,00
Tilikauden tulos	**-894 501,58**	**2 670 835,75**	**-3 565 337**	**-133,49**
Poistoeron muutos	**13 907,53**	**13 907,53**	0	0,00
Poistoeron vähennys (+)	13 907,53	13 907,53	0	0,00
Rahastojen muutos	**0,00**	**0,00**		
Rahastojen lisäys (-)	0,00	0,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-880 594,05**	**2 684 743,28**	**-3 565 337**	**-132,80**

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	26,86	22,76
Vuosikate/poistot %	89,06	133,25
Vuosikate eur/asukas	416	622
Asukasmäärä 31.12.	17496	17740

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

3.2 Rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 280 455,56	11 040 203,37
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-512 147,65	131 294,93
Pakolliset varaukset	-152 300,00	-217 700,00
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-7 411 244,45	-3 053 956,61
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 000,00	151 800,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	799 555,30	291 974,30
Toiminnan ja investointien rahavirta	**8 318,76**	**8 343 615,99**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-2 700,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	51 667,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944 282,00	-2 944 282,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000,00	-4 300 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	83 501,72	-96 815,34
Vaihto-omaisuuden muutokset	0,00	0,00
Saamisten muutos	-1 838 747,74	1 604 259,97
Korottomien velkojen muutos	2 058 861,95	-1 141 463,27
Rahoituksen rahavirta	**359 333,93**	**-6 829 333,64**
Rahavarojen muutos	**367 652,69**	**1 514 282,35**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	3 849 371,01	3 466 712,98
Rahavarat 1.1	3 481 718,32	1 952 430,63
Rahavarojen muutos	**367 652,69**	**1 514 282,35**
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	13 079	14 884
Investointien tulorahoitus, %	98,29	380,41
Pääomamenojen tulorahoitus, %	70,33	190,61
Laskennallinen lainanhoitokate	0,89	1,31
Lainanhoitokate	2,12	3,09
Kassan riittävyys, pv	17,34	18,01
Asukasmäärä 31.12.	17 496	17 740

Rahoituslaskelman tunnusluvut:
Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella
Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.
Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

3.3 Tase

	2025	2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	**154 943 056,06**	**155 998 176,40**
Aineettomat oikeudet	**96 694,69**	**137 023,21**
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	12 166,37	25 438,97
Muut pitkävaikutteiset men	84 528,32	111 584,24
Aineelliset hyödykkeet	**116 063 659,19**	**117 076 357,85**
Maa- ja vesialueet	27 501 121,46	27 254 601,27
Rakennukset	67 720 693,14	72 350 267,84
Kiinteä laitteet ja rakenteet	15 150 867,77	16 197 615,38
Koneet ja kalusto	573 777,25	694 200,44
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53
Enn.maksut ja keskeneräise	4 956 421,04	418 894,39
Sijoitukset	**38 782 702,18**	**38 784 795,34**
Osakkeet ja osuudet	22 912 470,79	19 914 563,95
Muut lainasaamiset	15 351 463,34	18 351 463,34
Muut saamiset	518 768,05	518 768,05
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**0,00**	**0,00**
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityisl	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**10 620 801,71**	**8 698 915,67**
Vaihto-omaisuus	**0,00**	**0,00**
Varasatot	0,00	0,00
Valmiit tuoteet/tavarat	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset	**6 771 430,70**	**5 232 202,69**
Pitkäaikaiset saamiset	**0,00**	**0,00**
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	**6 771 430,70**	**5 232 202,69**
Myyntisaamiset	1 947 704,34	2 355 683,67
Lainasaamiset	502 575,79	163 404,69
Muut saamiset	1 473 623,33	1 505 114,33
Siirtosaamiset	2 847 527,24	1 208 000,00
Rahoitusarvopaperit	**0,00**	**0,00**
Rahat ja pankkisaamiset	**3 849 371,01**	**3 466 712,98**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**165 563 857,77**	**164 697 092,07**

	2025	2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**87 547 600,83**	**88 428 194,88**
Peruspääoma	77 999 044,31	77 999 044,31
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	167 360,66	167 360,66
Edellisten tilikausien ylijäämä (ali	10 261 789,91	7 577 046,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-880 594,05	2 684 743,28
POISTOERO JA VAPAA-		
EHTOISET VARAUKSET	**51 229,10**	**63 136,63**
Poistoero	51 229,10	63 136,63
PAKOLLISET VARAUKSET	**1 910 888,00**	**2 063 188,00**
Muut pakolliset varaukset	1 910 888,00	2 063 188,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**393 794,70**	**310 292,98**
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	393 794,70	310 292,98
VIERAS PÄÄOMA	**75 660 345,14**	**73 830 279,58**
Pitkäaikainen	**33 537 509,31**	**36 485 645,31**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitc	33 531 510,00	36 479 646,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut velat	5 999,31	5 999,31
Lyhytaikainen	**42 122 835,83**	**37 344 634,27**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitc	32 448 136,00	29 444 282,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	2 400,00	2 400,00
Ostovelat	4 968 455,74	3 566 515,49
Muut velat	675 405,03	612 703,94
Siirtovelat	4 028 439,06	3 718 732,84
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**165 563 857,77**	**164 695 092,07**

Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste %	54,06	54,98
Suhteellinen velkaantuneisuus %	100,14	101,60
Kertynyt yli-/alijäämä eur	9 381 195,86	10 261 789,91
Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	536,19	578,45
Lainakanta 31.12. eur	65 979 646,00	65 923 928,00
Lainakanta 31.12. eur/asukas	3 771,13	3 716,12
Lainasaamiset 31.12. eur	15 351 463,34	18 351 463,34
Lainat ja vuokravastuut eur	128 928 867,31	124 831 550,23
Lainat ja vuokravastuut eur / as.	7 369,05	7 036,73
Asukasmäärä 31.12	17496	17740

3.4 Konsernilaskelmat

3.4.1 Konsernituloslaskelma

Ulkoinen	2025	2024	muutos/eur	muutos/%
Toimintatuotot	50 944 892,93	48 222 500,83	2 722 392	5,65
Toimintakulut	-101 889 588,75	-96 879 260,42	-5 010 328	5,17
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	-536 564,20	-5 153,18	-531 411	10312,29
Toimintakate	**-51 481 260,02**	**-48 661 912,77**	**-2 819 347**	**5,79**
Verotulot	45 427 018,95	48 126 403,02	-2 699 384	-5,61
Valtionosuudet	18 973 530,29	18 125 296,67	848 234	4,68
Käyttökate	**12 919 289,22**	**17 589 786,92**	**-4 670 498**	**-26,55**
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 359 692,85	-2 334 006,04	-25 687	1,10
Korkotuotot	144 717,63	572 323,48	-427 606	-74,71
Muut rahoitustuotot	430 114,82	542 596,00	-112 481	-20,73
Korkokulut	-2 886 528,01	-3 349 324,06	462 796	-13,82
Muut rahoituskulut	-47 997,29	-99 601,46	51 604	-51,81
Vuosikate	**10 559 596,37**	**15 255 780,88**	**-4 696 185**	**-30,78**
Poistot ja arvonalentumiset	-15 747 234,23	-14 875 808,22	-871 426	5,86
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 125 805,88	-14 790 411,37	-335 395	2,27
Kertaluonteiset lisäpoistot			0	
Satunnaiset erät	0,00	16,71	-17	
Arvonalentumiset	-621 428,35	-85 413,56	85 414	
Tilikauden tulos	**-5 187 637,86**	**379 972,66**	**-5 567 611**	**-1465,27**
Tilinpäätössiirrot	-1 558,27	2 371,68	-3 930	-165,70
Laskennalliset verot	585 446,80	356 000,00	229 447	64,45
Vähemmistöosuudet	17 382,06	19 486,31	-2 104	-10,80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-4 586 367,27**	**757 830,65**	**-5 344 198**	**-705,20**
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	50,00	49,78		
Vuosikate/poistot %	69,81	103,15		
Vuosikate eur/asukas	604	860		
Asukasmäärä 31.12.	17496	17740		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

3.4.2 Konsernirahoituslaskelma

Ulkoinen	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 559 596,37	15 255 780,88
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	585 446,80	356 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	1 466 512,66	-175 251,89
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-19 307 078,80	-8 701 091,34
Rahoitusosuudet investointimenoihin	21 189,16	405 790,67
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 434 409,69	366 124,96
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-5 239 924,12**	**7 507 353,28**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-2 700,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 043 918,00	7 248 686,84
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 648 009,42	-6 064 617,86
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 531 350,00	-4 855 000,00
Oman pääoman muutokset	79 706,69	-2 378,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-137 363,05	-550 088,63
Vaihto-omaisuuden muutokset	125 541,62	-108 279,39
Saamisten muutos	2 497 058,53	2 191 657,83
Korottomien velkojen muutos	-1 229 591,37	-5 515 625,67
Rahoituksen rahavirta	**4 262 611,00**	**-7 658 345,86**
Rahavarojen muutos	**-977 313,12**	**-150 992,58**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	12 856 987,07	13 819 294,85
Rahavarat 1.1	13 834 300,19	13 970 287,40
Rahavarojen muutos	**-977 313,12**	**-150 992,55**
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	2 021	-5 493
Investointien tulorahoitus, %	54,75	183,91
Pääomamenojen tulorahoitus, %	32,06	106,26
Lainanhoitokate	*0,81*	*1,98*
Laskennallinen lainanhoitokate	0,67	0,93
Kassan riittävyys, pv	34,06	43,82

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:
Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään
on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen,
lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja nega-tiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen,
että menoja joudutaan kattamaan joko ole-massa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.
Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.
Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden inves-
tointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja
lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2,
tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.
Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

3.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	**234 188 176,88**	**231 534 582,76**
Aineettomat oikeudet	**816 356,20**	**1 061 371,82**
Aineettomat oikeudet	15 949,44	74 656,51
Muut pitkävaikutteiset menot	800 406,76	970 693,23
Ennakkomaksut	0,00	16 022,08
Aineelliset hyödykkeet	**217 620 953,57**	**214 413 080,97**
Maa- ja vesialueet	29 157 821,61	28 918 296,34
Rakennukset	116 363 760,45	122 401 610,12
Kiinteä laitteet ja rakenteet	54 655 008,86	56 239 787,79
Koneet ja kalusto	4 912 238,40	5 553 763,80
Muut aineelliset hyödykkeet	268 689,16	250 208,93
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	12 263 435,09	1 049 413,99
Sijoitukset	**15 750 867,11**	**16 060 129,97**
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.y	1 418 607,84	1 955 382,83
Muut osakkeet ja osuudet	14 261 646,16	14 034 134,03
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	70 613,11	70 613,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**237 309,95**	**355 490,94**
Valtion toimeksiannot	237 309,95	355 490,94
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**28 887 525,31**	**29 636 512,62**
Vaihto-omaisuus	**1 051 922,17**	**1 177 463,79**
Aineet ja tarvikkeet	932 892,58	960 485,26
Keskeneräiset tuotteet	108 034,03	205 982,97
Valmiit tuoteet/tavarat		
Muu vaihto-omaisuus	10 995,56	10 995,56
Saamiset	**14 978 616,07**	**14 639 753,98**
Pitkäaikaiset saamiset	**3 484 685,68**	**3 349 111,50**
Myyntisaamiset		12 605,66
Lainasaamiset	3 484 685,68	3 336 505,84
Muut saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	**11 493 930,39**	**11 290 642,48**
Myyntisaamiset	7 893 036,13	8 026 269,91
Lainasaamiset	143 925,79	154 754,69
Muut saamiset	2 225 848,05	2 454 483,44
Siirtosaamiset	645 673,62	299 134,44
Laskennalliset verosaamiset	585 446,80	356 000,00
Rahoitusarvopaperit	**4 535 262,36**	**3 950 785,73**
Osakkeet ja osuudet	14 940,00	154 940,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	4 192 679,66	3 547 863,09
Joukkovelkakirjalainasaamiset	327 642,70	247 982,64
Rahat ja pankkisaamiset	**8 321 724,71**	**9 868 509,12**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**263 313 012,14**	**261 526 586,32**

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA	**93 293 362,27**	**98 146 138,18**
Peruspääoma	77 999 042,83	78 020 548,35
Muu oma pääoma	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	676 814,10	1 076 644,63
Muut omat rahastot	2 951 340,98	2 949 923,05
Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	33 637,59	213 009,03
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 218 894,04	15 128 182,47
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 586 367,27	757 830,65
VÄHEMMISTÖOSUUDET	**808 367,19**	**825 748,26**
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSE	**0,00**	**0,00**
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	**3 867 888,00**	**2 063 188,00**
Muut pakolliset varaukset	3 867 888,00	2 063 188,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**731 254,11**	**986 798,15**
Valtion toimeksiannot	337 459,41	676 505,17
Lahjoitusrahastojen pääomat		
Muut toimeksiantojen pääomat	393 794,70	310 292,98
VIERAS PÄÄOMA	**164 612 140,57**	**159 504 713,73**
Pitkäaikainen	**98 978 024,42**	**91 604 698,01**
Pääomalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	82 361 141,72	76 406 988,14
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	6 352 484,00	4 468 698,00
Saadut ennakot	0,00	53 728,43
Muut velat	8 065 850,93	8 120 735,67
Laskennalliset verovelat	2 198 547,77	2 554 547,77
Lyhytaikainen	**65 634 116,15**	**67 900 015,72**
Joukkovelkakirjalainat	29 500 000,00	26 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 401 750,94	25 293 781,94
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luontonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	392 653,27	198 901,47
Ostovelat	8 110 824,95	7 277 781,79
Muut velat	2 207 148,80	2 393 095,56
Siirtovelat	7 021 738,19	6 236 454,96
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**263 313 012,14**	**261 526 586,32**
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	35,48	37,56
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	142,37	139,12
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	11 632 526,77	15 886 013,12
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	664,87	895,49
Konsernin lainakanta 31.12.	136 615 376,66	132 669 468,08
Konsernin lainat, €/asukas	7 808,38	7 478,55
Konsernin lainasaamiset 31.12., €	0,00	0,00
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	205 832 397,33	198 189 339,41
Lainat ja vuokravastuut , €/asukas	11 764,54	11 171,89
Asukasmäärä 31.12	17496	17740

Konsernitaseen tunnusluvut:
Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.
Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.
Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (liitetieto 11).

Pysyvät vastaavat / Sijoitukset / Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä – arvostusperiaatteet ja arvonalentumisarviointi

Kaupunki on arvioinut tytäryhteisöosakkeiden arvostusta kirjanpitolain (KPL 5 luku 13 §) mukaisesti osana tilinpäätöksen laadintaa. Pysyviin vastaaviin kuuluvien sijoitusten hankintamenoa alennetaan, mikäli arvonalentuminen on pysyvä. Arvonalentumistarvetta on arvioitu kokonaisharkintaan perustuen. Arvioinnissa on otettu huomioon erityisesti tytäryhteisöjen tulontuottokyky, toiminnan jatkuvuus sekä omistuksen tarkoitus osana kaupungin toimintaa ja tehtävien hoitamista.

Kuntaliiton kirjanpitoa koskevien suositusten mukaisesti pysyvien vastaavien sijoitusten arvostuksessa tulee ottaa huomioon myös omistuksen luonne ja käyttötarkoitus sekä arvioida arvonalentumisen pysyvyyttä kokonaisuutena, eikä yksittäiseen tunnuslukuun perustuen.

Eräiden tytäryhteisöjen osalta osakkeiden kirjanpitoarvo ylittää yhtiön nettovarallisuuden. Nettovarallisuuteen perustuva tarkastelu on yksi arvostuksen arviointitekijä, mutta se ei yksin osoita kirjanpitolain tarkoittamaa pysyvää arvonalentumista.

Ääneseudun Asunnot Oy

Asumiseen liittyvän tytäryhteisön omistuksen tarkoituksena on turvata sosiaalinen ja kohtuuhintainen asuminen sekä varmistaa asumisen saatavuus eri väestöryhmille. Toiminta on luonteeltaan osa kunnan tehtävien toteuttamista.

Kuntalain (410/2015, 1 § ja 7 §) mukaisesti kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Kohtuuhintaisen asumisen turvaaminen on olennainen osa tämän tehtävän toteuttamista.

Yhtiön toiminnassa:

- tuottotaso on sääntelyn ja asuntopoliittisten tavoitteiden vuoksi markkinaehtoista alempi
- vuokrataso määräytyy kustannusperusteisesti ja kohtuuhintaisuus huomioon ottaen
- toiminnan tavoitteena on asumisen saavutettavuus ja palvelujärjestelmän toimivuus

Lisäksi yhtiön toiminnalla on keskeinen merkitys alueellisesta näkökulmasta. Riittävä kohtuuhintainen asuntotarjonta tukee työvoiman saatavuutta, elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä sekä kaupungin väestökehitystä ja veropohjan kestävyyttä.

Edellä mainituista syistä nettovarallisuus ei yksin kuvaa omistuksen taloudellista merkitystä kaupungille. Omistuksen arvo muodostuu keskeisesti käyttöarvosta sekä toiminnan kautta syntyvistä välillisistä taloudellisista ja alueellisista vaikutuksista.

Nettovarallisuuden alittuminen ei edellä mainituin perustein osoita kirjanpitolain tarkoittamaa pysyvää arvonalentumista.

Äänekosken Energia Oy

Liiketaloudellisesti toimivan tytäryhteisön arvostus perustuu ensisijaisesti yhtiön tulontuottokykyyn ja tulevaisuuden kassavirtoihin. Arvioinnissa on huomioitu yhtiön toiminnan kannattavuus, vakaa tuloskehitys ja toiminnan jatkuvuus.

Yhtiöllä on lisäksi merkittävä rooli kunnan elinvoimatehtävän toteuttamisessa tuottamalla keskeisiä infrastruktuuripalveluja, jotka tukevat alueen kilpailukykyä ja yritystoiminnan edellytyksiä.

Kirjanpitoarvon ja nettovarallisuuden välinen erotus ei sellaisenaan osoita arvonalentumisen pysyvyyttä, koska yhtiön tulonmuodostus ja kassavirta tukevat sijoituksen arvon säilymistä.

Johtopäätös

Kokonaisarvioinnin perusteella edellä mainittuihin tytäryhteisöosakkeisiin ei ole kirjattu arvonalentumisia, koska arvon alentumista ei ole käytettävissä olevien tietojen perusteella pidettävä pysyvänä.

Arvioinnissa on huomioitu taloudellisten tekijöiden lisäksi omistusten merkitys kunnan tehtävien toteuttamisessa sekä kuntalain mukaisen hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämisessä Kuntaliiton kirjanpitosuositusten mukaisesti.

Kaupunki seuraa tytäryhteisöjen taloudellista kehitystä ja sijoitusten arvostukseen vaikuttavia tekijöitä osana vuosittaista tilinpäätösprosessia ja konserniohjausta.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

4.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tilinpäätöksen esittämistavan muutokset

Tuloslaskelma ja tase on esitetty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston viimeisimpien päivitettyjen yleisohjeiden mukaisesti. Liitetiedoissa kaupungin lukuihin on yhdistelty kaupunki ja Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue ja keskinäiset erät on eliminoitu.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloitti 1.1.2025. Työllisyysalueen talous kulkee järjestäjäkunnan kautta, minkä vuoksi sen vaikutus näkyy olennaisesti kunnan tilikauden tuotoissa ja kuluissa sekä taseerissä. Tilikaudella muiden kuntien maksuosuudet olivat 4 796 401,15 euroa, muut valtiolta saadut korvaukset 45 240,68 euroa ja muut korvaukset kunnilta 224,99 euroa. Työllisyyspalvelujen järjestämisestä aiheutuneet kulut olivat 6 185 928,92 euroa.

Työllisyysalueen saamiset muodostuvat pääosin muiden kuntien maksuosuuksista, joita tilinpäätöspäivänä oli 512 934,70 euroa, sekä muista saamisista 65 305,29 euroa. Lisäksi työllisyysalueen toimintaan liittyvät rahat ja pankkisaamiset olivat 1 665 220,14 euroa.

Velat liittyvät palveluhankintoihin ja muihin järjestämisvastuun toteuttamiseen liittyviin menoihin. Tilinpäätöspäivänä ostovelkoja oli 1 288 856,65 euroa, muita velkoja 70 043,83 euroa ja siirtovelkoja 520 751,82 euroa. Työllisyysalueen toimeksiantojen pääomat olivat 75 751,76 euroa.

Järjestäjäkunnan ja työllisyysalueen väliset keskinäiset erät on eliminoitu eikä ne sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Purkukustannuksia kirjattiin tuloslaskelmaan yhteensä 0,3 milj. euroa vuonna 2025, mikä on 0,8 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2024. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kirjattiin pakollinen varaus 370 000 euroa Suolahden palvelukeskuksen kiinteistöjen purkamiseksi. Varausta purettiin 217 700 euroa tilikaudella 2024. Loppuosa varauksesta 152 300 euroa purettiin ja käytettiin kohteen lopputöihin vuonna 2025. Varauksen purkaminen vähentää tuloslaskelman purkukustannuksia.

Valtionosuudet kasvoivat 1,3 milj. euroa vuonna 2025. Peruspalvelujen valtionosuus oli yhteensä 5,9 milj. euroa ja se kasvoi 3,1 milj. euroa vuoteen 2024 verrattuna. Peruspalvelujen valtionosuuksissa Teuudistus lisäsi valtionosuutta 3,5 milj. euroa, mutta muuten peruspalvelujen valtionosuus väheni 0,4 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus laski 1,1 milj. euroa vuoteen 2024 verrattuna ja veromenetysten korvausten määrä väheni 1,4 milj. euroa. OKM:n valtionosuusrahoitus oli 0,7 milj. euroa edellisvuotta suurempi.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

4.3 Konsernitilipäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaavaiin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varausten yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

Konsernirakenteen muutokset ja oikaisut edellisiltä tilikausilta

Konsernirakenteen muutokset

Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr ja Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr sulautuivat 31.12.2024 Äänekosken Asumispalvelusäätiöön ja säätiöiden toimintaa jatkoi 1.1.2025 alkaen Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Vuoden 2024 konsernitilinpäätöksessä oli jäänyt eliminoimatta kaupungin ja Keitele-museon välisestä omistuksesta 21 505,51 euron osuus ja se oikaistiin tänä vuonna. Oikaisu näkyy liitetietojen taulukossa ”Oman pääoman erittely”.

4.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	2 769 213,87	3 664 332,16	2 461 775,97	3 611 419,01
Työllisyyspalvelut	4 841 866,82		4 841 866,82	
Kasvu ja oppiminen	4 095 624,49	3 604 478,01	3 268 207,92	2 858 670,11
Kulttuuri ja liikunta	679 922,47	728 139,04	679 792,79	723 455,49
Ympäristö	180 965,81	156 156,99	180 965,81	156 156,99
Kaupunkirakenne	38 377 299,47	40 069 394,63	7 297 126,97	7 054 027,17
Toimintatuotot yhteensä	***50 944 892,93***	***48 222 500,83***	***18 729 736,28***	***14 403 728,77***

7) Verotulojen erittely erittely		
	2025	2024
Kunnan tulovero	33 087 697,39	34 011 472,33
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 691 927,07	6 621 283,83
Kiinteistövero	7 647 394,49	7 493 646,86
Verotulot yhteensä	***45 427 018,95***	***48 126 403,02***

8) Valtionosuuksien erittely		
	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	5 946 888,00	2 831 961,00
Verotulohin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	4 063 704,00	5 160 492,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-132 498,00	-788 182,00
Verotulomenetysten korvaus	1 515 497,00	2 934 300,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	***11 393 591,00***	***10 138 571,00***

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2025	**2024**
Asiakaspalvelujen ostot	1 246 356,20	959 799,17
Muiden palvelujen ostot	16 008 807,57	15 548 114,38
Palvelujen ostot yhteensä	***17 255 163,77***	***16 507 913,55***

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty alla esitettyä vuonna 2013 valtuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI / POISTOSUUNNITELMA 2013 -	Poistoaika / % alaraja-yläraja	Poistomuoto
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2-5 vuotta	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta	tasapoisto
Liikearvo	2-5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmat		
Laajat tietojärjestelmät	5-5 vuotta	tasapoisto
Muut atk-ohjelmistot	2-5 vuotta	tasapoisto
Muut		
Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3-10 vuotta	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin	5-5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Asuinrakennukset, kiviset	30-40 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset, puiset	25-35 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25-40 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, kiviset	25-30 vuotta	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, puiset	25-25 vuotta	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, kiviset	25-30 vuotta	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
Uimahallit	20-30 vuotta	tasapoisto
Liikuntahallit	25-35 vuotta	tasapoisto
Vapaa-ajan muut rakennukset	25-35 vuotta	tasapoisto
Keskuskeittiörakennukset	25-30 vuotta	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
Varastorakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto
Varastorakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset	20-30 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	5-8 %	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10-15 %	tasapoisto
Kevyet koneet	5-10 %	tasapoisto
Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5-15 %	tasapoisto
Atk-laitteet	3-5 %	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5-8 %	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	menojäännös
Sillat, satamat, laiturit	10-30 vuotta	menojäännös
Vesilaitokset, jätevedenpuhd. rakenteet	15-30 vuotta	menojäännös
Vesi- ja viemäriverkosto	30-40 vuotta	menojäännös
Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15-30 vuotta	menojäännös
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	menojäännös
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	menojäännös
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta	menojäännös
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		
Arvo- ja taide-esineet		
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		ei poistoa
Menojäännöspoistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta		

12) Pakollisen varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1.	70 500,00	70 500,00	70 500,00	70 500,00
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12.	70 500,00	70 500,00	70 500,00	70 500,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 1.1.			1 840 388,00	1 840 388,00
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 31.12.	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00
Varauksen oikaisu vuodelta 2023	0,00	0,00	0,00	0,00
Slh palvelukeskus Sjr / rak. purku 1.1.	152 300,00	370 000,00	152 300,00	370 000,00
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-152 300,00	-217 700,00	-152 300,00	-217 700,00
Slh palvelukeskus Sjr / rak. purku 31.12.	0,00	152 300,00	0,00	152 300,00
Äänekosken Energia Oy	1 957 000,00			
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	***3 867 888,00***	***2 063 188,00***	***1 910 888,00***	***2 063 188,00***

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialuiden myyntivoitot	280 360,09	130 716,88	280 360,09	130 716,88
Kaavamuutosten luovutusvoitot	29 042,64	592 708,89	29 042,64	592 708,89
Rakennusten myyntivoitot	667 819,63	94 000,00	299 244,75	0,00
Muut myyntivoitot	3 307,98		3 307,98	0,00
Myyntivoitot yhteensä	***980 530,34***	***817 425,77***	***611 955,46***	***723 425,77***

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Satunnaiset tulot				
Edellisten tilikausien oikaisu (Asumispalvelusäätiö)	0,00	16,71	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**16,71**	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
Edellisten tilikauden oikaisu (Asumispalvelusäätiö)	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikauden oikaisu (Äken vanhaintukisäätiö	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 305 000,00	1 208 000,00
Osinkotuotot muista yheisöistä	240 057,33	220 543,89
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	***1 545 057,33***	***1 428 543,89***

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	13 907,53	13 907,53
Suunnitelman mukaisten poistojen verotuspoistojen erotus	0,00	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	***13 907,53***	***13 907,53***

4.5 Tasetta koskevat liitetiedot

4.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeelle laskeminen

Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19) Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	25 438,97	111 584,24	**137 023,21**	27 254 601,27	72 350 267,84	16 197 615,38	694 200,44	160 778,53	418 894,39	**117 076 357,85**
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	**0,00**	480 422,07	696 194,52	1 601 905,78	55 667,97	0,00	5 292 591,27	**8 126 781,61**
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 000,00	**-4 000,00**
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	**0,00**	-233 901,88	-70 755,25	0,00	0,00	0,00	0,00	**-304 657,13**
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	**0,00**	0,00	54 870,10	0,00	0,00	0,00	-751 064,62	**-696 194,52**
Poistot tilikaudella	-13 272,60	-27 055,92	**-40 328,52**	0,00	-5 309 884,07	-2 648 653,39	-176 091,16	0,00	0,00	**-8 134 628,62**
Lisäpoistot /	0,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Lisäpoistot /	0,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Poistamaton hankintameno 31.12.	12 166,37	84 528,32	**96 694,69**	27 501 121,46	67 720 693,14	15 150 867,77	573 777,25	160 778,53	4 956 421,04	**116 063 659,19**

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-,muut laina- ja muut saamiset				
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkeet osak. ja omist. yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist. y	Saamiset muilta	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.	17 618 375,57	1 567 839,12	418 606,00	309 743,26	**19 914 563,95**	18 804 983,39	0,00	65 248,00	**18 870 231,39**	
Lisäykset tilikaudella *)	3 000 000,00	0,00	0,00	9 700,00	**3 009 700,00**	0,00	0,00	0,00	**0,00**	
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-11 793,16	**-11 793,16**	-3 000 000,00	0,00	0,00	**-3 000 000,00**	
Siirrot eerien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00	0,00	**0,00**	
Hankintameno 31.12.	20 618 375,57	1 567 839,12	418 606,00	307 650,10	**22 912 470,79**	15 804 983,39	0,00	65 248,00	**15 870 231,39**	
Arvonalennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00	0,00	**0,00**	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00	0,00	**0,00**	
Kirjanpitoarvo 31.12.	20 618 375,57	1 567 839,12	418 606,00	307 650,10	**22 912 470,79**	15 804 983,39	0,00	65 248,00	**15 870 231,39**	
Pysyvät vastaavat										**154 943 056,06**

*) Äänekosken kaupugin vuonna 2008 myöntämästä antolainasta Äänekosken Energia Oy:lle, alkuperäinen pääoma 18.100.000 euroa, konvertoitiin 3.000.000 euroa sijoituksiin.
Siirolla vahvistettiin Äänekosken Energia Oy:n tytäryhteisöosakkeen arvoa, mikä muutoksen jälkeen on nyt 18.006.561,69 euroa.

20-22) Omistukset muissa yhteisöissä

Omistukset muissa yhteisöissä	Koti-paikka	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur) perus-pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
20) Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1 451	28 707	-725
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1 261	59 757	1 283
Proavera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	3 049	6 038	-208
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	6 683	3
Äänekosken Kiinteistönhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	1 103	67
Äänekosken Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	22	6
Keitele-Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	27	1	-14
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	9	30	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	35	22	16
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Proavera Oy)	Äänekoski	0,00	54,30	54	26	4
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Proavera Oy)	Äänekoski	0,00	68,00	796	46	-68
			Yhteensä	**7 708**	**102 435**	**364**
21) Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1 474	1 127	54
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,90	7,90	47	120	7
			Yhteensä	**1 521**	**1 247**	**61**
22) Omistusyhteysyhteisöt						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	6	-10
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	353	1 692	391
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	2 242	-2 938
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	40,00	2 481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	**3 100**	**3 940**	**-2 557**

23) Saamisten erittely				
	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		118 035,16		78 585,87
Muut saamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset		460 000,00		460 000,00
Siirtosaamiset		2 513 000,00		1 208 000,00
Yhteensä	0,00	3 091 035,16	0,00	1 746 585,87
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä,				
joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		53 096,35		9 937,64
Muut saamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		75 000,00		0,00
Yhteensä	0,00	128 096,35	0,00	9 937,64
Saamiset osakkuus- sekä muilta				
omistusyhteys-yhteisöiltä				
Myyntisaamiset		0,00		0,00
Muut saamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Yhteesnä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	***0,00***	***3 219 131,51***	***0,00***	***1 756 523,51***

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokrakulut				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	20 732,10	19 041,05	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	589,12		230 000,00	188 000,00
EU-tuet ja avustukset	1 254,74		0,00	151 800,00
Muut tulojäämät	623 097,66	280 093,39	71 633,52	128 681,13
Tulojäämät yhteensä	645 673,62	299 134,44	2 847 527,24	1 208 000,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	***645 673,62***	***299 134,44***	***3 149 160,76***	***1 676 481,13***

4.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	78 020 548,35	77 999 042,84	77 999 044,31	77 999 044,31
Lisäykset		21 505,51		
Vähennykset	-21 505,52			
Peruspääoma 31.12.	77 999 042,83	78 020 548,35	77 999 044,31	77 999 044,31
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 076 644,63	1 077 663,23	0,00	0,00
Lisäykset		0,00		
Vähennykset	-399 830,53	-1 018,60		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	676 814,10	1 076 644,63	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Rahaston nimi 1.1.	2 949 923,05	2 962 661,35	167 360,66	167 360,66
Siirrot rahastoon			0,00	0,00
Siirrot rahastosta	1 417,93	-12 738,30	0,00	0,00
Rahaston nimi 31.12.			167 360,66	167 360,66
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 951 340,98	2 949 923,05	167 360,66	167 360,66
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo. 1.1.	213 009,03	213 009,03	0,00	0,00
Lisäykset				
Vähennykset	-179 371,44			
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo. 31.12.	33 637,59	213 009,03	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	15 128 182,47	8 999 788,35	7 577 046,63	3 006 226,68
Siirto edelliseltä tilikaudelta	757 830,65	4 315 899,16	2 684 743,28	4 570 819,95
Edellisten tilikausien oikaisut	332 880,92	1 812 494,96	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	16 218 894,04	15 128 182,47	10 261 789,91	7 577 046,63
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 586 367,27	757 830,65	-880 594,05	2 684 743,28
Oma pääoma yhteensä	***93 293 362,27***	***98 146 138,18***	***87 547 600,83***	***88 428 194,88***

26) Erittely poistoerosta		
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	51 229,10	65 136,63
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	***51 229,10***	***65 136,63***

27) Pitkäaikaiset velat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 705 690,00	5 996 966,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	***3 705 690,00***	***5 996 966,00***

28) Joukkovelkakirjalainat		
	2025	2024
JVK -laina / lyhytaikainen KT413166 - korko 2,050 % - eräpäivä 13.1.2026	29 500 000,00	
JVK -laina / lyhytaikainen 45886719 - korko 3,040 % - eräpäivä 14.1.2025	0,00	26 500 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	***29 500 000,00***	***26 500 000,00***

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Vakuus / Sirkkaharjun maankaatopaikka	**70 500,00**	**70 500,00**	70 500,00	70 500,00
K-S shp / alijäämän kattaminen	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00
Palvelukeskus Suojarinne / rak. purku	0,00	152 300,00	0,00	152 300,00
Äänekosken Energia Oy	1 957 000,00			
Muut pakolliset varaukset yhteensä	***3 867 888,00***	***2 063 188,00***	***1 910 888,00***	***2 063 188,00***

30) Vieras pääoma				
	2025		2024	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		272 922,15		299 231,12
Yhteensä	0,00	272 922,15	0,00	299 231,12
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä				
Ostovelat		390,50		662,50
Yhteensä	0,00	390,50	0,00	662,50
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		25 739,90		1 984,75
Yhteensä	**0,00**	25 739,90	0,00	1 984,75
Yhteensä	***0,00***	***299 052,55***	***0,00***	***301 878,37***

31) Sekkitililimiitti

Ei ilmoitettavaa

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
Liittymismaksut	8 059 851,62	8 115 108,62	0,00	0,00
Muut velat	5 999,31	5 627,05	5 999,31	5 999,31
Muut velat yhteensä	***8 065 850,93***	***8 120 735,67***	***5 999,31***	***5 999,31***

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 189 872,07	4 751 324,77	3 633 745,62	3 150 625,02
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	227 990,29	88 774,49		
Korkojaksotukset	293 277,78	234 747,64	18 308,44	20 647,54
Muut menojäämät	1 310 598,05	1 161 608,06	0,00	3 160,28
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä				
Siirtovelat yhteensä	***7 021 738,19***	***6 236 454,96***	***3 652 054,06***	***3 174 432,84***

4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuus velkojen vakuutena

Ei ilmoitettavaa

35) Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa

36) Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa

37) Muut muiden puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut	2 878 246,03	1 676 883,60	2 253 857,54	1 510 789,56
Leasingvastuut	66 338 774,63	63 842 987,73	60 695 363,77	57 396 832,67
Yhteensä	***69 217 020,66***	***65 519 871,33***	***62 949 221,31***	***58 907 622,23***

39) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	48 002 013,00	60 542 449,00	44 054 013,00	56 594 449,00
Jäljellä oleva pääoma	36 433 181,20	39 037 250,37	35 477 381,20	37 609 450,37
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 772 620,00	3 632 620,00	3 380 000,00	3 240 000,00
Jäljellä oleva pääoma	1 608 077,84	1 948 903,84	1 372 077,84	1 556 903,84

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	164 783 479,21	155 314 665,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta koskeva osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	210 919,94	166 668,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut				
Yhteensä				
Muut taloudelliset vastuut				
Leasingvastuut	66 338 774,63	63 842 987,73	60 695 363,77	57 396 832,67
Vuokravastuut	2 878 246,03	1 676 883,60	2 253 857,54	1 510 789,56
Arvonlisäveron palautus vastuu	4 451 030,66	4 281 857,48	3 376 573,81	3 836 050,30
Perustamishankkeiden valtion-osuuden palautusvastuu	5 006 550,58	5 029 550,58	5 006 550,58	5 029 550,58
Yhteensä	**78 674 601,90**	**74 831 279,39**	**71 332 345,70**	**67 773 223,11**
Johdannaissopimukset				
Äänekosken kaupunki				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua				
Koronvaihtosopimus K-S OP Äki 7				
Lainapääoma			20 000 000,00	20 000 000,00
Käypä arvo			256 320,06	3 794 973,62
Koronvaihtosopimus K-S OP Äki 2661953				
Lainapääoma			0,00	15 000 000,00
Käypä arvo			0,00	75 605,32
Koronvaihtosopimus K-S OP Äki 8				
Lainapääoma			0,00	20 000 000,00
Käypä arvo			0,00	1 911 346,81

4.7 Henkilöstä, tilitarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2025	2024
Keskushallinto	49	71
Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue	80	
Opetus- ja kasvatustoimi	439	459
Kulttuuri- ja liikuntatoimi	55	53
Kaupunkirakenne- ja ympäristötoimi	65	65
Yhteensä	***688***	***648***

43) Henkilöstökulut		
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan / kaupunki	32 200 672,60	33 425 000,48
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan / työllisyysalue	3 445 842,04	
Henkilöstökuluja akvioitu aineettomiin ja		
aineellisiin hyödykkeisiin / kaupunki	185 904,68	74 254,28
Henkilöstökulut yhteensä	***35 832 419,32***	***33 499 254,76***

44 a.) Luottamushenkilön palkkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Kaupunki:	2025	2024
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	13 595,70	10 099,00
Suomen Keskusta	10 448,61	10 816,66
Perussuomalaiset	1 641,24	3 444,71
Vasemmistoliitto	6 588,73	6 422,41
Kansallinen Kokoomus	3 254,33	4 174,39
Suomen Kristillisdemokraatit	1 424,81	893,25
Vihreä liitto	493,05	1 516,04
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	***37 446,47***	***37 366,46***

44 b.) Luottamushenkilön palkkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Työllisyysalue:	2025	2024
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	461,12	
Suomen Keskusta	250,72	
Perussuomalaiset		
Vasemmistoliitto	52,80	
Kansallinen Kokoomus		
Suomen Kristillisdemokraatit		
Vihreä liitto		
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	***764,64***	***0,00***

45) Tilintarkastajien palkkiot		
	2025	2024
Tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy, KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	21 990,39	16 313,14
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	11 999,52	5 319,20
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	***33 989,91***	***21 632,34***

46) Sidonnaisuusilmoitukset

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

47) Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue

Tuloslaskelman erät

Tuotot ja kulut tilikaudella	Te-alue	Eliminointi	Yhteensä
Valtiolta saadut muut korvaukset	45 240,68		45 240,68
Kuntien maksuosuudet	6 625 087,25	-1 828 686,10	4 796 401,15
Muut korvaukset kunnilta	224,99		224,99
TE-palvelujen järjestämisen kulut	-6 670 552,92	484 624,00	-6 185 928,92
Yhteensä	***0,00***	***-1 344 062,10***	***-1 344 062,10***

Tase-erät tilinpäätöspäivänä

Saamiset ja rahoitusvarat	Te-alue	Eliminointi	Yhteensä
Saamisest kunnilta	740 758,25	-227 823,55	512 934,70
Muut saamiset	65 305,29		65 305,29
Rahat ja pankkisaamiset	1 665 220,14		1 665 220,14
Yhteensä	***2 471 283,68***	***-227 823,55***	***2 243 460,13***

Velat ja toimeksiantojen pääomat	Te-alue	Eliminointi	Yhteensä
Ostovelat	1 804 736,27	-515 879,62	1 288 856,65
Muut velat	70 043,83		70 043,83
Siirtovelat	520 751,82		520 751,82
Toimeksiantojen pääomat	75 751,76		75 751,76
Yhteensä	***2 471 283,68***	***-515 879,62***	***1 955 404,06***

4.8 Muut eriytetyt laskelmat

4.8.1 Tilavuokraus

Tuloslaskelma 31.12.2025	2025	2024
Liikevaihto	6 317 130,92	6 248 835,20
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 402 683,49	-1 309 707,99
Palvelujen ostot	-1 173 037,05	-975 575,73
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Henkilösivukulut		
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 226 983,51	-2 189 937,61
Muut kulut	-168 754,45	-175 062,38
Keskitetyt palvelut (vyörytys)	-287 524,20	-277 792,78
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 058 148,20	1 320 758,70
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot- ja kulut		
Tilikauden yli-/alijäämä	**1 058 148,20**	**1 320 758,70**

Kaupungin taselainoja ei ole kohdennettu toimintokohtaisesti. Lisäksi korkokuluja ei ole huomioitu laskelmassa. Keskitettyjen palvelujen vyörytykset sisältävät tukipalveluiden kustannukset ja hallinnolliset kulut.

5 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2025 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja.

Päiväkirja
Pääkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Laskutus
Palkkakirjanpito
Lainakirjanpito

Kassajärjestelmä
Käyttöomaisuuskirjanpito

Tositelajit:

009	Käyttöomaisuusviennit	406	Ostoreskontra, tekninen osasto
010	Avaussaldojen korjaus	408	Ostoreskontra, perusturva Äki
011	Tilinpäätös-simulointi	409	Ostoreskontra, perusturva Slh
015	Jaksotukset	410	Ostoreskontra, vesilaitos
017	Vyörytykset	415	Ostoreskontra, kiint.investoinnit
020	Muistiotositteet	441	EU-projekti Kapeenkoski
030	Tiliotetositteet	442	Ketään ei jätetä -projekti
035	Asio -verkkomaksut	445	Ylioppilastutkintomaksut
040	CPU-kassatositteet	455	Koulutoimen laskutus
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	500	Elatusturva
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset	501	Pro Consona sosiaalityö, siirto kirjanpitoon
060	Ostoreskontran palauteaineisto	510	Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
		515	Musiikkiopiston oppilasmaksut
101	Eri toimialojen laskutukset	525	Työpajalaskutus
105	Yleishallinnon laskutus	530	Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
110	Antolainat		
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	532	Voimailusalimaksut
		535	Uimahallilaskutus
120	Ruokapalvelulaskutus	540	Kirjastotoimen laskutus
310	Palkat	550	Asio -tilavarauslaskutus
315	Sosiaalisen luoton laskutus	701	Työlaskutus
320	Sosiaalitoimen laskutus	705	Venepaikkalaskutus
325	Päihdeklinikan laskutus	710	Toimitilavuokralaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	715	Jätehuoltomaksut
335	Perhetukikeskuksen laskutus	720	Hulevesilaskutus
340	Perheneuvolan laskutus	725	Työkonelaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksuosuudet	727	Puistotyölaskutus / sisäinen
		728	Tilapalvelu / sisäinen
350	Opiskelijaohjauspalkkiolaskutus	730	Tontinvuokralaskutus
354	Päivähoitolaskutus	735	Viljelypalstalaskutus
355	Perusturvan yleislaskutus	740	Rakennustarkastusmaksut
360	Hoitopäivämaksut / tk	741	Sisäinen vesilaskutus
365	Hammashuoltomaksut / tk	742	Vesi- ja jätevesilaskutus
370	Terveyskeskusmaksut / tk	743	Vesilaitoksen työlaskutus
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	745	Teknisen osaston laskutus
380	Kunta- ja yrityslaskutus / tk	750	Ympäristötoimen laskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	755	Siivoustoimen laskutus
385	Fysioterapiamaksut / tk	901	Keskusvarasto / tk
390	Kotihoitomaksut / kotisairaanhoito	991	Vanhat saatavat / Slh
401	Ostoreskontra 1	992	Vanhat saatavat / Äki
402	Ostoreskontra 2	993	Vanhat saatavat / tk
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	999	Liitetietotositteet / tilinpäätös

- -

6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Äänekoski 1.6.2026

Äänekosken kaupunginhallitus

Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

Piia Flink-Liimatainen

Tiina Liimatainen

Anna-Riitta Pentinpuro

Seppo Ruotsalainen

Matti Tiusanen

Kimmo Tuikka

Johanna Vertainen

Matti Virtanen

Matti Tuononen, kaupunginjohtaja

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilitarkastuskertomuksen.

Kokkolassa ____.____.2026

KPMG OY AB

Tilintarkastusyhteisö

Elina Pesonen

JHT, KHT